

ROMÂNIA
JUDEȚUL PRAHOVA
COMUNA CIORANI

Web-site: <https://www.primariaciorani.ro>

e-mail: administrator@primariaciorani.ro

Tel: 0244.462.025

Fax: 0244.462.025

STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI CIORANI 2025-2030

CUPRINS

PREZENTARE METODOLOGICĂ	6
CAPITOLUL 1. CONTEXT DE DEZVOLTARE. STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI 2030	13
1.1. Contextul european	13
1.2. Selectarea obiectivelor, coordonarea și complementaritatea	24
1.3. Planul Național de Redresare și Reziliență al României	56
1.4. Contextul strategic național	83
CAPITOLUL 2. COMUNA CIORANI-PROFILUL LOCALITĂȚII	100
2.1. Scurt istoric	100
2.2. Situația economică, socială și administrativă	102
CAPITOLUL 3. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE	110
3.1. Așezare și relief	110
3.2. Rețeaua hidrografică	111
3.3. Factori de risc natural și antropic	112
3.4. Climă	114
3.5. Solul	115
3.6. Vegetația și fauna	115
3.7. Resursele localității	118
3.8. Infrastructură	120
3.9. Populația	124
3.10. Forța de muncă	129
3.11. Educație	131
3.12. Culte, cultură și artă	133
3.13. Sănătate	143
3.14. Asistență socială	145
3.15. Agricultură	146
3.16. Economia	148
3.17. Administrația publică locală	149
3.18. Analiza SWOT	151
CAPITOLUL 4. STRATEGIA DE DEZVOLTARE PROPUȘĂ	163
4.1. Viziunea comunitară	163
4.2. Misiunea	208

4.3. Obiective strategice	208
CAPITOLUL 5. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI	213
5.1. Planul de acțiune – Portofoliul de proiecte prioritare pentru perioada 2025-2030	213
5.2. Cadrul de aplicare a strategiei	310
5.3. Monitorizarea și ajustarea strategiei	314
BIBLIOGRAFIE	315

Dragi cetățeni,

Încă de la debutul mandatului, s-a conturat cu claritate responsabilitatea administrației publice locale de a elabora și implementa programe de reabilitare și modernizare menite să susțină dezvoltarea comunității. În acest context, asumarea procesului de modernizare a comunei s-a realizat în deplină concordanță cu cerințele impuse de apartenența României la Uniunea Europeană și cu încrederea acordată de cetățeni.

Analizele efectuate la nivel local au evidențiat faptul că resursa umană reprezintă factorul determinant în identificarea și valorificarea oportunităților de dezvoltare. Astfel, implicarea activă a comunității și sprijinul acordat de aceasta au constituit premise fundamentale în definirea direcțiilor strategice.

Obiectivul central al administrației locale pentru perioada 2025–2030 este orientat spre satisfacerea eficientă a nevoilor comunității printr-un proces continuu de dezvoltare a infrastructurii și a serviciilor publice. Având în vedere diversitatea socio-demografică și specificitatea nevoilor individuale, prioritățile administrației publice trebuie să vizeze implementarea unor soluții pragmatice și eficiente, evitând accentuarea disfuncționalităților existente. În acest sens, responsabilitatea principală a administrației constă în formularea și aplicarea unor politici publice orientate exclusiv către interesul general.

Strategia de dezvoltare pe termen mediu și lung vizează creșterea calității vieții locuitorilor prin sprijinirea proiectelor cu impact direct asupra condițiilor de trai. Evaluarea potențialului economico-social local, corelată cu particularitățile geografice, sociale și culturale, a constituit fundamentul conceperii **Strategiei de dezvoltare a comunei CIORANI pentru perioada 2025–2030**. Documentul strategic include direcții privind modernizarea infrastructurii, extinderea serviciilor publice și diversificarea oportunităților de dezvoltare locală, concomitent cu valorificarea resurselor financiare europene, în special prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Finalitatea tuturor proiectelor, fie deja implementate, fie aflate în faza de planificare, constă în îmbunătățirea condițiilor de trai pentru locuitorii comunei **CIORANI**. Implementarea strategiei depinde însă în mod esențial de implicarea comunității și de consolidarea parteneriatului dintre administrația locală și cetățeni. Printre rezultatele anticipate se numără modernizarea infrastructurii rutiere, dezvoltarea competențelor digitale ale tinerei generații și implementarea unor sisteme eficiente de canalizare și tratare a apei potabile.

Participarea activă a membrilor comunității a avut un rol decisiv în definirea obiectivelor strategice, reprezentând totodată o sursă esențială pentru prioritizarea proiectelor și pentru orientarea resurselor către domeniile de interes general. Astfel, procesul de elaborare și implementare a strategiei reflectă un model de guvernare locală bazat pe colaborare, transparență și sustenabilitate. În acest cadru,

monitorizarea permanentă a implementării proiectelor și evaluarea impactului produs asupra comunității vor constitui mecanisme-cheie pentru asigurarea unei dezvoltări coerente și sustenabile. Totodată, accentul pus pe inovare și digitalizare va permite comunei **CIORANI** să se alinieze la tendințele europene în domeniul administrației publice. Printr-o abordare integrată și adaptată specificului local, se creează premisele consolidării rezilienței comunității în fața provocărilor economice și sociale viitoare.

Marin Voicu
Primarul comunei **CIORANI**

Prezentare metodologică

Dezvoltarea durabilă reprezintă un obiectiv esențial al Uniunii Europene, vizând îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării generațiilor actuale și viitoare. Aceasta se realizează printr-o abordare integrată, care îmbină dezvoltarea economică, protecția mediului și echitatea socială.

La nivel european, acest concept a fost asumat oficial în 1997, prin Tratatul de la Maastricht. Ulterior, în 2001, a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă de la Göteborg, iar în 2006, Uniunea Europeană a revizuit și adoptat o nouă versiune a acestei strategii. Îndeplinirea obiectivelor dezvoltării durabile presupune o schimbare de mentalitate și implicarea activă a comunităților, care trebuie să utilizeze eficient și responsabil resursele disponibile, valorificând potențialul economic în paralel cu asigurarea protecției mediului și consolidarea coeziunii sociale.

În acest context, **strategia de dezvoltare locală a comunei CIORANI** reflectă specificul localității, printr-o analiză detaliată a resurselor și oportunităților existente. Documentul oferă cadrul strategic pentru progresul comunității în anii următori, având ca obiectiv principal creșterea calității vieții locuitorilor. Elaborarea acestei strategii constituie un pas esențial în procesul de dezvoltare locală, deoarece stabilește direcțiile și prioritățile de acțiune pe termen mediu și lung, orientând eforturile autorităților și ale comunității locale.

Scopul unei strategii de dezvoltare locală este acela de a evalua într-un mod coerent și structurat capacitatea și oportunitățile autorităților publice locale de a iniția, implementa și susține obiective relevante la nivel comunitar. Strategia pornește de la particularitățile localității și include o analiză detaliată a domeniilor de interes (precum turismul, cultura, investițiile, infrastructura, sănătatea și structura demografică), precum și o diagnoză socio-economică amănunțită — care presupune identificarea resurselor, evaluarea pieței muncii și conturarea profilului și nevoilor populației.

Bazându-se pe realitățile și necesitățile comunității, o strategie locală stabilește direcții de acțiune clare: obiective, programe și proiecte orientate spre dezvoltare durabilă. Aceasta vizează diminuarea vulnerabilităților, valorificarea avantajelor locale (cum ar fi poziția geografică, potențialul turistic și infrastructura), identificarea posibilelor riscuri (inundații, căderi masive de zăpadă, insuficiența bugetară), anticiparea oportunităților (atragera investitorilor, dezvoltarea turismului, utilizarea surselor de energie regenerabilă) și adresarea provocărilor teritoriale.

În contextul favorabil oferit de politicile europene, care urmăresc reducerea disparităților economice și sociale dintre România și celelalte state membre ale Uniunii Europene, strategia locală poate atrage resurse valoroase prin componentele sale inovatoare – fie în plan etnic, managerial sau financiar. Fondurile structurale și de coeziune reprezintă un sprijin real pentru dezvoltarea comunităților locale, însă

accesarea acestora presupune existența unor proiecte bine fundamentate, care generează rezultate concrete și utilizează eficient resursele disponibile.

Strategia de dezvoltare locală are rolul de a prioritiza investițiile, astfel încât acestea să genereze un impact maxim și o valoare adăugată semnificativă pentru comunitate. Este esențial ca acest document să asigure sustenabilitate pe termen lung și să reflecte atât interesele administrației publice locale, cât și ale sectorului privat și ale cetățenilor.

Strategia de dezvoltare locală a comunei **CIORANI** se aliniază la strategia județului Prahova, fiind integrată în Strategia de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia, parte la rândul său a Programului Național de Dezvoltare al României. Menționarea acestor documente de planificare este esențială, întrucât accesarea ulterioară a fondurilor europene de către comuna **CIORANI** depinde de alocările stabilite la nivel național și regional.

Înainte de elaborarea documentelor de programare prevăzute în regulamentele europene, autoritățile române trebuie să definească o viziune strategică națională pentru perioada de până în 2028, stabilind obiective clare și mijloacele necesare pentru atingerea acestora.

Conceptul de dezvoltare durabilă se bazează pe trei piloni fundamentali:

- **Economic:** eficiența utilizării resurselor, progres economic susținut, stabilitate financiară și creștere bazată pe inovație.
- **Social:** asigurarea unui nivel de trai ridicat, echitate și egalitate de șanse, sprijinirea categoriilor vulnerabile, implicarea cetățenilor în viața comunității și protejarea patrimoniului cultural.
- **Ecologic:** protejarea și conservarea resurselor naturale, menținerea biodiversității, reducerea poluării și promovarea practicilor sustenabile.

Obiectivele dezvoltării durabile se împart în:

- **Obiective economice** – creșterea eficienței și a competitivității.
- **Obiective sociale** – coeziune socială și reducerea sărăciei.
- **Obiective de mediu** – conservarea ecosistemelor și combaterea schimbărilor climatice.

Strategia Uniunii Europene urmărește:

- **Creștere inteligentă** – prin inovare, digitalizare și educație, cu accent pe dezvoltarea rețelelor de internet de mare viteză și integrarea în piața unică digitală.
- **Creștere durabilă** – axată pe competitivitate, energie curată, mobilitate și protejarea mediului.
- **Creștere favorabilă incluziunii** – prin crearea de locuri de muncă, dezvoltarea competențelor și reducerea excluziunii sociale.

În România, zonele rurale rămân semnificativ în urma celor urbane, din cauza unor probleme structurale persistente: forță de muncă preponderent agricolă, populație îmbătrânită, exploatații agricole de subzistență, productivitate scăzută, spirit

antreprenorial slab, acces limitat la finanțare, infrastructură deficitară, lipsă de orientare spre export, investiții scăzute în cercetare și dezvoltare, precum și un grad ridicat de expunere la sărăcie și excluziune socială. De asemenea, administrația publică locală este adesea ineficientă, ceea ce amplifică riscurile pentru populație.

Spațiul rural reflectă rezultatul unui efort îndelungat al omului de a valorifica elementele fizico-geografice ale naturii în folos propriu. Este un teritoriu modelat de-a lungul timpului în funcție de nevoile umane, transformat prin muncă și îmbogățit cu creații de natură antropică, devenind astfel o veritabilă „capodoperă rustică” a civilizației umane.

Dezvoltarea este, în esență, un demers strategic care urmărește creșterea sustenabilă a productivității la nivel individual, comunitar și instituțional, generând premisele pentru venituri mai mari și un nivel de trai îmbunătățit. Programele de dezvoltare urmăresc schimbarea condițiilor structurale și presupun o abordare pe termen lung, întrucât complexitatea problemelor din mediul rural nu permite soluții imediate, ci impune implementarea unor intervenții succesive și sustenabile.

Strategia de dezvoltare locală a comunei **CIORANI** este rezultatul colaborării dintre administrația publică și comunitate, reflectând voința comună de a orienta dezvoltarea locală în mod coerent și eficient. Aceasta stabilește direcții strategice pornind de la analiza celor patru factori esențiali: resurse, vulnerabilități, oportunități și amenințări.

Acest document strategic reprezintă un instrument de lucru fundamental pentru administrația locală, agreat de întreaga comunitate. Prin el se asigură coerența decizională, evitându-se devierile cauzate de urgențe sau interese de moment. El servește drept ghid pentru toți actorii implicați în progresul comunei, prezentând atât direcțiile de dezvoltare, cât și acțiunile concrete ce urmează a fi implementate.

Consultarea activă a comunității a permis adaptarea propunerilor la aspirațiile reale ale locuitorilor, contribuind la asumarea colectivă a strategiei și la creșterea șanselor de implicare în implementarea sa.

Materialul se adresează tuturor categoriilor relevante: administrație publică, mediul de afaceri, instituții publice, ONG-uri, dar și cetățenilor interesați de viitorul localității. Strategia se dovedește esențială în planificarea investițiilor și atragerea de fonduri naționale și europene pentru proiecte majore.

Elaborarea strategiei a respectat o serie de principii fundamentale:

- **Validitate științifică:** conformitatea cu cerințele tehnice ale planificării strategice;
- **Coerență:** corelarea cu strategiile regionale, județene și naționale;
- **Parteneriat:** colaborarea dintre administrație și comunitate;
- **Implicarea comunității:** participarea deschisă a tuturor celor interesați;
- **Transparență și obiectivitate:** reflecția corectă a intereselor comune;

➤ **Continuitate:** adaptarea constantă a strategiei în funcție de dinamica locală.

Viziunea de dezvoltare a comunei **CIORANI** presupune implementarea unor politici publice menite să asigure bunăstarea locuitorilor și integrarea localității în spațiul european, pe baza unor standarde ridicate în domenii cheie precum infrastructura, economia, agricultura, educația, sănătatea și siguranța cetățenilor. Dezvoltarea se va realiza prin valorificarea resurselor locale și atragerea investițiilor publice și private, poziționând comuna ca un actor local activ și competitiv.

Fiecare comunitate are trăsături proprii, iar procesul de planificare strategică trebuie adaptat acestora. În cazul comunei **CIORANI**, studiul fizionomiei include analiza rețelei de drumuri, densitatea locuințelor, caracteristicile construcțiilor, precum și influențele geografice și socio-economice. Topografia, conexiunile cu localitățile învecinate și tradițiile locale influențează semnificativ aspectul general al comunei.

Comuna **CIORANI** este formată din două sate:

- Satul Cioranii de Jos – reședință de comună;
- Satul Cioranii de Sus – sat aparținător.

Dezvoltarea acestor sate s-a realizat spontan, în mod natural, sub forma unor așezări liniare, cu case amplasate de-a lungul drumurilor. Lipsa unei sistematizări urbane în extinderea vetrelor a condus la o textură ușor neregulată, dar cu respect față de specificul tradițional.

Structura rurală a comunei determină organizarea producției și oferă premise pentru dezvoltarea ulterioară a activităților economice. Principala funcție a celor șapte sate este cea agricolă, dat fiind faptul că majoritatea populației activează în această ramură, în special pentru autoconsum.

Pe lângă funcția agricolă, există și o funcție comercială de bază, susținută de magazine alimentare care asigură aprovizionarea zilnică. Funcția sanitară este de asemenea relevantă, prin serviciile esențiale de sănătate disponibile local.

În localitate funcționează 2 Cabinete Medicale Individuale - subordonate Direcției Sanitar Județene Prahova unde își desfășoară activitatea 6 cadre medii personal sanitar și 2 medici de familie și 2 Cabinete stomatologice unde își desfășoară activitatea 2 stomatologi și 2 cadre medii personal sanitar. De asemenea, la nivelul comunei există două farmacii.

Funcția culturală este determinată de desfășurarea activităților de învățământ, culturale și de recreere intelectuală. Există opt unități de învățământ, dintre care patru grădiniță de copii și [atru școli din învățământul primar și gimnazial. De asemenea, comuna dispune de două cămine culturale, șase biserici de cult orthodox. Comuna mai dispune de o bază sportive și de o sala de sport. La nivelul comunei funcționează și își desfășoară activitatea o Bibliotecă Comunală (în satul CIORANI).

Funcția administrativă a comunei este deținută de satul **CIORANI**. Tot aici se află și sediul Poliției. În concluzie comuna **CIORANI** oferă oportunități foarte bune

pentru dezvoltarea de activități economice în comerț, construcții sau agricultură. Este nevoie de personal calificat în toate domeniile. Numai așa putem ridica productivitatea la calitatea cerută de piața unică europeană.

Investiția în viitorul comunității, prin sprijinirea generațiilor tinere și valorificarea avantajelor competitive locale – precum poziționarea geografică favorabilă, parteneriatele intercomunitare și disponibilitatea terenurilor intravilane și extravilane – constituie premise fundamentale pentru dezvoltarea durabilă și integrată a comunei.

Un instrument esențial în acest demers este **Planul Urbanistic General (PUG)**, aflat într-un proces de actualizare, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile. Actualizarea PUG urmărește să asigure o dezvoltare spațială echilibrată, care să protejeze mediul înconjurător, să prevină dezechilibrele sociale și să conserve identitatea arhitecturală și culturală a localității.

Strategia de dezvoltare locală reprezintă un cadru de orientare a deciziilor pentru construcția unui viitor sustenabil, în care fiecare cetățean să își poată valorifica potențialul profesional, să beneficieze de condiții adecvate de locuire, servicii sociale de calitate și spații publice atractive destinate recreerii și coeziunii sociale.

Succesul implementării acestei strategii este condiționat de capacitatea administrativă și determinarea factorilor locali, care trebuie să susțină activ obiectivul general: transformarea comunei într-un spațiu ospitalier, curat și sigur pentru toți locuitorii săi.

În urma unei serii de analize și consultări publice, a fost conturată o **viziune strategică a dezvoltării comunei**, fundamentată pe următoarele direcții:

- valorizarea potențialului regional al comunei și afirmarea acesteia ca un pol de inovație și oportunități;
- dezvoltarea unei comunități deschise, prietenoase, atractive atât pentru locuitori, cât și pentru vizitatori, cu accent pe creșterea calității vieții;
- consolidarea statutului comunei ca entitate economică activă și sustenabilă;
- profesionalizarea administrației publice locale, orientată spre eficiență, transparență și responsabilitate față de nevoile comunității;
- încurajarea participării civice ca factor determinant în dinamica dezvoltării comunitare;
- susținerea unui mediu antreprenorial competitiv, bazat pe inovare, implicare socială și colaborare instituțională.

Viziunea strategică propusă este următoarea:

„Comuna Ciorani se va transforma într-un veritabil centru al inovației și al oportunităților, un spațiu atractiv pentru locuire, activitate profesională și dezvoltare educațională, susținut de o administrație locală responsabilă, transparentă și receptivă la nevoile cetățenilor, de o comunitate activă și implicată în viața publică, precum și de

un mediu de afaceri dinamic, competitiv și integrat în dezvoltarea socio-economică a comunității.”

Această viziune este rezultatul unui proces participativ de planificare, facilitat de Primăria comunei **CIORANI**, în colaborare cu reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, instituțiilor publice și sectorului privat local.

Etapele metodologice principale ale Procesul de Planificare Strategică sunt următoarele:

1. Realizarea analizei preliminare.

Planificarea strategică presupune o analiză preliminară a caracteristicilor comunității vizate. Această analiză cuprinde elemente diverse:

- elemente de istorie a comunității;
- analiza de mediu (fișa de localitate, elemente socio-economice, elemente de infrastructură, etc);
- analiza cadrului strategic la nivel național, regional și județean. Principala misiune a analizei preliminare se referă la structurarea mediului în care se plasează comunitatea și la identificarea capacităților reale deținute de aceasta.

2. Stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității.

Pasul al doilea se referă la stabilirea unei viziuni asupra dezvoltării strategice a comunei CIORANI. Această viziune trebuie să țină seama de elementele principale ale analizei preliminare.

3. Analiza sectorială a domeniilor strategice principale.

Această analiză se realizează pe domenii. În cadrul fiecărui domeniu au fost elaborate sinteze de lucru pe baza cărora au fost organizate dezbateri publice. Domenii strategice principale:

- dezvoltare și competitivitate economică;
- dezvoltare rurală și infrastructură (urbanism, transport, mediu etc);
- dezvoltarea resurselor umane (educație, pregătire continuă, relația cu unitățile de învățământ, etc);
- dezvoltare comunitară (cultură, tineret, sport, ong-uri, social, sănătate).

Metodologia presupune următoarele elemente principale:

- analiza SWOT (puncte slabe, puncte tari, oportunități, amenințări);
- identificarea problemelor strategice pe baza analizei SWOT;
- elaborarea de strategii sectoriale care să răspundă problemelor strategice identificate;
- modalități de evaluare a rezultatelor pe termen mediu și lung.

Toate sintezele de lucru au fost supuse dezbaterii publice, la care au fost invitate să ia parte toate părțile interesate. Sintezele au fost modificate pe baza acestor dezbateri publice, pentru că ele trebuie să reflecte realitatea și să reprezinte dorințele și interesele comunității.

4. Articularea documentului strategic.

Acest document strategic principal a fost elaborat în urma definirii strategiilor sectoriale bazate pe sintezele de lucru și dezbaterile publice. Acesta este necesar să fie analizat de Consiliul Local, de partidele politice și de societatea civilă din **CIORANI** forma lui finală putând fi asumată ca document de planificare strategică pentru comunitate.

Principii de bază în elaborarea proiectului de planificare strategică a comunei **CIORANI**:

- validitate științifică (procesul trebuie să respecte cerințele tehnice ale planificării strategice);
- implicarea comunității (procesul trebuie să fie deschis tuturor celor interesați din comunitate);
- transparență și obiectivitate (procesul trebuie să fie transparent și să reflecte interesele comunității ca întreg);
- coerență și continuitate (construcția documentului de planificare nu înseamnă finalizarea procesului strategic; acest document trebuie să rămână deschis ideilor și completărilor viitoare).

Strategia de Dezvoltare Locală va fi instrumentul de lucru al administrației publice locale care va orienta gândirea, decizia și acțiunea către **obiectivele superioare** sau către **premisele obiectivelor**, fără ca pe parcurs să existe abateri datorate urgențelor sau avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente.

Capitolul 1. Context de dezvoltare

1.1 Contextul european

Arhitectura programelor operaționale, prin intermediul cărora va fi administrat bugetul alocat României în perioada 2023-2028 va fi semnificativ modificată față de sistemul anterior.

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2022-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE. Se preconizează cinci priorități investiționale:

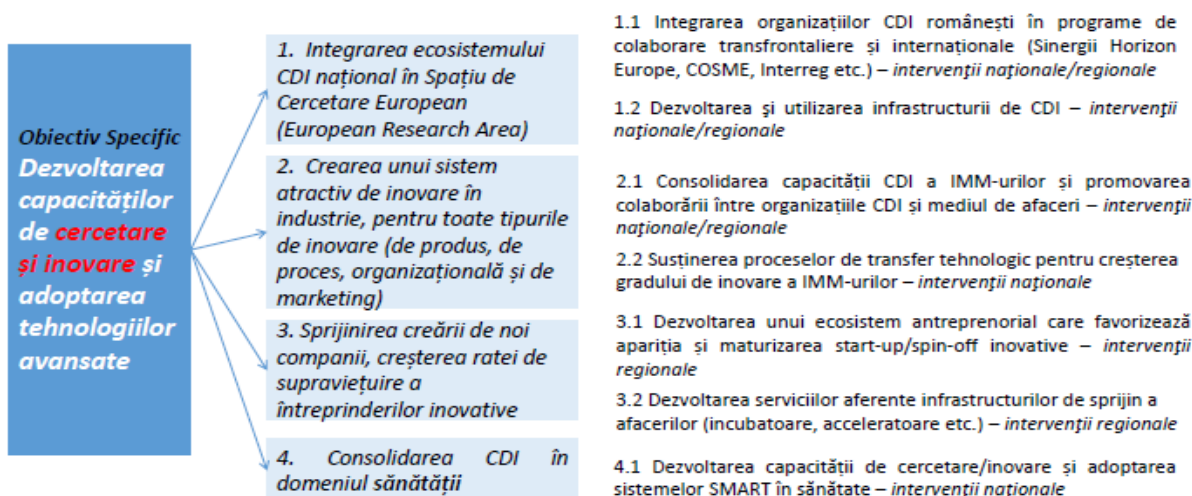
1. O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
2. O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
3. O Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale
4. O Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate

5. O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

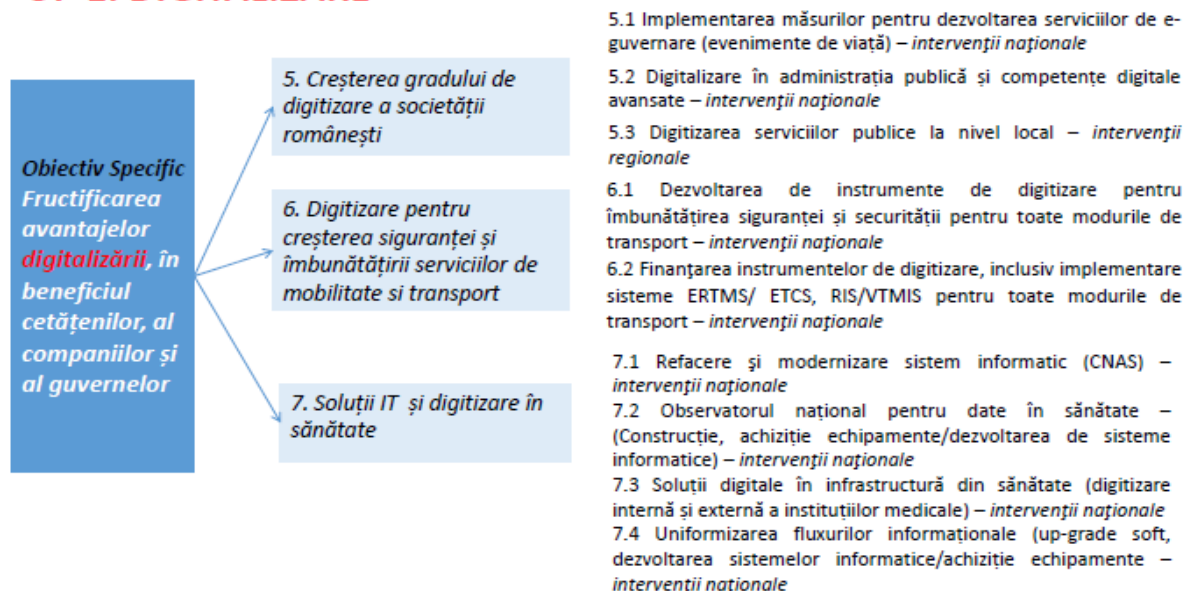
Priorități naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020

OP 1 O Europă mai inteligentă

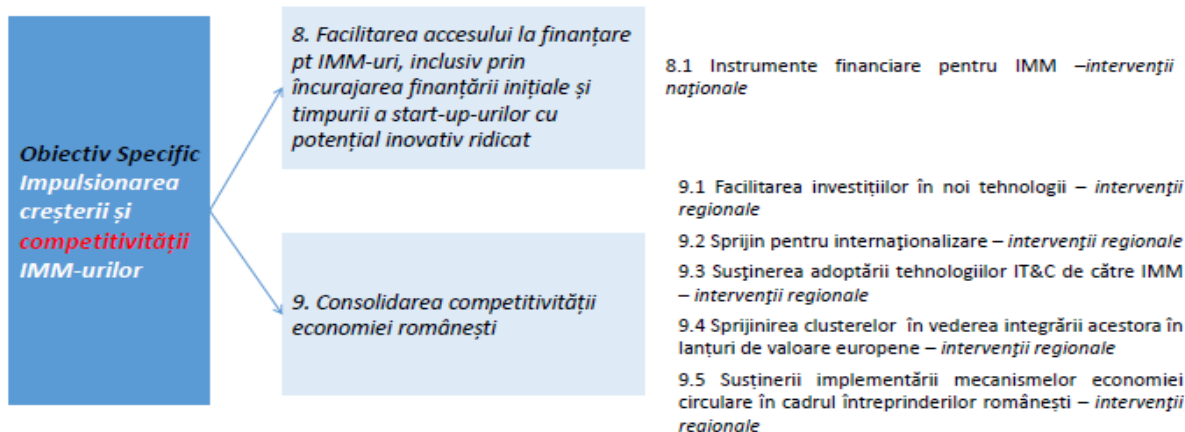
OP 1. CERCETARE ȘI INOVARE

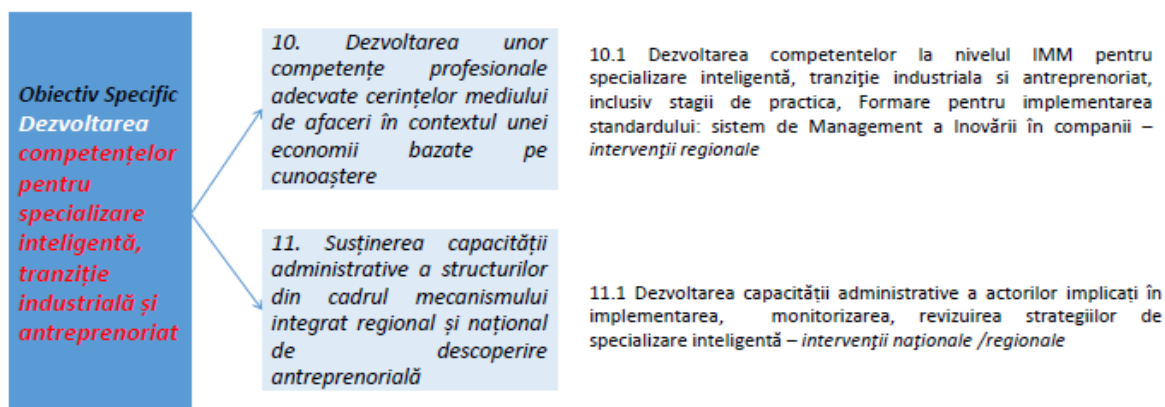
OP 1. DIGITALIZARE

OP 1. COMPETITIVITATE

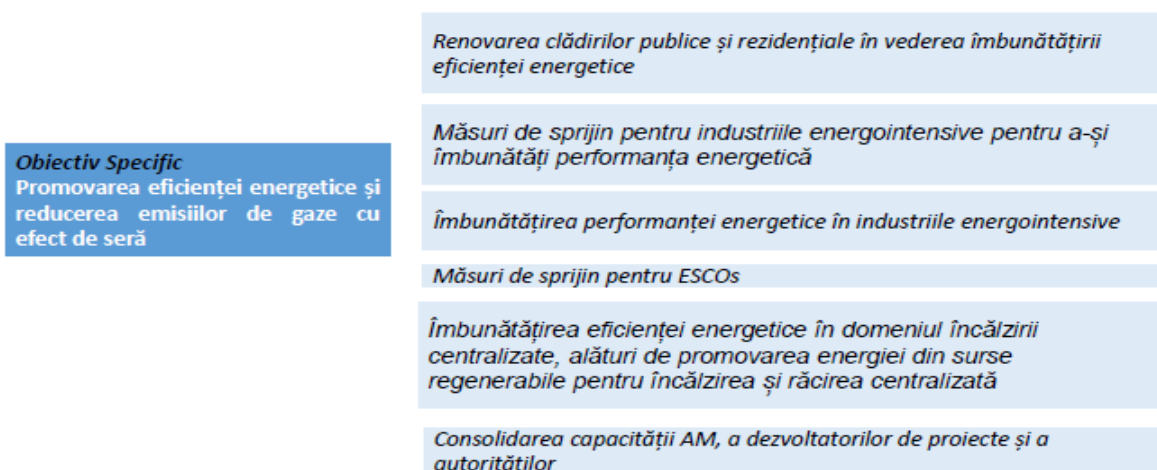

OP 1. Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat

OP 2 O Europă mai verde

OP 2 - Energie

OP 2 - Energie

Obiectiv Specific
Promovarea energiei din surse regenerabile

Creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al clădirilor

Măsurile de creștere a adecvantei rețelei naționale de energie electrică pentru a crește capacitatea de integrare a energiei provenite din surse regenerabile, de natură variabilă

Obiectiv Specific
Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E

Echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice

Implementarea de soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie

Digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare stații în SCADA(Trebuie decisă mutarea în OP1)

Creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier

OP 2. Schimbări climatice, riscuri, apă

Obiectiv Specific
Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor

Managementul inundațiilor

Reducerea impactului manifestării secetei și furtunilor asupra populației, proprietății și mediului.

Măsurile pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională.

Măsurile de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere.

Obiectiv Specific
Promovarea gestionării sustenabile a apei

Continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată, inclusiv prin consolidarea suplimentară și extinderea a operatorilor regionali.

Finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare

Continuarea investițiilor în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratate a apei potabile.

OP2. Economia circulară

Obiectiv specific
Promovarea tranziției către o economie circulară

Extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor la nivel de județ, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate existente de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri.

Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri.

Investiții în consolidarea capacității părților interesate fie publice sau private, pentru a susține tranziția la economia circulară și care să promoveze acțiuni/ măsuri privind economia circulară, inclusiv conștientizarea publicului, prevenirea deșeurilor, colectarea separată și reciclarea.

OP 2. Biodiversitate

Obiectiv specific
Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Investiții în rețeaua Natura 2000 – Elaborarea, revizuirea și implementarea planurilor de management, măsuri de menținere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate situate în afara ariilor naturale protejate. Acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și ecosistemelor și realizarea de studii științifice

Măsuri pentru implementarea infrastructurii verzi

Consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate

OP 2. Aer

Obiectiv specific
Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Dotarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului cu echipamente noi astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE și achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental cu respectarea prevederilor Directivei 2008/50/CE.

Implementarea măsurilor care vizează creșterea calității aerului :

- măsuri legate de îmbunătățirea sau înlocuirea instalațiilor individuale (casnice) de încălzire a locuințelor/ gospodăriilor din mediul urban cu instalații mai performante ;*
- finanțarea sistemelor de încălzire pentru scopuri de atenuare a schimbărilor climatice, atât la nivelul agenților economici cât și la nivelul sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică la nivelul autorităților publice și/ sau altor entități publice (spitale, unități de învățământ etc.) sau a instalațiilor individuale de încălzire a locuințelor/ gospodăriilor, utilizând gaz natural.*

OP 2. Mobilitate urbana

Obiectiv specific
Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Dezvoltarea rețelelor regionale și locale de transport pe cale ferată și cu metroul și de acces la TEN-T centrală și globală de transport, inclusiv soluții combinate.

Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ și în municipii și zone lor funcționale prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbana durabile

OP 2. Situri contaminate

Obiectiv specific
Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Măsuri de remediere a siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor

Regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate, reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate și reincluderea acestora în circuitul social/ economic sau ca rezervă de teren pentru viitoare investiții la nivelul orașelor, în vederea creării condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană.

OP 3 O Europă mai conectată

OP 3. CONECTIVITATE

Obiectivul Specific
Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală

Dezvoltarea rețelelor TEN-T centrală și globală de transport rutier

Dezvoltarea rețelelor TEN-T centrală și globală de transport pe calea ferată

Îmbunătățirea serviciilor de transport pe calea ferată pe scurt și lung parcurs, prin creșterea capacității de transport și măsuri de reformă

Îmbunătățirea siguranței și securității pentru toate modurile de transport și punerea în aplicare a strategiei adoptată privind siguranța traficului, pentru reducerea numărului de decese din accidente rutiere și diminuarea

Investiții în infrastructură și suprastructură portuară situate pe rețeaua TEN-T centrală și globală, inclusiv acces în porturi, investiții multimodale în porturi și pentru îmbunătățirea conectivității transfrontaliere

Investiții în dezvoltarea de terminale intermodale inclusiv acces și echipamente

Investiții în modernizarea punctelor de trecere transfrontaliere pe rețeaua TEN-T centrală și globală și crearea de noi conexiuni de transport suplimentare peste Dunăre, inclusiv măsuri de îmbunătățire a impilor de trecere, includerea de noi servicii și proceduri operaționale.

Asistență tehnică acordată principalilor beneficiari din domeniul transportului, cu precădere Compania Națională de Căi Ferate și Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, alte autorități de transport și Ministerul Transporturilor

OP 3. CONECTIVITATE

Obiectivul Specific
Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Dezvoltarea rețelelor rutiere naționale de acces la TEN-T centrală și globală de transport

Dezvoltarea rețelelor feroviare de acces la TEN-T centrală și globală de transport

OP 3. BROADBAND

Obiectivul Specific
Îmbunătățirea conectivității digitale

Dezvoltarea infrastructurii de bandă largă Broadband - Investiții în infrastructură de bandă largă de foarte mare capacitate, conform rezultatelor "Planului național sau regional privind banda largă" (condiție favorizantă)

OP 4 O Europă mai socială

OP 4. OCUPARE

OS (i) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, someri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale

(i)1. Dezvoltarea mecanismului de integrare multidisciplinară a politicilor din ocupare, educație, asistența socială și sănătate prin armonizarea cadrului legal între serviciile oferite forței de muncă de cele patru sectoare

(i)2. Noi abordări de furnizare de servicii integrate de ocupare, adaptate nevoilor grupurilor dezavantajate pe piața muncii (persoane inactive, cu dizabilități, șomeri de lungă durată, persoane reîntoarse în țară, migranți etc.), prin pachete de servicii personalizate și adaptate nevoilor

(i) 3. Valorificarea potențialului economic al tinerilor (inclusiv NEETs)

(i) 4. Asigurarea forței de muncă necesare în zonele care înregistrează deficite

(i)5. Promovarea spiritului antreprenorial, sprijinirea inițiativelor antreprenoriale și a economiei sociale

(i) 6. Facilitarea accesului la ocupare a persoanelor dezavantajate

OP 4. OCUPARE

OS (ii) Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plăsării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă.

OS (iii) Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată,

OS (iii) Bis Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății

(ii) 1. Dezvoltarea unui mecanism coerent și sustenabil de agregare și integrare a informațiilor furnizate de diversele instrumente folosite în anticipare și de utilizare a rezultatelor pentru întâmpinarea nevoilor de competențe pe piața muncii

(iii) 1. Crearea de oportunități pentru integrarea femeilor pe piața muncii

(iiibis) 1. Crearea unui mediu de muncă sănătos, sigur, accesibil și prietenos pentru angajați, în special pentru cei cu nevoi speciale (din grupul țăntă)

OP 4. EDUCAȚIE

OS (iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

(iv) 0. Adaptarea programelor de pregătire din educație și formare la cerințele pieței, în competențe cheie și digitale

(iv)1. Creșterea calității, eficacității și relevanței ofertei și serviciilor de educație (la toate nivelurile)

(iv)2. Corelarea dintre nevoile elevilor și studenților, serviciile de consiliere, sprijin, acompaniere

(iv)3. Îmbunătățirea formării cadrelor didactice pentru creșterea calității și eficacității procesului educativ

OP 4. EDUCAȚIE

OS (v) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar

(v).1. Creșterea accesului la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii.

(v)2. Formarea (inițială și continuă) cadrelor didactice pentru o educație incluzivă

(v)3. Proiectarea și furnizarea unor servicii suport pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii

(v)4. Creșterea accesului la educație (la toate nivelurile) și formare de calitate pentru persoanele cu dizabilități

OP 4. EDUCAȚIE

OS (vi) Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale

(vi) 1 Creșterea participării la formare profesională continuă (sistem de educație)

(vi) 2. Sprijinirea tranzițiilor în educație și pe piața muncii, în contextul participării la formare pe tot parcursul vieții.

(vi) 3. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții și de reconversie profesională pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității de pe piața muncii

OP 4. INCLUZIUNE SOCIALA

OS (viii) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

(viii)1. Promovarea integrării socio-economice a 700 comunităților marginalizate, inclusiv Roma, prin implementarea unor măsuri integrate

(viii)2. Îmbunătățirea condițiilor de locuit, inclusiv prin acordarea de locuințe sociale, înființarea de adăposturi de noapte și centre de urgență pentru categorii de persoane marginalizate: romi, persoane fără adăpost, familii monoparentale sărace, victime ale traficului de persoane sau ale violenței domestice

(viii)3 Integrarea socio-economică a migrantilor

OP 4. INCLUZIUNE SOCIALA

OS(ix) Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată

(ix)1. Măsuri pentru asigurarea asistenței juridice pentru persoanele bolnave mintal cu sau fără tutore legal

(ix) 2. Creșterea intervențiilor integrate pentru incluziunea socială a persoanelor fără adăpost

(ix)3. Pregătirea specialiștilor din domeniul asistenței sociale

(ix)4. Dezvoltarea serviciilor integrate destinate copiilor și adolescenților cu tulburări din spectrul autist

OP 4. SANATATE

OS(ix) Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată

(ix) 1. Continuarea investițiilor în spitalele regionale/ județene și spitale prioritare naționale (lista scurtă MS în baza unor criterii de prioritizare– Reabilitarea/ Constructia spitalelor județene și spitale prioritare naționale și dotarea cu echipamente de specialitate, pregătire și perfecționare resursa umana

(ix) 2. Creșterea accesului la servicii medicale de calitate prin sprijinirea unor măsuri care vizează prevenirea și controlul bolilor netransmisibile

(ix) 3. Sprijinirea programelor dedicate de sănătate, de exemplu, programe pentru mamă și copil, programe în domeniul transplantului de organe, țesuturi și celule, sănătate mintală, boli rare, prevenirea problemelor dentare

(ix) 4. Creșterea accesului la servicii medicale primare la nivelul comunității/ Asistență medicală de bază în comunitățile sărace/marginalizate/dezavantajate

(ix) 5. Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemului de pregătire pentru personalul cu atribuții în domeniul asistenței medicale de urgență . Acordarea de prim ajutor calificat și asistența medicală de urgență

(ix) 6. Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, îngrijire pe termen lung și servicii și infrastructuri comunitare, în special pentru persoanele în vârstă și pentru persoanele cu handicap; sprijinirea măsurilor naționale eficiente de îmbătrânire activă

(ix) 7. Creșterea accesului la servicii medicale de calitate prin sprijinirea unor măsuri care vizează îmbunătățirea capacităților de diagnostic și supraveghere a bolilor transmisibile, raportarea acestora și îmbunătățirea măsurilor de prevenire și control

OP 4. INCLUZIUNE SOCIALA

(x). Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor

(x)1. Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de calitate

(x) 2. Integrarea socială a unor grupuri specifice aflate în risc de excluziune

(x)3. Incurajarea incluziunii active a persoanelor în vârstă prin măsuri privind asigurarea îmbătrânirii active

(x)4. Sprijinirea dezinstitutionalizare

OP 4. INCLUZIUNE SOCIALA

(xi) Reducerea deprinderii materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.

(xi)1. Abordarea deprinderii materiale

OP 5 O Europă mai aproape de cetățenii săi

OP 5. Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană

Obiectiv specific

Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

Investiții în turism – stațiuni turistice urbane de interes național

Investiții în infrastructura din domeniul cultural

Investiții în patrimoniul cultural

Investiții pentru regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice

OP 5 - Dezvoltare teritorială integrată

Obiectiv specific

Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

Sprijin pentru structurile de guvernare ITI (Delta Dunării și Valea Jiului) - sprijin pentru pregătirea și conceperea strategiilor teritoriale

Sprijin pentru structurile de guvernare CLLD (ZUM-uri) – pregătire, gestiune și animare

Sprijin pentru SIDU – pregătire, gestiune și animare

Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii

(șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea

Principalele caracteristici ale noului cadru pentru Politica de Coeziune 2022-2027:

Concentrare tematică

- 35% din FEDR pentru OP1 (O Europă mai inteligentă)
- 30% din FEDR pentru OP2 (O Europă mai verde)
- FEDR să contribuie cu 30% la obiectivele de schimbări climatice
- FC să contribuie cu 37% la obiectivele de schimbări climatice
- Min. 6% din FEDR, pentru dezvoltare urbană
- 2% din FSE+ pentru susținerea materială a persoanelor cele mai defavorizate
- 25% din FSE+ pentru incluziune socială
- 10% din FSE+ pentru sprijinul pentru tinerii care nu au un loc de muncă

Aspecte financiare (CFM)

- Forma principală de finanțare - granturile
- Cofinanțarea la nivel național: 70% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și pentru Fondul de Coeziune; 40% pentru regiunile mai dezvoltate.
- Prefinanțare anuală - 0,5% din valoarea totală a sprijinului din partea fondurilor
- TVA nu este eligibilă pentru o contribuție din partea fondurilor, cu excepția operațiunilor al căror cost total este mai mic de 5000000 euro.
- Dezangajarea - regula „N+2”.

Conform unor documente publicate recent de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), următoarea perioadă financiară aduce schimbări importante atât în structura instituțională, cât și în cea strategică.

În cadrul politicii de coeziune Ministerul propune 9 tipuri de programe, Programul Operațional Regional urmând a fi gestionat descentralizat la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională din fiecare dintre cele 8 regiuni ale țării (pe model polonez):

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
2. Programul Operațional Transport (POT)
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)
4. Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)
5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)
6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)
7. Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)

8. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)

9. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

Actualul Program Operațional Infrastructură Mare (care are cea mai mare alocare financiară în 2014-2020) se va întoarce la structura din 2007 – 2013, intervențiile din domeniul Mediului urmând a fi preluate de Programul Operațional Dezvoltare Durabilă, iar cele din domeniul Transportului urmând a trece sub o Autoritate de Management din cadrul Ministerului de Transport. Se vor crea oportunități separate pentru ITI Delta Dunării și ITI Valea Jiului.

În premieră, Fondul Social European nu va mai finanța un Program dedicat creșterii capacității administrative, această intervenție regăsindu-se conform ministerului printre direcțiile viitorului Program Operațional Capital Uman.

Va fi creat un Program Național de Sănătate care ar urma să finanțeze infrastructura pentru 3 spitale regionale (faza 2), construcția și dotarea Institutului National de Hematologie, construcție și dotare pentru un Laborator de Referință National, precum și alte intervenții în domeniul medical.

MADR va gestiona în continuare finanțările prin intermediul Politicii Agricole Comune și prin cea a Pescuitului. MAI va gestiona fondurile aferente domeniului afaceri interne (Fondul azil, migrație și integrare, Fondul securitate internă, Instrumentul pentru managementul frontierei și vize).

Conform propunerii făcute publice de autorități, companiile vor putea accesa în următoarea perioadă financiară granturi/instrumente financiare prin intermediul mai multor programe:

Programele operaționale regionale se vor axa pe „smart specialization”, transferul tehnologic, inovarea, sprijinirea IMM și digitalizare. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare va pune la dispoziție instrumente financiare. Prin Programul Operațional Dezvoltare Teritorială Integrată se vor finanța intervenții în domeniul turismului, culturii și patrimoniului cultural.

1.2. Selectarea obiectivelor, coordonarea și complementaritatea

Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente

Rezumat privind selectarea obiectivelor de politică și a rezultatelor principale așteptate

România va contribui la acest obiectiv prin sprijinirea creșterii gradului de integrare a sistemului Cercetare, Dezvoltare și Inovare din România în European ResearchArea, întărirea cooperării dintre organizațiile CDI și întreprinderi, creșterii nivelului de investiții în CDI pentru a asigura trecerea de la idee la produse/servicii în piață, digitalizării serviciilor publice prin modernizarea și simplificarea procedurilor administrației publice locale și centrale, dezvoltării unor competențe profesionale

adaptate la economia cunoașterii în ceea ce privește procesul de descoperire antreprenorială la nivel național și regional.

România alocă fonduri europene atât pentru dezvoltarea de **infrastructură de cercetare, dezvoltare și inovare**, cât și pentru consolidarea legăturilor dintre mediul academic și industrie prin crearea de parteneriate. Astfel, sunt avute în vedere intervenții la nivelul dezvoltării facilităților pentru cercetare și inovare, în domenii relevante de specializare inteligentă, conectate cu piața, având un efect de multiplicare asupra activităților de cercetare și inovare, cu impact economic direct. Cercetarea pe teme de interes național, în domenii precum *inteligentă artificială, tehnologii generice esențiale, resurse și combustibili alternativi, microbiologie, genetică și tratarea cancerului*, este susținută prin dezvoltarea unor proiecte strategice.

Vor fi susținute **întreprinderile inovatoare și creative, spin-off-urile și start-up-urile** care desfășoară activități în domeniile de specializare inteligentă. Mai mult, este încurajată promovarea inovării prin cercetare aplicată, dezvoltare experimentală și transfer tehnologic, precum și inițiativele de îmbunătățire a capacității de inovare în întreprinderi. O componentă esențială a acestor acțiuni va consta în concentrarea eforturilor asupra proceselor inovative și a **transferului de tehnologii** vizând adaptarea la schimbările climatice, reducerea emisiilor și economia circulară. Totodată, este necesară dezvoltarea unor mecanisme suport pentru facilitarea participării entităților CDI din România la rețele, consorții și proiectele europene / internaționale în domeniile de mare viitor.

Datorită expertizei deținute, **instituțiile de învățământ superior** joacă un rol important în dezvoltarea facilităților pentru cercetare și inovare, dar și în formarea/educarea tinerilor cercetători/inovatori și antreprenori, precum și în dezvoltarea proiectelor de cercetare la nivel regional și național. Totodată sunt sprijinite Institutele Naționale de Cercetare și Dezvoltare și Institutele de Cercetare ale Academiei Române, dar și cooperarea între întreprinderile mari și IMM-uri.

România digitală presupune automatizarea proceselor, dar în același timp înseamnă și procese sigure, clare, ușoare și precise. Fondurile europene urmăresc finanțarea infrastructurilor critice necesare asigurării unor servicii publice esențiale și digitalizării principalelor evenimente din viața cetățenilor și a mediului de afaceri. Pot fi propuse și implementate proiecte care vizează procesul de luare a deciziilor în administrație sau întreprinderi bazat pe sisteme și soluții complexe, inclusiv măsuri de securitate a sistemelor de informații și răspuns adecvat la amenințările cibernetice în creștere.

Măsurile propuse mediului privat menite să stimuleze creșterea competitivității economice vizează accesul la finanțare și crearea condițiilor pentru funcționarea mai flexibilă a sectorului întreprinderilor pe piață, diseminarea de noi modele de afaceri și extinderea capacităților de producție, dezvoltarea antreprenoriatului și apariția de noi întreprinderi.

De asemenea, este susținută *creșterea activității internaționale și facilitarea accesului pe noi piețe a firmelor românești* prin încurajarea participării acestora în consorții și parteneriate europene, precum și prin identificarea potențialilor parteneri comerciali, pregătirea ofertelor și negocierea contractelor, dezvoltarea de brand-uri, misiuni economice, evenimente între întreprinderi.

Infrastructurile de suport pentru afaceri, de tipul incubatoare, acceleratoare, hub-uri, parcuri științifice și tehnologice, spațiile de co-working, dincolo de investițiile în infrastructură, trebuie să propună servicii noi, inovatoare.

Smartcity- orașul inteligent este laboratorul de mâine, prin testarea și dezvoltarea tehnologiilor pentru promovarea și susținerea durabilității, securității și, în general, a unui stil de viață mai sănătos. Chiar dacă nu toate orașele din România sunt hub-uri dinamice, mare parte au cunoscut o dezvoltare accelerată în ultimii ani.

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- **Dezvoltarea capacităților de cercetare, dezvoltare și inovare atât pentru organizațiile de cercetare (institute de cercetare și instituții de învățământ superior), cât și pentru întreprinderi**

- Creșterea capacității organizațiilor CDI românești de a se integra în Spațiul European de Cercetare, creșterea participării românești la programele europene, precum și parteneriate și proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3 naționale și regionale

- Crearea unui sistem atractiv de inovare în economie, pentru toate tipurile de inovare, prin creșterea gradului de colaborare dintre organizațiile CDI și întreprinderi la nivel național și regional, inclusiv prin investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI/ întreprinderilor din domenii de specializare inteligenta, pentru a dezvolta nișe de specializare inteligentă la nivel național

- Îmbunătățirea procesului de transfer tehnologic de la organizațiile de CDI către IMM-uri prin consolidarea capacității CDI, inclusiv a întreprinderilor și promovarea colaborării între Institutele Naționale CDI/instituțiile de învățământ superior și mediul de afaceri (pentru trecerea de la idee la piață), dar și între întreprinderile mari și IMM-uri, precum și prin crearea/dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic și a serviciilor, inclusiv în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice, reducerea emisiilor și economia circulară

- Continuarea dezvoltării și utilizării de infrastructuri mari CDI, de relevanță la nivel european și global, ca instrumente pentru transfer tehnologic

- Dezvoltarea oportunităților de afaceri prin utilizarea rezultatelor din cercetare și creșterea numărului de întreprinderi inovatoare, creșterea numărului de cercetători și investiții pentru trecerea de la concept la produs, sprijinirea dezvoltării și utilizării clusterelor cu accent pe exploatarea inovativa și completarea verigilor lipsa din cadrul lanțului de valoare

Creșterea succesului și performanței proiectelor prin identificarea mix-ului de intervenții, a necesarului de formare asociat specializărilor inteligente și dezvoltarea capacităților administrative

➤ Susținerea implementării mecanismelor de economie circulară în întreprinderile românești

- **Utilizarea digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al întreprinderilor și al guvernelor**

➤ Creșterea gradului de digitalizare al proceselor, produselor și serviciilor publice prin continuarea digitalizării proceselor și serviciilor publice aferente infrastructurilor critice (cum ar fi fiscalitate, pensii, asigurări sociale de sănătate), evenimentelor de viață (EV) rămase neacoperite din perioada 2014- 2020) și, asigurarea interoperabilității și a securității cibernetice, precum și prin creșterea gradului de digitalizare în domeniile educație și cultură

➤ Digitalizarea în educație atât în ceea ce privește evenimentele din viața cetățenilor și a mediului de afaceri, cât și în ceea ce privește utilizarea digitalizării ca instrument pentru învățare și creștere a gradului de cultură.

Digitalizarea în învățământul preuniversitar, profesional și tehnic/dual și universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru studenți, live streaming etc.

➤ Îmbunătățirea procesului guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții informatice complexe prin ameliorarea cadrului de interoperabilitate la nivelul serviciilor publice

➤ Digitalizarea administrației și serviciilor publice la nivel local (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, iluminat public, sisteme GIS - intervenții de tip smart-city)

➤ Transformarea digitală a întreprinderilor prin adoptarea tehnologiilor și instrumentelor digitale care conduc la obținerea de noi modele de afaceri, sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Inovative Digitale (DIH)

- **Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor**

➤ Introducerea investițiilor tehnologice (inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială), a investițiilor pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a IMM-urilor, precum și susținerea la nivel regional a Hub-urilor Inovative Digitale

➤ Suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare, sprijinirea clusterelor, sprijin pentru crearea de noi întreprinderi și trecerea de la stadiul de start-up la cel de scale-up

➤ Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

- **Intervenții în cercetarea din domeniul medical**

Cercetare și inovare prin implementarea de soluții cu relevanță publică (ex.: atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității CD; crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale Programul Orizont Europa; constituirea/ promovarea de clustere având ca obiectiv principal dezvoltarea de mecanisme formale de transfer al rezultatelor cercetării în practica medicală)

➤ Adoptarea tehnologiilor medicale inovative și avansate (ex: value based technologies pentru metode de prevenire, diagnostic multidisciplinat integrat, tratamente non- invazive, minim invazive și asistate robotic sau cu inteligența artificială) .

➤ Programe dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. producție de vaccinuri, seruri și alte medicamente biologice (dezvoltarea infrastructurii, modernizarea, reluarea producției de vaccin și dezvoltarea de noi produse farmaceutice în Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”)

➤ Cercetare în domeniul bolilor netransmisibile (ex. combaterea cancerului)

➤ Realizarea unei infrastructuri de cercetare-dezvoltare în domeniul genomicii.

• **Intervenții pentru digitalizare în domeniul medical**

➤ Redimensionarea și standardizarea sistemului informatic al CNAS

➤ Observatorul național pentru date în sănătate

➤ Dezvoltarea integrată a unor soluții de e-sănătate, cu anvergură națională, care să încorporeze standarde de interoperabilitate, pentru sarcini și funcții comune în sectorul sanitar, în special în domeniile vizate de operațiunile de importanță strategică (ex: funcții legate de securitate, arhivare, schimbul de informații între unitățile de asistență medicală și între furnizorii de servicii medicale și comunitate; tele-medicină, inclusiv prin implementarea de soluții pentru tele-consultații, monitorizarea continuă și managementul pacienților).

Complementarități între programe

În ceea ce privește domeniul cercetare/ dezvoltare/ inovare, există complementarități între POR-uri, POCIDIF, POEO, POTJ, POS, PAP și programele care implementează FSI și IMFV.

Astfel, prin POR-uri se au în vedere investiții care vizează în principal IMM-urile în domenii de specializare inteligentă, respectiv prin consolidarea performanțelor cercetării și inovării în domeniile de specializare inteligentă în funcție de

potențialul și nevoile regionale și prin transfer tehnologic în beneficiul IMM-urilor, inclusiv prin crearea / dezvoltarea de structuri și servicii de suport.

Prin POCIDIF se au în vedere investiții în domeniile de specializare inteligentă identificate la nivel național pentru creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare și prin utilizarea/dezvoltarea de mari infrastructuri de CDI, precum și asigurarea sinergiilor cu Spațiul de Cercetare European și internațional de rețele de mari infrastructuri de CDI.

Totodată, prin POEO sunt propuse spre finanțare adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic.

Cercetarea și inovarea este avută în vedere și în POS, unde sunt propuse spre finanțare infrastructuri privind cercetarea din domeniul medical și măsuri de tip FSE+ care susțin cercetarea în sănătate.

Totodată, finanțarea unor activități privind cercetarea și inovarea de promovare a transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători sunt avute în vedere și în POTJ în măsura în care planurile pentru tranziție Justă vor identifica acest tip de investiții ca fiind prioritare.

De asemenea, PAP și programele care vizează implementarea FSI și IMFV au acțiuni ce vizează domeniul cercetării și inovării.

Tot în cadrul OP 1, domeniul **digitalizare** este vizat de mai multe programe, respectiv POR-uri, POCIDIF, POTJ, POS, PAP și programele privind afacerile interne.

Astfel, prin POR-uri se vor susține acțiuni privind creșterea competitivității întreprinderilor TIC, cu accent pe sprijinirea inovării, accesul la piețe internaționale și exploatarea oportunităților europene de afaceri și inovare, generarea de noi afaceri TIC inovative, inclusiv prin diversificarea și consolidarea suportului pentru start-up-uri bazate pe tehnologii și servicii digitale pentru întreprinderi și sprijin pentru EDIH..

Prin POCIDIF este avută în vedere dezvoltarea competitivității economice prin digitalizare fiind vizate investiții în creșterea nivelului de interoperabilitate al sistemelor informatice din administrația publică centrală pentru crearea unui sistem standardizat, interconectat și digital, încurajând reutilizarea informațiilor și a serviciilor care există deja și care sunt disponibile prin diferite surse, precum și digitalizarea în educație și cultură.

Prin POS se va asigura finanțarea digitalizarea sistemului medical și măsuri specifice FSE+ care susțin digitalizarea acestui sistem.

Totodată, prin POTJ vor fi avute în vedere investiții în digitalizare și competențe digitale avansate în administrația publică locală și întreprinderi, pentru zonele vizate de acest program, în măsura în care aceste domenii vor fi identificate ca priorități în planurile de tranziție Justă.

Prin PAP se vor realiza investiții în digitalizarea activităților de control și inspecție, colectare și prelucrare de date privind sectorul pescăresc pentru aplicarea Politicii Comune de Pescuit în România, iar prin fondurile destinate afacerilor interne se va asigura dezvoltarea și mentenanța sistemelor IT în domeniile vizate de aceste fonduri.

În domeniul **competitivitate/antreprenoriat**, în procesul de programare s-a avut în vedere complementaritatea între POR-uri, POCIDIF, POEO, POTJ și PAP.

Astfel, prin POR-uri se are în vedere finanțarea sub formă de grant a antreprenoriatului și infrastructurii suport pentru afaceri și stimularea activităților

inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor, iar prin POCIDIF se va oferi sprijin prin instrumente financiare pentru întreprinderi, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă la nivel național.

Totodată, prin POEO va fi asigurată adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic, precum și acțiuni de antreprenoriat și economie socială, precum și valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii.

Prin POTJ vor fi finanțate investiții pentru crearea de noi întreprinderi, inclusiv susținerea acestora prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță, precum și investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică a zonelor vizate de acest program.

Prin PAP se vor susține investiții pentru dotarea ambarcațiunilor și navelor de pescuit pentru creșterea performanței economice, securitatea și siguranța la bord și scăderea impactului de mediu, pentru înființarea, extinderea și modernizarea fermelor de acvacultură și pentru înființarea, extinderea și modernizarea unităților de prelucrare și comercializare a peștelui și/sau produselor din pește, inclusiv sprijinirea lanțului scurt de comercializare și a infrastructurii necesare acestuia.

Complementaritatea între fonduri

Pe **domeniul cercetare/inovare/dezvoltare**, complementaritatea între fonduri este realizată între FEDR, FSE+, FTJ, FEPAM, FSI și IMFV.

Din FEDR se va finanța dezvoltarea infrastructurilor de cercetare (inclusiv în domeniul medical) și competitivitatea, din FSE se va finanța adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic (inclusiv în sănătate). Totodată, prin FTJ se au în vedere investiții care vor viza transferul de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători, prin FEPAM parteneriatele cu institutele de cercetare din domeniul pescuitului, iar pe afaceri interne investiții legate de securitate și activitățile de cercetare inovare desfășurate de poliția de frontieră.

În ceea ce privește **digitalizarea**, complementaritatea se va realiza între aceleași fonduri, investițiile din FEDR vizând infrastructura de digitalizare (inclusiv în domeniul medical, educație și sectorul public), cele din FTJ digitalizarea și competențele digitale avansate în administrația publică locală și întreprinderi, iar cele din FSE vor susține creșterea competențelor digitale în domeniul sănătății. Din FEPAM se vor susține investițiile în digitalizarea activităților de control și inspecție, colectare și prelucrare de date privind sectorul pescăresc pentru aplicarea Politicii Comune de Pescuit în România. Din fondurile specifice afacerilor interne, vor fi susținute investițiile în dezvoltarea și mentenanța sistemelor IT în domeniile vizate.

În ceea ce privește **antreprenoriatul**, complementaritatea este realizată tot între FEDR, FSE+, FTJ și FEPAM. Astfel, din FEDR se va asigura finanțarea acestui

domeniu pentru stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității și a cooperării IMM-urilor, în timp ce din FSE se vor finanța măsuri privind valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii, adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic; creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic, precum și măsuri care vizează direct antreprenoriatul și economie socială. Totodată, din FTJ, în zonele vizate de planurile de tranziție Justă se are în vedere finanțarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță, precum și investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică. Prin FEPAM se au în vedere măsurile asigură finanțarea sectorului pescăresc, prin măsuri de investiții care vizează pentru dotarea ambarcațiunilor și navelor de pescuit, înființarea, extinderea și modernizarea fermelor de acvacultură, precum și a unităților de prelucrare și comercializare a peștelui și/sau produselor din pește.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene Orizont Europa

Sinergia între fonduri și Orizont Europa va fi asigurată prin Strategia Națională de Specializare Inteligentă 2022-2027. Monitorizarea și stimularea participării beneficiarilor români la Orizont Europa se va asigura de către Ministerul Educației și Cercetării, care este Punct Național de Contact pentru Orizont Europa.

În cadrul OP 1, POCIDIF va sprijini proiecte care contribuie direct la întărirea capacității administrative a entităților din domeniul CDI din România de a realiza aplicații pentru proiecte și apeluri la nivel european și mondial. Componenta CDI a POCIDIF va fi dezvoltată în condiții de sinergie și complementaritate cu Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare IV (2021-2027) și, de asemenea, în sinergie cu programul Orizont Europa. La nivel regional, este susținută participarea la implementarea unor proiecte interregionale și atragerea de noi resurse pentru cercetare-inovare, intensificarea schimbului de cunoștințe și valorificarea infrastructurii/competențelor de cercetare regionale.

De asemenea, POS va lua în considerare realizarea de sinergii, în domeniul sau de intervenție, prin acțiunile de cercetare medicală sprijinite, atât cu PNCDI IV, cât și cu Programul Orizont Europa.

În complementaritate cu FEDR, programul **Europa digitală** va contribui la asigurarea faptului că beneficiile transformării digitale vor ajunge la toți cetățenii și la toate întreprinderile. Programul va oferi finanțare pentru proiecte în cinci domenii, respectiv: competențe digitale avansate, inteligența artificială (IA), supercomputerul, securitatea și apărarea cibernetică și asigurarea utilizării pe scară largă a tehnologiilor digitale în întreaga economie și societate.

Sinergiile dintre programe vor permite realizarea unor economii de scară și a unor investiții mai coerente și obținerea unei valori adăugate pentru cetățeni și actorii

economici. Ele vor amplifica impactul pe teren al investițiilor digitale la nivelul UE, în timp ce investițiile digitale naționale și regionale vor fi mai în măsură să completeze acțiunea la nivelul UE.

Programul privind piața unică promovează sinergii și complementarități menite să sprijine IMM-urile și antreprenoriatul în cadrul fondului InvestEU. Programul vine în completarea sprijinului acordat IMM-urilor și antreprenoriatului în cadrul FEDR. Programul urmărește sinergii cu programul „Orizont Europa” și cu Programul spațial European în ceea ce privește încurajarea IMM-urilor să profite de soluții de inovare revoluționare și de alte soluții elaborate în cadrul acestor programe.

Programul privind Cooperarea în domeniul vamal (Vamă) continuă și în perioada 2021-2027 să faciliteze coordonarea între autoritățile statelor membre și consolidarea capacității, inclusiv formarea și schimbul de bune practici, pentru a asigura o aplicare uniformă a legislației vamale a UE, alături de digitalizarea și modernizarea uniunii vamale. Din această perspectivă, un obiectiv principal al programului Vamă va fi dezvoltarea, operarea și întreținerea în continuare a infrastructurii vamale IT.

Alături de celelalte fonduri (FEDR, FSE+, Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Vize (IMFV), Programul Cooperarea în domeniul fiscal (Fiscalis) contribuie la activitatea de îmbunătățire a cooperării fiscale în UE prin: dezvoltarea și menținerea unor soluții informatice interoperabile și eficiente pentru a sprijini autoritățile fiscale în aplicarea legislației UE.

Programul Spațial European urmărește dezvoltarea unui sector manufacturier și al serviciilor inovativ și competitiv, care va include întreprinderile mici și mijlocii și start-up-urile, fapt ce va conduce la sinergii și complementarități cu acțiunea FEDR și a programului Orizont Europa în cadrul activităților de dezvoltare tehnologică și de cercetare ale Uniunii. În cadrul programului, vor fi încurajate progresele tehnice și științifice, vor fi sprijinite competitivitatea și capacitatea de inovare a industriilor din sectorul spațial al Uniunii, în special a întreprinderilor mici și mijlocii, a întreprinderilor nou-înființate și a întreprinderilor inovatoare. În complementaritate cu celelalte fonduri dedicate consolidării competitivității, Programul Spațial European va sprijini competențele și capacitatea de a inova ale persoanelor juridice și fizice din Uniune care activează sau doresc să activeze în acest sector, ținând seama în special de poziția și de necesitățile întreprinderilor mici și mijlocii și ale întreprinderilor nou-înființate.

Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, **prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor**

Rezumat privind selectarea obiectivelor de politică și a rezultatelor principale așteptate

România va contribui la acest obiectiv prin finanțarea nevoilor de dezvoltare din următoarele sectoare: adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice (inclusiv termoficare - SACET) și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și creșterea adecvantei prin măsuri de flexibilizare a sistemului energetic, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prevenirea și gestionarea riscurilor, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului, remedierea siturilor potențial contaminate, regenerare urbană, mobilitate urbană, pescuit și acvacultură.

Accelerarea investițiilor în eficiență energetică în clădiri, măsurile de consolidare și de utilizare a unor surse de energie alternativă, precum și finanțarea SACET-urilor pot fi luate în calcul pentru a reduce emisiile de carbon și pentru a face față mai bine unui climat în schimbare. România se confruntă cu o provocare majoră pentru renovarea fondului său de construcții și atingerea obiectivelor de emisii de carbon. Sunt încurajate măsuri de creștere a performanței energetice a clădirilor rezidențiale și publice, inclusiv clădiri de patrimoniu, care în final vor permite importante economisiri de energie și reducerea vizibilă a gazelor cu efect de seră. De asemenea, importanță majoră au investițiile privind eficiența energetică în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice.

La nivelul energiei, pot fi avut în vedere proiecte de modernizare și eficientizare a producției, inclusiv din surse alternative, alături de inițiative în domeniul transportului, distribuției și stocării. De asemenea, vor fi finanțate echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice, vor fi implementate soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban și vor fi adresate măsuri de creștere a adecvantei rețelei naționale de energie electrică. Totodată, pot fi susținute proiecte demonstrative în întreprinderi, precum și măsuri de sprijin adiacente, inclusiv creșterea eficienței energetice a proceselor tehnologice.

Infrastructura de apă și apă uzată reprezintă una dintre cerințele primare pentru asigurarea adecvată a calității vieții. În România, gradul de acoperire cu această infrastructură este insuficientă și inadecvată în raport cu cerințele de conformare cu directivele de mediu. Pentru perioada 2021-2027, investițiile care vizează sectorul apă – apă uzată vor fi realizate conform Master Planurilor Județene urmând a continua politica de regionalizare în sector, demarată în perioadele anterioare de programare. Astfel, se are în vedere finalizarea implementării proiectelor începute în perioada 2014-2020, precum și dezvoltarea de noi proiecte prin care se urmărește conformarea cu prevederile directivelor în ceea ce privește colectarea și epurarea apelor uzate, precum și asigurarea accesului populației la apă potabilă. Totodată, aceste proiecte vor avea o componentă de management al nămolului rezultat în urma epurării. Politica națională în domeniul gestionării deșeurilor se subscrive politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și urmărește reducerea consumului de resurse și punerea în practică a ierarhiei deșeurilor. Investițiile în domeniul deșeurilor vor viza în primul rând

prevenirea sau reducerea cantităților de deșeuri generate, reutilizarea și valorificarea deșeurilor prin reciclare sau alte operațiuni, precum și sistarea activității și reabilitarea depozitelor neconforme, astfel încât valoarea produselor, a materialelor și a resurselor să fie menținută în economie cât mai mult timp posibil. Prioritară va fi reciclarea deșeurilor municipale, respectiv pregătirea pentru reutilizare și reciclarea a 65% din masa deșeurilor municipale până în 2035. Proiectele promovate vor viza adaptarea sistemelor integrate de management al deșeurilor, precum și creșterea capacității actorilor din sector pentru asigurarea unui management durabil al deșeurilor.

Rețeaua Natura 2000 este instrumentul principal pentru conservarea patrimoniului natural pe teritoriul Uniunii Europene. 18% din teritoriul Uniunii Europene este parte a acestei rețele. România nu face excepție, peste 20% din teritoriul său fiind declarat sit Natura 2000. Investițiile pentru conservarea biodiversității urmăresc asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate, protecția diversității biologice, inclusiv refacerea ecosistemelor protejate degradate. Astfel, vor fi sprijinite elaborarea și implementarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000 și ariile naturale protejate, dezvoltarea de măsuri generale de cunoaștere (inclusiv studii), monitorizare și conservare a diversității biologice, precum și acțiuni de reconstrucție ecologică a ecosistemelor degradate.

Premisele pentru protejarea sănătății umane și a mediului ca întreg sunt create inclusiv prin monitorizarea și evaluarea calității aerului, precum și prin monitorizarea și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici. Investițiile demarate în actuala perioadă de programare privind dotarea sistemului național de evaluare și monitorizare a calității aerului în vederea dezvoltării și îmbunătățirii Evaluării Naționale a Calității Aerului vor fi continuate și diversificate astfel încât România să respecte cerințele de asigurare și control al calității datelor și de raportare a RO către CE. De asemenea, la nivel local va fi monitorizată constant calitatea aerului.

S-au identificat nevoile de investiții prioritare pentru a promova un răspuns flexibil în materie de schimbări climatice, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență și de criză, inclusiv a impactului riscurilor naturale și antropice (inundații, secetă, incendii forestiere, alunecări de teren, cutremure), conform priorităților stabilite la nivel național și în cadrul coordonării și cooperării transfrontaliere și transnaționale.

În ceea ce privește siturile contaminate, Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România (HG nr. 683/2015) au inventariat 1393 situri contaminate, dintre care 210 situri contaminate istoric și 1183 situri Potențial contaminate, ca urmare a desfășurării activităților economice. Aceste situri reprezintă zone în care s-au desfășurat în principal activități miniere și metalurgice, petroliere, chimice, alte activități industriale, prezentând posibil impact semnificativ asupra sănătății umane, a calității solurilor, apelor subterane și apelor de suprafață, ecosistemelor etc. Inventarul siturilor poluate /contaminate s-a realizat fără a se cunoaște însă gradul de poluare și fără a exista o ierarhizare din perspectiva riscurilor

pe care acestea le incumbă asupra stării de sănătate a populației și, prin urmare, au fost identificate nevoile de finanțare în domeniu.

Prioritățile naționale pentru **dezvoltarea urbană** aferente perioadei 2021-2027 se grupează în jurul a trei piloni principali: conectivitate și mobilitate urbană; atractivitate - locuire, regenerare urbană a spațiilor publice, acces la servicii decalitate, infrastructură verde; competitivitate – mediu de afaceri dinamic bazat pe rezultatele CDI, locuri de muncă, educație și competențe, tehnologie. Acestora li se adaugă dimensiunea identității locale și consolidarea comunității - oportunități egale, valorizarea patrimoniului, valorificarea oportunităților turistice.

Analiza **sectorului pescuit și acvacultură** a evidențiat starea de fapt a întregului sector prin identificarea problemelor, realităților și necesităților cu care se confruntă toți actorii în vederea transpunerii acestora în intervenții și direcții prioritare de dezvoltare în cadrul strategiei sectorului pentru perioada post 2020 în corelare cu obiectivele Politicii Comune de Pescuit. Astfel, este necesară sprijinirea pescuitului durabil și conservarea resurselor biologice acvactice, precum și sprijinirea activităților de acvacultură, precum și a activităților de prelucrare, procesare și comercializare a pestelui precum și/sau a produselor din pește. Intervențiile acestea vor contribui la realizarea de investiții sustenabile, favorizarea dezvoltării economie albastre și adaptarea la schimbările climatice.

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- **eficiență energetică**
 - sprijinirea marilor întreprinderi, respectiv a IMM-urilor, în acțiunile de îmbunătățire a eficienței lor energetice, prin proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente și proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente
 - îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri publice și rezidențiale, inclusiv prin utilizarea unor surse alternative de energie, precum și consolidarea clădirilor, în funcție de riscurile identificate
 - reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice
- **sisteme și rețele inteligente de energie**
 - promovarea utilizării de echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice
 - implementarea de soluții digitale pentru localizarea/izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban
 - digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță
 - măsuri de creștere a adecvanței SEN prin investiții în soluții de flexibilitate
 - implementarea de soluții privind stocarea energiei “behind the meter”
- **apă și apă uzată**

➤ **acțiuni integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată,** respectiv:

- construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/ modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e. , inclusiv soluții pentru un management adecvat pentru tratarea nămolurilor rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate; sisteme individuale adecvate de tratare a apelor uzate pot fi finanțate, în cadrul proiectelor regionale integrate de apă uzată, ca soluții tehnice aplicate punctual și justificat, la nivelul anumitor aglomerări, ulterior stabilirii și implementării cadrului legal și metodologic de către autoritățile responsabile la nivel național;

- construirea și reabilitarea și de sisteme de captare și aducțiuni, stații de tratare, rețele de transport și distribuire a apei destinate consumului uman în contextul proiectelor integrate de apă și apă uzată;

- măsuri necesare pentru eficientizarea proiectelor și sustenabilitatea investițiilor (automatizări, SCADA, GIS, contorizări, măsuri privind implementarea managementului activelor etc.)

➤ **acțiuni de pregătirea și gestionarea proiectelor de investiții** de apă și apă uzată

➤ **acțiuni de consolidare a capacității actorilor** implicați în sector

- **economia circulară**

➤ Îmbunătățirea modului de gestionare a deșeurilor municipale în vederea asigurării tranziției spre economia circulară, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri, respectiv:

- Investiții în extinderea sistemelor de colectare separată atât în ceea ce privește colectarea din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile și a biodeșeurilor, dar și colectarea deșeurilor textile și deșeurilor periculoase menajere (echipamente mobile de colectare, mașini pentru colectarea separată, infrastructura suport pentru colectarea, transportul deșeurilor și stocarea temporară, inclusiv centre de colectare prin aport voluntar)

- Investiții privind valorificarea materială a deșeurilor (stații de sortare, stații de compostare și instalații de digestie anaerobă)

- Investiții privind instalații de tratare a deșeurilor reziduale, inclusiv îmbunătățirea instalațiilor TMB existente

➤ investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeurii neconforme

➤ întărirea capacității instituționale a actorilor din sector (MMAP, ANPM, UAT, ADI-uri, ANRSC) în vederea accelerării tranziției spre economia circulară

- **biodiversitate**

➤ îmbunătățirea accesului administratorilor/custozilor siturilor Natura 2000 la servicii de asistență tehnică specializată pentru elaborarea sau revizuirea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii, pentru toate tipurile de habitate (inclusiv cele din mediu marin), prioritate la finanțare având planurile de management ale siturilor aflate în arealul proiectelor de infrastructură

➤ menținerea/îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor prin măsuri de conservare specific prevăzute în planurile de management al siturilor Natura 2000, planuri de acțiune pentru specii, și după caz a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate, precum și asigurarea conectivității ecologice facilitarea accesului autorităților și entităților cu rol în managementul biodiversității la servicii de asistență tehnică, cercetare și echipamente pentru îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor (ex. realizarea de studii științifice) și consolidarea capacității de management al rețelei Natura 2000 și al altor arii naturale protejate de interes național

- **calitatea aerului**

➤ dotarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului cu echipamente noi, prin înlocuirea sau modernizarea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE, conform prevederilor directivelor europene

- **managementul riscurilor**

➤ Amenajarea complex a bazinelor hidrografice prin utilizarea infrastructurii verzi sau prin adaptarea, construirea ori reabilitarea în infrastructurii existente de gospodărire a apelor și îmbunătățirii funciare adaptate la noile practici UE, inclusive cele privind asigurarea conectivității laterale și/sau transversale a râului;

➤ Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare, avertizare și alarmare a fenomenelor hidro-meteorologice severe (inundații și secetă) pentru evaluarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusive activități în scopul conștientizării publice;

➤ Consolidarea capacității administrative pentru asigurarea implementării directivelor europene în domeniu;

➤ Continuare amăsurilor de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere sprijinirea măsurilor pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusive creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională

- **situri contaminate**

➤ sprijinirea procesului de inventariere și investigare preliminară și detaliată a siturilor Potențial contaminate, (în principal prin dezvoltarea unei baze de date și a unei platforme GIS care să permit actualizarea permanentă)

➤ remedierea siturilor contaminate orfane aflate în proprietatea autorităților publice sau puse la dispoziția acestora de către proprietar, asigurarea calitatii factorilor

de mediu, în vederea protejării sănătății umane și mediului, inclusive monitorizare postremediarea acestora.

- **regenerare urbană**

- regenerarea spațiilor urbane degradate prin investiții în regenerarea urbană și infrastructura verde în zonele urbane și/sau reconversia funcțională a acestor zone.

- **mobilitate urbană**

- dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi)

- dezvoltarea unor culoare de mobilitate realizarea de infrastructuri specifice pentru combustibili alternativi

- dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport public de metrou în regiunea București Ilfov

- îmbunătățirea calității serviciilor pe calea ferată prin asigurarea unor mijloace de transport ecologice pentru transportul călătorilor și dezvoltarea sistemelor de cale ferată urbane pentru zonele metropolitane (trenuri metropolitane)

- dezvoltarea transportului metropolitan, precum și infrastructură pentru transportul public, sisteme inteligente de transport pentru transport public, ciclism și infrastructură de transport pietonal, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv: modernizarea, extinderea liniilor de tramvai, achiziționare, modernizare material rulant (tramvaie), achiziționare troleibuze, autobuze, modernizare, echipare depou, e-ticketing

- **pescuit și acvacultură**

- sprijinirea activităților de pescuit durabile din punct de vedere economic, social și al mediului

- promovarea activităților de acvacultură

- promovarea marketingului, calității și valorii adăugate a produselor din pescuit și din acvacultură, precum și procesarea acestor produse

Complementarități între programe

Complementaritățile între POR-uri și programele naționale vizează în principal domeniile eficiență energetică, riscuri, economie circulară, infrastructură verde, situri poluate și mobilitate urbană.

În ceea ce privește **eficiența energetică**, prin POR-uri se va finanța eficiența energetică în clădirile publice/rezidențiale, inclusiv consolidare, inclusiv clădiri de patrimoniu (luând în considerare riscul la cutremur), , prin PODD se va finanța eficiența energetică în IMM și întreprinderi mari, precum și sistemele de încălzire centralizată, iar prin POS creșterea eficienței energetice prin investiții în infrastructura fizică a unităților sanitare/îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării resurselor de energie prin investiții în infrastructura fizică a unităților sanitare. Totodată, prin POTJ sunt avute în vedere finanțări privind dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie verde, investiții în activități legate de gazul natural , utilizat ca tehnologie de legătură care

înlocuiește cărbunele, lignitul, turba sau petrolul de șist; investiții în ferme fotovoltaice pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor industriali. Prin PAP este acordat sprijin pentru investiții care pot viza inclusiv eficiența energetică a IMM din sectorul pescăresc în cadrul proiectelor de modernizare a acestora. Din perspectiva **riscurilor**, prin POR-uri se va finanța riscul la cutremure în contextul investițiilor în clădiri prin prisma eficienței energetice. Prin PODD se va finanța riscul la inundații, secetă, eroziune costieră și sistemul de management al riscurilor.

Referitor la **economia circulară/deșeuri**, prin POR-uri și POTJ se va acorda sprijin pentru IMM-urile care prin activitatea lor contribuie la acțiunile de prevenire a generării de deșeuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora. Prin PODD se va acorda finanțare pentru autoritățile publice în vederea sprijinirii măsurilor pentru îndeplinirea obiectivelor de reciclare și depozitare a deșeurilor prevăzute în Pachetul privind economia circulară și îndeplinirea angajamentelor luate privind închiderea depozitelor de deșeuri. Prin POS se va asigura remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale.

În ceea ce privește biodiversitatea și **infrastructura verde**, prin POR-uri se are în vedere finanțarea regenerării spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane și modernizarea / extinderea altor spații urbane, iar prin PODD finanțarea conservării biodiversității în ariile Natura 2000, a conectivității ecologice și a ecosistemelor degradate și prin POTJ sunt vizate investiții în proiecte de restaurare a terenurilor și de reconversie în măsura în care acestea vor fi identificate ca prioritare prin planurile de tranziție Justă. De menționat este faptul că pentru toate proiectele de infrastructură, de exemplu, în domeniul transport-urilor din POT/POR-uri menținerea și refacerea infrastructurii verzi va reprezenta o preocupare majoră.

Referitor la **siturile poluate**, complementaritatea este asigurată între POR-uri, PODD și POTJ. Astfel, prin POR-uri se urmărește finanțarea reconversiei funcționale a terenurilor virane degradate/neutilizate/abandonate din zona urbană, în timp ce prin PODD este avută în vedere inventarierea și investigare preliminară și detaliată a siturilor potențial contaminate și remedierea acestora. Totodată, prin POTJ sunt avute în vedere investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate, în funcție de prioritățile identificate în planurile de tranziție justă.

În ceea ce privește **mobilitatea urbană**, există complementaritate între POR-uri, POT și POTJ, respectiv între finanțările urbane din POR privind creșterea utilizării transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice, dezvoltarea infrastructurii urbane curate și infrastructura pentru combustibili alternativi și cele din POT privind trenurile metropolitane, metroul și materialul rulant, iar în POTJ vor fi finanțate investiții în rețele de stații de încărcare a autovehiculelor electrice, precum și achiziționarea de material rulant pentru transport verde urban.

Complementaritatea între fonduri

La nivelul **OP 2 – o Europă mai verde**, referitor la **eficiența energetică**, fondurile vor avea o abordare complementară în ceea ce privește FEDR/FC, FEPAM și FTJ. Prin FEDR /FC se va finanța eficiența energetică în clădiri publice (inclusiv infrastructura sanitară) și locuințe, încălzirea centralizată și mediul privat, în timp ce din FTJ, în teritoriile pre-identificate, se au în vedere finanțări ce vizează dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie verde și investiții în activități legate de gazul natural, utilizat ca tehnologie de legătură care înlocuiește combustibilii fosili.

În ceea ce privește eficiența energetică și **apa/apa uzată** se va asigura complementaritatea între FEDR și FC, din FC finanțându-se aceste sectoare în regiunea București-Ilfov.

Referitor la **economia circulară/deșeurii**, se asigură complementaritatea între FEDR, FC și FTJ. Din FEDR se vor asigura investițiile în mediul privat care vizează măsurile pentru IMM-uri care prin activitatea lor contribuie la îndeplinirea obiectivelor de reciclare și remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale, în timp ce din FC se asigură finanțare pentru autoritățile locale pentru îndeplinirea obiectivelor de reciclare și depozitare a deșeurilor prevăzute în Pachetul privind economia circulară. De asemenea, din FTJ se are în vedere finanțarea acțiunilor IMM urilor care contribuie la reducerea cantităților de deșeurii și consolidarea economiei circulare la nivel județean, funcție de prioritățile identificate în planurile de tranziție Justă.

În ceea ce privește **biodiversitatea și infrastructura verde**, complementaritatea este asigurată între FEDR,FC și FEPAM în sensul că FEDR vizează investiții în conservarea biodiversității în ariile Natura 2000, iar prin FEDR și FC se vor implementa proiecte care vor avea în vedere realizarea infrastructurii verzi. Totodată, prin FTJ vor fi investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor. Prin FEPAM sunt avute în vedere măsuri care sprijină sustenabilitatea economică a fermelor de acvacultură care furnizează servicii de mediu.

Referitor la siturile poluate, complementaritatea este asigurată între FEDR și JTF, prin FEDR finanțându-se inventarierea siturilor, decontaminarea acestora și conversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate, iar din JTF regenerarea și decontaminarea siturilor poluate doar în acele zone vizate de acest fond.

Referitor la domeniul **mobilitate urbană**, se va realiza complementaritatea între FEDR FC și JTF, în sensul că din FC se va finanța dezvoltarea infrastructurii de metrou în regiunea București-Ilfov, din FEDR restul investițiilor care contribuie la îmbunătățirea mobilității urbane, respectiv a transportului public urban și a altor forme de mobilitate urbană ecologică, a infrastructurii urbane curate și pentru combustibili alternativi, precum și a trenurilor metropolitane și materialului rulant, iar din JTF rețele de stații de încărcare a autovehiculelor electrice și achiziționarea de material rulant pentru transport verde urban.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Programul LIFE va contribui la tranziția către o economie circulară, eficientă din punct de vedere al resurselor și al energiei, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice, la protecția și îmbunătățirea calității mediului și la conservarea naturii și oprirea și inversarea tendinței de declin al biodiversității. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor acționează în calitate de punct de contact pentru programul LIFE. Programul cuprinde două domenii de acțiune principale: mediu (natură și biodiversitate și economia circulară și calitatea vieții) și politic climatice (atenuare, adaptare și tranziția către o energie curată). Componenta de granturi și achiziții publice din cadrul programului LIFE va fi în continuare gestionată direct de către Comisie, cu sprijinul Agenției Executive pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii.

Se vor dezvolta sinergii în special cu FEDR, care în cadrul proiectelor demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri va finanța acțiuni de promovare a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră. Totodată, FEDR va realiza investiții în rețeaua Natura 2000 și va sprijini intervențiile vizând reducerea poluării, îmbunătățirea protecției naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, în special în mediul urban.

În ceea ce privește complementaritatea cu FSE+, programul LIFE va asigura finanțare pentru acțiuni de inovare, adaptare socială și responsabilizare a întreprinderilor, lucrătorilor și cetățenilor, astfel încât aceștia să își dezvolte capacitățile și competențele de care au nevoie pentru a contribui la combaterea schimbărilor climatice.

În cadrul clusterului „Alimente, bioeconomie, resurse naturale, agricultură și mediu”, activitățile **programului Orizont Europa** vor permite crearea unei baze de cunoștințe și găsirea de soluții pentru: protecția, gestionarea și utilizarea durabilă a resurselor naturale terestre și marine; consolidarea rolului sistemelor terestre și acvatice ca absorbanți de carbon; protecția biodiversității, securizarea serviciilor ecosistemice și garantarea securității alimentare și nutriționale, asigurând regimuri alimentare sigure, sănătoase și nutritive; accelerarea tranziției de la o economie liniară bazată pe combustibili fosili la o economie circulară eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, rezilientă, cu emisii scăzute, inclusiv de carbon, precum și sprijinirea dezvoltării unei bioeconomii durabile și a economiei albastre și dezvoltarea unor zone rurale, montane, costiere și urbane reziliente și dinamice.

Aceste activități vor fi complementare intervențiilor finanțate din FEDR în ceea ce privește creșterea reutilizării și reciclării deșeurilor și promovarea tranziției către o economie circulară. În același timp, complementar acțiunii FEDR, Orizont Europa va sprijini cercetarea și inovația în cadrul diferitelor sectoare cu emisii reduse de carbon, în special în domenii precum: energie regenerabilă, sisteme energetice inteligente, eficiență energetică, soluții integrate de stocare a energiei etc.

Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională

Rezumat privind selectarea obiectivelor de politică și a rezultatelor principale așteptate

O Europă mai conectată poate fi realizată prin dezvoltarea rețelelor TEN-T durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale, la nivel național, regional și local, inclusiv printr-un acces mai bun la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.

Programul Operațional Transport cât și Programele Operaționale Regionale reprezintă instrumentele de finanțare pentru intervențiile în infrastructuri de transport care urmăresc reducerea decalajelor de dezvoltare, reducerea blocajelor și a timpilor de călătorie, și creșterea competitivității regiunilor.

Un transport sustenabil și eficient este important pentru a asigura legătura între regiuni și țări, conectând astfel piețe și persoane și contribuind la activitatea economică, la dezvoltare și la creștere sustenabilă. Pentru a asigura coeziunea și competitivitatea, sunt necesare, de asemenea, conexiuni fluide între toate statele membre ale UE.

În cadrul acestui obiectiv de politică, România își propune finalizarea unor tronsoane ale rețelei TEN-T principală și anumite părți ale rețelei TEN-T globale, transportul fiind un factor important al dezvoltării economiei.

Astfel, prioritatea pentru România rămâne dezvoltarea infrastructurii de transport în special pe rețeaua principală, precum și conexiunea regiunilor la rețeaua TEN-T prin realizarea variantelor ocolitoare și a racordurilor lipsă. Vor fi promovate pachete de investiții în toate regiunile de dezvoltare ale României, precum și proiecte care vizează drumuri expres, transregio sau eurotrans, dar și noduri rutiere pe rețeaua primară pentru a asigura accesibilitatea în zonele adiacente, cu scopul de a permite o mai bună interconectare a regiunilor, dar și a României cu alte state membre.

Pentru România rămân vitale investițiile în toate modurile de transport. Astfel, fondurile UE vor continua să se concentreze pe optimizarea conectivității atât pe plan intern, cât și internațional, și dezvoltarea unui transport durabil.

Sunt necesare investiții prioritare pentru continuarea dezvoltării rețelelor TEN-T, inclusiv pentru îmbunătățirea legăturilor la acestea, pentru creșterea mobilității naționale, regionale și transfrontaliere. Creșterea numărului de pasageri, optimizarea traficului, siguranța pasagerilor și a mărfurilor și calitatea în ansamblu a serviciului oferit sunt aspecte care vor face obiectul viitoarelor intervenții.

Drumurile joacă un rol semnificativ în acest sens, întrucât transportul rutier reprezintă soluția de transport cea mai utilizată în UE atât din punct de vedere al mărfurilor transportate cât și din punct de vedere al traficului de călători.

În ceea ce privește modul de **transport rutier**, va fi tratată cu prioritate rețeaua primară la nivelul României care este întinsă în preponderență pe aliniamentul rețelei TEN-T Centrale și TEN-T Globale. Rețeaua primară reflectă la nivel național conceptul politicii UE de focalizare a principalelor investiții pe o rețea compactă ce reprezintă coloana vertebrală a sistemului de transport. Rețeaua primară rutieră va reprezenta

baza de la care România va aborda procesul investițional post 2020. Complementar rețelei primare sunt avute în vedere intervențiile la nivelul rețelei secundare de transport având rolul de a asigura accesibilitatea regională și urbană a rețelei primare de transport în mod eficient, sigur și cu impact redus asupra mediului. Fără o accesibilitate crescută a regiunilor și centrelor urbane la rețeaua primară vor fi afectate accesul la piața unică și locurile de muncă, se reduc oportunitățile de investiții și scade gradul de satisfacție socială.

În domeniul **infrastructurii feroviare** intervențiile se vor focaliza asupra continuării modernizării rețelei primare de cale ferată a României pentru secțiunile situate predominant pe rețeaua TEN-T Centrală. Acțiunile susținute au în vedere achiziții de mijloace de lucru (trenuri de lucru și echipamente) pentru asigurarea proceselor de modernizare a infrastructurilor feroviare precum și conformarea cu parametrii tehnici, inclusiv în ceea ce privește sistemul ERTMS.

Pentru a asigura beneficiile economice, sociale și de mediu aduse de modernizarea rețelei feroviare de cale ferată este necesar ca serviciile de transport să fie la calitatea solicitată de utilizatori, completate și de măsurile de facilitare a eficienței transportului feroviar public de călători (optimizarea mersului trenurilor – graficului de călătorii, sistemele de ticketing, măsuri de creștere a accesibilității persoanelor cu deficiențe de deplasare și alte măsuri similare).

Un sistem de transport eficient trebuie să asigure traseul neîntrerupt al călătorilor și al mărfurilor la destinațiile solicitate. Un sistem de **transport multimodal** asigură acest deziderat prin utilizarea a mai mult de un mod de transport. În România în cadrul principalelor orașe este necesară dezvoltarea centrelor logistice pentru asigurarea transportului multimodal. Astfel, prin realizarea intervențiilor propuse prin POT se așteaptă creșterea accesibilității regionale și scăderea costului generalizat al transportului către destinațiile aflate în cadrul principalelor orașe ale României.

Transportul naval este considerat alături de transportul feroviar un mod de transport prietenos cu mediu și astfel participă la implementarea strategiei europene Green Deal și contribuie la obținerea dezideratului de neutralitate a emisiilor de carbon. Transportul naval este susținut în sinergie și de Mecanismul Interconectarea Europei 2021-2027. În coordonare cu investițiile MIE, POT va urmări finanțarea operațiunilor care să contribuie la îmbunătățirea navigației pe Dunăre, precum și a gradului de utilizare a porturilor românești. Se așteaptă ca realizarea acestor tipuri de operațiuni să conducă la creșterea volumului de mărfuri operate în cadrul porturilor aflate pe rețeaua primară a României, creșterea ariei deservite de porturi, precum și creșterea tranzitului de mărfuri către vecinii României ce nu au acces la zone maritime.

Având în vedere datele statistice referitoare la rata accidentelor rutiere în România, **siguranța rutieră** este printre cele mai scăzute dintre statele UE. Prioritățile propuse spre finanțare au în vedere operațiuni care să contribuie la îmbunătățirea siguranței circulației rutiere, reducerea numărului de accidente rutiere, în particular a

accidentelor fatale în scopul contribuției la „Viziunea 0” a Comisiei Europene, precum și minimizarea efectelor economice cauzate de aceste accidente.

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

➤ Creșterea accesibilității regiunilor și populației prin construcția/ modernizarea rețelei rutiere și feroviare, la standarde europene, în special la nivelul rețelei TEN-T

➤ finalizarea tronsoanelor rutiere inițiate anterior și continuarea investițiilor în dezvoltarea rețelei TEN-T centrale și globale pentru asigurarea accesibilității la piețele internaționale reabilitarea și modernizarea drumurilor naționale, drumurilor expres, transregio sau eurotrans, dar și a nodurilor rutiere pe rețeaua primară pentru a asigura accesibilitatea în zonele adiacente, în scopul asigurării unei conectivități scurte a zonelor cu o accesibilitate redusă

➤ realizarea de legături rutiere secundare reabilite și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene inclusiv de tip descărcări autostrada)

➤ dezvoltarea de soluții pentru decongestionarea/fluidizarea traficului în zonele urbane (variante ocolitoare, pasaje supra/subterane, extinderi la 4 benzi, etc.).

➤ îmbunătățirea sistemului de management al infrastructurii rutiere și a condițiilor de siguranță

➤ finalizarea investițiilor inițiate pe tronsoanele feroviare care asigură conectivitatea cu piețele internaționale, în coordonare cu proiectele propuse spre finanțare în CEF, îmbunătățirea condițiilor de management și control al traficului feroviar; implementarea unui mixt de măsuri de reformă și optimizare a serviciilor

➤ creșterea atractivității transportului naval prin îmbunătățirea condițiilor de navigație prin investiții în infrastructura portuară (inclusiv instalații, echipamente și facilități de încărcare/descărcare) și prin investiții în căi navigabile (inclusiv lucrări hidrotehnice pentru eliminarea punctelor critice pentru navigație pe Dunăre)

➤ creșterea atractivității transportului intermodal pentru atragerea unui volum crescut de mărfuri prin dezvoltarea centrelor logistice multimodale

Complementarități între programe

Complementaritățile între programe în cadrul OP 3 sunt asigurate între POR-uri și POT.

Astfel, prin POR se va finanța creșterea gradului de accesibilitate prin investiții în legături rutiere secundare conectate cu infrastructura TEN-T și soluții pentru decongestionarea/fluidizarea traficului, iar prin POT se va finanța TEN-T rutier, infrastructura rutieră națională, TEN-T feroviar, infrastructura feroviară națională, îmbunătățirea mobilității naționale, transport multimodal, căi navigabile și porturi și siguranța rutieră.

Complementaritatea între fonduri

În cadrul **OP 3 – O Europă mai conectată**, complementaritatea va fi realizată în domeniul **transporturi** între FEDR și FC, ca și în cazul mobilității urbane. Din FEDR

se vor finanța investițiile în legături rutiere secundare conectate cu infrastructura TEN-T, TEN-T rutier și feroviar, precum și infrastructura rutieră și feroviară națională și siguranța rutiera. Din FC se va finanța TEN-T rutier și feroviar, transportul multimodal, caile navigabile și porturile. Mecanismul de finanțare între FEDR și FC privind TEN-T rutier și feroviar urmează a fi stabilit la nivel de program.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Proiectele de rețele de transport transeuropene vor continua să fie finanțate atât prin gestiune partajată, din Fondul de Coeziune, cât și prin gestiune directă, în cadrul **Mecanismului pentru Interconectarea Europei (MIE)**.

Similar perioadei 2014-2020, cea mai mare parte a alocării MIE va fi destinată finanțării rețelei de căi ferate și sectorului naval.

Astfel, MIE va finanța intervenții similare cu cele prevăzute în POT. Data fiind nevoie uriașă de investiții la nivelul sectorului rutier și feroviar, pentru dezvoltarea rețelei TEN-T, nu există elemente de suprapunere, ci de complementaritate, fiind avută în vedere o abordare care creează un echilibru investițional la nivelul surselor/instrumentelor de finanțare, respectiv: o puternică preferință pentru finanțarea infrastructurii feroviare din CEF, în timp ce POT se va axa pe concentrarea investițiilor la nivelul sectorului rutier.

Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Rezumat privind selectarea obiectivelor de politică și a rezultatelor principale așteptate

Prin intervențiile vizate la nivelul Obiectivului de Politică 4, România are în vedere crearea acelor pârghii fundamentale dezvoltării tuturor sectoarelor economice, respectiv investițiile în oameni. În acest context, intervențiile vizate au în vedere patru aspecte majore:

- asigurarea unei educații de calitate incluzive la toate nivelurile
- adaptarea resursei umane la dinamica pieței muncii și a progresului tehnologic
- combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin măsuri personalizate
- asigurarea unor servicii de sănătate de calitate și accesibile tuturor

În ceea ce privește educația, prin intervențiile avute în vedere, România își propune să adreseze cele mai stringente probleme cu care sistemul educațional se confruntă: reducerea părăsirii timpurii a școlii, un fenomen care a luat amploare în ultimii ani, prin măsuri atât la nivel de sistem educațional cât și prin măsuri centrate pe elev și familie; creșterea participării copiilor cu dizabilități/ cerințe educaționale speciale prin individualizarea învățării și adaptarea tehnicilor de predare la nevoile specifice acestor și accesibilizarea educației; încurajarea participării la educație de la cele mai fragede vârste până la învățământul terțiar, în special a copiilor/ tinerilor care provin din

grupuri vulnerabile, inclusiv prin măsuri care se adresează părinților/ tutorilor; corelarea sistemului de educație cu cerințele/ competențele solicitate pe piața muncii. Pentru a sigura condiții optime asigurării procesului educațional va fi sprijinită dezvoltarea **infrastructurii educaționale** la toate nivelurile, precum și dotarea și digitalizarea unităților de învățământ.

În vederea soluționării deficitului de **forță de muncă**, sunt propuse o serie de măsuri prin care este vizată includerea pe piața muncii a unor grupuri cu o participare mai redusă, precum femeile care au în îngrijire copii, dar și activarea unor grupuri dezavantajate, precum șomerii, șomerii de lungă durată, inactivii, inclusiv tinerii din aceste categorii sau care nu participă la educație sau formare profesională etc. În acest sens au fost prevăzute pachete integrate care să răspundă nevoilor complexe cu care aceștia se confruntă. Se au în vedere de asemenea, măsuri în sfera anteprenoriatului prin care se încurajează deschiderea de noi afaceri, dar și dezvoltarea sectorului economiei sociale. În contextul schimbărilor structurale pe piața muncii determinate de progresul tehnologic sau fenomene atipice precum epidemiile, sunt necesare măsuri de adaptabilitate a lucrătorilor și a întreprinderilor precum reconversie/formare profesională, flexibilizarea formelor de muncă, asigurarea sănătății și securității la locul de muncă.

În vederea combaterii saraciei, **sprijinirii incluziunii și promovării dreptului la demnitate socială**, România își propune următoarele obiective generale: creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local, creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructura adecvată, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local, dar și prin dezvoltarea infrastructurii aferente, creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate și a răspunde acestor nevoi, inclusiv prin construcția de locuințe sociale.

Accelerarea remedierii principalelor probleme identificate în **domeniul sănătății** necesită o abordare integrată care să țină cont de: nevoia de a îmbunătăți serviciile de diagnostic și tratament necesar bolnavilor existenți concomitent cu nevoia de a investi în programe preventive de sănătate publică care să reducă în mod eficace povara bolilor asuprapopulației; necesitatea de a evita ca sectorul curativ al sistemului de sănătate să intre în competiție pentru resurse cu cel preventiv, precum și nevoia de a asigura intervențiile de sănătate de tip FSE+ (instruire resurse umane, dezvoltare de metodologii și proceduri, elaborare criterii de asigurare și control al calității serviciilor

medicale, etc.) integrat și coordonat cu intervenții de tip FEDR (investiții în infrastructura fizică a unităților sanitare, aparatură, etc.).

Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- **educație**

- investiții pentru îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv infrastructurii aferente

- investiții pentru a preveni abandonul școlar timpuriu, prin introducerea: unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „A doua șansă”, flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/dezavantajate

- investiții pentru a ameliora calitatea educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specifice;

- investiții pentru a sprijini dezvoltarea unor metode și tehnici de predare inovatoare și eficace

- **infrastructura educațională**

- îmbunătățirea accesului la educație prin construire / reabilitare / modernizare / dotare pentru toate tipurile de instituții de educație (preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar centre de educație și formare profesională / învățământ dual, etc.)

- **acces pe piața muncii**

- integrarea tinerilor pe piața muncii

- asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor

- prevenirea concedierilor și susținerea ocupării forței de muncă sau a reconversiei economice în urma unor crize sistemice pe piața muncii asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active

- dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenoriatului și a economiei sociale

- dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare

- dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora

- creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților

- **sănătate**

- investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major

➤ investiții în infrastructura cabinetelor medicilor de familie, în infrastructura publică a centrelor/compartimentelor unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară, în infrastructura publică în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică, dezvoltarea de instrumente suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor oferite, dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor și a paletei de servicii oferite, furnizarea de servicii propriu zise.

➤ Investiții în infrastructura publică a unităților sanitare care furnizează servicii de reabilitare/recuperare, servicii de paliativ și îngrijiri pe termen lung, în infrastructura publică a unităților medico-sociale care furnizează servicii medicale de îngrijire de lungă durată, în infrastructura centrelor/unităților sanitare/unităților medico-sociale care furnizează servicii de plaiativ și îngrijiri medicale pe termen lung, investiții în infrastructura centrelor pilot pentru servicii integrate dedicate tratamentului/reabilitării persoanelor cu tulburări de spectru autism, dezvoltarea de instrumente suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor oferite, dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor și a paletei de servicii oferite, furnizarea de servicii propriu zise.

➤ Investiții în infrastructura publică a unităților sanitare -serviciilor esențiale pentru afecțiuni complexe(pacient critic, structuri de imagistică medicală, laboratoare, circuite de preluare, sistem de transport /transfer medical pacient critic copii)

➤ Investiții în infrastructura publică a structurilor sanitare unde se realizează depistare, diagnosticare, tratare și recuperare a pacienților cu afecțiuni genetice și a celor cu anomalii congenitale,estimarea riscului de recurență a bolilor genetice în familiile pacienților

➤ Investiții în infrastructura publică a structurilor sanitare unde se realizează examinări asupra persoanelor în viață care au suferit vătămări ale integrității corporale sau agresiuni sexuale sau solicită stabilirea vârstei și sexului; examene medico-legale traumatologice în cazuri de vătămări corporale grave;examinări medico-legale psihiatrice în materie penală și civilă; examinări/ expertize în vederea amânării sau întreruperii executării pedepsei pe motive medicale; examinări/ expertize în cazuri de acordare necorespunzătoare a asistenței medicale

➤ Investiții în infrastructura publică a structurilor sanitare unde se realizează programele de screening/ prevenție și tratament pentru retinopatia de prematuritate, investiții în infrastructura publică a unităților sanitare unde se realizează îngrijirea pacienților în domeniul neurologie pediatrică - boli rare, inclusiv a unităților sanitare unde se realizează îngrijirea pacienților în doemniul bolilor rare, a centrelor de expertiză pentru boli rare

➤ Investiții în infrastructura publică a structurilor sanitare care au atribuții în prevenirea, controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv în

epidemii, pandemii, controlul și supravegherea infecțiilor asociate actului medical și a celor implicate în sănătatea publică

➤ Investiții în infrastructura publică a sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei, investiții de mică amploare în infrastructura spitalelor orășenești

➤ Implementarea de programe de screening populațional/ diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile precum și implementarea de programe de diagnosticare precoce și tratament, în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile

➤ Măsuri privind diagnosticarea precoce și/ sau tratament, precum și creșterea capacității de îngrijire medicală a pacientului critic prenatal/ neonatal/ postneonatal, creșterea capacității de îngrijire medicală a pacienților cu boli rare – neurologie pediatrică, implementarea de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusive implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau greu accesibile și mintală, implementarea de măsuri destinate diagnosticării și tratamentului pacienților modificărilor de coloană și alte articulații, implementarea de programe/ măsuri destinate controlului infecțiilor asociate actului medical, măsuri pentru dezvoltarea capacității personalului, măsuri destinate creșterii eficacității serviciilor de laborator

➤ Remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale

➤ Dotarea cu echipamente specifice a laboratoarelor de genetică medicală la nivel local și central, măsuri care susțin cercetarea, digitalizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament:

- Înființarea unui centru național de excelență în tratarea cancerului unde se va realiza depistare, diagnosticare, tratare a pacienților oncologici

- Investiții în infrastructura publică a unităților sanitare de transplant acreditate

- Investiții în infrastructura publică în domeniul terapiilor celulare inovative în hematologie

- sprijinirea incluziunii și promovarea dreptului la demnitate socială acoperirea nevoii de servicii sociale primare în mediul rural (rețele de asistenți sociali, servicii sociale pentru îngrijirea persoanelor vârstnice, rețea de asistență medicală comunitară)

➤ extinderea rețelei de servicii de îngrijire de zi (inclusiv servicii de recuperare și respiro pentru copii cu dizabilități) pentru copiii aflați în risc de separare de familii și pentru persoanele adulte cu dizabilități

➤ creșterea capacității serviciilor de îngrijire a persoanelor vârstnice la domiciliu pentru mediul urban, centrelor de găzduire și de integrare pentru migranți, serviciilor pentru victimele violentei domestice și ale traficului de persoane

➤ dezvoltarea unei rețele de suport pentru persoanele vârstnice izolate/fără susținători legali

➤ sprijinirea autorităților locale pentru clarificarea situației juridice a așezărilor informale, pentru diagnoza socială în cadrul comunității și pentru nevoia de locuire în cazul calamităților și pentru punerea în aplicare a strategiilor DLRC

➤ dezvoltarea rețelei de servicii pentru persoanele cu adicții și persoanele fără adăpost, pentru sprijinirea persoanelor post-detenție, de suport pentru încadrarea persoanelor cu dizabilități, de servicii mobile de recuperare pentru persoanele cu dizabilități

➤ crearea serviciilor de suport pentru asistarea deciziei pentru persoanele cu capacitate restrânsă de exercițiu

➤ sprijinirea persoanelor cu dizabilități în accesarea echipamentelor și tehnologiilor asistive, a familiilor monoparentale, a participării copiilor școlari în tabere de creație/sportive

➤ consilierea și orientarea tinerilor în proces de dezinstituționalizare, a tinerilor vulnerabili pentru creșterea motivației de a rămâne în școală și a copiilor cu probleme legate de comportament

➤ asigurarea de ajutor material sub forma de alimente, produse de igienă, pachet pentru copil și masă caldă pentru persoanele dezavantajate

➤ creșterea calității serviciilor sociale prin asigurarea specializării/ perfecționării specialiștilor din domeniul social

➤ Dezvoltarea infrastructurii de locuințe sociale în mediul urban, locuințe pentru situații de calamitate și locuințe pentru persoane vârstnice în risc de excluziune locativă

➤ Dezvoltarea infrastructurii de servicii de recuperare pentru veterani

➤ Dezvoltarea unei infrastructuri specifice pentru protejarea memoriei victimelor Holocaustului și promovarea nondiscriminării

Complementarități între programe

Referitor la complementaritățile în cadrul OP 4, acestea sunt asigurate în principal pentru domeniile capital uman pentru piața muncii, educație și sănătate.

Astfel, pentru viitoarele investiții în **capital uman pentru piața muncii** au fost stabilite complementarități numai între programele naționale, respectiv POEO, POIDS, POTJ, POS și PAP. Astfel, din POEO va fi asigurat sprijin pentru valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii, creșterea accesului pe piața muncii pentru toți, antreprenoriat și economie socială, modernizarea instituțiilor pieței muncii, consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității. Din POIDS se vor asigura finanțări atât din FEDR, cât și din FSE, prin DLRC pentru măsuri referitoare la piețele de muncă locale și sprijin pentru grupurile sociale vulnerabile, precum și pentru îmbătrânirea activă și facilitarea accesului vârstnicilor la servicii. Totodată, din POIDS sunt propuse măsuri din FSE pentru ajutorarea persoanelor dezavantajate. Din POS se vor finanța măsuri de

dezvoltare a abilităților și competențelor personalului medical, formarea profesională. Din POTJ se va acorda sprijin conform planurilor de tranziție justă pentru perfecționarea și recalificarea lucrătorilor, asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în teritoriile vizate de program. Din PAP se va asigura sprijinirea formării profesionale a pescarilor și viitorilor pescari și a formării profesionale a acvaculturilor și viitorilor acvacultori.

Referitor la **educație**, complementaritățile în acest domeniu sunt asigurate între POR-uri, POCIDIF, POEO și POIDS. Prin POR-uri se vor realiza investiții în infrastructuri specifice care vor asigura creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu (învățământ antepreșcolar, preșcolar, primar, secundar), creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și creșterea relevanței învățământului terțiar, precum și tabere de elevi și preșcolari/centre multidisciplinare de tineret. Prin POCIDIF vor fi asigurate resursele financiare pentru digitalizarea în educație. Prin POEO se vor asigura finanțări din FSE în ceea ce privește îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară; prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională; creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului; creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic; consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității. Totodată, din POIDS sunt avute în vedere investiții prin DLRC în ceea ce privește infrastructura educațională și măsurile pentru combaterea abandonului școlar al elevilor, precum și reducerea sărăciei copiilor și incluziunea socială a celor mai vulnerabili dintre ei. În același program, dar în afara DLRC sunt propuse măsuri tip FEDR și FSE+ pentru reducerea sărăciei copiilor și incluziunea socială a celor mai vulnerabili dintre ei, iar din FSE ajutorarea persoanelor dezavantajate.

Referitor la **combaterea sărăciei**, complementaritățile sunt realizate între POIDS, POS, PAP și afaceri interne (FAMI). Din POIDS sunt avute în vedere atât măsuri privind infrastructura (inclusiv locuințe sociale), cât și serviciile sociale. Din POS se vor asigura investiții în infrastructura publică de sănătate de tip comunitar, aunităților sanitare care furnizează servicii de reabilitare/ recuperare, paliative și îngrijiri medicale pe termen lung și a centrelor de sănătate mintală/îngrijire pe termen lung, precum și aserviciilor de sănătate. Referitor la PAP, în funcție de abordările grupurilor locale de acțiune din zonele pescărești, strategiile de dezvoltare locală implementate prin PAP pot contribui, direct sau indirect, la combaterea sărăciei. În ceea ce privește domeniul afacerilor interne, finanțările au în vedere măsurile necesare a fi implementate în primele faze ale integrării, adaptate la nevoile resortisanților din țările terțe. În ceea ce privește domeniul **sănătate**, complementaritatea este avută în vedere între POS, POIDS

și afaceri interne (FSI). Astfel, complementar investițiilor în infrastructură (spitale regionale, județene, municipale, orășenești, alte infrastructuri, echipamente, e-sănătate, cercetare), servicii (de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu; de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung) și alte măsuri FSE vizând utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament, precum și de formare profesională din POS, prin POIDS se vor putea asigura finanțări tip FEDR și FSE+ în cadrul DLRC și vor viza integrat infrastructura de servicii socio-medicale, precum și măsuri tip FSE+ de sprijin a rețelei de asistență medicală comunitară în mediul rural. Din programul specific FSI se au în vedere aspectele de securitate privind combaterea traficului de droguri și protecția victimelor infracțiunilor.

Complementaritatea între fonduri

În cadrul **OP 4 – o Europă mai socială**, în ceea ce privește **capitalul uman pentru piața muncii**, complementaritatea este avută în vedere pentru investițiile din FSE+, FEDR și FTJ. Astfel, investițiilor tip FSE în regiunile vizate de tranziția justă se adaugă cele din FTJ privind perfecționarea și recalificarea lucrătorilor, asistență pentru căutarea unui loc de muncă, incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Din FEDR urmează să fie finanțate prin DLRC -măsuri referitoare la piețele de muncă locale și sprijin pentru grupurile sociale vulnerabile.

În ceea ce privește domeniul **educație**, complementaritatea va fi asigurată între FSE+ și FEDR. Astfel, din FEDR se vor finanța investiții în e-educație, infrastructura școlară pentru învățământul ante-preșcolar, preșcolar, primar, secundar, profesional și tehnic și învățământul terțiar, inclusiv pentru combaterea abandonului școlar și reducerea sărăciei copiilor și incluziunea socială a celor mai vulnerabili dintre ei. Din FSE+ se vor realiza investiții pentru grupurile țintă care vor utiliza infrastructura realizată din FEDR.

De asemenea, complementaritatea între FSE+ și FEDR va fi asigurată și în ceea ce privește **combaterea sărăciei** în cadrul mecanismului DLRC și cu FEPAM în abordarea GAL, iar cu FAMI în ceea ce privește integrarea resortisanților din țările terțe.

În domeniul **sănătate**, complementaritățile sunt realizate între investițiile din FEDR, care vizează infrastructura de sănătate (spitale regionale, județene, municipale, orășenești, alte infrastructuri, echipamente, infrastructura sociomedicală) și FSE, care vizează în principal servicii (de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu; de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung) și alte măsuri FSE vizând utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament, precum și de formare profesională. De asemenea, complementaritatea cu FSI este asigurată prin investițiile privind combaterea traficului de droguri și protecția victimelor infracțiunilor.

Fondul pentru Azil și Migrație **este conceput să se adreseze necesităților pe termen scurt privind integrarea migrantilor din state terțe, noua generație de fonduri ale Politicii de Coeziune (în special FSE+ și FEDR) asigură sprijin pentru**

integrarea pe termen mediu și lung a acestora, facilitând integrarea în piața muncii. Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Programul **Erasmus+** va oferi oportunități de învățare și mobilitate pentru profesori, elevi, ucenici, tineri și studenți în vederea dobândirii de care aceștia din urmă a aptitudinilor și competențelor relevante, precum și a capacității de inserție profesională, care le pot facilita tranziția de la educație la piața muncii. Erasmus+ se va concentra puternic pe incluziune, scopul fiind acela de a permite ca tot mai mulți tineri provenind din medii defavorizate să aibă acces la acest program și va consolida oportunitățile de cooperare transnațională pentru universități, instituții de învățământ și de formare profesională.

În vederea sprijinirii mobilității internaționale de învățare și preluare de bune practici se are în vedere suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+. Astfel, din FSE+ se va susține asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru elevi / studenți / instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională, asigurându-se astfel sinergia Erasmus+/FSE+.

În domeniul competențelor digitale, FEDR va completa abordarea vastă a programului Erasmus+ în materie de competențe sprijinind dezvoltarea și dobândirea de competențe digitale avansate necesare pentru dezvoltarea de tehnologii de vârf, în cooperare cu industriile relevante.

În timp ce prin FSE+ se va urmări creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile, precum și îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung, activitățile de cercetare și inovare din cadrul **programului Orizont Europa** vor crea legături strânse între cercetarea bazată pe descoperire, cercetarea clinică, epidemiologică translațională, etică, ecologică și socioeconomică, precum și între acestea și științele reglementării. Acestea vor aborda domenii cu nevoi clinice nesatisfăcute, ca, de exemplu, bolile rare sau dificil de tratat (de ex. cancerul pediatric și cancerul pulmonar).

În complementaritate cu FSE+, **programul Europa digitală** va sprijini formarea competențelor digitale avansate atât pentru actuala și viitoarea forță de muncă, cât și pentru întreprinderile mici și mijlocii și administrația publică. Programul asigură tipurile de intervenții necesare pentru ca forța de muncă actuală și studenții să poată dobândi ușor competențe digitale avansate, în special în calculul de înaltă performanță, inteligența artificială și securitatea cibernetică, oferindu-le absolvenților și lucrătorilor existenți mijloacele necesare pentru a dobândi și de a-și dezvolta aceste competențe, indiferent de locul în care se află.

Programul **EU4Health 2021-2027** este răspunsul pe care Uniunea Europeană l-a dat soluționării provocărilor legate de pandemia COVID-19, având ca obiective stimularea pregătirii UE pentru amenințările majore transfrontaliere pentru sănătate,

precum și consolidarea sistemelor de sănătate, rezistente și capabile să se confrunte cu epidemii și provocări pe termen lung, cum ar fi îmbătrânirea populației și inegalitățile în starea de sănătate. Programul, cu un buget de aprox. 1,67 mld. Euro (prețuri 2018), asigură acțiunea sinergică și complementaritatea în domeniul sănătății cu FSE+ (sprijinirea dezvoltării de competențe pentru personalul medical și a accesului îmbunătățit la asistență medicală), FEDR (modernizarea infrastructurii în sectoarele de sănătate publică și privată, investițiile în cercetare și inovare, în asimilarea de tehnologii avansate și soluții inovatoare), Orizont Europa (cercetarea și inovarea în domeniul sănătății), Europa Digitală (implementarea infrastructurii digitale în domeniul sănătății, inteligența artificială, valorificarea oportunităților pe care le oferă supercalculatoarele în ceea ce privește sănătatea), Mecanismul pentru Interconectarea Europei (finanțarea rețelor Gigabit cu grad ridicat de rezistență, pentru a conecta factorii socio-economici, inclusiv spitalele și centrele medicale, în domenii în care astfel de rețele nu există sau sunt prevăzute a fi realizate în viitorul apropiat), Mecanismul de Redresare și de Reziliență (sprijinirea creșterii rezilienței sistemelor de sănătate naționale) și Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii (sprijinirea eforturilor în situații de urgență, modernizarea capacităților rescEU etc.).

Fondul pentru justiție, drepturi și valori asigură sinergii de politică cu Fondului Social European+, prin promovarea egalității de gen și a egalității de șanse, a valorilor UE și a respectării drepturilor fundamentale. FSE+ va oferi cetățenilor sprijin prin investiții în capitalul uman, ocuparea forței de muncă, inovarea socială, dobândirea de competențe digitale de bază, incluziunea socială a persoanelor celor mai defavorizate. În mod complementar, programele din cadrul Fondului pentru justiție, drepturi și valori vor promova ocuparea forței de muncă, politicile sociale și educaționale prin dezvoltarea de capacități eficiente în materie de justiție și asigurarea respectării legii.

Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale

Alegerea Obiectivului de Politică 5 ca direcție de acțiune se datorează **modului integrat de abordare a problemelor teritoriale și locale**, care implică autoritățile locale și parteneriatele, abordare pe care România dorește să o utilizeze pentru asigurarea coeziunii economice și sociale, redresării tendinței de adâncire a decalajelor între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, dar și pentru reducerea decalajelor față de alte țări din UE.

În scopul apropiării finanțărilor de realitățile locale, România a decis înființarea de programe operaționale regionale, care să permită dezvoltarea integrată a regiunilor, pe baza strategiilor regionale.

În acest sens, recunoscând rolul important al orașelor ca promotori de dezvoltare, va fi sprijinită în continuare dezvoltarea urbană, indiferent de dimensiune, pe baza priorităților identificate în Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană.

Este avută în vedere alocarea de sume dedicate (pe baza unor algoritmi clar stabiliți) pentru investiții în municipiile reședință de județ, inclusiv zonele funcționale, cu scopul de a consolida capacitatea de planificare și coordonare pentru gestionarea investițiilor urbane integrate, pentru a genera creștere economică, inovare și productivitate, precum și pentru a asigura accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local, în linie cu potențialul de creștere al acestora și în baza unei abordări personalizate.

Totodată, sunt avute în vedere investiții în zonele urbane de mici dimensiuni (municipii și orașe), inclusiv zonele funcționale, pentru asigurarea unui standard de viață minim acceptabil pentru toți cetățenii și creșterea rezilienței și potențialului de dezvoltare a acestora. În plus, sunt avute în vedere investiții în regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice urbane.

Dezvoltare urbană va fi finanțată din toate obiectivele de politică, contribuind astfel la îndeplinirea cerințelor de concentrare tematică.

România are un potențial turistic insuficient valorificat, ca sursă de dezvoltare locală și națională. De aceea sunt avute în vedere investiții în infrastructura turistică, inclusiv în noi tehnologii, dezvoltarea unei rețele de destinații turistice competitive, precum și creșterea calității serviciilor. Patrimoniul cultural și natural este un element important care contribuie în mod decisiv, atât la dezvoltarea turismului, cât și la dezvoltarea locală, dar care necesită ample investiții de conservare și restaurare și în aceste condiții intervențiile la nivel regional vor fi prioritizate în sensul concentrării către obiectivele cele mai reprezentative (cetăți medievale, mănăstiri și biserici, centre etnografice, monumente arheologice, case memoriale, alte măsuri de recunoaștere a valorilor naționale etc).

Intervențiile specifice OP 5 (investiții în cultură, patrimoniul cultural, natural și turism), conform proiectului de regulament general, acestea pot fi sprijinite doar prin instrumente / strategii ITI, DLRC sau alte strategii teritoriale (strategie regională sau locală) care răspund cerințelor Regulamentului general.

În ceea ce privește implementarea dezvoltării teritoriale integrate, România va folosi ambele abordări, atât Investițiile Teritoriale Integrate, cât și Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității. Astfel, se va continua utilizarea Investițiilor Teritoriale Integrate, cu finanțare din toate obiectivele de politică, atât pentru continuarea implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării, cât și pentru Valea Jiului. Pentru ITI Delta Dunării, vor fi continuate investițiile nefinalizate și intervențiile care contribuie la implementarea direcțiilor de acțiune identificate în Strategie. Pornind de la lecțiile învățate din actuala perioadă vor fi luate măsuri pentru îmbunătățirea implementării și a guvernanței. De asemenea, se va

utiliza **ITI în Valea Jiului**, zonă minieră aflată în proces de trecere către utilizarea de energie curată. Strategia care va sta la baza înființării ITI este elaborată cu sprijinul unui proiect finanțat de DG Reform, care va furniza și propuneri de structuri de guvernare.

Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității va fi finanțată din Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială, pe baza nevoilor de investiții identificate de Strategiile de Dezvoltare Locale elaborate în cadrul Grupurilor de Acțiune Locale. Finanțarea acestor strategii se va putea face atât din FEDR cât și din FSE+ pentru comunitățile urbane mai mari de 20.000 locuitori, această opțiune fiind stabilită pentru a evita suprapunerea intervenției DLRC cu cea LEADER, din cadrul viitorului Plan Național Strategic 2021-2027, care se desfășoară în mediul rural și în mediul urban, dar doar în localitățile mai mici de 20.000 locuitori.

Utilizarea abordării integrate, bazată pe strategii teritoriale integrate, promovată prin OP 5 va contribui la asigurarea de condiții pentru o viață de calitate pentru toți cetățenii, valorificarea oportunităților de dezvoltare locală sustenabilă, asigurarea identității locale și consolidarea comunităților, precum și valorizarea patrimoniului și valorificarea oportunităților turistice. De asemenea, intervențiile în turism, cultură, patrimoniul cultural și natural vor avea ca efect pe lângă consolidarea economiei locale și sprijinirea educației tinerei generații.

Sunt asigurate complementarități între POR-uri și POIDS în ceea ce privește investițiile în turism și cultură. Prin POR-uri este vizată creșterea utilizatorilor resurselor turistice, a securității spațiilor publice și a utilizatorilor infrastructurilor de cultură, în timp ce prin POIDS, prin DLRC este vizată reabilitarea unor obiective turistice/culturale.

În domeniul prezervării și dezvoltării patrimoniului cultural, intervențiile finanțate din FEDR în cadrul Programelor Operaționale Regionale vor fi complementare acțiunilor sprijinite prin programul Europa Creativă, în ceea ce privește atât patrimoniul construit (clădiri ori construcții valoroase prin unicitate, originalitate ori vechime), precum și patrimoniul mobil aflat în muzee.

În ceea ce privește implementarea dezvoltării locale în comunitățile de pescuit și acvacultură din zonele de coastă și de ape interioare, România va folosi abordarea **Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității**. Intervențiile FEPAM vor contribui la încurajarea dezvoltării de parteneriate locale în vederea dezvoltării durabile și integrate a zonelor de coastă și ape interioare, precum și a inițiativelor locale.

1.3 Planul Național de Redresare și Reziliență al României

1.3.1. Rezumat

Fonduri pentru România modernă și reformată

Modernizarea României cu ajutorul Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR) este o șansă istorică, un proiect național care aduce reformele necesare dezvoltării reale a unei țări europene din era verde și digitală.

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) este conceput așa încât să asigure un echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României, în contextul recuperării după criza COVID-19 care a afectat semnificativ țara, așa cum a afectat întreaga Uniune Europeană și întreaga lume.

Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu **Obiectivul general al MRR**, așa cum este inclus în Regulamentul 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului, din 12 februarie 2021, art.4.

Astfel, **obiectivul general al PNRR al României** este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul specific al PNRR este și el corelat cu cel al mecanismului, detaliat în Regulament, și anume de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin Next GenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.

Principiile de implementare ale PNRR

Distribuirea echitabilă geografică a fondurilor. Investițiile propuse în PNRR se bazează pe faptul că în recuperarea decalajelor și modernizarea României nimeni nu va fi lăsat în urmă pe drumul redresării economice și sociale. În procedurile alocărilor directe sau cele competitive se va ține cont de alocarea echilibrată a resurselor, astfel încât să conducă la valorificarea specificului local sau regional în interesul cetățenilor și la diminuarea polarizării dezvoltării teritoriale. În acest sens, unele componente au o alocare teritorială prevăzută în lansarea apelurilor de proiecte.

Descentralizarea. Conceperea PNRR s-a bazat pe capacitatea autorităților centrale și locale de a-și asuma reforme ambițioase pentru facilitarea tranziției verde și digitale și care să conducă la un nivel ridicat de reziliență. În spiritul acestui principiu, implementarea PNRR va urmări apropierea de cetățeni și de beneficiari, oferind, astfel, un răspuns la provocările subsidiare ale comunităților.

Rolul autorităților locale. PNRR a fost elaborat printr-un proces participativ la care au participat autoritățile de la nivel local și regional, precum și structurile asociative ale acestora. Implementarea PNRR se va baza pe implicarea autorităților locale atât în definirea apelurilor, acolo unde este cazul, cât și în cea de monitorizare și evaluare a planului.

Structura PNRR

PNRR al României este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament.

I. Tranziția verde	C1. Managementul apei
	C2. Păduri și protecția biodiversității
	C3. Managementul deșeurilor

	C4. Transport sustenabil
	C5. Valul Renovării
	C6. Energie
II. Transformare digitală	C7. Transformare digitală
III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	C8. Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii
	C9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
	C10. Fondul local
IV. Coeziune socială și teritorială	C11. Turism și cultură
V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională	C12. Sănătate
	C13. Reforme sociale
	C14. Bună guvernare
VI. Politici pentru nouă generație	C15. Educație

Provocările - efectele crizei COVID-19 în economia UE și a României

Economia României a fost afectată major de pandemie și de restricțiile drastice de mobilitate fizică implementate rapid în scopul limitării extinderii. Sub impactul lor, economia a suferit în trimestrul II din 2020 o severă contracție, recuperată parțial în trimestrele III și IV din 2020, și respectiv în trimestrul I din 2021. Per total, economia a înregistrat o contracție de 3,9%, sub cea înregistrată în zona euro (-6,6%) sau în UE (-6,1%). Economia a crescut peste așteptări și în primul trimestru din 2021, înregistrând o creștere de 2,8% față de trimestrul anterior, una dintre cele mai mari creșteri din Uniune. Piața muncii a evoluat stabil în contrast cu reculul puternic al activității economice, în principal ca urmare a măsurilor de sprijin cuprinzătoare adoptate de către autorități. Ocuparea forței de muncă s-a menținut la peste 70% iar rata șomajului a crescut doar cu 1,1 puncte procentuale, ajungând la 5,0%. Anumite sectoare cum ar fi industria IT, construcțiile și comerțul cu amănuntul au fost mai reziliente, fiind afectate mai puțin din punct de vedere economic. Șocul economic a fost atenuat și de investițiile publice care au avut o contribuție pozitivă însemnată la creștere.

În baza ultimelor evoluții, conform prognozei de primăvară (Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2021) este așteptată o revenire completă a activității economice în 2021, cu un avans estimat al PIB real de 5,0%, urmat de un ritm mediu anual de 4,9% până în 2024. Investițiile își vor menține traiectoria ascendentă, atât în contextul costurilor de finanțare reduse, cât și pe fondul avansului semnificativ în implementarea reformelor și investițiilor finanțate din PNRR și parțial din bugetul multianual 2021-2027 în domeniile prioritare.

Provocările pe fiecare pilon și modul în care reformele și investițiile din componente răspund la provocări.

Pilonul I. TRANZIȚIA VERDE

Pilonul trebuie să includă reforme și investiții în tehnologii și capacități verzi, inclusiv în biodiversitate, eficiență energetică, renovarea clădirilor și economia circulară, contribuind în același timp la obiectivele Uniunii privind clima, promovând creșterea sustenabilă, creând locuri de muncă și menținând securitatea energetică.

Provocările actuale, specifice României:

Schimbările climatice și degradarea mediului reprezintă două dintre cele mai grave amenințări ale lumii, iar Agenda 2030 pentru dezvoltarea durabilă promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economică, socială și de mediu. Agenda 2030 este corelată cu Pactul Verde european (European Green Deal) care va defini strategia de dezvoltare a UE ca primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050. Astfel, Pactul Verde European transformă provocările climatice și de mediu în oportunități, prin demersul de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră la zero până în 2050, prin reducerea poluării și restaurarea biodiversității.

Aceste provocări necesită politici coerente pentru a asigura o dezvoltare durabilă atât la nivel european cât și în țara noastră.

Un domeniu cu impact asupra degradării mediului este legat de **conectarea la sistemul de alimentare cu apă potabilă** în corelare cu colectarea apelor uzate și tratarea acestora.

Provocări: în Raportul de țară (2020), se arată că politica României în domeniul apei și a apei uzate prezintă în continuare deficiențe, în special în ceea ce privește accesul în zonele rurale, precum și cantitatea și calitatea apei potabile. Totodată, raportul menționat evidențiază că acțiunile legate de colectarea apelor uzate și conectarea la infrastructura publică de canalizare nu sunt încă finalizate, iar diferența până la atingerea obiectivului fixat privind colectarea apelor uzate generate de aglomerările cu peste 2.000 de locuitori echivalenți este de 26%. Susținerea investițiilor în infrastructura de apă și apă uzată este necesară atât pentru asigurarea conformării cu directivele europene în domeniu, cât și pentru asigurarea unor condiții de viață decente populației României.

Prin **componenta C1. - Managementul apei** - PNRR propune 2 reforme și 7 tipuri principale de investiții. Alocare totală: 1.462 mil. euro.

Reformele, pe scurt:

R1. Consolidarea cadrului de reglementare pentru managementul sustenabil al sectorului de apă și apă uzată și pentru accelerarea accesului populației la servicii de calitate conform directivelor europene

R2. Reconfigurarea actualului mecanism economic al Administrației Naționale Apele Române (ANAR) în vederea asigurării modernizării și întreținerii

sistemului național de gospodărire a apelor, precum și a implementării corespunzătoare a Directivei-cadru privind apa și a Directivei privind inundațiile

Ca urmare a investițiilor, se vor realiza, printre altele:

- ▶ 1600 km construiți de rețele de apă - în localități cu peste 2000 locuitori
- ▶ 2500 km construiți de rețele de canalizare în localități cu peste 2000 locuitori și 400 de km de rețele de canalizare în cele cu mai puțin de 2000 de locuitori
- ▶ 12.900 de sisteme individuale sau alte sisteme adecvate construite și operaționale în aglomerările mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă
- ▶ conectarea a 88.400 de gospodării la rețele de apă și canalizare prin programul național Prima conectare la apă și canalizare
- ▶ Cel puțin 510 km de linii de apărare împotriva inundațiilor vor fi reabilitate în conformitate cu Directiva privind inundațiile și cu Strategia națională pentru gestionarea riscului de inundații 25 de baraje existente, pentru care studiile de fezabilitate revizuite au concluzionat că nu există alternative fezabile pentru a reduce riscurile de inundații, vor fi reabilitate, cu respectarea pe deplin a rezultatelor și condițiilor în conformitate cu Directiva EIA, Directiva-cadru privind apa și cu evaluarea adecvată în temeiul Directivei Habitate, inclusiv implementarea măsurilor de atenuare necesare;
- ▶ Starea / potențialul ecologic bun al corpurilor de apă relevante, în conformitate cu cerințele Directivei-cadru privind apa, trebuie atinsă și evidențiată prin cele mai recente date relevante de sprijin și trebuie evitată orice deteriorare.
- ▶ 20 de poldere de prevenire a inundațiilor reabilitate sau nou realizate pe liniile de apărare existente împotriva inundațiilor.
- ▶ Realizarea cadastrului apelor

România înregistrează întârzieri în ceea ce privește măsurile de adaptare la schimbările climatice, iar corelarea dezvoltării economice cu protejarea mediului reprezintă încă o provocare majoră. Tăierile ilegale de arbori reprezintă o problemă recurentă semnificativă, care duce la diminuarea capacității naturale de captare a dioxidului de carbon de către păduri și la pierderea semnificativă a biodiversității. România înregistrează decalaje importante în atingerea obiectivelor comunitare în ceea ce privește menținerea biodiversității, refacerea zonelor afectate din punct de vedere ecologic.

Conform Raportului de țară (2020), exploatarea intensivă a pădurilor românești a dus la o pierdere economică de aproximativ 6 miliarde EUR/an, iar efectul asupra mediului se reflectă inclusiv la nivel european, având în vedere că zonele forestiere și suprafețele împădurite din România au o capacitate de absorbție a CO₂ de 6 % din totalul acestora la nivelul UE. În prezent, există o discordanță majoră între gradul actual de acoperire a teritoriului României cu păduri (29%) și procentul optim de împădurire (40%) stabilit prin Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă (1999) și susținută de Academia Română în anul 2016.

Prin componenta C2 – Păduri și protecția biodiversității se răspunde acestei provocări cu 2 reforme și 5 tipuri principale de investiții. Buget propus: 1.173 mil. euro.

Reformele:

R1. Reforma sistemului de management și a celui privind guvernarea în domeniul forestier prin dezvoltarea unei noi Strategii forestiere naționale și a legislației subsecvente

R2. Reforma sistemului de management al ariilor naturale protejate în vederea implementării coerente și eficace a Strategiei Europene privind biodiversitatea

Reformele și investițiile vor aduce rezultate importante, între care cel mai amplu program de împăduriri, prin care vor fi plantate peste 56.700 de hectare de pădure, cel puțin 90 de pepiniere operaționale noi și renovate, precum și cel puțin 3 150 000 m² suprafețe noi de păduri urbane, în conformitate cu cerințele legale stabilite în Strategia Națională Forestieră 2020 – 2030.

Componenta C3 - Managementul deșeurilor este un alt domeniu cu importanță majoră pentru mediu. Principala provocare a României este atingerea țintelor de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale (11% grad de reciclare în 2019, potrivit ultimelor date disponibile, față de ținta de 55% prevăzută pentru anul 2025 în pachetul economiei circulare - PEC). O altă provocare este reducerea la 10% a cantității de deșeuri municipale eliminate prin depozitare până în anul 2035.

România nu își permite să se axeze pe un singur aspect, cum ar fi asigurarea capacității de colectare, sortare sau reciclare/compostare. Problema deșeurilor trebuie abordată la nivel național, pe toate nivelurile de competențe și atribuții, coordonând mai atent și ferm activitățile asumate de autoritățile locale, cu dezvoltarea unor politici coerente care să prioritizeze prevenirea deșeurilor, să dezvolte repararea și reutilizarea, urmate de investiții majore în sisteme de colectare separată și reciclare și, nu în ultimul rând, pe alinierea între capacitatea logistică și comportamentul responsabil al cetățenilor, adică educare-conștientizare-implicare.

Prin **componenta C3 - Managementul deșeurilor**, PNRR adresează aceste provocări prin o reformă și 3 linii principale de investiții. Buget total propus: 1.239 mil. euro.

R1. Îmbunătățirea guvernării în domeniul gestionării deșeurilor în vederea accelerării tranziției către economia circulară

Măsurile includ modificări legislative pentru o practică unitară de gestionare a deșeurilor, dezvoltarea capacității de monitorizare și control a Gărzii de Mediu, respectiv achiziționarea de echipamente și operaționalizarea acestora pentru 43 de comisariate ale Gărzii Naționale de Mediu, pentru activități de monitorizare și control, în vederea creșterii trasabilității deșeurilor și 400 de misiuni de monitorizare și control desfășurate

de comisarii Gărzii Naționale de Mediu cu echipamente digitale. De asemenea, sunt prevăzute următoarele:

513 echipamente pentru monitorizarea calității aerului, a radioactivității și a zgomotului, achiziționate și operaționale.

- ▶ 13800 insule ecologice digitalizate pentru colectarea selectivă a deșeurilor, înființate și operaționale.

- ▶ 26 de instalații de reciclare a deșeurilor construite și în funcțiune

- ▶ 504 de centre de colectare voluntară înființate și operaționale în conformitate cu Planul național de gestionare a deșeurilor, precum și 15 centre de colectare integrată în 15 aglomerări urbane.

- ▶ 254 sisteme integrate de colectare a deșeurilor agricole compostabile

Componenta C4 - Transport sustenabil. Sectorul de transport este unul cu impact semnificativ pentru mediu și pentru dezvoltarea economică și socială în ansamblul său.

Conform celui mai recent raport privind stadiul infrastructurii de transport la nivelul Uniunii Europene (European Transport and Infrastructure Score Board 2019), România se situează sub media europeană în toate aspectele legate de investiții și infrastructură. În ceea ce privește calitatea drumurilor, România ocupă ultimul loc (cu un scor de 2,96). Investițiile programate în infrastructura de transport și propuse pentru finanțare prin **Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) - C4 - Transport sustenabil** au fost prioritizate în baza unui set de criterii care au în vedere asigurarea accesibilității și conectivității, elemente cheie pentru dezvoltarea economică și socială.

Totodată, investițiile propuse au în vedere atingerea obiectivelor asumate prin Regulamentul 1315/2013 *privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport* și vizează respectarea și includerea următoarelor tipuri de intervenții, integrate:

- ▶ investiții în infrastructura de transport afectată;
- ▶ investiții în infrastructura necesară pentru asigurarea protecției mediului, reducerii emisiilor de carbon, siguranței și eficienței serviciilor de transport.

- ▶ Investițiile și acțiunile sunt corelate cu:

- ▶ Pactul Verde European,

- ▶ Politicile climatice ale Uniunii Europene,

- ▶ Planul Uniunii Europene privind obiectivele climatice pentru 2030

- ▶ Strategia Europeană de Mobilitate Durabilă și Inteligentă. Componenta se adresează și inițiativei emblematică europene Reîncărcarea și alimentarea din Strategia anuală pentru 2021 privind creșterea durabilă, prin care se promovează utilizarea transporturilor durabile, curate, prin contribuția la dezvoltarea rețelei stațiilor de încărcare electrice. Prin reformele și investițiile propuse în cadrul componentei se va asigura completarea rețelei de stații electrice de reîncărcare cu 52 de stații de încărcare electrică care vor avea 264 de puncte de încărcare până în anul 2026 pe cele 4

autostrăzi propuse prin PNRR, contribuind astfel la obiectivele stabilite prin Pactul Verde European. Această măsură este în linie cu **Strategia privind Cadrul Național de Politică pentru Dezvoltarea Pieței în ceea ce Privește Combustibilii Alternativi în Sectorul Transporturilor și pentru Instalarea Infrastructurii Relevante în România**, document adoptat în anul 2018. De asemenea, măsurile sunt corelate cu inițiative aflate în curs de implementare, cu finanțare din fonduri europene, prin Mecanismul Pentru Interconectarea României (CEF) care vizează implementarea primei rețele de stații de alimentare a vehiculelor cu gaz natural comprimat din România de-a lungul coridoarelor europene de transport.

Sunt 2 reforme majore și 4 tipuri principale de investiții iar bugetul total propus însumează 7.620 mil. euro.

Reformele:

R1. Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră

R2. Management performant pentru transport de calitate - Îmbunătățirea capacității instituționale de management și guvernanță corporativă

În urma investițiilor, vor fi obținute o serie de rezultate, spre exemplu: Infrastructura rutieră:

- ▶ Vehicule noi curate achiziționate de către entități publice, cu cel puțin 3% peste pragurile din Directiva privind Vehiculele Curate
- ▶ Instalarea a 1000 de sisteme de verificare a vitezei, 300 de radare mobile și 500 de camere video pentru creșterea controalelor de aplicare a limitelor de viteză și respectarea regulilor de siguranță rutieră
- ▶ Casarea a cel puțin 250.000 de autovehicule mai vechi de 15 ani (Euro3)
- ▶ 429 de kilometri de autostradă construiți; cu sistem ITS instalat și cu sisteme moderne de monitorizare și informare a utilizatorilor infrastructurii
- ▶ 52 de stații electrice construite (cu 264 de puncte de încărcare – o medie de 5 puncte de încărcare/stație).
- ▶ 625 hectare de perdele forestiere liniare în lungul autostrăzilor nou construite;
- ▶ 18 parări securizate implementate în lungul autostrăzilor nou construite;
- ▶ Aplicarea unui nou sistem de taxare, în special pentru traficul greu din România, conform principiului „poluatorul plătește”, inclusiv posibile stimulente pentru cei care dețin vehicule cu emisii zero/reduce;
- ▶ Strategia națională privind siguranța rutieră și pachetul legislativ aferent, precum și implementarea de măsuri pentru reducerea cu 48% a numărului de puncte negre; reducerea cu 25% numărului de victime rezultate din accidente în trafic
- ▶ Creșterea cu 100% a numărului de vehicule cu emisii zero (atât pentru pasageri, cât și pentru mărfuri) înmatriculate în România de la sfârșitul anului 2020 până la sfârșitul anului 2025

Sectorul energiei și cel al eficienței energetice sunt între cele mai problematice și cu provocări majore pentru obiectivele climatice și pentru asigurarea tranziției verzi. PNRR adresează prin două componente consistente aceste domenii: C5-Valul renovării și C6-Energie

Sectorul energetic rămâne sursa cea mai importantă de emisii de gaze cu efect de seră (GES) cu 66% din emisii aparținând acestui sector și în condițiile actualului mix energetic, chiar și cuțintele din Planul Național Energie Climă (PNIESC), România nu își va atinge obiectivele de reduceri de emisii pentru 2030. Conform Regulamentului (UE) 2018/ 842, România trebuie să își reducă emisiile non-ETS cu 2% comparativ cu anul 2005, pe când evaluările Comisiei Europene din 2019 anticipează că acestea vor crește cu până la 6%, chiar și în contextul măsurilor suplimentare anunțate în contextul revizuirii PNIESC.

Una din provocările majore ale Sistemului Energetic Național, în cazul scenariului conform cu PNIESC de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile la 30,7% în 2030 (chiar și acesta fiind insuficient de ambițios comparativ cu ce ar fi economic fezabil, propunând creșterea nivelului de energie din surse regenerabile la 34% în 2030), ar fi lipsa posibilității actuale de asigurare de rezerve și echilibrare suficiente pentru capacități adiționale din surse regenerabile.

Îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5% până în 2030 va fi de asemenea o provocare. În prezent în sectorul rezidențial mai puțin de 5% din fondul de clădiri au fost reabilitate termic și eficientizate energetic, în ciuda faptului că o astfel de lucrare ar duce, în medii, la economii de energie de peste 50%. România deține un fond construit îmbătrânit, care necesită lucrări de renovare energetică și consolidare seismică, cu accent pe intervenții care să asigure atât creșterea performanței energetice, cât și stabilitatea structurală și funcțională, din perspectiva unei abordări integrate care să asigure tranziția către un parc imobiliar verde și rezilient, ce conservă valorile culturale și care să conducă la obiectivele de reducere a consumului de energie.

Componenta C5 - Valul Renovării propune 2 reforme principale și 4 categorii principale de investiții cu scopul de a implementa modificări legislative și programe precum și un fond de renovare a clădirilor publice, rezidențiale și de patrimoniu. Bugetul total propus este 2.200 mil.euro.

Reforme:

R1. Realizarea unui cadru normativ simplificat și actualizat care să sprijine implementarea investițiilor în tranziția spre clădiri verzi și reziliente

R2. Cadru strategic, normativ și procedural care să sprijine reziliența seismică a fondului construit

Între rezultatele așteptate se găsesc:

▶ Intrarea în vigoare a Codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor, care va corela, simplifica și codifica într-un singur act normativ cel puțin 10 acte legislative din domeniile amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor.

Codul propune reducerea numărului de avize și acorduri și reducerea cu cca. 50% a termenelor de avizare-autorizare a construcțiilor de către entitățile relevante, comparativ cu durata procesului la nivelul anului 2020 de la 270 de zile la 135 de zile pentru întregul proces de obținere a autorizațiilor de construire, măsurat conform Doing Business in Romania 2020 (Banca Mondială).

- ▶ Renovarea energetică moderată/aprofundată a cca. 4,3 mil. mp de clădiri rezidențiale multifamiliale și respectiv 2,3 mil. mp de clădiri publice.

- ▶ Cel puțin 10 scheme de certificare lucrători și specialiști în domeniul construcțiilor, furnizate în cadrul programelor de formare considerate cursuri de scurtă durată în cadrul programelor de învățare pe tot parcursul vieții pentru a îmbunătăți competențele locurilor de muncă verzi în contextul renovării energetice.

- ▶ Cel puțin 8000 de specialiști și lucrători din sectorul construcțiilor care au obținut o certificare de curs de scurtă durată pentru finalizarea cursurilor de formare în domeniul eficienței energetice.

- ▶ Cel puțin 200 de profesioniști trebuie care au obținut o certificare pentru finalizarea instruirilor legate de eficiența energetică în domeniul clădirilor istorice.

De asemenea, printre rezultate se mai numără crearea și operaționalizarea Registrului național al clădirilor, dezvoltarea de centre pilot pentru recuperarea materialelor de construcții istorice și reutilizarea lor; schimbarea legislativă în vederea consolidării seismice a clădirilor din România.

Componenta C6 - Energie propune 6 reforme și 6 tipuri principale de investiții. Bugetul total propus este de 1.620 mil. euro.

Reformele:

R1. Reforma pieței de energie electrică, prin înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare stimulat pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile

R2. Îmbunătățirea guvernancei corporative a întreprinderilor de stat din sectorul energetic

R3. Bugetarea verde

R4. Dezvoltarea unui cadru legislativ și de reglementare favorabil tehnologiilor viitorului, în special hidrogen și soluții de stocare

R5. Reducerea intensității energetice a economiei prin dezvoltarea unui mecanism sustenabil de stimulare a eficienței energetice în industrie și de creștere a rezilienței

R6. Creșterea competitivității și decarbonizarea sectorului de încălzire - răcire

Între rezultatele așteptate:

- ▶ Închiderea unei capacități instalate cumulate de 3780 MW de producție de energie electrică pe bază de lignit și înlocuirea parțială a acesteia cu cel puțin 1300 MW de investiții în capacități de producție orientate către viitor, flexibile și eficiente, de

producție energie electrică sau energie electrică și termică (Combined Heat and Power) pe gaz, pregătite pentru utilizarea gazelor din surse regenerabile sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon

- ▶ Atribuirea contractelor urmare a primei runde de proceduri de licitații pentru alocarea de contracte pentru diferență (CfD), pentru promovarea producției de electricitate din surse regenerabile (1500 MW de capacitate instalată)
- ▶ Instalarea și conectarea la rețea a cel puțin unei capacități suplimentare de 3000 MW de energie din surse regenerabile (eoliană și solară)
- ▶ Realizarea a 1870 km de rețea de distribuție a gazelor regenerabile din regiunea Oltenia trebuie să fie finalizată și funcțională și va transporta cel puțin 20% gaz regenerabil atunci când va fi pus în funcțiune complet.
- ▶ Punerea în funcțiune a fabricilor de baterii și a capacităților de asamblare cu o capacitate totală de cel puțin 2 GW pe an. Investițiile vor dezvolta lanțul valoric al bateriilor industriale, împreună cu producerea de celule și panouri fotovoltaice.
- ▶ Finalizarea punerii în funcțiune a cel puțin 240 MW (480MWh) capacitate de stocare energie electrică cu scopul echilibrării sistemului de transmisie electricitate și integrării în rețea a capacităților solare și eoliene.
- ▶ Finalizarea a cel puțin 50 de proiecte de eficiență energetică în industrie, realizând o reducere de cel puțin 30% a emisiilor indirecte și directe de GES comparativ cu emisiile ex-ante, monitorizate printr-o platformă IT pentru centralizarea și analiza consumului național de energie

Pilonul II. TRANSFORMARE DIGITALĂ

Reforme și investițiile în tehnologiile, infrastructurile și procesele digitale vor spori competitivitatea Uniunii la nivel global și vor contribui, de asemenea, la creșterea rezilienței și a inovării în Uniune și la scăderea dependenței sale, prin diversificarea lanțurilor esențiale de aprovizionare. Reformele și investițiile ar trebui să promoveze în special digitalizarea serviciilor, dezvoltarea de infrastructuri digitale și de date, de clustere și de centre de inovare digitală, precum și de soluții digitale deschise.

Serviciile publice digitale din România rămân sub media Uniunii Europene, în parte din cauza coordonării reduse între instituțiile statului pentru o abordare integrată. Capacitățile existente nu sunt suficiente pentru asigurarea unui nivel ridicat de securitate a rețelelor și de gestionare adecvată a riscurilor cibernetice.

Alte provocări majore pentru România se referă la acoperirea cu bandă largă a zonelor rurale (zone albe) și abilitățile digitale ale multor categorii de cetățeni.

În Raportul de țară 2020 pentru România, se arată că acoperirea de bandă largă fixă a gospodăriilor s-a menținut la aproximativ 87%, sub nivelul din majoritatea statelor membre. Utilizarea benzii largi a stagnat la nivelul de 66% din gospodăria, un nivel cu mult sub media UE, de 77%.

În același raport se arată că, în pofida unor eforturi, digitalizarea economiei a rămas în urmă. Peste o cincime dintre români nu au utilizat niciodată internetul și mai

puțin de o treime au competențe digitale de bază. Serviciile publice sunt în urma celor din celelalte state membre ale UE, în pofida faptului că România înregistrează una dintre cele mai mari ponderi ale utilizatorilor de servicii de e-guvernare (locul 7 în UE). În plus, în ceea ce privește integrarea tehnologiei digitale, întreprinderile din România se situează cu mult sub media UE.

Tehnologia digitală sprijină procesul de transformare a modului în care se poate facilita existența prin integrarea lor în toate sectoarele și domeniile de activitate de către toți cetățenii și firmele. Scopul strategiei digitale a UE este acela de a sprijini procesul de transformare digitală în avantajul cetățenilor și întreprinderilor, concomitent cu asigurarea contribuției la crearea unei Europe neutre din punct de vedere climatic până în 2050.

Viziunea și perspectivele pentru transformarea digitală a Europei până în 2030 (viziune pentru deceniul digital al UE) se articulează în jurul a patru puncte cardinale, denumit "busolă pentru dimensiunea digitală":

- ▶ Digitalizarea serviciilor publice
- ▶ Competențe
- ▶ Infrastructuri digitale sigure și durabile
- ▶ Transformarea digitală a întreprinderilor

Pilonul II al PNRR al României, prin reformele și investițiile propuse se aliniază cu prevederile strategiei Europene și celei naționale privind transformarea digitală a României.

În ceea ce privește creșterea competențelor digitale, Pilonul II tratează sinergic aspectele menționate Agendei pentru competențe în Europa și al Comunicării privind Spațiul european al educației, noul Plan de acțiune al UE pentru educația digitală 2021-2027 și își propune intervenții care să contribuie la: dezvoltarea competențelor digitale specifice pentru funcționarii publici, dezvoltarea competențelor digitale și a competențelor software ale forței de muncă și la dezvoltarea competențelor digitale ale cetățenilor României în general.

Componenta C7 – Transformare digitală propune 4 reforme și 19 investiții iar bugetul total alocat este de 1.884,96 mil. euro.

Reforme:

R1. Dezvoltarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem de tip cloud guvernamental

R2. Tranziția către atingerea obiectivelor de conectivitate UE 2025 și stimularea investițiilor private pentru dezvoltarea rețelelor de foarte mare capacitate

R3. Asigurarea securității cibernetice a entităților publice și private care dețin infrastructuri cu valențe critice

R4. Creșterea competențelor digitale pentru exercitarea funcției publice și educație digitală pe parcursul vieții pentru cetățeni

Investițiile vor duce la rezultate importante, astfel:

- ▶ Cloud guvernamental - legarea tuturor ministerelor și a agențiilor guvernamentale într-o singură rețea și o singură bază de date interoperabilă cu cel puțin 30 de instituții publice s-au conectat și îl utilizează pe deplin
- ▶ Realizarea de 4 centre de date (principal / secundar) Tier IV&III by design, hardware și software cloud (IaaS/PaaS/SaaS)
- ▶ 30 de aplicații de servicii digitale guvernamentale cloud-native în PaaS și migrarea celor existente care sunt cloud-ready / virtualizate în IaaS, în urma analizei dezvoltate pentru opțiunile de arhitectură cloud guvernamentale
- ▶ Cel puțin 60 de instituții de sănătate publică digitalizate și 200 de instituții de sănătate publică vor beneficia de sisteme IT și infrastructură digitală a unităților de sănătate publică
- ▶ Un nou centru de date operaționalizat pentru utilizarea Ministerului Justiției, a Ministerului Public și a instituțiilor subordonate, interoperabil cu cloud-ul guvernamental
- ▶ Operaționalizarea serviciilor digitale de e-guvernare în domeniul muncii și protecției sociale prin digitalizarea serviciilor oferite de Serviciul Public de Ocupare a Forței de Muncă, a prestațiilor de asistență socială gestionate de ANPIS a activității de control în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, inclusiv pentru implementarea venitului minim de incluziune VMI
- ▶ 8,5 milioane cetățeni care vor avea cartea de identitate electronică
- ▶ 30.000 funcționari publici instruiți pentru dobândirea competențelor digitale avansate
- ▶ 100.000 persoane beneficiare de training pentru competențe digitale în cadrul bibliotecilor, transformate în hub-uri de învățare
- ▶ 65 Structuri sprijinite în domeniul securității cibernetice
- ▶ 790 de localități din zonele albe vor fi conectate la servicii de acces la internet de mare viteză într-o locație fixă în care piața nu poate furniza servicii.
- ▶ 200 de ONG-uri vor fi sprijinite pentru digitalizarea activităților lor prin investiții în infrastructură digitală, creșterea competențelor digitale ale personalului și voluntarilor în furnizarea de servicii la distanță către beneficiari, dezvoltarea de platforme și soluții tip CRM, alte soluții.
- ▶ Personal din cel puțin 2000 de IMM-uri instruiți în competențe digitale (cum ar fi instrumente și echipamente digitale, consolidarea competențelor digitale, inclusiv competențe legate de tehnologiile cloud și tehnologii specifice industriei 4.0)

Pilonul III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii

Reforme și investițiile din acest pilon trebuie să vizeze consolidarea potențialului de creștere și să permită o redresare sustenabilă a economiei Uniunii. De asemenea, sunt destinate promovării antreprenoriatului, economia socială, dezvoltarea

de infrastructuri și de transporturi sustenabile, industrializarea și reindustrializarea și să atenueze efectul crizei provocate de COVID-19 asupra economiei.

Provocările principale ale României în context larg macroeconomic sunt legate de sistemul de administrare fiscală, mai ales capacitatea acestuia de a gestiona relația cu contribuabilii, de sistemul de pensii, care este strâns legat de problematica resurselor bugetare și de cea a forței de muncă, de relația cu mediul de afaceri și sprijinul care poate veni dinspre resursele publice

- mai specific, pe baza fondurilor europene.

România se confruntă cu provocări majore în privința administrării taxelor și impozitelor. Raportul de țară al CE 2020 menționează că ratele inegalității veniturilor și ale sărăciei rămân printre cele mai ridicate din UE iar nivelul relativ scăzut al veniturilor fiscale limitează capacitatea României de a soluționa aceste probleme, fie prin redistribuire, fie prin furnizarea de bunuri și servicii publice. O provocare majoră o reprezintă nivelul ridicat al deficitului de TVA, ce reprezintă o pierdere de venituri din cauza evaziunii, a fraudei, a insolvențelor, a falimentelor, a erorilor administrative sau a optimizării fiscale legale, fiind unul dintre cele mai ridicate din UE.

Modificările aduse sistemului de pensii în ultimii ani au condus la o destabilizare bugetară și probleme majore în asigurarea sustenabilității financiare a obligațiilor bugetare (bugetul asigurărilor sociale și bugetul de stat), cu impact inclusiv asupra ratingului de țară.

Existența unor diferențe între pensiile aflate în plată pentru femei și bărbați, momentul pensionării, tipul de muncă prestată, precum și o serie de aspecte legate de perioadele de cotizare diferențiate, ceea ce implică necesitatea stabilirii unei noi formule de calcul și posibilitatea recalculării acestor pensii.

Sistemul se confruntă cu provocări legate de îmbătrânire și de durata scăzută a vieții profesionale. Digitalizarea sistemului de administrare a pensiilor, precum și de management al contribuțiilor populației la bugetul asigurărilor sociale de stat (pilonul I de pensii) este redusă.

Prin componenta C8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii sunt propuse măsuri care adresează aceste provocări.

Această componentă include 6 reforme și 10 investiții iar bugetul total propus este de 456,93 mil. euro.

Măsuri de reformă:

R1. Reforma Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) prin digitalizare

R2. Modernizarea sistemului vamal și implementarea vămii electronice
R3. Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară

R4. Revizuirea cadrului fiscal

R5. Crearea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare
R6. Reforma sistemului public de pensii

Rezultatele așteptate ale măsurilor în cadrul acestei componente vor fi de natură să ducă la finalul perioadei de implementare la îmbunătățirea principalilor indicatori de performanță în domeniul fiscal, respectiv:

- ▶ Intrarea în vigoare a cadrului legal pentru înrolarea obligatorie a contribuabililor persoane juridice în SPV (Spatiul Privat Virtual) și înrolarea suplimentară a minim 500.000 de contribuabili în SPV
- ▶ Modernizarea infrastructurii hardware-software și a infrastructurii suport pentru furnizarea serviciilor electronice către contribuabili - 60% din serviciile destinate contribuabililor persoane juridice trebuie să fie disponibile online
- ▶ Registrul electronic al riscurilor complet funcțional și operaționalizarea platformei Big Data / Analytics
- ▶ Cel puțin 600.000 de case de marcat conectate la sistemul electronic al ANAF
- ▶ creșterea ponderii veniturilor colectate raportat la PIB cu cel puțin 2.5 puncte procentuale față de anul 2019
- ▶ reducerea decalajului la TVA cu 5 p.p. raportat la valoarea din 2019
- ▶ Actualizarea și modernizarea sistemului informatic privind dezvoltarea și gestionarea bugetului național, prin valorificarea masivă de date și informații care să reflecte cât mai bine cheltuielile bugetare, la nivel de politici și programe
- ▶ Pentru sistemul vamal: 100% infrastructură hardware-software modernizată
- ▶ Intrarea în vigoare a legii de modificarea Codului Fiscal privind reducerea graduală a ariei de aplicabilitate a regimului special de taxare pentru microîntreprinderi.
- ▶ Implementarea unui sistem informatic pentru Casa Națională de Pensii Publice (CNPP)

Exemple de detalii incluse în reforma fiscală:

- ▶ Îmbunătățirea administrării marilor contribuabili
- ▶ Introducerea unui model mai transparent și orientat spre servicii al administrării taxelor
- ▶ Implementarea analizei cheltuielilor (spending reviews) în domeniul de sănătate și educație (vor urma și alte sectoare)
- ▶ Introducerea unui proces real de bugetare multi-anuală, mai ales pentru partea de cheltuieli

Reforma pensiilor este una structurală, care va asigura un nivel adecvat pentru cei cu venituri mici și de asemenea sustenabilitate a sistemului de pensii pe termen mediu și lung

Exemple de detalii incluse în reformă:

- ▶ Pensiile speciale sunt limitate la nivelul permis de Constituție
- ▶ Un sistem nou bazat pe o formulă stabilă de beneficii și o indexare automată a pensiilor

În cadrul acestui pilon al PNRR este propusă o inițiativă de importanță majoră, crearea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare, care va fi acreditată de Guvern ca partener de implementare fonduri UE și de Comisia Europeană ca partener de implementare Invest EU.

După înființarea sa, obiectivele Băncii vor fi:

- ▶ promovarea dezvoltării economice și a competitivității;
- ▶ accesul la finanțare pentru proiecte de infrastructură viabile din punct de vedere economic, inclusiv în perioadele de dezintermediere financiară;
- ▶ asigurarea accesului la finanțare pentru IMM-uri;
- ▶ îmbunătățirea absorbției fondurilor UE și a mecanismelor aferente;
- ▶ funcționarea ca administrator de Fond al Fondurilor;
- ▶ să acționeze ca intermediar financiar cu rol de atragere a altor resurse private
- ▶ furnizarea de servicii de consultanță și asistență tehnică

Numeroase provocări pot fi evidențiate, de altfel, pe domeniul mediului de afaceri, mai ales în privința accesului la finanțare. Potrivit Raportului de stabilitate financiară al Băncii Naționale a României din iunie 2020, izbucnirea pandemiei de COVID-19 a afectat în mod deosebit toate sectoarele activității economice, declanșând o creștere semnificativă a riscurilor sistemice pentru stabilitatea financiară, în mod similar tendințelor din Europa și din întreaga lume.

Accesul la finanțare al întreprinderilor și riscul de neplată pentru împrumuturile sectorului privat sunt identificate ca fiind unele dintre principalele riscuri pentru stabilitatea financiară și mediului economic. Contextul crizei COVID-19 și creșterea incertitudinii economice pe carea generat-o, coroborat cu măsurile de izolare impuse au condus la blocaje în lanțurile de aprovizionare ale sectorului economic, la o contracție accentuată a cererii și la o accentuată lipsă de lichiditate a mediului de afaceri, fiind afectate fluxurile de producție și cele comerciale.

Utilizarea redusă a mecanismelor de finanțare prin piața de capital constituie, de asemenea, o provocare în diversificarea surselor necesare pentru creșterea accesului la finanțare a întreprinderilor. Facilitarea accesului la piața capital a întreprinderilor le-ar permite acestora să crească și să identifice surse de finanțare menite să răspundă nevoilor acestora de creștere.

O altă provocare o reprezintă dezvoltarea sectorului de cercetare -inovare. Rezultatele slabe ale României în materie de cercetare și inovare împiedică tranziția către o economie bazată pe cunoaștere și respectiv o slabă implicare și disponibilitate a sectorului economic de a prelua în piață rezultate ale cercetării, dar și generarea unor rezultate ale cercetării cu o slabă relevanță în piață, aspecte ce influențează competitivitatea mediului de afaceri, cu efecte negative asupra tendințelor migratorii ale forței de muncă.

Componenta C9 - Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare propune 5 reforme și 10 tipuri principale de investiții, cu un buget total de 2.558,63 mil. euro, care adresează toate provocările de mai sus.

Reformele:

R1. Transparentizare legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri

R2. Eficientizarea guvernantei în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării

R3. Reforma carierei de cercetător

R4. Consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri și cel de cercetare

R5. Sprijin pentru integrarea organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul european de cercetare

În urma investițiilor propuse, vor fi obținute următoarele rezultate:

- ▶ Cel puțin 5400 de contracte de finanțare prin schema de ajutor de stat pentru digitalizarea IMM-urilor și transformare digitală și tehnologică

- ▶ Cel puțin 280 de contracte de finanțare prin Schema de minimis pentru ajutarea firmelor din România în procesul de listare la bursa

- ▶ România va pune în aplicare recomandările detaliate în viitoarea facilitate de susținere a politicilor, respectând în același timp secvențierea și stabilirea de priorități care vor fi sugerate de PSF. Se va asigura implementarea în proporție de 80% a recomandărilor PSF.

- ▶ Pentru a aborda fragmentarea tematică a organizațiilor CDI, vor fi stabilite 5 centre de competență, câte unul pentru fiecare misiune Horizon. Fiecare centru de competențe va avea ca scop sprijinirea a cel puțin 3 cereri peste pragul către Orizont Europa până în 2026 și atragerea unui buget CDI suplimentar din sectorul privat.

- ▶ 500 vouchere solicitanților care depun o propunere de proiect în cadrul cererilor de înscriere în cadrul programului Horizon Europe și au trecut de faza de eligibilitate. Finanțarea a 100 de proiecte conduse de cercetători internaționali de top

- ▶ 50 de cercetători primesc un grant pentru a realiza proiecte de cercetare din Orizont 2020 și Orizont Europa

- ▶ Fondul de Fonduri de Capital de risc pentru Redresare, gestionat împreună cu Fondul European de Investiții ca și partener de implementare

- ▶ Garanție de portofoliu pentru Acțiune climatică înființată și operațională, gestionate împreună cu Fondul European de Investiții ca și partener de implementare

- ▶ Fondul de Fonduri pentru digitalizare, acțiune climatică și alte domenii de interes, gestionat împreună cu Banca Europeană de Investiții ca și partener de implementare

- ▶ Instrumentul financiar pentru eficiență energetică, gestionat împreună cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare ca și partener de implementare

► Printr-un Proiect European de Interes Strategic (IPCEI) în domeniul microelectronicii cel puțin 2 entități din România vor participa în consorțiile răspunzând apelurilor de proiecte ale Întreprinderii Comune Tehnologii Digitale Esențiale.

Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială

Reformele și investițiile din acest pilon ar trebui să contribuie la combaterea sărăciei și a șomajului pentru ca economiile statelor membre să se redreseze, fără a lăsa pe nimeni în urmă. Reformele și investițiile respective ar trebui să conducă la crearea de locuri de muncă stabile și de înaltă calitate, la incluziunea și integrarea grupurilor defavorizate și să permită consolidarea dialogului social, a infrastructurii și a serviciilor, precum și a sistemelor de protecție și bunăstare socială.

Provocări semnificative se remarcă în economia României, dincolo de aspectele majore de sistem, în ceea ce privește dezvoltarea locală. Afectate semnificativ de pandemie, UAT-urile din România au o scădere semnificativă a veniturilor proprii. Această situație duce la o reducere semnificativă a investițiilor în domenii cum ar fi educația, sănătatea și infrastructura locală. Nivelul cheltuielilor pentru investiții la nivelul UAT-urilor este redus (15-20% din bugetul local înainte de pandemie) și este în mare măsură finanțat din fonduri europene. Prin urmare, este nevoie de o injecție de capital pentru a continua investițiile în infrastructura locală și pentru a crește astfel reziliența localităților în perioada de redresare economică. Ținând cont că într-o perioadă de criză economică, veniturile locale sunt și mai reduse, este nevoie de suport financiar suplimentar pentru asigurarea bunăstării populației și garantarea unor servicii publice de calitate în perioada imediat următoare, cu accent pe tranziția verde și digitală.

Nevoia unei transformări urbane sustenabile este subliniată de Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, în special Obiectivul 11 pe Dezvoltare Durabilă, care este dedicat transformării orașelor în unele incluzive, sigure, reziliente și durabile. Alte documente majore ce propun această transformare includ Noua Agendă Urbană, Acordul de la Paris și Pactul Ecologic al Comisiei Europene. Noua Cartă de la Leipzig, adoptată în 30 noiembrie 2020, oferă un cadru de politici pentru a cuprinde dimensiunea urbană în acordurile europene și globale și pentru a promova orașe mai verzi, mai echitabile, mai productive și mai bine guvernate.

Deși, conform delimitării administrative tradiționale, gradul de urbanizare în România este de numai 55%, acesta crește la 76% după metodologia UE-OCDE, care ține cont de relațiile funcționale și dinamica regională identificate în baza fluxurilor de navetă.

Astfel, prin PNRR este propusă Componenta C10 -Fondul local, cu 5 reforme principale și 6 tipuri principale de investiții, cu un buget total de 2,1 miliarde euro prin care administrația locală să poată realiza dezvoltarea necesară.

Reforme principale:

R1. Crearea cadrului pentru mobilitate urbană durabilă

R2. Crearea cadrului de politică pentru o transformare urbană durabilă

R3: Crearea unui cadru de politică pentru o transformare rurală durabilă: instituirea de consorții administrative în zonele rurale funcționale

R4: Îmbunătățirea calității locuirii

R5: Dezvoltarea sistemului de planificare –Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor

Intervențiile ar urma să aibă rezultate importante cu efect asupra dezvoltării locale și pentru îmbunătățirea vieții multor categorii sociale. Sunt patru categorii de beneficiari principali pentru toate investițiile (municipiile reședință de județ, municipii, orașe, comune), cu excepția reabilitării termice a clădirilor publice unde beneficiari sunt doar orașele și comunele.

Pentru maximizarea impactului vor fi promovate inițiativele în parteneriat sau asocierile de mai multe UAT-uri. (Zone Metropolitane, Zone Funcționale Rurale, consorții administrative.)

Câteva dintre rezultatele așteptate:

- ▶ Semnarea a cel puțin 40 de contracte de servicii de transport public care expiră în 2021-2026 ca urmare a procedurii de licitație deschisă la nivelul reședințelor de județ, respectând standardele minime de serviciu pentru transportul public colectiv la nivel național

- ▶ 1104 unități de locuit construite pentru profesioniștii din domeniul sănătății și educației, în orașe sau în zonele rurale în care accesul la educație și asistență medicală este insuficient din cauza lipsei de profesioniști

- ▶ 4142 unități de locuit, construite în zonele urbane sau în zonele rurale, pentru tineri care provin din comunități/grupuri vulnerabile, intervenția fiind sprijinită de măsuri complementare din domeniul social/educație/piața forței de muncă;

- ▶ 1135 vehicule noi nepoluante cu zero emisii gaze de eșapament (200 buc. - autobuze electrice/hidrogen 12-18m, 515 buc. - autobuze electrice/hidrogen 10m, 50 buc. - tramvaie, 50 buc. — troleibuze cu baterii 12-18m, 320 buc - microbuze electrice/hidrogen). 13.200 puncte de încărcare vehicule electrice în total, în toate categoriile de localități

- ▶ 491 unități administrativ-teritoriale cu sisteme dezvoltate/extinse - Sisteme de Transport Inteligent și e-ticketing/alte infrastructuri TIC

- ▶ 1.000 microbuze electrice/hidrogen achiziționate pentru scopuri comunitare

- ▶ 1091 km -lungimea pistelor de ciclism finalizate și operaționale, inclusiv măsurile de siguranță rutieră aferente

- ▶ 1,3 mil mp suprafața totală construită renovată moderat clădiri publice orașe și comune

- ▶ 378 documentații de amenajarea teritoriului, urbanism, respectiv planuri de mobilitate urbană ce vor fi elaborate în format digital și aprobate

Pandemia a afectat puternic sectorul turismului și cel cultural. Scăderea turismului extern cauzat de pandemie a făcut ca turismul de destinație (turism local cu valoare adăugată mare dar care necesită investiții individuale) să devină crucial pentru supraviețuirea și dezvoltarea sectorului turistic, devenind un domeniu predilect de intervenție.

În Pactul verde european se propune o abordare interconectată a domeniilor care sunt influențate de mediul înconjurător și de schimbările climatice, cum este patrimoniul cultural și natural, dar care la rândul lor pot influența în mod direct cadrul natural.

Este necesară abordarea integrată dintre natură și cultură, pentru armonizarea legăturilor dintre funcțiile ecologice, economice și sociale ale teritoriilor.

Probleme identificate:

- ▶ Destinații turistice insuficient dezvoltate și greu accesibile
- ▶ Oportunități de consum turistic insuficiente (și greu de identificat)
- ▶ Calitate necompetitivă a experiențelor și serviciilor la nivelul destinațiilor.
- ▶ Capacitate limitată de elaborare și implementare de politici publice în domeniul turismului, lipsa unor date statistice actuale, segmentarea inadecvată a pieței și vizibilitatea redusă a României în străinătate.

Turismul cultural și natural constituie un instrument valoros și sustenabil în implementarea unor reforme la nivel național. Acesta, poate fi firul roșu pe baza căruia să se dezvolte comunitățile, să se diversifice în ceea ce privește sursele de finanțare, să atragă și să creeze noi surse de venit în unități administrative. Proiectele propuse se bazează pe o abordare responsabilă a autorităților implicate și abilitate, optând să nu ignore, ci să cultive, protejeze și îmbogățească ecosistemul cultural, astfel contribuind cu impact direct în viața, bunăstarea și creșterea nivelului calității de trai în comunităților locale.

Prin măsurile propuse în Pilonul IV, componenta C.11 - Turism și cultură,

PNRR propune 3 reforme și 7 investiții pentru a răspunde provocărilor și a propulsa turismul de destinație, cu un buget total alocat de 449,01 mil. euro. De asemenea, se vor finanța investiții care să stimuleze accesul la cultură în zonele defavorizate și conținutul digital pentru producătorii de audiovizual

Reforme:

R1. Operaționalizarea organizațiilor de management al destinației (OMD-uri)

R2. Crearea cadrului pentru operaționalizarea traseelor cicloturistice la nivel național
R3. Reformarea sistemului de finanțare a sectorului cultural

Astfel, ca rezultate după implementare, vor exista:

- ▶ Realizarea acreditarea a 8 OMD de către ministerul de resort, cu participarea agenților de dezvoltare regională, a autorităților locale și a altor părți interesate relevante la destinație, pentru a furniza strategii ale OMD-urilor, cu un accent

special pe dezvoltarea piețelor țintă internaționale și promovarea transformării socio-economice durabile /ecologice în zonele rurale și defavorizate

- ▶ Creșterea cu 20% până la sfârșitul anului 2025 a numărului de turiști străini atrași în zonele unde sunt localizate OMD-urile regionale, raportat la cifrele din 2019

- ▶ 225 de situri restaurate vor fi deschise turiștilor. 12 rute (trasee) culturale dezvoltate și marcate, 5 castele, 5 curii, 10 biserici de lemn, 5 cule, 10 biserici și mănăstiri, 5 castre romane, 5 cetăți, 30 de case tradiționale în Delta Dunării, 150 de case rurale tradiționale, 10 muzee

- ▶ 3.000 km de piste pe trasee velo naționale, inclusiv traseele EuroVelo - Municipii, ADI, parteneriate multi-nivel, iar legat de aceasta:

- ▶ Constituirea Centrului Național de Coordonare Velo;
- ▶ Studii specifice pentru traseele cicloturistice;
- ▶ Rețea națională de piste velo și trasee cicloturistice, inclusiv traseele EuroVelo

- ▶ Platforma Națională E-Velo.

- ▶ 50 de localități cu populație sub 50.000 de locuitori vor beneficia de implementarea a două programe de finanțare pilot care vor dezvolta proiecte de educație culturală

- ▶ 40 de microîntreprinderi, mici, mijlocii și alte persoane juridice active în domeniul producției și distribuției de filme finanțate pentru dezvoltarea de capacități digitale de editare și postproducție pentru produse digitale

Pentru prima dată în România, prin PNRR, sunt create sau modernizate muzeele memoriei: Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului, Memorialul Revoluției Decembrie 1989/ Timișoara Capitală Europeană a Culturii, Închisoarea tăcerii de la Râmnicu Sărat, Memorialul Victimelor din Sighetul Marmăției și alte memoriale prin care România democratică și europeană onorează memoria victimelor totalitarismelor și educă generațiile tinere.

Pilonul V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și acapacității de reacție la criză

În ciuda îmbunătățirilor recente, sănătatea populației României se situează în continuare sub media UE. Rata mortalității evitabile, și anume decesele care ar fi putut fi evitate prin acordarea unei asistențe medicale de calitate optimă, a fost de două ori și jumătate mai mare decât rata UE în 2015. Cheltuielile cu asistența medicală sunt relativ scăzute, iar deficitul de personal reprezintă în continuare o problemă. România se confruntă cu provocări considerabile în ceea ce privește asigurarea accesului la asistență medicală. În total, aproximativ 11% din populație rămâne neasigurată și are acces doar la un pachet restrâns de servicii. Procentul de populație care beneficiază de

o formă de asigurare de sănătate a scăzut, cu un decalaj semnificativ între mediul urban și cel rural.

Nivelul nevoilor medicale nesatisfăcute este cu aproximativ 28% mai mare în zonele rurale decât în întreaga țară. Cheltuielile cu asistența medicală preventivă sunt cu mult sub media UE (1,8%) față de 3,1%. Îmbunătățirea asistenței medicale comunitare, deși foarte necesară, prezintă întârzieri.

Unitățile spitalicești nu corespund normelor de siguranță și normelor ingienico-sanitare, determinând: risc crescut de infecții asociate actului medical, grad ridicat de nevoi medicale nesatisfăcute, costuri crescute cu mentenanța infrastructurii sanitare.

Sectorul sanitar din România se bazează pe o infrastructură concepută acum 50-60 ani, când nevoia de servicii de sănătate era diferită față de realitățile de astăzi.

Componenta C12 - Sănătate propune 3 reforme și 2 tipuri principale de investiții cu un buget total de 2.450,01 mil. euro. Prin acestea, vor fi adresate mare parte din aceste probleme și provocări.

Reforme:

R1. Dezvoltarea capacității pentru gestionarea fondurilor publice din sănătate
R2. Dezvoltarea capacității de investiții în infrastructura sanitară

R3. Dezvoltarea capacității pentru managementul serviciilor de sănătate și managementul resurselor umane din sănătate

Rezultatele pe care PNRR țintește să le obțină la final vor fi, între altele:

- ▶ 200 de centre comunitare nou construite sau renovate. Funcționalitatea centrelor comunitare integrate include spații pentru furnizarea de servicii medicale, sociale, educaționale în conformitate cu prevederile legislației specifice și a problemei grupurilor vulnerabile identificate din punct de vedere medico-socio-economic.

- ▶ Cel puțin 300 de comunități slab deservite, inclusiv comunități cu populație majoritar romă sau comunități rome, vor avea acces la servicii medicale prin centrele comunitare integrate.

- ▶ 119 de cabinete de planificare familială echipate și / sau reabilite.

- ▶ Cel puțin 3.000 de asociații de cabinete / cabinete ale medicilor de familie vor fi echipate sau renovate pe baza unui apel deschis. 25 de unități de terapie intensivă vor beneficia de investiții în infrastructura pacientului critic neonatal pentru diagnosticarea precoce, tratamentul prenatal / neonatal și postnatal.

- ▶ Cel puțin 30 de unități de îngrijire ambulatorie vor fi modernizate, reabilite, extinse (inclusiv prin construcția de clădiri noi) și echipate.

- ▶ Cel puțin 25 de spitale publice vor beneficia de echipamente și materiale pentru a reduce riscul de infecții asociate asistenței medicale.

- ▶ 10 unități medicale mobile vor fi echipate cu echipamente pentru screeningul cancerului de sân și de col uterin.

- ▶ 3000 de angajați care lucrează în domenii legate de sănătate din administrația centrală, instituții descentralizate, conducerea unităților de asistență

medicală și personal care acordă îngrijire directă pacienților instruiți în prevenirea corupției și abordarea conflictelor de interese din sistemul de sănătate

▶ 1.000 de manageri de spitale, membri ai comitetelor de conducere, șefi de secție / laborator / farmacie, manageri ai direcțiilor județene de sănătate publică și a oficiilor județene de asigurări de sănătate, medicii de familie care gestionează cabinetele individuale / grupate etc și 1000 de persoane din structurile de resurse umane ale spitalelor, direcțiile județene de sănătate publică și alte instituții de servicii de sănătate vor primi instruire

România se confruntă în continuare cu provocarea majoră a sărăciei unei largi categorii de români. Potrivit recomandărilor specifice de țară (2019), ratele sărăciei și inegalității veniturilor rămân ridicate, iar disparitățile regionale se accentuează. Un român din trei continuă să fie expus riscului de sărăcie și excluziune socială, printre cele mai afectate grupuri numărându-se inclusiv copiii și persoanele cu handicap alături de persoanele în vârstă și romii.

În cadrul aceluiași document se constată că, de obicei, serviciile sociale sunt concentrate în zonele mai bogate sau în zonele urbane, deși ele sunt cele mai necesare în zonele și regiunile mai sărace, rurale. Integrarea limitată a serviciilor de ocupare a forței de muncă, de educație, de sănătate și a serviciilor sociale nu permite o incluziune durabilă a diferitelor grupuri defavorizate. O altă provocare constă în necesitatea dezvoltării unor politici active de stimulare a formalizării muncii și de limitare a serviciilor de asistență socială. De asemenea, economia socială se confruntă cu provocări semnificative, cu lipsa finanțării, impactul acesteia rămânând marginal.

Pentru a răspunde acestei provocări, în **componenta C13** sunt propuse **reforme în domeniul social**. În special sunt necesare intervenții pentru grupurile vulnerabile, precum copii și persoane cu dizabilități. Sunt 7 reforme și 4 investiții principale pe acest domeniu, cu un buget total de 196,74 mil. euro.

Reforme:

R1. Crearea unui nou cadru legal pentru a preveni separarea copiilor de familie
R2. Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități

R3. Implementarea venitului minim de incluziune (VMI)

R4. Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii pentru lucrătorii casnici
R5. Asigurarea cadrului legal pentru stabilirea salariului minim

R6. Îmbunătățirea legislației privind economia socială

R7. Reforma serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice

În urma investițiilor vor fi obținute rezultate importante precum:

▶ Intrarea în funcțiune a unei rețele de 150 de centre de servicii zilnice de cel puțin 10% în comunitățile cu o populație semnificativă de romi, pentru a preveni separarea copiilor de familii.

- ▶ Cel puțin 8455 de persoane cu dizabilități instituționalizate (50% din numărul din decembrie 2020) care beneficiază de sprijin în vederea dezinstituționalizării și a implementării „căii de viață independentă” a acestora.

- ▶ Reducerea numărului de persoane cu dizabilități instituționalizate la 11500 de la 16911, după ce au primit sprijinul relevant, pe baza unei abordări de gestionare a cazurilor, pentru a avansa pe „calea de viață independentă”

- ▶ 50 de servicii comunitare modernizate (centre de zi și centre derecuperare neuro-motorie pentru persoane cu dizabilități) printr-un program național de finanțare a investițiilor precum reabilitarea, consolidarea, modernizarea și furnizarea de servicii bazate pe comunitate.

- ▶ Intrarea în funcțiune a 55 de noi servicii comunitare (45 noi clădiri NZEB și 10 clădiri noi nZEB +) pentru persoanele cu dizabilități (centre de zi, servicii de asistență și suport și centre de servicii de recuperare neuro-motorie pentru pacienți) care vor oferi activități pentru cel puțin 4.870 de persoane cu dizabilități în 4 ani, având în vedere viața independentă.

- ▶ 56700 familii eligibile suplimentare care beneficiază de schema îmbunătățită (calculată pe baza estimării numărului de beneficiarilor familiei, conform legii actualizate), pe lângă beneficiarii eligibili actuali ai venitului minim garantat, adică 189 000 de familii la sfârșitul anului 2020.

- ▶ Cel puțin 10.000 de beneficiari angajează lucrători casnici prin sistemul de tichete de muncă, cel puțin 20 000 de lucrători domestici /furnizori înregistrați anterior ca șomeri sau inactivi furnizează servicii prin intermediul tichetelor de muncă și cel puțin 60 000 de lucrători domestici / furnizori înregistrați anterior ca șomeri sau inactivi furnizează servicii prin intermediul tichetelor de muncă.

- ▶ Intrarea în funcțiune a unei rețele de 71 de centre de servicii de zi pentru vârstnici

Conform semestrului european din 2020, reforma administrației publice stagnează, cu puține progrese în luarea deciziilor și calitatea și utilizarea eficientă a evaluărilor impactului procesului de reglementare. De asemenea, dezvoltarea unui cadru eficient pentru planificarea strategică și bugetară s-a oprit. Birocrația excesivă alături de o capacitate insuficientă de a furniza servicii publice de calitate, inclusiv digitale, au un impact negativ asupra cetățenilor și a mediului de afaceri. Reorganizările frecvente și utilizarea excesivă a managementului temporar împiedică independența administrației.

Semestrul european a semnalat, de asemenea, că există o **fragmentare ridicată a competențelor și resurselor care afectează în continuare furnizarea de servicii publice**, în special la nivel local și în comunitățile sărace. **Eficiența achizițiilor publice rămâne o problemă**, iar ireversibilitatea anumitor măsuri ar trebui monitorizată în continuare.

Nu în ultimul rând, economia României se confruntă cu o carență istorică privind managementul companiilor de stat.

PNRR propune o adevărată revoluție în sistemul de recrutare și cel de promovare a funcționarilor publici, **în cadrul componentei C14. Buna guvernare**. Sunt 9 reforme și 4 tipuri de investiții majore pe aceste sectoare, care vor răspunde provocărilor. Bugetul total propus: 165,6 mil. euro.

Reforme:

R1. Îmbunătățirea predictibilității și a eficienței proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și al ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterii calității consultărilor publice la toate palierele administrației

R2. Întărirea coordonării la Centrul Guvernului printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și a dezvoltării durabile

R3. Management performant al resurselor umane în sectorul public

R4. Dezvoltarea unui sistem de salarizare echitabil și unitar în sectorul public
R5. Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia
R6. Intensificarea luptei împotriva corupției

R7. Evaluarea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate
R8. Reformarea sistemului național de achiziții publice

R9. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat

În administrația publică, detaliile reformei vor include:

- ▶ Un sistem de recrutare pilot pe modelul EPSO european pentru administrația centrală, în 2022, urmat de replicarea la nivel național pe baza lecțiilor învățate, începând cu 2023

- ▶ Un sistem nou multi-anual de planificare pentru nevoile de recrutare din sectorul public

- ▶ Introducerea unui sistem de recrutare nou pentru înalții funcționari publici care interzice politizarea funcțiilor

- ▶ În domeniul justiției, sunt incluse în PNRR, pe lângă reformele asumate în cadrul MCV, o serie de măsuri, spre exemplu:

- ▶ Adoptarea noii Strategii Naționale Anticorupție și implementarea acestora
- ▶ Adoptarea strategiei privind dezvoltarea sistemului judiciar pentru perioada 2022-2025

- ▶ Adoptarea legii de modificare a competențelor ANABI
- ▶ Adoptarea „Legilor justiției” (statutul magistraților din România, organizarea judiciară, Consiliul Superior al Magistraturii)

- ▶ O creștere cu aproximativ 50% a valorii bunurilor indisponibilizate și administrate de ANABI

- ▶ Reformarea sistemului național de achiziții prin eficientizarea procesului de achiziții - un nou formular standard electronic va fi disponibil

Pentru dialogul social, sunt vizate minim 50 de parteneriate între APL și ONG și cel puțin 15 inițiative de colaborare funcțională ale sectorului neguvernamental (rețele, coaliții, platforme, grupuri de organizații incluzând think tank-uri, structuri de analiză și cercetare etc).

Reforma companiilor de stat este de importanță strategică, detalii din reformă:

- ▶ Toate excepțiile la Legea 111/2016 sunt eliminate;
- ▶ Consiliile de administrație interimare sunt permise numai în anumite situații excepționale, acestea sunt detaliate în Lege
- ▶ Consiliile de administrație sunt depolitizate
- ▶ Un grup unic de supraveghere (task force) este creat la nivelul SGG și va avea responsabilități de monitorizare și coordonare suplimentare
- ▶ 10 companii de stat restructurate și 3 companii de stat listate la bursă din domeniul energiei și transporturilor

Pilonul VI. Politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele

Sistemul de educație din România se confruntă cu numeroase dificultăți legate de calitate, echitate și infrastructură. Acestea limitează capacitatea României de a construi o economie modernă, bazată pe cunoaștere, precum și capacitatea de a facilita mobilitatea socială.

România și-a ratat ambele ținte asumate în cadrul strategiei Europa 2020, atât pentru părăsire timpurie a școlii (15,3% în 2019 vs. 11,3% țintă asumată⁴) cât și pentru accesul la învățământul terțiar (25,8% în 2019 vs. 26,7% ținta asumată). Testele PISA, care măsoară abilitățile în matematică, citire și științe ale copiilor de 15 ani plasează România pe ultimele poziții din Uniunea Europeană, alături de Bulgaria și Cipru⁵. Peste 40% din copiii de 15 ani suferă de pe urma analfabetismului funcțional, conform acestor rezultate, aspect care pune probleme sociale și economice pe termen lung.

O problemă specifică României ultimilor ani este accesul limitat la educație înainte sau după învățământul obligatoriu. Un bun exemplu este insuficientul acces la educația timpurie. Conform sondajului EU-SILC, sub 1/6 din copii de 0-3 ani au acces la programe organizate de educație timpurie, procent care plasează România pe una din ultimele poziții la nivelul Uniunii Europene. Simultan, programele de formare deschise adulților rămân limitate, doar 1,3% având acces curent la programe de formare în 2019.

Problemele din sistemul de educație reflectă un nivel ridicat de inechitate în cadrul sistemului educațional. Școlile din mediul rural și din regiunile dezavantajate economic suferă de pe urma unei precarități a ofertei educaționale dar și a infrastructurii.

PNRR propus de România adresează prin **componenta C15 - Educație** - aceste provocări prin 7 reforme și 18 investiții acestor provocări, cu un buget total propus de 3.605,97 mil. euro.

Reformele:

R1. Elaborarea și adoptarea pachetului legislativ pentru implementarea proiectului „România Educată”

R2. Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, incluziv și decalitate

R3. Reforma sistemului de învățământ obligatoriu pentru prevenirea și reducerea părăsirii timpurii a școlii

R4. Crearea unei rute profesionale complete pentru învățământul tehnic superior

R5. Adoptarea cadrului legislativ pentru a asigura standarde ecologice de proiectare, construcție și dotare în sistemul de învățământ preuniversitar

R6. Actualizarea cadrului legislativ pentru a asigura standarde ecologice de proiectare, construcție și dotare în sistemul de învățământ preuniversitar

R7. Reforma guvernantei sistemului de învățământ preuniversitar și profesionalizarea managementului

La finalul acestor reforme și investiții se așteaptă rezultate importante precum:

- ▶ 110 de creșe înființate și operaționalizate și 412 servicii complementare (se înființează în spații oferite de comunitate/diferiți furnizori publici și privați de educație, în localitățile izolate, dezavantajate unde nu se justifică construirea unei creșe/grădinițe)

- ▶ 420 de formatori curriculari și respectiv în monitorizarea serviciilor de educație timpurie vor fi instruiți și evaluați în cadrul a două programe de formare continuă și vor primi certificate specifice.

- ▶ Alocarea a 42 granturi (1 pe județ) pentru formarea a 19 950 de persoane (475 pe județ) care lucrează în servicii standard și complementare de educație timpurie (personal didactic și nedidactic), acordând prioritate celor din serviciile nou înființate.

- ▶ 2500 de școli incluse în programul de abandon vor fi complet digitalizate prin achiziționarea echipamentului necesar (tablete, imprimante, routere). Creșterea cu cel puțin 60% a numărului de studenți înscriși în ruta completă de învățământ dual.

- ▶ 57 de școli agricole vor fi sprijinite pentru modernizarea, renovarea și extinderea laboratoarelor școlare, atelierelor și laboratoarelor IT, cantinelor, cazării pentru studenți, achiziționarea de materiale biologice, echipamente agricole și mașini pentru efectuarea lucrărilor agricole, formarea cadrelor didactice pe baza unor programe specifice legate de agricultură, echipare Creșterea cu 10% a numărul elevilor înscriși în liceele agricole față de 2020

- ▶ Dotarea a 909 de școli VET vor fi dotate cu infrastructuri digitale și instrumente pentru predare și a laboratoarelor de informatică și atelierelor de practică

- ▶ Cel puțin 100.000 cadre didactice formate în educația digitală integrată și în tranziția digitală
- ▶ Cel puțin 5.200 de școli dotate cu resurse tehnologice noi pentru laboratoarele IT
- ▶ Cel puțin 3.600 de școli dotate cu infrastructură și echipamente tehnologice noi
- ▶ Cel puțin 1.100 Smart lab-uri achiziționate.
- ▶ 60 de noi centre de tehnologie inovatoare pentru a crea noile abilități ale viitorului prin inovarea continuă a programelor de studiu în cadrul universităților
- ▶ Construirea a 5.020 și extinderea / modernizarea a 15.000 de locuri în campusurile universitare pentru a crea noi locuri de agrement și lectură, în special pentru studenții defavorizați
- ▶ Construirea a 4.600 de locuri și extinderea / modernizarea a 15.000 de locuri ale campusurilor universitare pentru a crea noi locuri de cazare pentru studenții din medii socio-economice defavorizate, cu dizabilități, unele minorități etnice sau familii monoparentale etc.
- ▶ 10.000 laboratoare de științe/cabinete echipate
- ▶ 3 consorții școlare rurale create pentru a consolida mediul educațional rural, asigurând condiții optime pentru predare, respectând în același timp echitatea socială.
- ▶ 10 000 de participanți la cursuri de formare competente manageriale (inspectori cu funcții de îndrumare și control, directori, manageri școlari)

Toate cele de mai sus, reforme și investiții, sunt piese de puzzle care compun România modernă și reformată. Fiecare piesă este la fel de importantă pentru ca ansamblul să existe și să fie unul durabil. PNRR este răspunsul pe care Guvernul României, prin documentul finalizat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, îl dă provocărilor majore ale țării. Un răspuns curajos și care va aduce României dezvoltarea bine-meritată.

1.4 Contextul strategic național

În perioada de programare 2021-2027, România, ca stat membru al Uniunii Europene, beneficiază de un set de programe operaționale care sunt aliniate cu obiectivele politicii de coeziune a UE și cu strategia de dezvoltare sustenabilă a țării. Aceste programe vizează realizarea unei dezvoltări economice echilibrate, promovarea coeziunii sociale, infrastructurii durabile și a transformării digitale, în acord cu strategia națională și europeană.

Programele operaționale sunt documente strategice prin care România își propune să atragă și să utilizeze fondurile structurale și de investiții ale Uniunii Europene. Aceste fonduri sunt alocate în scopul sprijinirii dezvoltării regiunilor mai puțin dezvoltate, îmbunătățirii infrastructurii publice și private și implementării unor proiecte de dezvoltare durabilă.

În perioada 2021-2027, România va implementa următoarele programe operaționale majore¹:

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

PODD este unul dintre principalele programe operaționale din România pentru perioada de programare 2021–2027, cofinanțat prin Fondul de Coeziune (FC) și Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR). Acest program are un rol strategic în tranziția ecologică a României, fiind direct corelat cu Pactul Verde European, Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și obiectivele climatice ale UE.

Obiectivul general al PODD: Sprijinirea tranziției către o economie verde, cu emisii reduse de carbon, eficiență energetică și rezilientă la schimbările climatice, prin:

- Investiții în infrastructură de mediu, energie și climă;
- Sprijinirea biodiversității și gestionării durabile a resurselor naturale;
- Promovarea eficienței energetice și a producției de energie din surse regenerabile;

- Reducerea riscurilor climatice și de mediu.

Axe prioritare/ Domenii de intervenție

- a) Apă și apă uzată
 - Dezvoltarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare;
 - Respectarea Directivei UE privind apa potabilă și epurarea apelor uzate.
- b) Deșeuri
 - Îmbunătățirea colectării selective;
 - Infrastructuri pentru tratarea și valorificarea deșeurilor;
 - Promovarea economiei circulare.
- c) Biodiversitate și natură
 - Protejarea și refacerea ecosistemelor;
 - Management eficient pentru ariile protejate.
- d) Schimbări climatice și riscuri
 - Prevenirea și gestionarea riscurilor naturale și antropice;
 - Adaptarea la schimbările climatice (inundații, secetă, incendii de pădure etc.).
- e) Energie
 - Sprijinirea producției de energie din surse regenerabile (solar, eolian, geotermal);
 - Eficiență energetică în clădiri publice și infrastructuri urbane.
- f) Aer și zgomot
 - Reducerea poluării aerului și combaterea poluării fonice;
 - Sisteme de monitorizare a calității aerului și măsuri corective.

¹ <https://mfe.gov.ro/sinteza-programelor-operationale-2021-2027/>,
<https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>,
<https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2024/12/PSI-MIPE-2025-2028.pdf>

Buget: Valoarea totală alocată PODD este de aproximativ 5,2 miliarde euro, din care:

~3,6 miliarde euro din fonduri europene (FEDR și FC), iar restul din contribuția națională. Beneficiari eligibili:

- Autorități publice locale și centrale;
- Operatorii regionali de apă/canal și deșeuri;
- Administrații ale ariilor naturale protejate;
- Unități administrativ-teritoriale (UAT);
- ONG-uri și alte entități relevante în domeniul protecției mediului și energiei.

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă este în vigoare și rămâne activ până la finalul exercițiului financiar european 2021–2027 (cu posibilitate de prelungire a implementării până în 2030, conform regulii "n+3").

Importanța PODD pentru România:

- Răspunde cerințelor europene privind neutralitatea climatică până în 2050;
- Contribuie la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD);
- Îmbunătățește calitatea vieții cetățenilor prin servicii publice durabile;
- Sprijină modernizarea și reziliența infrastructurii de mediu.

Programele Operaționale Regionale (POR)

În perioada de programare 2021–2027, România a adoptat o abordare descentralizată a Programului Operațional Regional (POR), ceea ce a dus la crearea a 8 POR-uri regionale, câte unul pentru fiecare regiune de dezvoltare. Acestea sunt gestionate direct de Agențiile pentru Dezvoltare Regională (ADR), devenite autorități de management, în parteneriat cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE).

Obiectivul general al POR-urilor regionale: Sprijinirea dezvoltării economice echilibrate și sustenabile a fiecărei regiuni prin:

- Creșterea competitivității IMM-urilor,
- Promovarea digitalizării și inovării,
- Investiții în infrastructura de educație și sănătate,
- Dezvoltarea mobilității urbane durabile,
- Creșterea eficienței energetice și protecția mediului.

POR-uri pe regiuni (2021–2027): POR Nord-Est, POR Sud-Est, POR Sud Muntenia, POR Sud-Vest Oltenia, POR Vest, POR Nord-Vest, POR Centru, POR București-Ilfov.

Fiecare program este adaptat la nevoile și potențialul regiunii și conține priorități și linii de finanțare specifice.

Domenii de investiții comune în toate POR-urile, sunt:

- Digitalizare și Smart Cities: Soluții inteligente pentru mobilitate, iluminat, energie, guvernare electronică etc.; digitalizarea administrațiilor publice locale.

- IMM-uri și antreprenoriat: sprijin pentru dezvoltarea, extinderea și internaționalizarea IMM-urilor, infrastructuri de sprijin pentru afaceri (incubatoare, hub-uri, parcuri industriale).
- Educație și sănătate: reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ și sanitare; creșterea accesului la educație incluzivă și servicii medicale de calitate.
- Eficiență energetică și clădiri verzi: reabilitarea termică a clădirilor rezidențiale și publice; soluții verzi pentru infrastructuri urbane.
- Mobilitate urbană durabilă: transport public ecologic (autobuze electrice, tramvaie, piste de biciclete); reducerea emisiilor de carbon în orașe.
- Patrimoniu cultural și turism: restaurarea monumentelor istorice și promovarea turismului sustenabil; trasee turistice tematice, centre de informare turistică, digitalizare turistică.

Buget total estimat (2021–2027) ~ 11 miliarde euro, finanțare prin: Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), bugetul național și local, contribuția beneficiarilor privați.

- Beneficiari eligibili:
- Autorități publice locale și județene;
- Instituții publice din domeniile educației, sănătății, culturii;
- IMM-uri și ONG-uri;
- Asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI);
- Parteneriate public-private.

Cele 8 Programe Operaționale Regionale sunt în vigoare și vor continua să funcționeze până în 2027 (cu perioada de implementare prelungită până în 2030, conform regulii „n+3”).

Importanță strategică pentru România:

- Permite o abordare adaptată fiecărei regiuni și nevoilor locale;
- Contribuie la dezvoltarea urbană sustenabilă și la reducerea disparităților teritoriale;
- Încurajează autonomia regională și implicarea autorităților locale în gestionarea fondurilor.

Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ)

POTJ este un program european creat pentru a sprijini regiunile cele mai afectate de tranziția către neutralitate climatică, adică acele zone puternic dependente de industrie poluante, în special de cărbune și alți combustibili fosili. Programul este finanțat prin Fondul pentru Tranziție Justă (FTJ) – un instrument esențial al Pactului Verde European.

Obiectivul principal: Asigurarea unei tranziții echitabile din punct de vedere social și economic pentru regiunile afectate de decarbonizare, oferind:

- Sprijin pentru diversificarea economică,

- Crearea de locuri de muncă verzi,
- Reducerea impactului social al renunțării la combustibili fosili.

Regiunile eligibile în România - POTJ vizează 6 județe considerate cele mai afectate de tranziția verde: Gorj, Hunedoara, Dolj, Galați, Mureș, Prahova. Aceste județe includ comunități unde activitatea economică depinde majoritar de producția de energie pe bază de cărbune sau gaze naturale, industrii grele și poluante.

Domenii majore de intervenție

- a) Dezvoltare economică locală
 - Sprijin pentru antreprenariat, start-up-uri, IMM-uri;
 - Infrastructură de afaceri, parcuri industriale verzi.
- b) Crearea de locuri de muncă
 - Sprijin pentru reconversia profesională a lucrătorilor din industriile poluante;
 - Programe de formare și recalificare.
- c) Energie verde și eficiență energetică
 - Investiții în energie regenerabilă (fotovoltaice, biomasă, eolian etc.);
 - Reabilitarea energetică a clădirilor și infrastructurilor publice.
- d) Infrastructură durabilă
 - Mobilitate urbană verde (vehicule electrice, piste pentru biciclete);
 - Infrastructuri educaționale și sociale moderne.
- e) Protecția mediului și reabilitarea terenurilor industriale
 - Reconversia terenurilor poluate sau abandonate;
 - Soluții pentru economia circulară.

Buget total: ~2,5 miliarde euro, finanțare majoritară din Fondul pentru Tranziție Justă (FTJ), cofinanțare de la bugetul de stat și contribuția beneficiarilor.

- Beneficiari eligibili
- Autorități publice locale și județene;
- IMM-uri și antreprenori;
- Universități și centre de cercetare;
- ONG-uri și asociații de dezvoltare;
- Operatori din energie și industrie.

Tipuri de proiecte eligibile

- Parcuri industriale verzi;
- Programe de formare pentru mineri;
- Unități de producție energie verde;
- Centre de inovare și tehnologie;
- Startup-uri verzi și incubatoare de afaceri.

Importanța POTJ pentru România:

- Sprijină echitatea socială în contextul tranziției energetice;
- Evită marginalizarea economică a comunităților miniere;

- Contribuie la decarbonizarea economiei în mod sustenabil și incluziv.

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

POEO este unul dintre cele mai importante programe din România în perioada 2021–2027, fiind finanțat în principal din Fondul Social European Plus (FSE+). Obiectivul său este să contribuie la creșterea calității și echității în educație și să asigure o piață a muncii incluzivă și rezilientă.

POEO este în vigoare și va continua până în 2027 (cu posibilitate de implementare până în 2030).

Obiective principale ale POEO

- Reducerea abandonului școlar și creșterea participării la educație;
- Creșterea accesului la formare și competențe digitale;
- Facilitarea tranziției tinerilor și adulților către piața muncii;
- Sprijinirea ocupării pentru persoanele vulnerabile (inclusiv romi, șomeri de lungă durată, persoane cu dizabilități);
- Consolidarea serviciilor publice de ocupare și formare profesională continuă.

Componente majore ale POEO

- Educație: Sprijin pentru grădinițe, învățământ primar, gimnazial și liceal; intervenții pentru reducerea abandonului școlar; programe „Școală după școală” și consiliere educațională; acces la educație timpurie și incluzivă.
- Formare și învățare pe tot parcursul vieții: Cursuri de formare profesională pentru adulți; programe pentru creșterea competențelor digitale și verzi; Învățământ profesional și tehnic (VET), inclusiv dual.
- Ocupare și integrare pe piața muncii: Sprijin pentru angajarea tinerilor NEET (care nu sunt în educație, ocupare sau formare); subvenții pentru angajatori și măsuri active de ocupare; servicii de mediere, consiliere și orientare profesională.
- Incluziune socială: Intervenții dedicate grupurilor vulnerabile: romi, persoane cu dizabilități, persoane din mediul rural; servicii sociale integrate (educație, ocupare, sănătate).

Buget total estimativ: ~3,8 miliarde euro; Finanțare prin Fondul Social European Plus (FSE+) și bugetul de stat; cofinanțare națională și/sau din surse private, în funcție de apel.

Beneficiari eligibili

- Unități de învățământ (grădinițe, școli, licee, centre VET);
- Universități și instituții de formare profesională;
- Angajatori și IMM-uri;
- ONG-uri și entități nonprofit;
- AJOFM-uri și instituții publice.

Tipuri de proiecte eligibile

- Centre de educație remedială;

- Programe de sprijin pentru elevii din medii defavorizate;
- Granturi pentru formare digitală;
- Programe de internship/apprenticeship pentru tineri;
- Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale;
- Rețele de colaborare între școli, firme și instituții publice.

Importanța POEO pentru România

- Contribuie la reducerea inegalităților educaționale și economice;
- Sprijină atingerea ȋntelor naționale din PNRR și Strategia Europa 2030;
- Asigură inserția profesională și dezvoltarea competențelor pentru o economie modernă.

Programul Operațional Sănătate (POS)

POS este un program național finanțat în cadrul perioadei 2021–2027, cu sprijinul Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondului Social European Plus (FSE+), care are ca obiectiv creșterea accesului echitabil la servicii de sănătate moderne, de calitate și reziliente în România.

Programul este în vigoare și va fi implementat până în 2027 (cu execuție extinsă până în 2030, conform regulii „n+3”).

Obiectivele principale ale POS:

- Îmbunătățirea accesului la servicii medicale de bază și specializate, în special pentru grupurile vulnerabile;
- Dezvoltarea infrastructurii medicale la nivel regional, județean și local;
- Consolidarea capacității sistemului de sănătate pentru prevenirea și gestionarea crizelor sanitare;
- Sprijin pentru personalul medical și formarea profesională continuă;
- Digitalizarea sistemului de sănătate.

Axe prioritare ale programului

- Infrastructură spitalicească și ambulatorie
 - Construirea și modernizarea de spitale, secții și unități medicale;
 - Dezvoltarea ambulatoriilor integrate;
 - Reabilitarea și echiparea infrastructurii pentru urgențe.
- Prevenție și servicii medicale comunitare
 - Crearea și extinderea rețelei de centre comunitare integrate;
 - Programe de screening național pentru boli cronice (cancer, diabet etc.);
 - Campanii de educație sanitară și vaccinare.
- Digitalizarea sistemului de sănătate
 - Dosarul electronic al pacientului, interoperabilitate;
 - Platforme pentru telemedicină;
 - Sisteme informatice în spitale.
- Resurse umane în sănătate
 - Formarea continuă a cadrelor medicale;

- Programe de atragere și retenție a medicilor în zonele defavorizate;
 - Mobilități și schimburi de experiență la nivel european.
5. Reziliență și răspuns la crize
- Dotarea spitalelor cu echipamente pentru urgențe epidemiologice;
 - Crearea de stocuri strategice medicale;
 - Infrastructură pentru răspuns rapid (unități mobile, centre de tratament).

Buget total: ~4,7 miliarde euro, din care 3,9 miliarde euro din fonduri europene (FEDR + FSE+); restul din cofinanțare națională.

Beneficiari eligibili:

- Ministerul Sănătății și instituțiile subordonate;
- Autorități publice locale și județene;
- Spitale publice și private non-profit;
- Universități de medicină și institute de cercetare medicală;
- ONG-uri în domeniul sănătății;
- Furnizori de servicii medicale comunitare.

Exemple de proiecte eligibile

- Construcția Spitalului Regional de Urgență;
- Modernizarea unităților de primiri urgențe (UPU);
- Screening pentru cancer de col uterin și colorectal;
- Formare profesională pentru asistente medicale în zone rurale;
- Digitalizarea sistemului informatic din spitale județene.

Importanța POS pentru România

- Sprijină echitatea în accesul la sănătate, în special în zonele rurale și defavorizate;
- Contribuie la modernizarea sistemului medical din România;
- Aliniază România la standardele europene de sănătate publică;
- Este complementar cu investițiile din PNRR și alte programe europene.

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)

POIDS este un program finanțat din Fondul Social European Plus (FSE+) și bugetul național, dedicat combaterii sărăciei, excluziunii sociale și promovării incluziunii active a grupurilor vulnerabile. Este parte din strategia României de asigurare a coeziunii sociale și a demnității umane, în linie cu Pilonul European al Drepturilor Sociale.

Programul este în vigoare și se desfășoară pe toată perioada 2021–2027, cu implementare posibilă până în 2030.

Obiective principale ale POIDS:

- a) Reducerea sărăciei și excluziunii sociale, în special în rândul copiilor, vârstnicilor și persoanelor cu dizabilități;
- b) Creșterea accesului la servicii sociale, de sănătate, educație și ocupare;

- c) Sprijinirea tranziției de la ajutor social la muncă activă și integrare socială;
- d) Dezvoltarea economiei sociale și a serviciilor comunitare integrate;
- e) Sprijin material pentru persoanele defavorizate (alimente, produse de igienă, haine).

Axe prioritare ale programului:

1. Incluziune socială activă
 - Servicii integrate pentru familii vulnerabile (social, educație, sănătate);
 - Centre de zi, centre de consiliere, echipe mobile;
 - Măsuri pentru persoanele fără adăpost, romi, persoane cu dizabilități.
2. Sprijin pentru tranziția către muncă
 - Programe de calificare profesională și acompaniere spre ocupare;
 - Asistență individualizată pentru reintegrarea socio-profesională;
 - Servicii pentru tineri în risc de excluziune și persoane eliberate din detenție.
3. Sprijin material pentru cei mai defavorizați (POAD)
 - Distribuție de alimente, produse de igienă și rechizite pentru copii;
 - Asistență tehnică pentru sprijin umanitar în situații de criză.
4. Servicii sociale și infrastructură socială
 - Înființarea și dezvoltarea de centre comunitare integrate;
 - Investiții în locuințe sociale și infrastructuri pentru grupuri vulnerabile;
 - Digitalizarea și profesionalizarea serviciilor sociale.

Buget total estimativ: ~4 miliarde euro; Cofinanțare din Fondul Social European Plus (FSE+), bugetul de stat și contribuția beneficiarilor.

Beneficiari eligibili

- Primării și consilii județene;
- Direcții de asistență socială (DGASPC);
- ONG-uri și furnizori acreditați de servicii sociale;
- Unități de cult și asociații caritabile;
- Instituții de învățământ și sănătate;
- Parteneriate public-private.

Exemple de proiecte eligibile

- Centre comunitare pentru asistență socială, educațională și medicală;
- Servicii mobile pentru persoane vârstnice izolate;
- Locuințe protejate pentru tineri care părăsesc sistemul de protecție;
- Ateliere ocupaționale pentru persoane cu dizabilități;
- Distribuție de alimente și produse de igienă în comunități defavorizate.

Importanța POIDS pentru România:

- Răspunde unei nevoi critice de echitate socială în mediile sărace și rurale;
- Sprijină coerent integrarea grupurilor vulnerabile;

- Contribuie la atingerea obiectivelor europene privind reducerea sărăciei și promovarea incluziunii active.

Programul Operațional Transport (POT)

Programul Operațional Transport (POT) este principalul instrument prin care România investește în dezvoltarea infrastructurii de transport, în perioada 2021–2027, cu sprijinul Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) și al Fondului de Coeziune (FC).

Este în vigoare în 2025 și va continua implementarea până în 2030 (conform regulii n+3).

Obiectivele principale ale POT

- a) Dezvoltarea unei rețele de transport durabil, sigur și eficient;
- b) Reducerea decalajelor regionale prin investiții în infrastructură rutieră, feroviară, navală și aeriană;
- c) Creșterea mobilității verzi, prin susținerea transportului public și a transportului feroviar;
- d) Conectivitatea cu rețelele europene de transport TEN-T;
- e) Reducerea emisiilor de carbon din sectorul transporturilor.

Axe prioritare ale programului:

- 1. Infrastructură rutieră de interes european (TEN-T)
Construirea și modernizarea autostrăzilor și drumurilor expres;
Finalizarea coridoarelor TEN-T Core și Comprehensive;
Proiecte importante: A7 (Ploiești – Pașcani), A8 (Târgu Mureș – Iași), drumul expres Craiova – Pitești.
- 2. Transport feroviar sustenabil
Modernizarea căii ferate (electrificare, dublare, reabilitare);
Achiziția de trenuri electrice și hidrogen;
Reducerea timpilor de călătorie și creșterea siguranței.
- 3. Transport naval și portuar
Modernizarea porturilor maritime și fluviale (ex: Constanța, Galați, Brăila);
Creșterea navigabilității pe Dunăre;
Infrastructură intermodală pentru transportul mărfurilor.
- 4. Transport urban și mobilitate durabilă
Dezvoltarea transportului public nepoluant în orașe;
Achiziție de autobuze/ troleibuze electrice și tramvaie;
Realizarea pistelor pentru biciclete și sistemelor park&ride.
- 5. Infrastructură aeriană
Modernizarea aeroporturilor regionale (piste, terminale, echipamente);
Creșterea capacității de operare și conectivitate aeriană.

Buget total estimativ: ~9,6 miliarde euro: Finanțare din FEDR și Fondul de Coeziune; cofinanțare națională și din bugetul de stat.

Beneficiari eligibili

- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii;
- Companiile publice de transport (CNAIR, CFR, Metrorex, Aeroporturi);
- Autorități publice locale și județene;
- Porturi și autorități navale;
- Operatori publici de transport urban și regional.

Exemple de proiecte finanțate prin POT

- Autostrada A7 – Ploiești – Buzău – Focșani – Bacău – Pașcani;
- Modernizarea căii ferate București – Giurgiu;
- Trenuri electrice de navetă în zone metropolitane;
- Terminal intermodal la Port Constanța;
- Tramvaie moderne pentru municipiile reședință de județ;
- Aeroporturi – modernizarea pistei la Timișoara, Cluj, Iași, Sibiu etc.

Importanța POT pentru România

- Asigură conectarea la rețelele europene de transport;
- Reduce disparitățile regionale în infrastructură;
- Sprijină mobilitatea sustenabilă și tranziția verde;
- Este complementar cu investițiile din PNRR și alte surse naționale.

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)

POCIDIF este un program operațional al României pentru perioada 2021–2027, finanțat în principal prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), care sprijină: cercetarea și inovarea, transformarea digitală a economiei și administrației, creșterea competitivității IMM-urilor, utilizarea instrumentelor financiare pentru dezvoltare economică sustenabilă.

Este în vigoare și va funcționa până în 2027, cu execuție prelungită până în 2030 (conform regulii n+3).

Obiectivele POCIDIF sunt:

- a) Sprijinirea cercetării, dezvoltării și inovării (CDI);
- b) Accelerarea digitalizării întreprinderilor și instituțiilor publice;
- c) Creșterea accesului IMM-urilor la finanțare și dezvoltare;
- d) Promovarea tehnologiilor verzi și sustenabile;
- e) Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial prin fonduri de risc și alte instrumente financiare.

Componente majore ale programului

1. Cercetare, dezvoltare și inovare (CDI)
 - Sprijin pentru institute de cercetare publice și private;
 - Finanțarea parteneriatelor între mediul academic și business;
 - Crearea de infrastructuri CDI, inclusiv laboratoare moderne;

- Sprijin pentru cercetători și proiecte experimentale.
- 2. Digitalizarea economiei și administrației
 - Sprijin pentru digitalizarea IMM-urilor (automatizare, e-commerce, cloud);
 - Investiții în cybersecurity, AI, IoT;
 - Digitalizarea administrației publice locale și centrale;
 - Servicii publice online, interoperabilitate, arhitecturi cloud guvernamentale.
- 3. IMM-uri și instrumente financiare
 - Sprijin nerambursabil pentru start-up-uri și IMM-uri inovatoare;
 - Fonduri de investiții, capital de risc, microcredite;
 - Sprijin pentru scale-up în industrii cu potențial de creștere;
 - Programe dedicate femeilor antreprenor și întreprinderilor sociale.
- 4. Tehnologii verzi și sustenabile
 - Finanțarea adoptării tehnologiilor verzi în industrie și servicii;
 - Sprijin pentru tranziția către economie circulară;
 - Soluții inteligente de eficiență energetică și reducere a emisiilor.

Buget estimativ total: ~2,2 miliarde euro, proveniți din FEDR, bugetul național și contribuții private; este unul dintre cele mai orientate spre digitalizare și inovare programe.

Beneficiari eligibili

- IMM-uri, start-up-uri, scale-up-uri;
- Universități, institute de cercetare;
- Autorități publice pentru digitalizare;
- Parcuri științifice și tehnologice;
- Fonduri de investiții și administratori financiari;
- Incubatoare, acceleratoare, clustere de inovare.

Exemple de proiecte eligibile

- Crearea unei platforme e-commerce cu AI pentru IMM-uri;
- Digitalizarea completă a unei primării (plăți online, arhivare digitală);
- Realizarea unei linii pilot de producție cu tehnologii smart;
- Sprijin pentru un fond de investiții de tip seed sau venture capital;
- Transformarea unui parc industrial într-un hub digital verde.

Importanța POCIDIF pentru România

- Răspunde priorităților transformării digitale și verzi;
- Sprijină antreprenoriatul și competitivitatea;
- Contribuie la tranziția către o economie bazată pe inovare;
- Se aliniază obiectivelor Agendei Digitale și Pactului Verde European.

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT)

POAT este un program național finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) , care are rolul de a sprijini implementarea eficientă și corectă a fon-

durilor europene în România în perioada 2021–2027.

Este în vigoare, fiind activ pe întreaga perioadă de programare 2021–2027, cu posibilitatea de implementare extinsă până în 2030.

Obiectivele principale ale POAT

- a) Îmbunătățirea capacității administrative și instituționale pentru gestionarea fondurilor europene;
- b) Creșterea eficienței și calității implementării programelor operaționale și a proiectelor finanțate;
- c) Consolidarea sistemelor de monitorizare, control și evaluare a fondurilor UE;
- d) Susținerea informării și promovării fondurilor europene către publicul larg.

Componente și direcții de acțiune:

1. Sprijin instituțional pentru autorități de management și organisme intermediare
 - Finanțarea cheltuielilor administrative (salarii, echipamente, logistică);
 - Pregătirea personalului prin formare profesională;
 - Îmbunătățirea sistemelor informatice de gestionare a fondurilor (ex: MySMIS 2021);
 - Asigurarea consultanței tehnice pentru implementarea proiectelor mari.
2. Asistență pentru beneficiari
 - Ghiduri, metodologii și instrumente pentru scrierea și implementarea proiectelor;
 - Asistență pentru dezvoltarea capacității beneficiarilor (administrații locale, ONG-uri, IMM-uri);
 - Sprijin pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice.
3. Comunicare și transparență
 - Campanii de informare despre oportunitățile de finanțare;
 - Platforme online, call-centere, seminarii și conferințe;
 - Promovarea rezultatelor proiectelor finanțate din fonduri europene.
4. Evaluare și monitorizare
 - Studii de impact, analize de eficiență și eficacitate a programelor;
 - Audituri, inspecții, controale tematice;
 - Sisteme de monitorizare și evaluare a performanței.

Buget estimativ: ~380 milioane euro, finanțate prin FEDR (în proporție de 85%) și contribuție națională (15%); buget destinat exclusiv pentru sprijinul administrației publice și beneficiarilor de fonduri UE.

Beneficiari eligibili

- Autorități de management ale programelor operaționale;
- Organisme intermediare (OI);
- Unități de implementare a proiectelor europene;

- Ministere, agenții, structuri de coordonare;
- Instituții publice și autorități locale implicate în gestionarea fondurilor UE.

Exemple de activități finanțate

- Achiziția de software pentru gestionarea proiectelor europene;
- Pregătirea și organizarea comitetelor de monitorizare;
- Cursuri pentru funcționarii publici implicați în fonduri UE;
- Elaborarea de analize privind absorbția fondurilor;
- Organizarea de caravane și campanii de informare pentru potențiali beneficiari.

Importanța POAT

- POAT este pilonul tehnic al întregului sistem de fonduri europene;
- Asigură eficiență administrativă, transparență și absorbție crescută a fondurilor;
- Contribuie indirect la buna implementare a tuturor celorlalte programe operaționale.

Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM)

POPAM este programul național de sprijin pentru sectorul pescuitului, acvaculturii și economiei maritime, finanțat prin Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime, Acvacultură și Oceane (FEPAM).

Programul este în vigoare și acoperă perioada 2021–2027, cu aplicabilitate efectivă până în 2030 (regula n+3).

Obiectivele POPAM 2021–2027

- Promovarea unui pescuit durabil din punct de vedere ecologic, social și economic;
- Dezvoltarea durabilă a acvaculturii;
- Dezvoltarea economiei albastre în zonele costiere și rurale;
- Sprijin pentru comunitățile pescărești în tranziția către modele verzi și sustenabile;
- Conservarea și protecția resurselor marine și a biodiversității;
- Inovare, digitalizare și competitivitate în sectoarele vizate.

Axe prioritare și măsuri de finanțare

- Pescuit durabil
 - Modernizarea navelor de pescuit (fără creșterea capacității);
 - Echipamente pentru siguranță, eficiență energetică, igienă;
 - Sprijin pentru pescuitul costier la scară mică;
 - Compensarea impactului socio-economic al tranziției ecologice.
- Acvacultură sustenabilă și inovatoare
 - Investiții în ferme piscicole ecologice și cu consum redus de resurse;
 - Tehnologii verzi și circulare (recircularea apei, reducerea poluării);

- Diversificarea producției și introducerea de specii noi;
 - Sprijin pentru procesarea și comercializarea produselor acvatice.
3. Lanț valoric și piață
- Îmbunătățirea proceselor de procesare, ambalare și etichetare;
 - Infrastructură de colectare și distribuție a peștelui;
 - Crearea de filiale, cooperative, piețe locale și lanțuri scurte;
 - Promovarea consumului de pește și produse marine autohtone.
4. Guvernanță maritimă integrată
- Sprijin pentru cercetare, monitorizare și control;
 - Proiecte privind protecția mediului marin;
 - Implementarea Planurilor de Management pentru pescuit durabil;
 - Consolidarea capacității administrative.

Buget estimativ: ~232 milioane euro, cofinanțare europeană din FEPAM și contribuție națională. Este un program cu impact economic și ecologic în zonele costiere și pescărești.

Beneficiari eligibili

- Pescari comerciali și deținători de ambarcațiuni;
- Fermieri acvatice și procesatori;
- Asociații, cooperative și organizații de producători;
- Autorități locale și comunități pescărești;
- ONG-uri de mediu, institute de cercetare marină, IMM-uri din economia albastră.

Exemple de proiecte eligibile

- Modernizarea unei ambarcațiuni de pescuit cu motor electric;
- Crearea unei ferme de acvacultură cu ciclu închis (RAS);
- Proiecte educaționale despre consumul de pește sănătos;
- Infrastructură de depozitare și procesare în porturi pescărești;
- Promovarea turismului pescăresc și a gastronomiei locale.

Importanța POPAM pentru România

- Sprijină tranziția verde în sectorul pescuitului și acvaculturii;
- Promovează reziliența și digitalizarea în economia maritimă;
- Reduce presiunea asupra resurselor marine și costiere;
- Contribuie la dezvoltarea comunităților pescărești și la coeziunea teritorială.

Programul Operațional pentru Mediu (POEM)

POEM este un program strategic național care vizează protecția mediului și gestionarea resurselor naturale, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul de Coeziune (FC). Acest program susține investițiile în infrastructura

de mediu, inclusiv în domeniile gestionării apei, deșeurilor, biodiversității și schimbărilor climatice.

POEM este în vigoare, acoperind perioada 2021–2027, și va fi activ până în 2030, cu execuție prelungită conform regulii $n+3$.

Obiectivele POEM 2021–2027

- a) Gestionarea durabilă a resurselor de apă (apă potabilă, apă uzată);
- b) Gestionarea deșeurilor și promovarea economiei circulare;
- c) Protecția biodiversității și restaurarea ecosistemelor;
- d) Adaptarea la schimbările climatice și reducerea emisiilor de carbon;
- e) Sprijinirea tranziției către un sistem energetic mai curat.

Axe prioritare și măsuri de finanțare

- a) Gestionarea apei și infrastructura de apă

Investiții în rețele de apă potabilă și canalizare în zonele rurale și urbane;
Proiecte pentru tratamentul apelor uzate, inclusiv stații de epurare;
Prevenirea inundațiilor și gestionarea riscurilor de apă.

- b) Gestionarea deșeurilor și economia circulară

Proiecte de selectare, colectare și reciclare a deșeurilor;

Înființarea de centre de reciclare și platforme ecologice de gestionare a deșeurilor;

Sprijin pentru proiecte de reducere a deșeurilor la sursă și proiecte de compostare;

Finanțarea infrastructurii pentru managementul deșeurilor periculoase.

- c) Protecția biodiversității și restaurarea ecosistemelor

Crearea și protejarea arealelor protejate (Parcuri Naționale, Rezervații Naturale);

Proiecte de reabilitare a ecosistemelor degradate (mangrove, păduri);

Promovarea proiectelor de conservare a biodiversității (specii și habitate protejate);

Planuri de management pentru arii naturale protejate și biodiversitate.

- d) Mitigarea și adaptarea la schimbările climatice

Proiecte de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GHG);

Investiții în energie regenerabilă, cum ar fi panouri solare și turbine eoliene;

Proiecte de adaptare la schimbările climatice, cum ar fi infrastructura verde și albastră;

Îmbunătățirea rezilienței infrastructurilor în fața riscurilor climatice.

5. Tranziția energetică

Investiții în energie curată și tehnologii verzi;

Promovarea eficienței energetice în clădiri publice și private;

Sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii de mobilitate electrică.

Buget estimativ: ~2,7 miliarde euro, FEDR și Fondul de Coeziune sunt sursele principale de finanțare; bugetul va sprijini implementarea măsurilor de protecție a mediului, infrastructură ecologică și adaptare la schimbările climatice.

Beneficiari eligibili

- Autorități publice locale și județene (pentru proiecte de infrastructură publică);
- Operatori de apă și apă uzată;
- Organizații de mediu, ONG-uri;
- Sectorul privat (în special IMM-uri implicate în reciclare, economie circulară);
- Ministere și agenții guvernamentale.

Exemple de proiecte eligibile:

- Stații de epurare a apelor uzate pentru localități mici și medii;
- Centre de reciclare și platforme de management al deșeurilor;
- Proiecte de restaurare a habitatelor naturale din Delta Dunării sau Munții Carpați;
- Proiecte de eficiență energetică în clădirile publice (școli, spitale);
- Proiecte de protecție a speciilor vulnerabile și crearea de coridoare ecologice.

Importanța POEM pentru România

- POEM este esențial pentru îmbunătățirea infrastructurii de mediu din România;
- Contribuie la adaptarea la schimbările climatice și protecția mediului, obiective cheie ale Pactului Verde European;
- Sprijină tranziția către o economie circulară și sustenabilă;
- Asigură reziliența infrastructurii în fața riscurilor de mediu.

Capitolul 2. Analiza socio-economică a Comunei CIORANI

2.1. Scurt istoric

La nord de satul Cioranii de Sus, între șosea și Cricovul Sărat a fost descoperit un sit cuprinzând așezări din epoca pretracică, tracică, dacoromană, străromânească, care confirmă intensitatea locuirii zonei, pe care o atestă și aspecte culturale inedite.

Când au luat ființă cele două localități componente ale comunei nu se știe cu exactitate, dar denumirea lor exista de mult, fiind atestată documentar pe la sfârșitul veacului al XV-lea, când, prin 1592 – 1593 Alexandru cel Rău, în urma unor judecăți, întărea fostului comis al doilea Moga, părți de ocini la Ciorani și Hodopeni.

În patrimoniul Muzeului de Istorie și Arheologie al județului Prahova se găsesc două zapise de vânzare – cumpărare de pământ la Ciorani, în secolul al XVII-lea. Primul e datat 13 februarie 1671, prin care un anume Cazan din Breneșești, împreună cu feciorii săi, vindeau lui Copos și fraților lui Neagoe ot Detecoiu (sat pe atunci lângă Valea Scheilor – Călugăreni) a treia parte din moșia de câmp de la Ciorani, „care ocenă au fost a noastră de moșie de la Radul ot Ciorani”.

Al doilea zăpis, din 10 februarie 1672, consfințește vânzarea a 20 de stânjeni din moșia Ciorăneanca, „care merge din apa Prahovei până la Călmățui”, de către Dobromir al lui Neagoe Podgoreanul și fiul acestuia, Radu. Printre semnatarii zăpisului se numărau Dobre Gârboveanu ot Ciorani și Borce(a) iuzbașa ot Ciorani, în calitate de martori.

Se știe că în secolul al XVIII-lea, Cioranii de Jos era o așezare destul de dezvoltată, astfel că în 1746 s-a simțit nevoia construcției unui lăcaș de închinăciune aici.

La 8 aprilie 1782, biv vel banul Dumitrache Ghica cumpăra de la Preda Podgoreanul a treia parte a moșiei „Sutilila i Ciorăneasca, care să poreclește acum Tufele lui Frone” din județul Saac. Câteva zile mai târziu, același fost mare ban obține a doua treime a moșiei ce „merge de la Joloji până în apa Călmățuiului și pe din sus să hotăraște cu moșia mănăstirea Brebului și pe de jos să ajungă cu moșia lui Scupici”, de la biv vel vameșul Pârvul sin Sandul, al doilea proprietar al moșiei. La 5 iunie 1782, Dumitrache Ghica obține și a treia parte a moșiei, de la cel de-al treilea proprietar, polcovnicul Manolache. Astfel, banul Ghica obține în total 246 de stânjeni în două luni. După moartea domnitorului Grigore Ghica începe conflictul între „epitropii casei răposatului” și țărani din Cioranii de Sus, din pricina „mutării hotarului despărțitor dintre moșia Fulga și Ciorani”, în care scop este trimis la fața locului pentru a lua măsurile cuvenite, Constantin Lipănescu, dar acesta mărturisește în raportul din 5 mai 1828 că „n-a putut descoperi nici un adevăr”, întrucât martorii se contraziceau.

Procesul a continuat în Prahova, după desființarea județului Saac, la 1 ianuarie 1845, și s-a încheiat abia prin anul 1858.

În primăvara lui 1818, Cricovul Sărat se revărsase peste țarinile din jur, provocând mari daune „din pricina faptului că niște guri ale bălții de pe moșia Cioranii de Jos, prin care se scurgea Cricovul în Prahova, fuseseră astupate și, mai ales, din pricina unei mori de pe moșia Rășani a beizadelei Costache Caragea”.

La solicitarea celor ale căror pământuri fuseseră inundate, domnitorul trimite o comisie la fața locului, din care făcea parte și Gheorghe Lazăr, în calitate de inginer, pentru a constata cauza reală a revărsării apelor, deoarece inginerul Moritz von Ott, din partea lui Costache Caragea, afirma că ea s-ar datora cursului sinuos al Cricovului și nu îndiguirilor realizate pentru moara din Rășani. Cercetarea a fost făcută în ziua de 26 martie 188 și a dovedit că cele susținute de inginerul lui Caragea sunt neîntemeiate.

În 1864 sunt împrăștiți 115 locuitori pe moșia bisericii Crețulescu din București. La 1872, Cioranii de Jos și Cioranii de Sus făceau parte din plasa Cricov. În același an, inginerul I. Popovici întocmește planul și hotărnicia moșiei Cioranii de Sus, proprietatea bisericii Crețuleștilor din București. La 12 mai 1872, începe un proces între proprietarul morii cu aburi din Cioranii de Sus și 95 de țărani învinuiți de acesta pentru indiferență în vremea în care instalația fusese cuprinsă și arsă de flăcări. Sentința Tribunalului Prahova, favorabilă proprietarului morii, a fost anulată abia prin 1873, de către Curtea de Apel, Secția a III-a din București, țăranii fiind absolviți de pretențiile absurde ale păgubașului.

La 6/18 aprilie 1888, țăranii din Cioranii de Sus, dar și din alte localități de jur se răscoală. Subprefectul plășii Podgoria – Cricov solicită garnizoanei Ploiești, de urgență, trupe de intervenție. Răsculații sunt înfrânți cu sprijinul călărașilor. Se aplică bătăi, se execută arestări. Presa locală semnalează abuzuri: unul din cârciumarii locali este bătut și arestat pentru faptul că fiind la Fulga în momentul torturării țăranilor, la înapoierea sa în Ciorani ar fi instigat pe săteni la răscoală. În 1906, inginerul hotarnic Mih. St. Tulbure întocmește hotărnicia moșiei Cioranii de Jos, proprietatea contesei Maria Odon de Montesquieu – Ferensac, născută principesă Bibescu.

După răscoalele din 1907, locotenentul topograf Neagu Dumitru întocmește, în 1910, hotărnicia și planul izlazului comunal al satului Hueni (comuna Ciorani), acordat sătenilor din proprietatea Epitropiei bisericii Crețulescu din București.

În același an, ia ființă în comună obștea șărănească „Frăția”, ale cărei statute și act constitutiv se depun la Tribunalul Prahova în vederea înregistrării ca persoană juridică. Și tot în 1910 se expropriează niște terenuri din Ciorani pentru montarea conductei de alimentare cu apă a stației CFRR Cioranii de Jos. Iar în toamnă începe procesul intentat Eforiei bisericii Crețulescu din București „intituție de binefacere”, pentru că a arendat moșia sa Cioranii de Sus altor persoane particulare decât obștea șărănească „Frăția”, așa cum prevedea și avizul nr. 6921 din 1910 al Consiliului Superior al Agriculturii, proces ce se va încieia la 5 iulie 1913. La sfârșitul anului

următor, pe 17 decembrie 1911, încep noi exproprieri de terenuri în comună, necesare construirii decantorului din satul Cioranii de Jos.

2.2. Situația economică, socială și administrativă

România, prin intermediul programelor naționale și europene pe care le implementează, urmărește atingerea unui set complex de obiective strategice menite să susțină dezvoltarea durabilă și echilibrată a mediului rural. Aceste programe sunt concepute pentru a crea un cadru favorabil modernizării și diversificării activităților economice, consolidării infrastructurii locale, îmbunătățirii serviciilor publice, precum și creșterii calității vieții locuitorilor. Printre obiectivele principale se numără: creșterea competitivității sectoarelor agroalimentar și silvic, promovarea sustenabilității exploatațiilor agricole și silvice, încurajarea inițiativelor antreprenoriale și susținerea dezvoltării locale prin instrumente participative, cum sunt mecanismele LEADER, care asigură implicarea directă a comunităților în procesul decizional și prioritizarea proiectelor relevante pentru nevoile locale.

Pentru comuna Ciorani, participarea în cadrul programului LEADER poate aduce multiple beneficii, printre care:

- **Acces la finanțare pentru proiecte locale:** GAL-urile pot atrage fonduri europene pentru implementarea de proiecte care vizează dezvoltarea infrastructurii, promovarea turismului rural, sprijinirea tinerelor antreprenori sau conservarea patrimoniului cultural.
- **Implicarea activă a comunității:** Prin participarea în GAL, locuitorii comunei pot influența direcțiile de dezvoltare ale zonei lor, asigurându-se că proiectele reflectă nevoile și dorințele lor.
- **Dezvoltarea capacității administrative locale:** Implementarea proiectelor LEADER contribuie la consolidarea capacității instituțiilor locale de a gestiona fonduri europene și de a coordona inițiative de dezvoltare.

În concluzie, programul LEADER rămâne un instrument valoros pentru dezvoltarea rurală în România, inclusiv pentru comuna Ciorani. Prin implicarea activă în GAL-uri și accesarea fondurilor disponibile, comunitatea locală poate contribui la crearea unui mediu mai prosper, sustenabil și atractiv pentru locuitorii săi.

Implementarea acestor politici contribuie la reducerea disparităților teritoriale existente între diferitele regiuni ale țării și facilitează consolidarea coeziunii economice și sociale la nivel regional și național. Economia locală a comunei **Ciorani** se bazează, în principal, pe agricultură, cu accent pe cultivarea culturilor de câmp și creșterea animalelor. Aceasta se desfășoară predominant prin exploatații familiale, dar și prin cooperative agricole, valorificând astfel suprafețele agricole extinse aflate la dispoziția comunității. Această structură economică tradițională oferă atât stabilitate socială, cât și oportunități de dezvoltare prin introducerea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole sustenabile.

Pe lângă sectorul agricol, dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă un factor esențial pentru mobilitatea economică și socială a comunității. Drumurile județene bine întreținute, conexiunile cu rețeaua națională de transport și accesul la calea ferată permit integrarea eficientă a comunei în circuitul economic regional, facilitează accesul producătorilor către piețele de desfacere și cresc atractivitatea zonei pentru investiții și locuire. În același timp, infrastructura digitală și tehnologia informației joacă un rol tot mai important în susținerea proceselor administrative, educaționale și antreprenoriale. Dezvoltarea rețelelor de internet de mare viteză și implementarea de soluții digitale la nivelul instituțiilor publice permit creșterea transparenței, eficienței serviciilor și implicării civice a cetățenilor.

De asemenea, turismul rural reprezintă un domeniu cu potențial considerabil de valorizare. Comuna Ciorani poate exploata tradițiile locale, patrimoniul cultural și natural, precum și produsele agroalimentare specifice pentru a crea oferte turistice integrate, care să stimuleze economia locală și să diversifice sursele de venit ale locuitorilor. În acest sens, proiectele de dezvoltare turistică pot fi corelate cu inițiative de promovare a culturii locale, organizarea de evenimente comunitare și stimularea antreprenoriatului în domeniul ospitalității și serviciilor conexe.

Un alt aspect important îl reprezintă resursele umane și piața muncii. Migrația tinerilor către orașe sau în străinătate reprezintă o provocare pentru dezvoltarea sustenabilă, însă prin programe de formare profesională, reconversie și sprijin pentru inițiative antreprenoriale, comuna poate stimula revenirea sau menținerea populației active, asigurând astfel competitivitatea și dinamismul economic. Dezvoltarea competențelor digitale și antreprenoriale ale tinerilor și adulților, în paralel cu promovarea inițiativelor locale, reprezintă strategii esențiale pentru crearea unei piețe a muncii adaptate nevoilor actuale și viitoare.

În acest context, comuna **Ciorani**, situată în partea de sud a județului Prahova, reprezintă un exemplu relevant de comunitate rurală cu potențial semnificativ pentru dezvoltare integrată. Amplasarea geografică favorabilă, resursele agricole extinse, infrastructura de transport și digitală existentă, patrimoniul cultural și implicarea comunității constituie premise solide pentru implementarea unor strategii de dezvoltare sustenabilă, capabile să răspundă atât nevoilor socio-economice ale locuitorilor, cât și cerințelor unui mediu economic modern și competitiv. Astfel, comuna Ciorani poate deveni un model de bună practică în dezvoltarea rurală, combinând tradiția cu inovația și stimulând coeziunea socială și economică pe termen lung.

Satele aparținătoare comunei sunt:

- Satul Cioranii de Jos – reședință de comună;
- Satul Cioranii de Sus – sat aparținător;

Accesul în comună, comunicațiile rutiere și transporturile de mărfuri sau călători se fac pe următoarele drumuri clasificate:

- DN 1 D – face legătura între DN 1 B și DN Urziceni Slobozia – lungime aprox. 7 km
- DJ 148 – face legătura între centrul comunei și stația CF – lungime aprox. 5 km
- DJ 201 A – face legătura între centrul comunei și comuna Adâncata (Ialomița) – lungime aprox. 4 km
- DC 78 A – face legătura între centrul localității și comuna Fulga și comuna Sălciile – lungime aprox. 5 km.

Lungimea totală a drumurilor comunale este de 50.94 km din care 42.94 km (84.29%) sunt modernizați (asfaltați) și 8.00km nemodernizați (pietruite/de pământ), aproximativ 16.71% din totalul drumurilor comunale.

Vecinătățile comunei sunt:

- N – comuna Albești Paleologu
- NE – comuna Fulga;
- NV – comuna Drăgănești;
- SE – comuna Sălciile;
- S – comuna Adâncata, județul Ialomița;
- SV – comuna Brazii, județul Ialomița.

Teritoriul administrativ al comunei **CIORANI** se întinde pe o suprafață totală de **8.045 hectare**, fiind locuit de **6.258 de persoane** la data de 1 ianuarie 2025 (conform datelor Institutului Național de Statistică - <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#!/pages/tables/insse-table>). Din suprafața totală, **terenurile agricole** însumează **7.200 hectare**, ceea ce reprezintă **89,5%**, în timp ce **terenurile neagricole** acoperă **845 hectare** (10,5%). Această structură a utilizării terenurilor reflectă o dominantă agricolă pronunțată, ceea ce determină orientarea strategică a comunei către valorificarea resurselor agricole, dar și necesitatea diversificării economice prin atragerea de investiții în sectoare complementare.

Localitatea **CIORANI** este comună componentă a județului Prahova, situată în partea de sud a județului Prahova, la o distanță de 40 km de municipiul Ploiești și la 26 km distanță de orașul Urziceni. Suprafața teritoriului administrativ a comunei este de 8.045 ha, însemnând 80,45 km², ceea ce reprezintă aproximativ 1,70 % din suprafața totală a județului Prahova (4716 km²).

Actuala administrație locală se remarcă prin adoptarea unei **strategii coerente de dezvoltare teritorială**, fundamentată pe două direcții majore:

(1) **atragera și valorificarea fondurilor nerambursabile**, în special prin programele Uniunii Europene, și

(2) **implementarea unui model de guvernanță eficientă și transparentă**, bazat pe principii de sustenabilitate și participare comunitară.

Portofoliul de proiecte planificate sau în curs de implementare evidențiază o viziune integrată asupra dezvoltării locale. Acestea vizează atât sectoarele cu impact

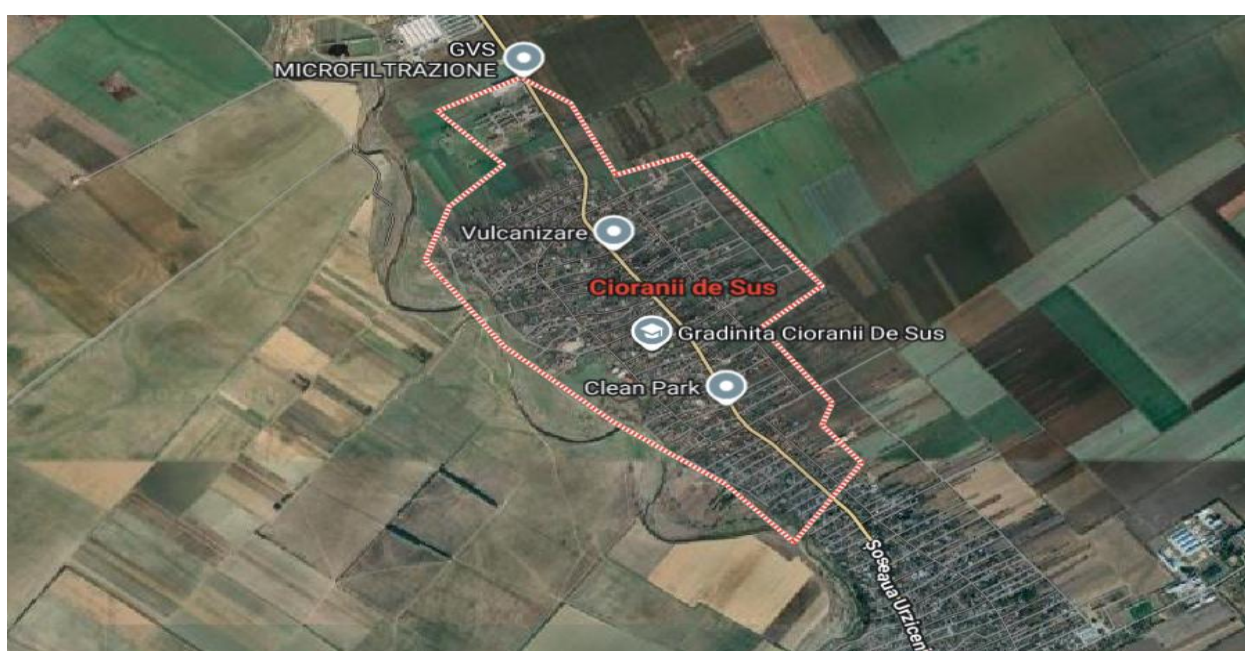
direct asupra calității vieții – **educația, energia și infrastructura rutieră** – cât și domenii cu o puternică valoare identitară și culturală, precum **reabilitarea căminelor culturale** și **conservarea patrimoniului local**. În același timp, proiectele de modernizare includ **introducerea rețelelor de gaze naturale, extinderea și eficientizarea serviciilor de salubritate**, precum și **sprijinirea întreprinderilor locale** ca actori esențiali ai dezvoltării economice sustenabile.

Această abordare multidimensională reflectă tranziția comunei **CIORANI** de la o economie preponderent agrară către un model complex de dezvoltare socio-economică, orientat atât spre valorificarea resurselor locale, cât și spre integrarea în tendințele contemporane de modernizare și digitalizare la nivel european. Satele aparținătoare comunei sunt:

- **Satul Cioranii de Jos** – reședință de comună;

- **Satul Cioranii de Sus** – sat aparținător;

Analiza academică a **repartiției populației comunei CIORANI pe grupe de vârstă în anul 2025** se poate structura în mai multe direcții esențiale: **structura pe grupe de vârstă, distribuția pe sexe, îmbătrânirea demografică, și implicații socio-economice.**

Structura pe grupe de vârstă

Populația comunei **CIORANI** este de 6.258 de locuitori, distribuită relativ echilibrat pe grupe de vârstă, dar cu anumite tendințe demografice evidente:

- Populația tânără (0-19 ani):
- Total: 1.271 persoane (~20,3% din total)
- O pondere relativ ridicată, indicând o rată de natalitate încă susținută.
- Populația adultă activă (20-65 ani):
- Total: 3.753 persoane (~59,9%)
- Segmentul majoritar al populației, ceea ce sugerează un potențial economic relativ bun în 2025.
- Populația vârstnică (65 ani și peste):
- Total: 1.243 persoane (~19,7%)
- O proporție semnificativă, dar nu excesivă, ceea ce indică un proces moderat de îmbătrânire demografică.

Distribuția pe sexe

- Masculin: **3.117** persoane (49,8%)
- Feminin: **3.141** persoane (50,2%)
- Distribuția este aproape echilibrată, cu un ușor excedent feminin. La grupele de vârstă înaintată (65+), se observă o prevalență a femeilor: femeile au o speranță de viață mai mare, aspect comun în dinamica populațiilor.

Tendințe demografice și de dezvoltare

- Vârful numeric se află în grupa 45–49 ani (577 persoane), urmată de grupele 50–54 (536 persoane) și 35–39 ani (454 persoane).
- Acest vârf poate fi asociat cu generația născută în perioada natalistă a anilor '70-'80.
- Scăderea semnificativă după 59 ani indică începutul unei curbe descendente a densității populației, specifică fenomenului de îmbătrânire și emigrație a tinerilor.
- Numărul mare de copii între 0–9 ani (545 persoane) este un semnal pozitiv privind reproducerea generațiilor – dacă tendința se menține.

Indice de îmbătrânire demografică

Indice de îmbătrânire = populația 65+ani/populația 0-14 ani×100
=1.234/885×100≈139,4

Un indice peste 100 sugerează că, **populația vârstnică este mai numeroasă decât cea tânără**, ceea ce reflectă un proces accentuat de îmbătrânire demografică. În context științific, un indice de **139,4** pentru comuna **CIORANI** indică o **presiune demografică asupra sistemelor sociale și economice** (pensie, sănătate, servicii sociale), dar și o **reducere a potențialului de reînnoire a populației**, având în vedere scăderea ponderii tinerilor.

Implicații socio-economice

- **Educație:** peste 885 de copii sub 15 ani implică **necesitatea menținerii sau extinderii infrastructurii școlare**.
- **Piața muncii:** majoritatea populației este în segmentul activ (20–64 ani), dar vârsta medie este în creștere → **presiune viitoare pe sistemul de pensii și necesitatea formării continue**.
- **Servicii medicale și sociale:** peste 19.7% din populație are peste 65 de ani, necesitând **infrastructură medicală și socială adaptată vârstnicilor**.

Structura demografică a comunei **CIORANI** în 2025 reflectă o **populație încă tânără și activă economic**, dar care se confruntă cu **semne incipiente de îmbătrânire demografică**. Este esențial ca politicile locale să se concentreze pe **susținerea natalității, atragerea tinerilor, și îngrijirea populației vârstnice**, pentru a menține un echilibru demografic și funcționalitatea comunității pe termen lung.

Tabelul 1: Repartiția populației comunei CIORANI pe grupe de vârstă

Comuna CIORANI	Populație (2025)	Masculin	Feminin
0- 4 ani	246	130	116
5- 9 ani	299	161	138
10-14 ani	340	181	159
15-19 ani	386	201	185
20-24 ani	428	230	198
25-29 ani	355	203	152
30-34 ani	350	173	177
35-39 ani	454	250	204
40-44 ani	400	205	195
45-49 ani	577	297	280
50-54 ani	536	293	243
55-59 ani	421	229	192
60-64 ani	232	123	109
65-69 ani	269	112	157
70-74 ani	320	122	198
75-79 ani	242	83	159
80-84 ani	212	72	140
85 ani si peste	191	52	139
Total	6.258	3.117	3.141

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Comuna **CIORANI** este situată pe unitatea morfologică a Câmpiei Române. Ca structură, solurile sunt destul de diversificate, în funcție de predominarea aluviunilor grosiere sau fine și de vechimea acestora. Astfel, în zona riversană râurilor ce

traversează teritoriul apar soluri nisipoase, aluviuni și soluri aluvionare. Din cauza structurii grele a acestora și a substratului impermeabil, pe unele suprafețe apar stagnări temporare sau permanențe de apă, dând caracter de lacoviște, soluri grele, gleizate. În stânga Cricovului, ca tip zonal de sol întâlnim cernoziomul levigat, cu un conținut mijlociu în humus și azot, moderat în potasiu și slab aprovizionat în fosfor. În general, pe întreaga suprafață, humusul variază între 1,2 și 4,8%.

Studiile au arătat unele deficiențe de substanțe nutritive ce ar putea fi însă corectate prin lucrări de ameliorare a solurilor. Deși nu se ridică la calitatea celor din Bărăganul ialomițean, solul comunei **CIORANI** are însușiri favorabile unei folosiri variate și suficient potențial nutritiv care să asigure în anii normali producții bune și foarte bune la majoritatea culturilor practicate.

Structura pe ramură a agenților economici privați este determinată de activitățile comerciale. Comuna dispune de asemenea de alimentare cu apă, alimentare cu energie electrică, gaze naturale, serviciu de salubritate, telefonie fixă și cablu Tv. Ca instituții publice, pe raza comunei **CIORANI**, putem aminti:

- Primăria Comunei **CIORANI** (primar – **Marin Voicu**, viceprimar – **Adrian Ioan Mușat**, secretar – **Nina Mirica** și compartimente pentru finanțe, urbanism, asistență socială, evidență agricolă, stare civilă, situații de urgență etc);

- Poștă;
- Poliție;
- Cabinet medical individual: 3;
- Cabinet stomatologic și stație ambulanță: 2;
- Unități de învățământ preuniversitar: 1 liceu tehnologic, 2 școli generale și 2 grădinițe;

- Centrul cultural Dromihete în care funcționează și Biblioteca din comună;
- Patru biserici.

Activități economice

Principalele destinații economice ale comunei sunt:

- centre de producție agricolă și zootehnie;
- diverse societăți comerciale, al căror domeniu de activitate este comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun.

Activități de tip industrial și de construcții, comerț și meșteșuguri

Sectorul secundar, alături de cel terțiar, sunt cei mai importanți pentru economia comunei **CIORANI**.

Activități agricole și zootehnice

Comuna **CIORANI** are un potențial economic preponderent agricol, locuitorii dedicându-se cultivării pământului și creșterii animalelor. Agricultură reprezintă o preocupare importantă pentru comunitate, iar produsele vegetale și cele de origine

animală sunt utilizate și valorificate la nivel local. Solurile fertile din zonă permit dezvoltarea unei varietăți largi de culturi.

Terenurile agricole ale comunei sunt potrivite pentru cultivarea cerealelor și a pomilor fructiferi, oferind oportunități atractive pentru investiții în agricultură, inclusiv prin achiziționarea sau arendarea de terenuri, beneficiind de impozite reduse. De asemenea, există terenuri extravilane disponibile pentru vânzare, cu suprafețe diverse și prețuri competitive.

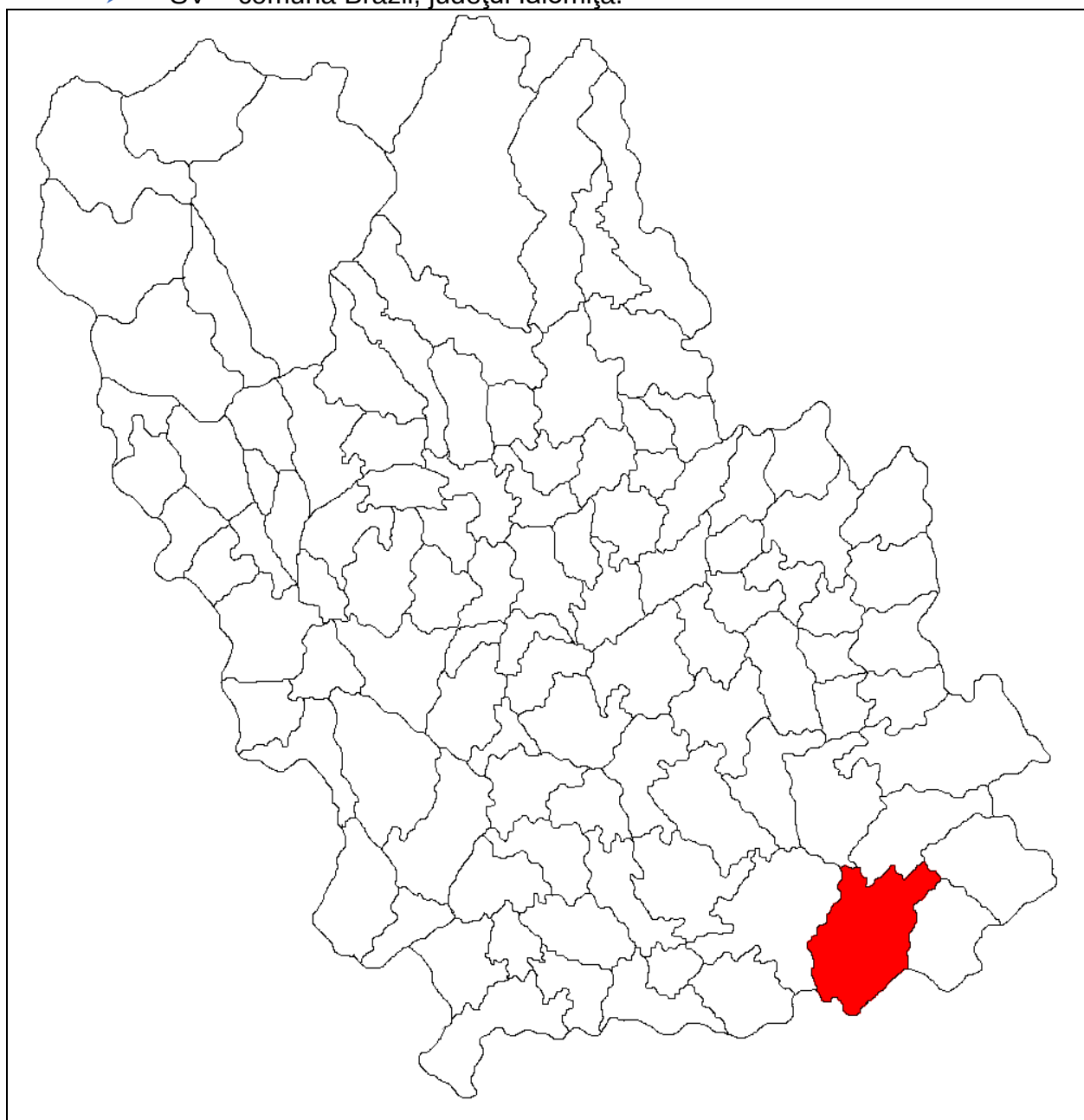
Astfel, agricultura în comuna **CIORANI** este diversificată și în continuă dezvoltare, îmbinând tradiția cu inovația și oferind perspective promițătoare pentru fermieri și investitori interesați de practici agricole durabile și ecologice.

Capitolul 3. Analiza situației existente

3.1. Așezare și relief

Localitatea CIORANI ocupă o parte din sudul județului Prahova fiind amplasată între următoarele repere:

- N – comuna Albești Paleologu;
- NE – comuna Fulga;
- NV – comuna Drăgănești;
- SE – comuna Sălciile;
- S – comuna Adâncata, județul Ialomița;
- SV – comuna Brazii, județul Ialomița.

Harta nr. 1: Poziția geografică a comunei CIORANI în cadrul județului Prahova

Comuna Ciorani se compune din satele:

- Cioranii de Jos – reședință de comună;
- Cioranii de Sus.

Teritoriul administrativ al comunei CIORANI cuprinde o suprafață de 8.045 ha, având o populație de 6.258 locuitori (la nivelul anului 2025). Din suprafață totală a comunei terenurile agricole reprezintă 7.200 ha (89,5%), iar terenurile având altă categorie de folosință (neagricole) reprezintă 845 ha (10,5%).

3.2. Rețeaua hidrografică

Lungimea cursurilor de apă care traversează județul Prahova este de 1.786 km, suprafața bazinului hidrografic este de 3.350 kmp, iar suprafața lacurilor este de 13 kmp.

Întreg sub-bazinul hidrografic Prahova - Teleajen are o suprafață de 3.738 kmp și face parte din bazinul Ialomița-Buzău, cuprins între localitățile Predeal și Adâncata. Respectiva suprafață acoperă 79% din suprafața administrativă a județului Prahova.

Rețeaua hidrografică puternic dezvoltată formează un bazin de formă palmată cu direcția de curgere NV - SE. Principalele râuri care constituie sub-bazinul Prahovei sunt Prahova, Doftana, Teleajen, Cricovul Sărat.

Rețeaua hidrografică a comunei Ciorani este destul de bine dezvoltată, teritoriul comunei fiind străbătut chiar prin centrul său, de la nord-vest la sud, de Cricovul-Sărat. Deoarece suprafața terenului este în general netedă, cu ondulații abia sesizabile, înclinarea pantei fiind mică, de 0,3%, Cricovul-Sărat prezintă puternice meandrări și divagări ale cursul lui, inclusiv în zona satului.

La marginea comunei, apa acestuia nu poate fi folosită la irigat sau pentru adăpat animale deoarece are un conținut ridicat de săruri (Cl- 117,8 mg% și SO-29, 62%), fiind puternic sălcie. În ultimul timp, s-a observat o oarecare reducere a salinității datorate modificărilor din cursul său superior, ca urmare a cutremurului din 4 martie 1977, presupunându-se o îndepărtare de samburile de sare. Nivelul stratului de apă potabilă oscilează între 8-12 metri în Cioranii de Sus, Siliște și Chirnogi, 12-18 m și mai ales în jurul cotei de 23 m de la nivelul terenului în partea centrală și sud-estică a localității, unde în urmă cu 40-50 de ani erau renumite fântânile de la „Vădana” și „Balea” pentru apa lor bună la prepararea hranei, spălat și adăparea animalelor, față de cele mai puțin adânci care aveau apă sălcie. Astăzi, cvasitotalitatea fântânilor din acest perimetru se forează la 19-23 metri. În afara vetrei satului, apele freatice variază între 0,4-1 metru în părțile cele mai joase și 9-10 metri în părțile cele mai înalte, cu nivelul hidrostatic variabil în funcție de precipitații.

La ploile puternice, Cricovul-Sărat produce eroziuni, întreaga cantitate de apă și material solid aflat în suspensie fiind cărată spre câmpie unde se varsă înălțând luncile, fenomen observabil.

Importanța rețelei hidrografice

- **Agricultură:** Cricovul Sărat și apele subterane susțin irigațiile (culturile de porumb, grâu, floarea-soarelui).
- **Resurse piscicole:** bălțile și heleșteiele sunt folosite pentru pescuit.
- **Risc natural:** în perioadele cu precipitații abundente, lunca Cricovului poate fi expusă **inundațiilor locale**.

3.3. Factori de risc natural și antropic

3.3.1. Fenomene meteorologice periculoase (furtuni, inundații, tornade, seceta, îngheț, etc.)

Condițiile geoclimaterice ale județului Prahova, precum și explozia tehnologică a ultimelor decenii au creat premisele existenței pe teritoriul județului a unor surse de risc majore. Riscurile pot fi categorisite în naturale și tehnologice. Dacă luăm în considerare factorii care pot declanșa manifestarea acestora ca dezastre, aceste riscuri pot fi clasificate după cum urmează:

A. Riscuri naturale, de origine non atropică.

Această categorie include următoarele tipuri de risc:

- cutremure;
- fenomene meteorologice deosebite (ploi abundente și de lungă durată, căderi masive de zăpadă, grindină, secetă, etc.);
- inundații, altele decât cele generate de accidente la baraje și lucrări hidrotehnice;
- alunecări de teren;
- incendii de pădure.
- fenomene distructive de origine geologică

B. Riscuri tehnologice:

- accidente, avarii, incendii și explozii
- poluare ape
- prabusiri de construcții, instalații sau amenajări
- avarii la utilități publice
- munitie neexplodată

B. Riscuri biologice:

- îmbolnăviri în masă
- epidemii
- epizootii / zoonoze

Fenomenele meteorologice periculoase sunt deja de notorietate pentru ultimii ani, caracteristicile principale situându-se între intensitatea deosebită a lor și modul atipic de manifestare față de caracteristicile geo-climatice ale zonei geografice în care se afla localitatea Ciorani, fără a neglija efectele secundare pe care acestea le-au avut (inundații, recolte distruse, distrugeri ale căilor de comunicații rutiere și feroviare etc.).

Din punct de vedere cartografic nu se pot evidenția zone cu vulnerabilitate crescută; din acest punct de vedere practic tot teritoriul este afectat de astfel de fenomene. Trebuie totuși să evidențiem apariția unor fenomene meteo extreme când s-au manifestat furtuni de o violență rar întâlnită și cu precipitații abundente, uneori nespecifice sezonului (zăpada, lapovita și ninsoare în luni de vară, furtuni de zăpada, ploi abundente).

În zona localității Ciorani se pot manifesta cu precădere ploi abundente urmate de distrugeri de culturi și inundații de scurtă durată. În ultimii ani au/ nu au fost semnalate furtuni violente. Datorită modificărilor climatice din ultimii ani sunt tot mai frecvente furtunile cu aspect de vijelie însoțite deseori și de grindină

Degradarea solurilor (terenurilor)². Reprezintă diminuarea cantitativă sau calitativă, sau pierderea totală a productivității acestora, ca urmare a utilizării necorespunzătoare de către om.

Procese de degradare a solurilor în zona analizată se încadrează în două categorii:

- deteriorarea caracteristicilor solurilor prin exces de apă (înmlăștinire) și anaerobioză (caracteristică sudului comunei, în lunca Prahovei) și eroziunea eoliană (caracteristică centrului și vestului comunei, și luncii Cricovului Sărat);
- pierderea de teren prin construcții, pavaje, drumuri, amenajări etc.

Se recomandă evaluarea exactă a pretabilității solurilor pentru diferite moduri de utilizare, păstrarea flexibilității în utilizare, favorizarea soluțiilor benefice pe termen lung și informarea utilizatorilor și a publicului privind importanța economică a menținerii și creșterii productivității solului prin realizarea de amenajări antierozionale și îmbunătățiri funciare.

Viscolul³. Reprezintă fenomenul atmosferic de iarnă prin care zăpada este spulberată de vânt și care duce la scăderea vizibilității. Viscolele sunt specifice sudului și estului țării.

În zona analizată, direcția generală a vântului în timpul viscolului este NE-SV, iar viteza este cuprinsă între 11 și 15 m/s (40-54 km/h) .

Cele mai afectate sunt arterele de circulație cu urmări în creșterea numărului de accidente. Topirea rapidă a stratului de zăpadă depus de viscol poate conduce la inundații grave. Urmările viscolului se resimt și în agricultură și construcții.

Pentru amenajarea de poteci și drumuri rutiere se vor avea în vedere sectoarele în care sunt posibile viscole și troieniri și protejarea acestora cu perdele forestiere și parazăpezi.

Secetele⁴. Sunt fenomene ce dăunează în principal agriculturii. Seceta atmosferică constă în absența îndelungată, totală sau parțială, a precipitațiilor, ceea ce conduce la apariția secetei pedologice ca urmare a deficitului de umiditate din sol.

²Răzvan Oprea, Compendiu de pedologie, ed. a 2-a, rev. (București: Editura Universitară, 2013).

³Florina Grecu, Hazarde și riscuri naturale, ed. a 4-a, rev. (București: Editura Universitară, 2009).

⁴Florina Grecu, Hazarde și riscuri naturale, ed. a 4-a, rev. (București: Editura Universitară, 2009).

Ameliorarea efectelor secetei se poate face prin combaterea factorilor care le amplifică:

- **absența precipitațiilor prin irigații;**
- **temperatura ridicată prin împăduriri și controlul activităților antropice poluante;**
- **vânturile puternice prin perdele de protecție etc.**

Inundațiile⁵. Reprezintă acoperirea temporară cu apă a unei porțiuni de teren ca urmare a creșterii nivelului apei unui râu, lac, sau altă masă de apă. Pe teritoriul comunei CIORANI, râurile prezintă risc de inundații, atât din cauze naturale (ploi, topirea zăpezilor, exces de umiditate) cât și antropice (despăduriri). Efectele inundațiilor sunt de natură economică (pagube materiale, întreruperea temporară a proceselor de producție), ecologică (degradarea mediului) și geomorfologică (eroziuni).

Arealele expuse pot fi apărate cu diguri, însă instalarea acestora se va face doar în baza unor studii detaliate asupra regimului hidric, întrucât orice amenajare antropică în acest sens va afecta ciclicitatea revărsărilor și poate duce la degradarea terenurilor adiacente, de exemplu prin salinizare.

Se pot executa de asemenea lucrări în albiile râurilor care să le crească capacitatea de transport și să preia apele în exces (tăierea de meandre sau de canale).

3.4. Clima

Situat pe cele trei trepte principale de relief, teritoriul județului Prahova aparține în proporție de 80 % sectorului de climă continentală (ținuturile de câmpie și subcarpații) – zonă în care se încadrează și comuna Ciorani - și în proporție de 20 % sectorului de climă continental-moderată (ținuturile montane).

Din punct de vedere climatic, localitatea se încadrează în regiunea cu climă temperat - continentală, cu ierni în general reci și veri călduroase. Trecerea de la iarnă la vară se face brusc, primăvara fiind scurtă.

Teritoriul comunei este caracterizat prin următoarele valori:

Regimul temperaturilor:

- temperatura medie anuală: +10,50C
- temperatura minimă absolută: - 30,0 0C
- temperatura maximă absolută: + 39,4 0C

Adâncimea maximă de îngheț: 90 centimetri – 1 metru

Regimul precipitațiilor:

- Cantitatea de precipitații medii multianuale, măsurate într-o perioadă de zece ani, este cuprinsă între 500 mm și 600 mm.

Regimul vânturilor:

Vânturile dominante bat pe direcțiile nord – vest și nord, iar viteza medie este de 22 m/sec. Presiunea de referință a vântului: 0,30 kPa

⁵ Idem 15.

Spațiul pădurii și al râurilor contrastează cu terenurile agricole vecine printr-un regim termic moderat, amplitudini termice diurne mai mici, umiditate mai mare și, în cazul pădurilor, atenuarea curenților de aer⁶.

Se va evita reducerea suprafețelor forestiere, în special având în vedere eroziunea eoliană ce afectează teritoriul comunei și posibilitatea producerii viscozelor.⁷

3.5. Solul

Comuna Ciorani este situată pe unitatea morfologică a Câmpiei Române. Ca structură, solurile sunt destul de diversificate, în funcție de predominarea aluviunilor grosiere sau fine și de vechimea acestora. Astfel, în zona riversană râurilor ce traversează teritoriul apar soluri nisipoase, aluviuni și soluri aluvionare. Din cauza structurii grele a acestora și a substratului impermeabil, pe unele suprafețe apar stagnări temporare sau permanenete de apă, dând caracter de lacoviște, soluri grele, gleizate. În stânga Cricovului, ca tip zonal de sol întâlnim cernoziomul levigat, cu un conținut mijlociu în humus și azot, moderat în potasiu și slab aprovizionat în fosfor. În general, pe întreaga suprafață, humusul variază între 1,2 și 4,8%.

Studiile au arătat unele deficiențe de substanțe nutritive ce ar putea fi însă corectate prin lucrări de ameliorare a solurilor. Deși nu se ridică la calitatea celor din Bărăganul ialomițean, solul comunei Ciorani are însușiri favorabile unei folosiri variate și suficient potențial nutritiv care să asigure în anii normali producții bune și foarte bune la majoritatea culturilor practicate.

Limitarea degradării terenurilor agricole

Din suprafața totală de teren agricol doar o mica parte sunt supuse unor ușoare fenomene de degradare .

Totodată trebuie spus că s-au identificat suprafețe afectate de fenomene de sărăturare, acidificare, tasare și terenuri cu exces de umiditate.

Limitarea degradării terenurilor agricole

Din suprafața totală de teren agricol doar o mica parte sunt supuse unor ușoare fenomene de degradare .

Totodată trebuie spus că s-au identificat suprafețe afectate de fenomene de sărăturare, acidificare, tasare și terenuri cu exces de umiditate.

3.6. Vegetația și fauna

În cadrul peisajului natural, vegetația ocupa un loc însemnat, constituind unul dintre factorii naturali cu mare importanță economică. Comuna CIORANI corespunde, din punct de vedere al florei și a faunei, zonei de silvostepă. Varietatea speciilor, de la

⁶ Ielenicz, M. (2007), România – Geografie fizică: Climă, ape, vegetație, soluri, mediu, Editura Universitară, București.

⁷ Idem 9

cele ierboase la cele arborescente, fara sa se impuna o anumita greutate in ordonarea lor.

3.6.1. Vegetatia ierboasa: are un caracter stepic.

Buruienile sunt plante care cresc pe marginea drumului, pe terenurile virane, prin gunoi si curti parasite.

Caracteristici zonei sunt: urzica (*Urtica dioica*), brusturii (*Arctium lappa*), laurul porcesc (*Natura stramonium*) cu flori mari si albe ca niste palnii si maselarita (*Hyoscyamus niger*) cu flori galbui, greu mirositoare. Alaturi de acestea se mai intalnesc: stir (*Amarantus*); loboda (*Chenopodium*) si holera (*Xantium*), scaiul cu fructe ovale si tari, care prinzandu-se cu usurinta de blana animalelor se poate rsspandi pe sute de km. Dintre plantele intalnite in crovuri, acolo unde se strange apa din topirea zapezii si precipitatii, intalnim: pirul (*Cztnodon dactilon*), mohorul (*Setraria glanca*), iarba grasa, ciubotica cucului, volbura, mazarichea, coada soricelului, papadia, traista ciobanului s.a.

Multe dintre aceste plante sunt dusmani ai agriculturii, datorita perioadei scurte de dezvoltare, înimultirii rapide si starpirii anevoioase.

Arbustii caracteristici zonei sunt: porumbarul (*Prunus spinosa*), paducelul (*Ecrataegus momogyma*), lemnul cainesc (*Ligustrum vulgar*), gherghinarul (*Crataegus monogyna*).

3.6.2. Vegetatia arborescenta

In zona de campie se pot admira complexe paduroase care apartin padurilor de silvostepa.

Dintre plantele lemnoase pe care le intalnim in aceste paduri amintim: cedrul (*Quercus cerris*), garnita (*Quercusfrainetto*), stejarul (*Quercus robur*), stejarul brumariu (*Quercus pedunculiflora*), carpenul (*Carpinus betulus*), tei (*Tillia tomentosa*), ulmul (*Ulmus campestris*), cornul (*cornus mas*).

Specia principala o formeaza stejarul propriu-zis sau tufanul, cum i se spune in aceasta zona. El ocupa peste 80% din numarul exemplarelor pe unitatea de suprafata (mp). La poalele padurii se întâlnesc arbustii reprezentati de gherghinari, lemn cainesc, porumbar, maces, sanger etc.

In cadrul vegetatiei ierboase care se intalneste in padure se numara: ghiocelul (*Galanthus nivalis*), viorea (Scila bigfolia), rodul pamantului (*Arum maculatum*), brebenelul (*Corydalis cava*, *corydalis solida*), fragulita (*adoxia moschatelina*), untisorul (*ficaria verna*), care imbogateste si mai mult tabloul oferit de natura. In a doua jumatate a lunii martie si inceputul lui aprilie infloreste urzica moarta (*lamium purpurem*) si vinarita (*asperla odorata*) cu 7-9 frunze dispuse în verticil.

3.6.3. Vegetatia acvatica

Apare frecvent rogozul (*Carex pseudocyperus*, *Carex scutiformis*, *Carex vulpina*), pipirigul (*Scipus lacustris*), papura (*Typha latifolia*) si, mai ales, trestia. În apă apar lintita, matasea broastei (*Spiogyra*) si bradis (*Myriophlium*). In apropierea malurilor,

pe luncile apei, se intalnesc plante fixate in malul de pe fundul apelor, ca :nufarul alb (*Nymphaea alba*), nufarul galben (*nuphar lutem*), ciulinul de balta (*tropa nataus*), broscarita (*Potamogeton fluitans*).

Fauna

Câmpia, ca principala forma de relief a comunei CIORANI, reprezinta un mediu de viata uniform. De aceea, in campul propriu-zis traiesc destul de putine pasari (prin pomi sau tufisuri care raman pe alocuri).

3.6.4. Fauna de stepa

Cele mai cunoscute pasari din zona analizata sunt: vrabia, randunica migratoare, cioara, stancuta, prepelita sau pitpalacul (*Coturnix coturnix*), care-si face cuib printre ierburi si tufisuri, graurul (*Sturnus vulgaris*) asociat in stoluri mari, ciocarlia de Baragan (*Melanocorypha calandra*). Pasarile rapitoare sunt reprezentate de eretele alb, sorecarul mare (*Buteo rufinus*), uliul. Mamiferele caracteristice raman rozatoarele.

Cele mai raspandite sunt: popandaul (*Citellus citellus*) si harciogul (*Cricetus cricetus*), a caror arie de raspandire coincide cu arealul agriculturii intensive.

Alte rozatoare: soarecele de camp (*Microtus arvalis*), orbetele sau catelul pamantului (*Splax lucodon*), sobolanul de camp (*Apodemus agrarius*), iepurele de camp (*Lepus europaeus*). Fauna zonei cuprinde si numeroase specii de insecte: lacustele (*Tettigonia viridissima*), cosasii, greierii grasi (*Bradyperus montadomi*) si calugarita (*Mantia religiosa*).

Dintre coleoptere, caracteristici sunt speciile de scarabei (*Scarabaeus affinis*), care-si depun ouale in sfere mici de balegar, care ulterior sunt impinse cu picioarele din spate spre locuri adapostite. Batracienii sunt reprezentati prin broasca raioasa verde (*Bufo viridis*), iar bacertiniienii prin soparla cu picioarele scurte (*Ablepharus kitaibeli*). Dintre serpi putem mentiona sarpele dungat intalnit pe langa casa omului.

3.6.5. Fauna de padure

In padurile din zona silvestre, pe langa diversitatea si numarul mare de specii de plante, traiesc si o multime de specii de animale dintre care mai frecvente sunt cele din grupul nevertebratelor.

Dintre acestea, se intalnesc melci, paianjeni, gandaci, fluturi, albine etc.

Cel mai cunoscut melc este melcul de livada (*Helix pomatia*), pe care il vedem cand ploua alunecand pe solul si frunzisul umed. Dintre coleoptere (gandaci) cel mai interesant dintre cei ce se intalnesc in zona este radasca (*Lucanus cervus*).

Lepidopterele (fluturii) sunt reprezentati prin omida stejarului (*Lzmania dispar*) si fluturele de artar (*Cossus cossus*). Foarte bogata este fauna marunta a frunzarului, formata din rame, miriapode, viespi, paianjeni.

Dintre vertebrate, in padurea din zona apar batracieni, reptile, pasari si mamifere. Un batracian des intalnit pe sistemul foliar al arborilor si arbuatilor este brotacelul (*Hyla arborea*). Dintre reptile amintim: sarpele orb (*Agnis fragilis*), guaterul

(Lacerata viridis), serpii neveninosi- sarpele de casa (Natrix natrix) si sarpele de psdure (Coronella austrica).

Din lumea passrilor, caracteristice zonei studiate sunt: privighetoarea (Luscinia luscinia), pitigoiul (Parus lubrubia), ciocanitoarea (Dendrocopas medius), ciocarlia de padure (Lulula arborea), pupaza (Upupa epops), fazanul (Phasianus colchicus).

Mamiferele cele mai cunoscute sunt: iepurele, ariciul, bursucul, vulpea, veverita, caprioara, capriorul, mistretul.

3.6.6. Fauna acvatică

Primul loc il ocupa fauna piscicola, alcatuita din diferite specii de apa dulce: bibanul (Perca fluviatilis), crapul (Cyprinus carpio), platica (Abramis brana), rosioara (Scardilius erythrophthalmus), linul (tinca tinca) etc.

Amfibienii sunt nelipsiti: broastele de lac (Rana sunculenta si Rana ridibuna), ca si buhaia de balta (Bombina bombina). In apele statatoare insectele sunt foarte abundente.

Domina mustele de balta (Stratiomis Ephydra), tantari (Chironomus Aedea) efemeroptere si libelule (Libellula, Cordulia).

3.7. Resursele localității

Fondul funciar agricol constituie principala sursă naturală a teritoriului comunei, funcția dominantă în profilul economico – social, fiind dezvoltarea agriculturii cu cele două ramuri principale: creșterea animalelor și cultura vegetală.

Resursele care se regăsesc în solul și subsolul comunei sunt resurse proprii (terenuri arabile, pășuni, fânețe, păduri, produse animaliere și vegetale).

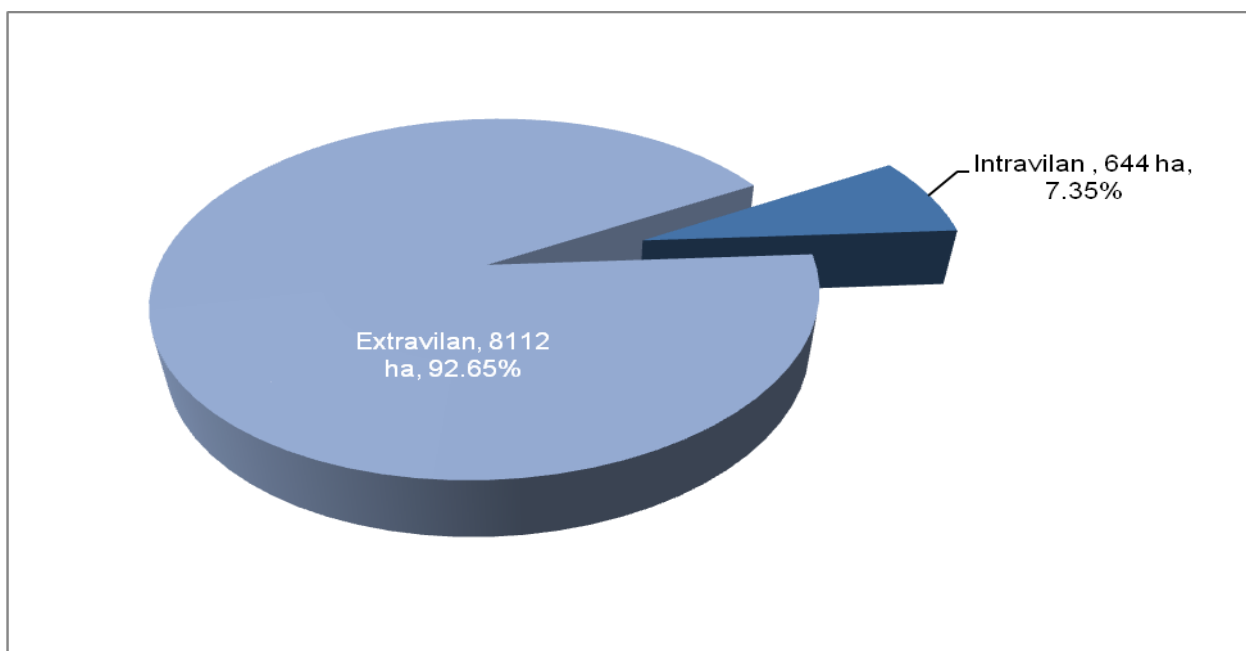
Tabelul 2: Structura fondului funciar în comuna CIORANI

Structura fondului funciar	Hectare	%
Intravilan	644	7.35
Extravilan	8.112	92.65
Suprafață totală	8.045	100
Teren arabil	6.525	90.6
Pășuni	626	8.6
Vii și pepiniere viticole	44	0.7
Livezi și pepiniere pomicole	5	0.1
Suprafață agricolă totală	7.200	100
Păduri	244	28.8
Ape/bălți	167	19.8
Altele (construcții, căi de comunicații, terenuri degradate)	434	51.4
Suprafață neagricolă	845	100

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=AGR101B>

După cum se poate vedea în tabelul de mai sus și figura de mai jos, suprafața agricolă ocupă **7.200** ha, reprezentând un procent de **89,49%** din suprafața totală administrativă.

Graficul 1: Structura fondului funciar și schema suprafeții totale

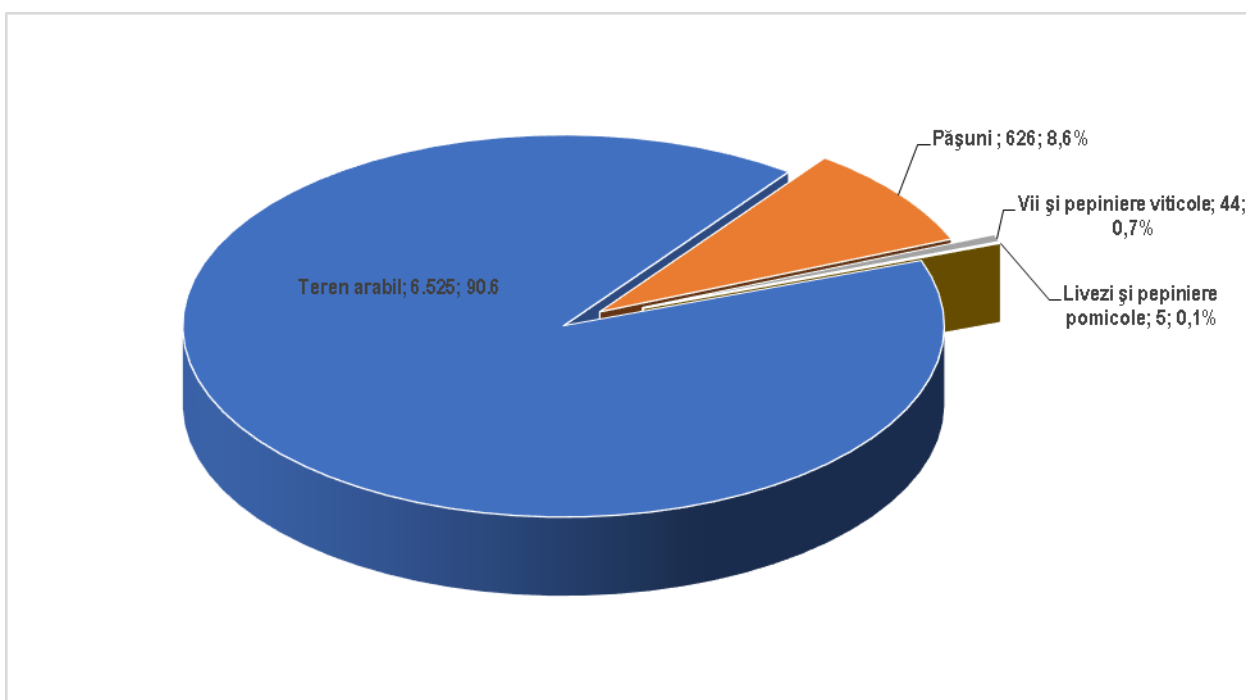
Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#!/pages/tables/insse-table>

Tabelul 3: Componentele suprafeții agricole în comuna CIORANI

Suprafața agricolă	2025
Suprafața arabilă (ha)	6.525
Pășuni (ha)	626
Vii și pepiniere viticole	44
Livezi și pepiniere pomicole	5
TOTAL	7.200 ha

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#!/pages/tables/insse-table>

Graficul 2. Componentele suprafeții agricole în comuna CIORANI

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#!/pages/tables/insse-table>

3.8. Infrastructură

O componentă importantă a spațiului rural și un element de prim ordin al resurselor dezvoltării rurale este infrastructura, prin cele două laturi ale sale: *infrastructura fizică* și *infrastructura socială*, care au un impact direct asupra gradului de civilizație și de dezvoltare a satelor.

3.8.1. Infrastructura de transport rutier

O problemă semnificativă, care trebuie soluționată în vederea promovării incluziunii sociale și a dezvoltării economice locale în general, este reprezentată de infrastructură. În zonele rurale, drumurile locale au un rol cheie în asigurarea accesului la rutele de comunicare naționale și, prin urmare, reprezintă principalele centre economice, sociale și culturale ale județului și obiective de interes local. Dezvoltarea economică și socială durabilă a zonelor rurale depinde în mod esențial de îmbunătățirea infrastructurii rurale și a serviciilor de bază existente. În perspectiva viitorului, zonele rurale trebuie să se plaseze într-o poziție competitivă pentru investiții, oferind în același timp populației locale standarde adecvate de viață în comunitate și servicii sociale corespunzătoare. Drumurile, în mediu rural, reprezintă principala cale de transport. Dezvoltarea și implicit calitatea acestora și a traficului ce se desfășoară pe aceste drumuri mai au mult de recuperat până a ajunge la ceea ce reprezintă normalitate la nivelul Uniunii Europene.

Deși infrastructura de bază a zonelor rurale (drumurile, alimentarea cu apă și infrastructura canalizării) a fost susținută în ultimii ani atât prin fonduri naționale, cât și prin fonduri UE, aceasta este încă subdezvoltată, limitând creșterea economică și gradul de ocupare a forței de muncă, și afectează negativ calitatea vieții populației rurale.

Comuna este străbătută de șoseaua națională DN1D care leagă Ploieștiul de Urziceni. La Cioranii de Jos, din acest drum național se ramifică șoseaua județeană DJ201A, care duce tot la Urziceni (în DN2), deservind însă și comunele ialomițene Adâncata și Moldoveni. Tot la Cioranii de Jos, din DJ201A se ramifică șoseaua județeană DJ148, care duce spre sud-vest în județul Ialomița la Rădulești.

Accesul în comună, comunicațiile rutiere și transporturile de mărfuri sau călători se fac pe următoarele drumuri clasificate:

- DN 1 D – face legătura între DN 1 B și DN Urziceni Slobozia – lungime aprox. 7 km
- DJ 148 – face legătura între centrul comunei și stația CF – lungime aprox. 5 km
- DJ 201 A – face legătura între centrul comunei și comuna Adâncata (Ialomița) – lungime aprox. 4 km
- DC 78 A – face legătura între centrul localității și comuna Fulga și comuna Sălciile – lungime aprox. 5 km.

Principalele disfuncționalități ale rețelei stradale sunt generate de:

- profile necorespunzătoare parțial pe drumurile județene și drumurile comunale;
 - intersecții neamenajate corespunzător;
 - insuficiența marcajelor rutiere pe drumurile din comună;
- desfășurarea circulației pietonale și cea a bicicliștilor pe carosabil.

Transportul in comun

Transportul in comun, in comuna CIORANI se realizeaza de către companii private ce au curse între localitățile importante din județ.

3.8.2 Circulația feroviara

Comuna are acces direct la rețeaua feroviară de transport. Traficul feroviar este atât de călători, cât și de marfă, ceea ce facilitează și mai mult legătura comunei cu localitățile învecinate.

Zona de siguranță a infrastructurii feroviare publice cuprinde faziile de teren, în limita a **20m** fiecare, situate de o parte și de alta a axei caii ferate, necesare pentru amplasarea instalațiilor de semnalizare și de siguranță circulației și a celorlalte instalații de conducere operativă a circulației trenurilor, precum și a instalațiilor și lucrărilor de protecție a mediului. Pe teritoriul localităților zonele de siguranță vor fi în mod obligatoriu semnalizate.

Zona de protecție a infrastructurii feroviare cuprinde terenurile limitrofe, indiferent de proprietar, cu lățimea de **100 m** măsurată de la limita zonei cadastrale CFR, situată de o parte și de alta a caii ferate, precum și terenurile destinate sau care servesc sub orice formă funcționării acestora.

Construcțiile și amenajările amplasate în zona de protecție a infrastructurii feroviare se vor autoriza numai cu avizul Sucursalei Companiei Naționale de Cai Ferate “CREIR CF” București și al Ministerului Transporturilor.

Rețeaua stradală a comunei CIORANI prezintă o serie de disfuncționalități. Dintre cele mai importante amintim: lipsa unor trasee amenajate pentru deplasarea utilajelor agricole, care să evite tranzitul localităților, precum și evitarea drumurilor județene; lipsa spațiilor amenajate pentru circulația pietonală; amenajarea necorespunzătoare și parțială a unor intersecții rutiere.

Reabilitarea drumurilor comunale, extinderea și modernizarea trotuarelor în comună, fac parte din proiectele prioritare ale comunei în următoarea perioadă și trebuie să se facă în concordanță cu extinderea rețelelor de utilități.

3.8.3. Utilități publice

3.8.3.1. Alimentare cu apă

În prezent, în comuna CIORANI există rețele de alimentare cu apă în sistem centralizat, lungimea rețelei de distribuție, la nivelul anului 2024 fiind de 17 km care deservește 1475 gospodării care sunt deja racordate în cele două sate ale comunei la rețeaua operatorului S.C. HIDRO PRAHOVA S.A. (conform Fișei localității CIORANI, județul Prahova).

Comuna beneficiază de rețea de alimentare cu apă, localitățile acestea dispunând de un sistem propriu de alimentare cu apă care asigură 100% din necesarul comunei. Serviciul de alimentare cu apă dispune de o lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile de 33.7 km la nivelul anului 2024 cu o capacitate a instalațiilor de producere a apei potabile de 356mc/zi. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor este de 71 mii mc din care 70 mii mc sunt destinați uzului casnic.

Cei care nu sunt branșați la sistemul existent de distribuție apă se alimentează cu apă din fântâni individuale și stradale, de tip rural, apă ce nu îndeplinește condițiile de potabilitate prevăzute de standardele și normele sanitare în vigoare. Sistemul de alimentare din fântâni prezintă dezavantajele majore ale exploatării stratului de apă freatic, și anume :

- debite reduse;
- potabilitate incertă;
- lipsa măsurilor de protecție sanitară;
- riscul infestării cu agenți patogeni de la latrine și depozite de gunoi;
- riscul poluării cu diverse substanțe chimice, urmare a utilizării îngrășămintelor chimice folosite pentru combaterea dăunătorilor în agricultură și silvicultură.

3.8.3.2. Canalizare

Gospodăriile din comună sunt racordate la sistemul de canalizare al comunei proporție destul de mică. Lungimea rețelei de distribuție este de 1,5 km, doar 20 de gospodării fiind racordate la rețea.

3.8.3.4. Alimentare cu gaze naturale

În prezent, locuitorii comunei **CIORANI** beneficiază de infrastructură pentru alimentarea cu gaze naturale. Gazele naturale sunt utilizate pentru prepararea hranei, pentru prepararea apei calde menajere și pentru consumuri tehnologice în tot timpul anului, iar pentru încălzirea clădirilor în timpul sezonului rece. Rețeaua însumează o lungime 60 km cu un număr total de 1255 gospodării racordate la rețea.

Situația relevă existența unor bariere de ordin economic, tehnic și administrativ, care limitează accesul populației la acest serviciu esențial. Nivelul redus de utilizare are consecințe directe asupra calității vieții, prin menținerea unei dependențe de surse tradiționale de încălzire (lemne, cărbune), mai costisitoare și mai poluante.

Având în vedere aceste aspecte, **extinderea și creșterea gradului de racordare la rețeaua de gaze naturale** constituie una dintre **prioritățile majore ale administrației locale pentru perioada 2025–2030**. Această direcție strategică urmărește nu doar modernizarea infrastructurii edilitare, ci și îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea costurilor suportate de populație și alinierea la standardele de mediu promovate la nivel european.

În plus, implementarea proiectelor de extindere a rețelei de gaze naturale va contribui la:

- **creșterea atractivității investiționale a comunei**, prin facilitarea dezvoltării agenților economici care necesită acces la surse energetice moderne;
- **reducerea vulnerabilității energetice a populației**, prin diversificarea opțiunilor de încălzire și crearea unor condiții de trai mai confortabile;
- **asigurarea sustenabilității pe termen lung**, prin corelarea cu obiectivele de tranziție energetică și de protecție a mediului.

Prin urmare, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de alimentare cu gaze naturale reprezintă un element central al viziunii strategice a comunei CIORANI, fiind integrată în ansamblul proiectelor edilitare destinate modernizării infrastructurii și creșterii calității vieții locuitorilor.

3.8.3.5. Salubritate

Deșeurile menajere sunt colectate de către societatea S.C. ROSAL GRUP S.A. și transportate la stația de colectare, selectare și transfer din comuna, unde sunt sortate și valorificate. Deșeurile care rămân în urma sortării sunt transportate la rampa de gunoi de la Boldesti-Scăieni. Există un număr de 1693 contracte abonanți.

3.8.4. Locuințe

Având în vedere că fondul locuibil este într-o stare medie și indicii de locuire indică un confort sub media de județ, se apreciază că populația va continua îmbunătățirea nivelului de confort al locuințelor existente prin:

- Reparare, consolidare, modernizare;
- Extinderi cu camera de locuit;
- Extinderi cu dependințe și anexe;
- Extinderea lucrărilor de alimentare cu apă;
- Introducerea canalizării.

Necesitățile de teren pentru construcții de locuit se pot satisface eficient doar prin asigurarea unui flux productiv de funciar în toate zonele intravilanului, care să furnizeze permanent investitorilor terenuri aflate în proprietate particulară.

Extinderile în suprafețe mari pe terenuri agricole introduce în intravilan fără rețea stradală se vor face pe baza unor studii (P.U.Z. – specificate în reglementările urbanistice). Zona de locuit este prevăzută a fi protejată de zonele producătoare de disconfort.

Suprafața ocupată de locuințe în intravilanul comunei este de circa 106.036 mp. Din datele furnizate de către Consiliul Local CIORANI și din datele prelucrate de la Institutul Național de Statistică, putem afirma că numărul de gospodării din comună se ridică la 2.658 (la nivelul anului 2023).

Tabelul nr. 4: Situația suprafeței locuibile și a sistemului de locuințe

Caracteristici	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Locuințe existente - total - număr	2616	2618	2632	2632	2641	2642	2658
Locuințe în proprietatea majoritară de	-	-	-	-	-	-	-

stat - număr							
Locuințe în proprietatea majoritar privată - număr	2616	2618	2632	2632	2641	2642	2658
Suprafață locuibilă – total - mp	101753	102110	103114	103662	104373	104441	106036
Suprafață locuibilă – proprietate majoritară de stat - mp	-	-	-	-	-	-	-
Suprafață locuibilă – proprietate majoritar privată - mp	101753	102110	103114	103662	104373	104441	106036

Sursa: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>
<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Pentru grupa de indicatori privind spațialitatea locuințelor, în comuna CIORANI, se înregistrează valori superioare sau comparabile cu cele ale mediei pe județ sau pe țară. Suprafața locuibilă este de 17,43 m²/persoană mai mică cu 4.28 m²/persoană decât media pe țară care este de 21.71 m²/persoană.

Alte grupe de indicatori analizați au fost **numărul de persoane/gospodărie**. În comuna CIORANI s-a înregistrat în anul 2016: 2.38 persoane/gospodărie, valoare superioară mediei pe țară, care este de 2,21 persoane/locuință.

Tabelul nr.5: Situația construcțiilor de locuințe în ultimii ani

Caracteristici	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Locuințe terminate – total - număr	6	14	21	12	16	10	22
Locuințe terminate din fondurile publice - număr	-	-	-	-	-	-	-
Locuințe terminate din fondurile private – număr	6	14	21	12	16	10	22
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale (exclusiv pentru colectivități) - număr	20	13	24	15	21	15	12
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale (exclusiv pentru colectivități) - mp	3151	1519	2996	2061	2605	2047	1256

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=LOC101B>

Fondul de locuințe construite este unul dintre punctele forte ale spațiului rural analizat, care spre deosebire de alte elemente componente ale acestui spațiu, a înregistrat după 1990 o evoluție favorabilă atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ.

3.9. Populația

Populația reprezintă elementul de bază al potențialului economic al unui teritoriu, astfel cunoașterea aspectelor privind numărul, structura și evoluția acesteia în timp reprezintă punctul de pornire al tuturor analizelor. Populația rurală reprezintă cea mai dinamică componentă a spațiului rural și o resursă potențială deosebit de importantă pentru dezvoltarea satelor, cu rol hotărâtor în definitivarea politicilor de dezvoltare rurală.

Populația comunei **CIORANI**, reprezentată prin totalitatea oamenilor ce locuiesc pe teritoriul acestui spațiu geografic, diferă ca număr în decursul zecilor și sutelor de ani. Evoluția demografică a comunei **CIORANI**, așa cum rezultă din statisticile vremii,

reflectă atât dezvoltarea în timp a localității, cât și procesul istoric de formare a satelor acesteia.

Numărul exact de locuitori, la o anumită dată, se poate afla numai în urma recensămintelor. Este cunoscut faptul că spațiul comunei **CIORANI** a fost locuit încă din cele mai vechi timpuri, dar datele despre populația așezată aici nu sunt precise.

La nivelul anului **2025** comuna **CIORANI** are o populație totală de **6.258** locuitori (populația totală stabilă la 1 ianuarie). Astfel, din punct de vedere procentual populația comunei **CIORANI** reprezintă aproximativ **0,83%** din populația totală a județului Prahova (751.244 locuitori la 1 ianuarie 2025).

Nu se întrevăd evoluții deosebite pe termen scurt și mediu la acest capitol. Singurele măsuri care pot influența în mod pozitiv evoluția demografică sunt cele legate de activitățile economice și de echiparea tehnico-edilitară, măsuri ce depind numai de administrația locală.

Comuna **CIORANI**, cu o populație de 6.258 locuitori la 1 ianuarie 2025, se înscrie într-o traiectorie descendentă moderată dar constantă.

Tabelul nr. 6: Situația populației în decursul anilor 2019 – 2025

Populație	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Populație totală – 1 iulie (stabilă)	6603	6575	6500	6398	6329	6253	-
Populație la 1 iulie – masculin	3264	3258	3231	3175	3136	3105	-
Populație la 1 iulie – feminin	3339	3317	3269	3223	3193	3148	-
Populația totală la 1 ianuarie (stabilă)	6631	6586	6514	6440	6365	6314	6258
Populația la 1 ianuarie – masculin	3287	3258	3240	3200	3151	3127	3117
Populația la 1 ianuarie – feminin	3344	3328	3274	3240	3214	3187	3141
Născuți vii	55	47	48	55	49	44	-
Decedați	105	123	139	121	98	101	-
Căsătorii	23	25	33	32	34	31	-
Divorțuri	12	8	6	6	6	3	-
Stabiliri de reședință în localitate	41	41	42	54	41	63	-
Plecări cu reședința din localitate	80	65	49	57	75	79	-
Spor	-39	-24	-7	-3	-34	-16	-
Stabiliri cu domiciliul în localitate	97	99	79	84	87	112	-
Plecări cu domiciliul din localitate	93	96	68	94	90	112	-
Spor	4	3	11	-10	-3	0	-

Sursa: <http://statistici.INSSE.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP107D>
<http://statistici.INSSE.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP201>
<http://statistici.INSSE.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP210D>
<http://statistici.INSSE.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP212B>

3.9.1. Indicatori demografici

În cadrul populației comunei **CIORANI** nu a existat niciodată o egalitate numerică între sexul masculin și cel feminin. De exemplu, pentru perioada analizată, structura populației pe sexe, din comuna **CIORANI** apare conform tabelului următor:

Tabelul 7: Structura populației pe sexe și densitatea populației

Indicatori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Populație total:	6.631	6.586	6.514	6.440	6.365	6.314	6.258
- masculin	3.287	3.258	3.240	3.200	3.151	3.127	3.117
- feminin	3.344	3.328	3.274	3.240	3.214	3.187	3.141

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP107D>

Structura demografică și primele date interne spre 2025 arată un echilibru de sexe, dar o ușoară îmbătrânire. Pentru a inversa trendul, este esențial ca administrația locală să dezvolte politici integrate ce cuplează creșterea infrastructurii și a calității vieții, economiei locale și implementării serviciilor publice.

Aceste măsuri trebuie prioritizate pentru a favoriza reîntinerirea populației și a stabiliza comunitatea pe termen lung.

Structura pe sexe a populației comunei este echilibrată, în anul 2025, conform datelor oferite de Institutul Național de Statistică, din numărul total al locuitorilor 6.258, 3.117 persoane (49.18%) sunt bărbați și 3.141 (50.2%) sunt femei.

Tabelul 8. Sporul natural în comuna, în perioada 2019-2024

Indicatori demografici	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Numărul nașcuților vii	55	47	48	55	49	44
Număr persoane decedate	105	123	139	121	98	101
Sporul natural	-50	-76	-91	-66	-49	-57

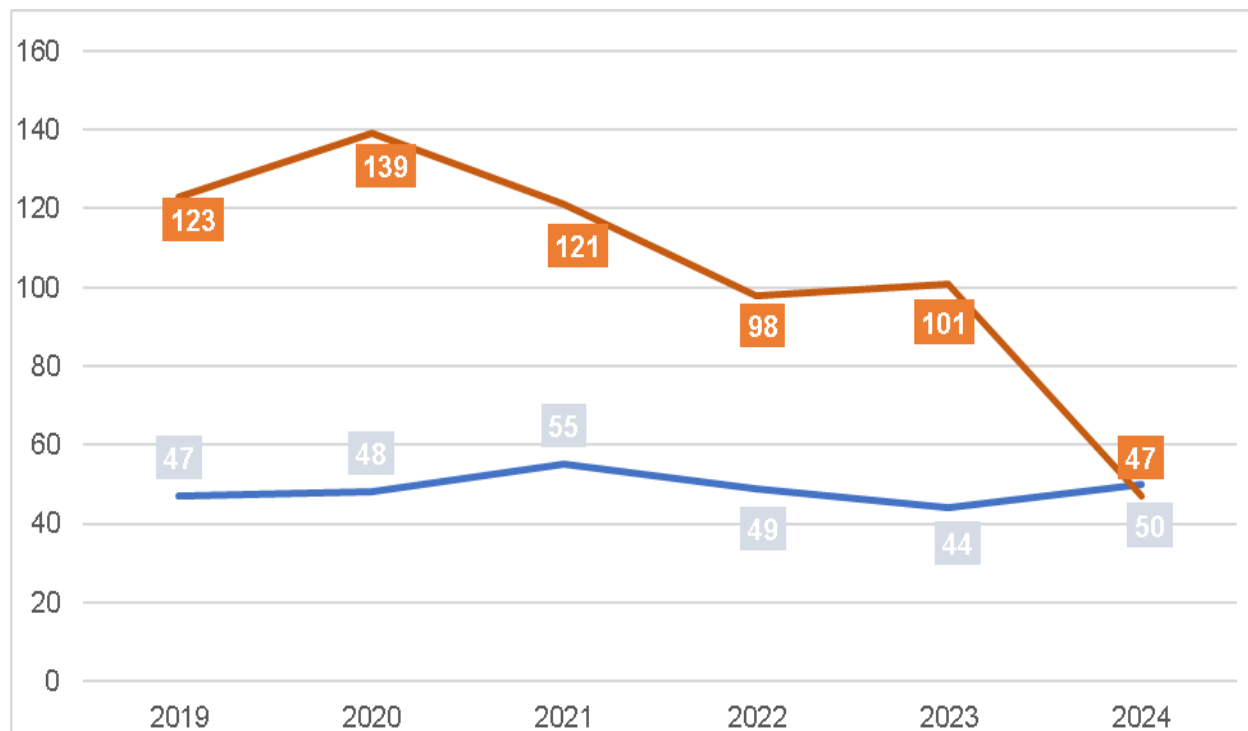
Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP210D>

Sporul natural este indicele demografic care caracterizează creșterea sau scăderea numărului unei populații. Acesta reprezintă diferența dintre valorile natalității, respectiv a numărului nașcuților vii și valorile mortalității, respectiv a numărului persoanelor decedate, în cursul unui an.

Natalitatea a înregistrat, în intervalul analizat o evoluție oscilatorie în perioada 2019-2024, cu valoarea maximă în anul 2022 de 55 nașcuți vii. Scăderea natalității și creșterea mortalității constituie, în primul rând, efectul negativ al transferului masiv de populație rurală spre oraș.

Deplasările cu caracter definitiv au transformat comuna analizată într-un întins spațiu exportator de forță de muncă, reducând treptat vitalitatea biologică a colectivității **CIORANI**.

Graficul 3. Evoluția indicatorilor demografici în perioada 2019-2024

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP308A>
<http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP308B>

Populația umană reprezintă un sistem dinamic supus în permanență schimbărilor ca urmare a influenței mișcării naturale (nașterile și decesele) și a mișcării migratorii (imigrările și emigrările). Conform Institutului Național de Statistică, situația populației comunei CIORANI, între anii 2018-2023, se prezintă astfel:

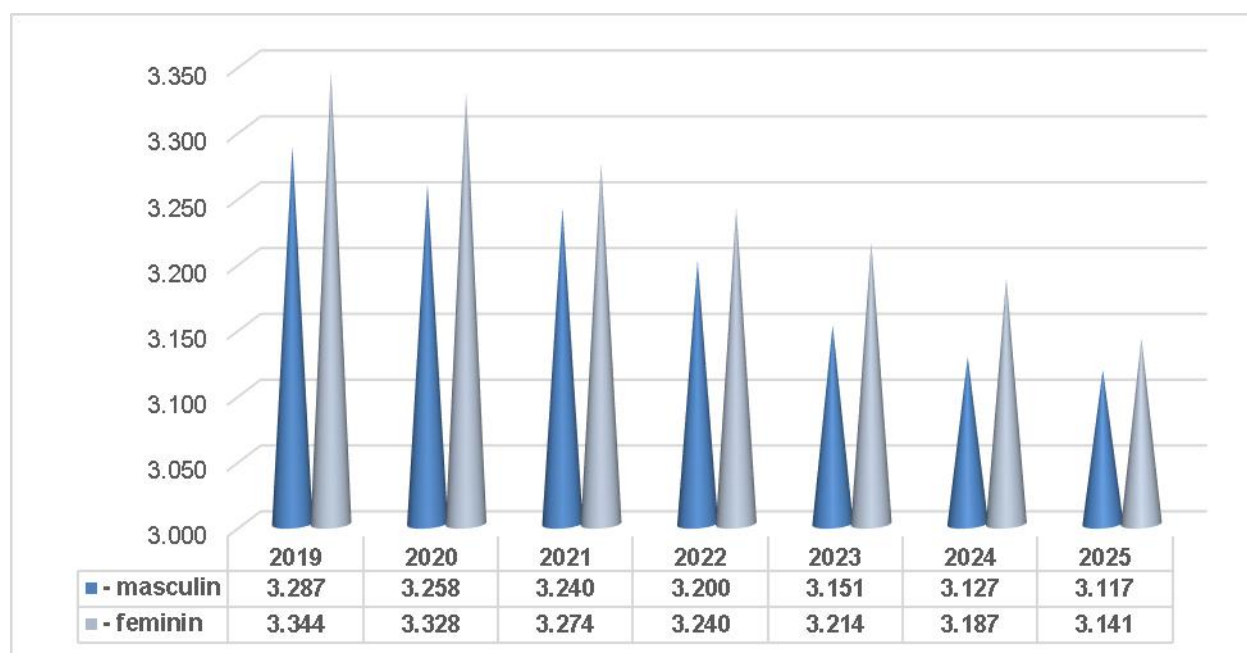
Tabelul 9. Evoluția populației în decursul anilor 2018– 2023

Populație	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Căsătorii	23	25	33	32	34	31
Divorțuri	12	8	6	6	6	3
Stabiliri de reședință în localitate	41	41	42	54	41	63
Plecări cu reședință din localitate	80	65	49	57	75	79
Spor	-39	-24	-7	-3	-34	-16
Stabiliri cu domiciliul în localitate	97	99	79	84	87	112
Plecări cu domiciliul din localitate	93	96	68	94	90	112
Spor	4	3	11	-10	-3	0

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP307A>
<http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP307B>

Structura populație pe sexe se poate observa în graficul de mai sus, putând afirma că în perioada 2019-2024, ponderea din total populație este în favoarea populației masculine.

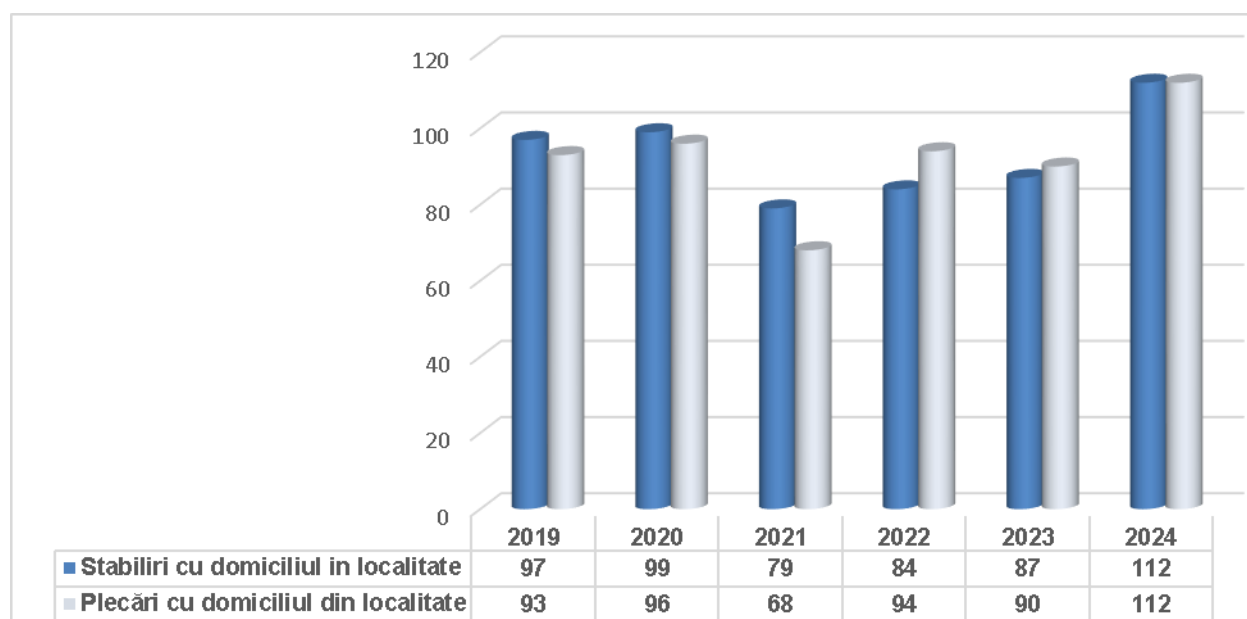
Grafic. 4. Evoluția populației pe sexe, în comuna CIORANI în intervalul 2019-2025

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP308A>
<http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP308B>

Din punct de vedere al sosirilor și plecărilor, la nivelul comunei **CIORANI**, pentru perioada analizată (2019-2024) se constată o ușoară superioritate a celor care se stabilesc cu domiciliul din comuna, comparativ cu cei care pleacă cu domiciliul de pe aceste meleaguri. În anul 2024 se înregistrează un număr de 112 plecări cu domiciliu din localitate și 112 stabiliri de domiciliu, rezultând astfel un spor migratoriu zero pentru comuna analizată.

Grafic. 5. Evoluția stabilirilor și plecărilor cu domiciliul din localitate, în intervalul 2019-2024

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP308A>
<http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP308B>

Migrația, înțeleasă ca mobilitate spațială a populației, constituie una dintre cele trei componente fundamentale ale schimbării demografice, alături de natalitate și mortalitate. Deși, din punctul de vedere al contribuției directe la procesul de reproducere naturală a populației, migrația nu are un impact structural comparabil cu cel al natalității și mortalității, rolul său în remodelarea dimensiunii și distribuției populației este indiscutabil.

Prin natura sa, migrația generează o redistribuire teritorială a populației, afectând în mod semnificativ atât caracteristicile cantitative, cât și pe cele calitative ale resurselor umane la nivel local și regional. Astfel, dinamica populației unei unități administrativ-teritoriale, cum este comuna **CIORANI**, este influențată în mod direct de mișcările migratorii, care contribuie atât la modificarea numărului total de locuitori, cât și la transformarea structurii acestora pe vârste, sexe sau categorii socio-profesionale.

În accepțiunea demografică, migrația desemnează o formă de mobilitate geografică ce presupune schimbarea reședinței stabile a individului sau familiei, cu efecte de durată asupra teritoriului de plecare și cel de destinație. Aceasta poate avea caracter intern (rural-urban, urban-rural) sau internațional, influențând procesele de urbanizare, dezvoltarea rurală și echilibrul demografic dintre regiuni.

În cazul comunei **CIORANI**, tendințele demografice recente relevă o creștere lentă, dar constantă a numărului de persoane cu reședință stabilă sau temporară, ca urmare a intensificării fluxurilor de migrație **urban-rural**.

Această dinamică se manifestă îndeosebi în contextul schimbărilor stilului de viață, a accesibilității crescute către centrele urbane (precum Ploiești și București), dar și pe fondul revalorizării habitatului rural în rândul populației active, în special în perioada post-pandemică.

Astfel, comuna **CIORANI** beneficiază de un proces de „revitalizare demografică”, datorat migrației de întoarcere sau de relocare din mediul urban, proces care, deși insuficient pentru a inversa pe termen lung tendințele generale de îmbătrânire și declin natural, contribuie la stabilizarea temporară a populației rezidente și la diversificarea socio-economică a comunității locale.

3.10. Forța de muncă

În afara ocupațiilor preponderent agricole, populația ocupată din comuna **CIORANI** este implicată activ și în meșteșuguri tradiționale, lucrări de zidărie, precum și în construcții. Odată cu procesul de industrializare demarat în ultimul deceniu și extins în județul Prahova, s-a conturat o tendință accelerată de migrare profesională a populației active către orașele din proximitate. Drept consecință, paleta meseriilor practicate de locuitorii comunei s-a diversificat considerabil.

Astfel, deși agricultura rămâne ocupația primară, locuitorii comunei **CIORANI** își desfășoară activitatea și în sectoare precum industria, comerțul, transporturile și pe calea serviciilor locale. Se remarcă prezența unor angajări în ramuri precum viticultura,

depozitarea și comunicațiile, turism, reparații auto, precum și în sectoarele publice (administrație, educație, sănătate și asistență socială).

Populația activă reprezintă un element esențial în definirea profilului economic al teritoriului. Analiza structurii ocupării, pe sectoare economice și neproductive, oferă indicii asupra direcțiilor de dezvoltare locală și a potențialului de transformare a economiei rurale. Forța de muncă devine astfel o resursă strategică, purtând amprenta activității agricole predominante, dar și a potențialului pentru ramuri economice diversificate.

În mediul rural, rata de activitate și de ocupare este relativ ridicată, iar nivelul șomajului este tradițional sub media națională. Cu toate acestea, încă există un disponibil de forță de muncă neangajată, ceea ce determină fenomene precum șomajul local și migrarea externă a forței de muncă din comună.

Un fenomen accentuat de deficitul de oportunități economice locale, acesta ar putea fi redus prin strategii ce vizează diversificarea structurii economice. Într-un cadru favorabil, valorificarea resurselor materiale autohtone prin activități conexe – prelucrare agricolă, meșteșugărit, agroturism – poate stimula ocuparea locală, reduce migrația forței de muncă și dinamiza economia rurală.

În cazul comunei **CIORANI**, evoluția salariaților a urmat un parcurs relativ similar, însă la o scară mult mai redusă. Numărul acestora a variat între **737 de persoane în 2017 și 1.100 în 2023**, ceea ce marchează o **creștere absolută de 363 persoane** adică **14,13%** pe întreaga perioadă analizată. Deși se observă o stagnare în 2019 (891 persoane), efectele negative au fost ulterior depășite, cu o creștere constantă în anii următori.

Ponderea salariaților din CIORANI în totalul județului Prahova a variat între **0,429% (2017) și 0,608% (2023)**. Deși nivelul rămâne foarte redus, tendința ascendentă din ultimii trei ani (2021–2023) indică o **consolidare graduală a participării comunei la piața forței de muncă județeană**.

Tabelul 10. Situația salariaților cu loc de muncă pe teritoriul comunei sau în alte localități (număr mediu)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PRAHOVA	171906	178221	177096	172383	174689	176837	180833
CIORANI	737	891	891	920	1036	1036	1100
Pondere %	0,429	0,500	0,503	0,534	0,593	0,586	0,608

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=FOM104D>

Concluzii și direcții strategice

1. **Dimensiunea redusă a forței de muncă ocupate** reflectă atât structura demografică a comunei, cât și nivelul limitat al oportunităților economice locale.

2. **Creșterea ponderii după 2021** sugerează o redinamizare a pieței muncii la nivel local, posibil datorată dezvoltării unor întreprinderi mici și mijlocii sau intensificării mobilității forței de muncă spre alte localități.

3. **Vulnerabilitatea la șocuri externe** (ex. pandemia din 2020) este evidentă, însă relansarea rapidă arată capacitatea comunității de adaptare.

4. Pentru perioada 2025–2030, este necesară **stimularea investițiilor locale**, crearea de locuri de muncă diversificate și adaptate noilor cerințe economice (digitalizare, servicii, industrie agroalimentară), precum și **încurajarea tinerilor să rămână pe piața muncii locale**.

Prin implementarea acestui cadru, comuna CIORANI poate transforma o parte dintre resursele umane inactive într-o forță activă, contribuind la o dezvoltare rurală sustenabilă și consolidând comunitatea pe termen mediu și lung.

În cadrul activităților economice, populația comunei a practicat și practică diferite meserii privind agricultura, în industrie, în comerț, în construcții, învățământ, administrație publică, sănătate și asistență socială, etc.

Tabelul 11. Indicatori privind excluziunea socială

Populație	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Număr mediu șomeri:	145	130	104	69	90	76	54	28
- masculin	88	74	61	44	58	46	28	15
- feminin	57	56	43	25	32	30	26	13

Sursa: <http://statistici.INSSE.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=SOM101E>

În decursul anilor, în comuna **CIORANI**, pe lângă populația activă s-a aflat și se află și o populație care a fost și este inactivă economic. Ea a constituit și constituie un lucru normal fiind reprezentată de copiii și adolescenții ce au fost și sunt elevi și studenți, de pensionari, de persoane casnice sau persoane întreținute de alte persoane, întreținuți de stat ca urmare a unor suferințe, precum și alte situații. La nivelul comunei **CIORANI** în anul 2024 sunt înregistrați un număr de 28 someri cu ajutor de somaj (15 de sex masculin și 13 de sex feminin).

3.11. Educație

În comunitățile rurale, educația și implicit formarea sunt foarte importante. Totodată, existența infrastructurii școlare creează discrepanțe foarte mari, atât la nivel rural între sate/comune dar mai ales între rural și urban.

Școala rămâne principala instituție și factor de civilizație din mediul rural. Învățământul pe aceste meleaguri are vechi tradiții, rădăcinile acestuia mergând în negura timpului.

Infrastructura socială rurală, prin faptul că este slab dezvoltată în domeniul învățământului se constituie într-un element care influențează negativ potențialul capitalului uman, împiedicând chiar dezvoltarea rurală.

Procesul de învățământ în comuna Ciorani se desfășoară în cadrul a 2 instituții de învățământ, respectiv o școală cu clasele I – VIII și un liceu.

Prima școală satească a fost înființată în 1838, și l-a avut ca învățător pe Ștefan sin Badea, unul dintre absolvenții Școlii Normale Ploiești. În 1864 învățământul devine obligatoriu, iar pe lângă învățământul obligatoriu de 4 ani care s-a instituit, în 1922 este creată prima Școala de Economie Casnică, cu ajutorul Ministerului Agriculturii și Domeniilor. Este una dintre cele 16 de acest gen din toată țara, la nivel rural. Școala cuprindea, pe lângă clădirea unde se desfășurau cursurile, și o clădire anexă, pentru internat. Au fost găsite înregistrări care atestau faptul că la această școală veneau elevi atât din Prahova, cât și din Dâmbovița sau Buzău.

Între anii 1958–1963, învățământul devine obligatoriu de 7 ani. În această perioadă, apare Școala Profesională Agricolă, cu durata de trei ani.

În 1962 este creată Școala Medie Mixtă Ciorani, care continuă tradiția în ceea ce privește educația și vine în sprijinul copiilor de țărani care căutau să își continue studiile până după clasa a VII-a. Și astfel, încet și cu pași mărunți, a prins contur și învățământul liceal în Ciorani. Printr-o decizie a Sfatului Popular al regiunii Ploiești a fost luată hotărârea de a crea, la Ciorani, prima clasă de învățământ liceal.

Procesul de învățământ în comuna **CIORANI** se desfășoară în cadrul a 4 instituții de învățământ: 2 grădinițe, o școală generală și un liceu. Unitățile de învățământ se află în administrarea Primăriei, acestea asigurând condiții decente de studiu, astfel încât ele se află pe plan de egalitate cu școli din mediul urban.

Organizarea rețelei școlare a unităților de învățământ preuniversitar de stat pentru anul 2024-2025 la nivelul comunei **CIORANI** este următoarea:

- Grădinița cu program normal - Cioranii de Jos;
- Grădinița cu program normal - Cioranii de Sus;
- Școala Gimnazială - Cioranii de Jos;
- Liceul Tehnologic "Profesor Ilie Gavrilă"- Cioranii de Jos.

Unitățile de învățământ își desfășoară activitatea în clădiri proprii, corespunzătoare, din punct de vedere funcțional, și cursurile sunt susținute de către 58 cadre didactice (la nivelul anului 2024 conform INSSE).

Infrastructura care asigură desfășurarea procesului de învățământ în comuna CIORANI este adaptat nivelelor: prescolar, primar și gimnazial.

Din păcate populația școlară este în scădere la nivelul comunei, de la 1001 elevi în anul 2018 la 895 elevi la nivelul anului 2024. Cauzele reducerii populației școlare sunt multiple. Putem aminti scăderea natalității, fenomenul de migrație, precum și dorința părinților ca fii/fiicele lor să învețe în mediul urban. (distanța fiind una relativ mică și deci ușor accesibilă)

Tabelul nr. 10: Situația învățământului din comuna CIORANI

Învățământ	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Populația școlară:	1001	984	950	933	934	908	895
Copii înscriși în grădinițe	166	170	161	158	183	141	144
Elevi înscriși în învățământul preuniversitar	835	814	789	775	751	767	751
Elevi înscriși în învățământul primar și	618	597	570	561	551	564	550

gimnazial (inclusiv invatamantul special)							
Elevi inscrisi in invatamantul liceal	217	217	219	214	200	203	201
Personal didactic:	50	59	59	59	59	61	58
Invatamant prescolar	8	8	8	8	7	7	8
Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	29	39	37	40	39	39	39
Invatamant primar (inclusiv invatamantul special)	14	14	14	14	13	13	13
Invatamant gimnazial (inclusiv invatamantul special)	15	25	23	26	26	26	26
Invatamant primar si gimnazial	29	39	37	40	39	39	39
Invatamant primar	14	14	14	14	13	13	13
Invatamant gimnazial	15	25	23	26	26	26	26
Invatamant liceal	13	12	14	11	13	15	11
Săli de clasă și cabinete școlare:	34	34	34	34	34	34	32
Laboratoare școlare	4	4	4	4	4	4	4
Săli de gimnastică - total	-	-	-	-	-	-	-
Terenuri de sport	2	2	2	2	2	2	2
PC-uri – total	79	79	79	273	273	273	194

Sursa: statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table

3.12. Culte, cultură și artă

O dimensiune esențială a vieții comunității rurale este cea culturală, care are potențialul de a spori atractivitatea satului în rândul populației tinere. Infrastructura culturală a mediului rural se manifestă prin existența căminelor culturale, a bibliotecilor, a cinematografelelor, precum și prin mijloacele moderne de comunicare, precum radioul și televiziunea.

Comuna Ciorani, recunoscută drept o localitate a oamenilor liberi, harnici și înzestrați cu o gândire sănătoasă, dispune de o tradiție îndelungată în ceea ce privește viața spirituală. Activitățile cultural-artistice, completate de serbările școlare, au început să fie organizate în mod constant începând cu perioada imediat următoare celui de-al Doilea Război Mondial.

Sarbatorile religioase erau în trecut motive de a nu lucra, pentru a se capta astfel bunavointa unui sfânt de a carui manie sau razbunare se temea persoana respectiva.

Se scrie ca mai ales la tara se tineau 96 de sarbatori cu date fixe, 34 sarbatori cu date mobile, cele 52 de duminici din an, 12 vineri din post, plus martea si joia din Postul Pastelui. Totalul zilelor in care nu se lucra deloc sau se lucra partial era de 196, ramanand astfel 169 de zile integral lucratoare.

Obiceiurile de la marile sarbatori de peste an, Craciunul si Pastele, sunt si ele comune cu cele din restul tarii. De Craciun, copiii umbla in grupuri pe la casele oamenilor pentru a-i colinda si a primi dulciuri, fructe si bani.

În noaptea de Paste, la biserica, se sfintesc cozonacii facuti in diferite forme. În dimineata zilei de Paste, copiii se spala pe fata cu apa proaspata de la fantana in care s-au pus un ou rosu si fire de iarba verde.

Craciunul (25 decembrie): pana in secolul XIX, romanii au sarbatorit Anul Nou in ziua de Craciun. Pentru ca aceasta avea o importanta atat de mare, Biserica a suprapus acestei date sarbatoarea Nasterii Domnului. Aceasta se sarbatoreste pe 6 ianuarie, aceasta data fiind doar o Nastere spirituala prin botez.

Craciunul este un zeu solar intalnit la popoarele indo-europene, specific teritoriului locuit de catre geto-daci. Acest zeu era intruchipat de Saturn la romani si de Mithra la persani.

Denumirea de mos reprezinta varsta zeului la sfarsitul anului calendaristic, care trebuie sa moara si sa reinvie anul urmator.

Perioada sarbatorilor de iarna este impartita in doua: intre Ignat (20 decembrie) si Craciun (25 decembrie) era perioada nefasta; atunci se deschideau mormintele, iar sufletele mortilor circulau printre vii. De Ignat se sacrifica porcul, substitutul unei divinitati preistorice. Acum sunt tolerate abaterile de la normele sociale; acestea amintesc de saturnaliile romane.

Mos Craciun nu tine de traditiile populare romanesti, ci este un imprumut apusean tarziu, atestat la noi prin secolul al XIX-lea. Traditia crestina spune despre Craciun ca era proprietarul salasilor unde Fecioara Maria l-a nascut pe Pruncul Iisus, iar sotia lui, Craciunea, a ajutat-o la nastere.

In aceasta zi, painea se asaza sub masa pentru noroc, iar sub fata de masa se pune pleava de grau, pentru belsug. Impotriva deochiului sau a farmecelor, in cele patru colturi ale mesei se pun seminte de mac sau usturoi. Traditia spune ca, de Craciun, se deschide cerul, iar cei care sunt buni il vad pe Dumnezeu stand la masa cu sfintii si ingerii.

Sfântul Nicolae (6 decembrie): dupa traditia populara, prima zi de iarna; Sfantul Nicolae este un mos care aduce zapada scuturandu-si barba. La romani, Sfantul Nicolae este un batran care aduce copiilor daruri daca acestia au fost cuminti sau nuielese daca au facut nazbatii sau au fost neastamparati. In traditia populara romaneasca, Sfantului Nicolae ii sunt atribuite calitati sporite, fiind unul dintre sfintii cei mai de vaza alaturi de Dumnezeu, cel care se plimba cu acesta pe pamant in timpurile primordiale si nu numai.

Ajunul Craciunului

Pe 24 decembrie este Ajunul Craciunului, iar obiceiurile specifice acestei zile sunt de natura religioasa. Din dimineata acestei zile pana spre miezul noptii, cete de copii intre cinci si paisprezece ani merg cu " Mos Ajunul" - text augural scurt care anunta venirea colindatorilor. Tot in aceasta noapte, Mos Craciun vine la copii si le pune cadouri sub brad. Desi nimeni nu stie cu siguranta cum ajunge Mosul in casele oamenilor, toate povestile isi pastreaza nota de mister. Unii copii cred ca intra pe fereastra, altii cred ca un betigas fermecat il ajuta sa se faca mic si sa patrunda prin gaura cheii, iar altii considera ca Mosul vine pe hornul casei.

Nasterea si nunta

Comuna Ciorani este o localitate in care se mai pastreaza in mare parte obiceiurile traditionale din momentele esentiale ale vietii, cum sunt nasterea sau nunta.

Botezul este cel care incununeaza nasterea. Imediat dupa nastere se realizeaza o serie de practici pentru a inlatura fortele malefice. Se pune un fir de ata rosie in tocul usii cu care este mai apoi legat copilul la mana, ca sa nu se deoache. In prima baie a copilului se pun un ban de argint si busuioc pentru purificarea apei. La botez, nasii trebuie sa pregateasca panza de mir - pe care se asaza copilul dupa ce este botezat si miruit; i se aduc in dar obiecte de imbracaminte.

Un obicei foarte interesant era acela al schimbarii numelui. Atunci cand copilul era bolnav si nu mai avea scapare, femeile opreau o persoana de pe drum careia i se dadea copilul pe geam impreuna cu o lumanare. Persoana straina ii schimba numele si ii dadea mamei copilul pe usa. Dupa aceasta, copilul era strigat cu numele schimbat pentru a nu mai fi recunoscut de boala.

La un an are loc taiatul motului urmat de o mica petrecere. Pe o tava se pun diferite obiecte: inel, creion, cleste, cui, ata etc. care se ofera copilului. In functie de obiectul ales de copil, i se poate prevedea viitoarea meserie.

Nunta: ca si celelalte obiceiuri si cele de nunta s-au modernizat, se mai pastreaza insa o parte dintre ele in forma simplificata. Cateva dintre obiceiurile de nunta din Ciorani se gasesc si in majoritatea celorlalte zone etnografice din Romania.

In momentul logodnei, viitorii miri si familiile lor stabilesc data nuntii, nasii, domnisoara si cavalerul de onoare. In ziua nuntii, domnisoara de onoare vine acasa la mireasa, iar cavalerul de onoare se duce acasa la mire. In timp ce este impodobita, mireasa trebuie sa planga. Daca acest lucru nu se intampla, o femeie in varsta ii aduce o ceapa zdrobita pentru a-i produce lacrimi.

Mirele vine acasa la mireasa sa o ia, dar in momentul in care ajunge aici, usile sunt inchise, iar familia miresei refuza sa deschida. Dupa ce se toclesc, usa se deschide, iar mirele poate sa-si ia mireasa.

In unele locuri se mai tine un obicei stravechi: iertaciunea; amandoi mirii stau cu fata spre rasarit, mireasa sta in genunchi pe o perna si un covor, iar mirele sta in picioare cu mana stanga pe umarul miresei. Mireasa sta pe o perna pentru ca viata ei sa fie usoara si placuta ca perna cea moale.

La biserica, cand li se pun verighetele, mirele si mireasa vor sa se calce pe picior, crezand ca in acest fel vor avea suprematia in casnicie.

Dupa petrecere, mireasa cu mai multe femei se retrag intr-o camera unde acesteia i se schimba imbracamintea si este imbrobodita, insemnele de mireasa sunt date unei fete care urmeaza sa se casatoreasca.

A doua zi dupa nunta, luni dimineata, dupa rasaritul soarelui, mirii impreuna cu familia, nasii si nuntasii se duc la o fantana de la rascruce de drumuri, scot o galeata de apa si o varsa catre rasarit.

Scene emotionale pentru rude sunt momentele "iertării" - când mireasa și ginerele le cer părinților iertare pentru greselile din trecut. Cel mai interesant ritual: cel al stingerii obrajilor ginerului și miresei de către soacra. Fiind prima dată când vine acasă la soacra, gesturile pot fi considerate ca un ritual de acceptare a miresei în noua casă.

După nunta, intrarea tinerei femei în rândul celor căsătorite implică adevărate credințe și practici, ca tăierea unui lemn printr-o lovitură cu un topor (pentru a naște ușor) sau torsul lăinii (pentru a fi o gazdă bună).

BABELE

1 martie: baba de primăvară (baba semănatului)

2 martie: baba de vară (baba muncii de vară)

3 martie: baba de toamnă (baba culesului) Cum vor fi cele 3 zile, așa vor fi și cele trei anotimpuri.

MĂCINICII

9 martie: mucenici

Cum e vremea în 9 martie, așa va fi timp de 40 de zile.

Dacă în ziua de Mucenici va îngheța și va fi frig, este semn că iarna va continua până în ziua de Sfantul Gheorghe (23 Aprilie).

1. Spirite ale morților și stramosilor în Calendarul Popular care au preluat numele și data de celebrare ale celor 40 de Sfinți Mucenici (9 martie) din Calendarul Bisericesc, jertfiți pentru credința lor în Cetatea Sevastiei. Jertfele și sacrificiile umane savarsite în vremurile preistorice în ziua Anului Nou agrar sunt amintite astăzi de figurinele antropomorfe din aluat fiert sau copt în ziua de Macinici și mâncate sacramental;

2. Figurine antropomorfe modelate din aluat, unse cu miere și nuci, mâncate sacramental la început de An Agrar, sinonime cu Brados, Sfinți;

3. Aluat modelat în forma de opt (8) sau cerc, fiert în apă îndulcită cu miere și cu adaos de miez de nucă în ziua de Macinici. Forma cifrei opt, reprezentare plastică a zeului antropomorf și a colaceilor, reprezentare a zeiței geomorfe, sunt supraviețuiri ale jertfelor umane care marcau, prin substituție, moartea și renașterea zeului adorat al Anului Nou Agrar. Ca aliment ritual, Macinicii, sinonimi cu Bradosii și Sfinții, se împart și sunt mâncați în fiecare an în ziua de 9 Martie.

În comuna **CIORANI** își desfășoară activitatea un cămin cultural (în satul Cioranii de Jos) dar și un punct muzeal etnografic găzduit de „Centrul Cultural Dromihete” din comuna Ciorani, unde s-au colectat obiecte istorice donatate de locuitori – ii, cămăși, covoare, unelte – ceea ce arată că există activitate culturală concretă în legătură cu căminul cultural. Centrul poartă numele lui *Dromihete*, un lider geto-dac, ceea ce subliniază legătura locului cu rădăcinile istorice și cu identitatea locală. În fața centrului a fost amplasat un bust al acestui rege, ca simbol al respectului pentru trecut.

În comună se mai află și o bibliotecă publică. Biblioteca dispune de 27.639 de volume (date valabile la nivelul anului 2024) și 885 cititori activi.

Cultura și arta	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Biblioteci – total - număr	3	3	3	3	3	3	3
Biblioteci publice - număr	1	1	1	1	1	1	1
Volume existente în biblioteci -	26534	26584	26550	26706	26740	26740	27639
Cititori activi la biblioteci –	1100	1131	1145	750	872	928	885
Volume eliberate – număr	9500	9493	8482	2839	2425	2125	2055
Personal angajat în biblioteci	3	3	3	2	2	2	2

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=ART107A>

Astăzi, când facem parte din familia unită a țărilor europene, când relațiile dintre aceste state, bazate pe încredere și înțelegere, sunt mult mai prietenoase, când granițele devin treptat doar imaginare, națiunile pot dăinui în timp prin ce au mai trainic și mai valoros.

Pentru ca generațiile care ne urmează să cunoască rădăcinile poporului și evoluția sa pe treptele istoriei, este de datoria noastră, a celor cu misiunea de educatori, să le lăsăm cât mai puțin alterată zestrea de care vorbeam, pentru a ne recunoaște și a nu uita că am fost și că suntem români. Oriunde, în Europa și în lume, oricâtă unitate în diversitate ar exista, ceea ce ne păstrează identitatea sunt graiul, portul și obiceiurile.

Spiritualitatea creștin-ortodoxă din comună este reprezentată prin trei parohii care au împrumutat unele elemente din cultul ortodox și din folclorul tracic al înaintașilor noștri reușind să se deosebească în linii mari și să creeze astfel stilul local original.

Spiritualitatea creștin-ortodoxă din comuna este reprezentată prin șase parohii care au împrumutat unele elemente din cultul ortodox și din folclorul tracic al înaintașilor noștri reușind să se deosebească în linii mari și să creeze astfel stilul local original.

Comuna Ciorani din județul Prahova are pe raza ei trei parohii.

1. Biserica Sfintii Apostoli Petru și Pavel - Parohia Ciorani de Jos II

Denumirea	Biserica "Sf. Apostoli Petru și Pavel"
Parohia	Parohia Cioranii de Jos II
Datare	1932
Tip	Biserică
Cultul	ortodox
Localizare pe hartă	Localizează pe harta României
Județ	Prahova
Localitate	CIORANII DE JOS
Comuna	CIORANI
Protopopiat	Protoieria Urlați
Episcopie/Arhiepiscopie	Arhiepiscopia Bucureștilor
Mitropolie	Mitropolia Munteniei și Dobrogei
Clerici	Preot Paroh Radu Constantin

Sursa: <http://lacasedecult.cimec.ro/RO/Documente/asp/detaliu.asp?k=27785-1>

Parohia Cioranii de Jos II este situată Comuna Ciorani, Județul Prahova. A fost înființată în anul 1932 prin împărțirea Parohiei Ciorani care avea 800 familii, la care au

slujit preotii: Gheorghe Ghe. Popescu si Petre Tatarascu ca preot ajutor, fiind numit la aceasta parohie in anul 1929.

Prin aceasta impartire, Pr. Ghe .Popescu a ramas la parohia Cioranii de jos Unu cu un numar de 500 familii, iar parohia nou infiintata Cioranii de Jos Doi, cu partea ramasa de familii si cu ingaduinta de a sluji Pr. Petre Tatarascu. In anul 1932 Consiliul Parohial al Parohiei Cioranii de Jos Doi, in frunte cu Pr. Petre Tatarascu, au luat initiativa de a construi o noua biserica in parohia nou infiintata, deoarece vechea biserica devenise neincapatoare, iar pentru credinciosi prea departe. In anul 1932, Pr. Paroh cu multa dragoste a intocmit formele necesare constructiei, avand planul si devizul intocmit de Arh. T. V. Tase din Ploiesti, inaintandu-se Sf. Arhiepiscopii a Bucurestilor spre aprobare. Tot in acelasi an 1932, obstea credinciosilor a inceput procurarea materialelor, avand in fond suma de 100000lei donati din parte Primariei Ciorani.

Sfintirea locului unde urma sa se construiasca noua biserica s-a facut la data de 15 iulie 1932, stabilindu-se ca Sf. Altar sa fie zidit pe locul unde au stat Sf. Moaste ale Sf. Prea Cuvioasei Maicii Filoteea, aduse la Ciorani la 16 mai 1932 pe locul unde urma sa fie zidita Sfânta Biserica. Constructia Bisericii a inceput la 1 august 1932 dupa planul aprobat de Sf. Arhiepiscopie a Bucurestilor. Avand forma de corabie, lungime de 30 metri, latime de 8 metri, Sf. Biserica are trei turle, una mare la mijloc si doua asezate in partea din fata a bisericii, fiind acoperita cu tabla zincata. Ca mesteri au fost Ion Culea si Nicolae Mateescu din Ploiesti.

Lucrarile de zidarie interioara si exterioara au fost terminate la 15 octombrie 1932 de obstea crestinilor. Lucrarea la acoperis a fost executata de Andrei Boboc din Ciorani in mod gratuit. De la 15 noiembrie 1932 la 1 mai 1933 s-a lucrat la mobilierul interior al bisericii de catre tamplarul Nicolae Radulescu gratuit. Epuizandu-se fondurile Pr. Petre Tatarascu cu obstea crestinilor si autoritatea locala, primarul Vasile Ghestroe, au vândut rezervele de devalmasie situate in partea de apus a parohiei pentru locuri de casa, realizandu-se suma de 60000 lei, cu care s-a achitat pictura bisericii. Lucrarile de pictura au fost executate de pictorul George Georgescu din Ploiesti, incepând la data de 1 iunie 1933 si terminandu-se la 1 octombrie 1933. Donatorii Bisericii au fost: Alexandru Nicolescu notar si Gheorghe Adam primarul comunei, care au cumparat locul de la contesa de Montesqio proprietara mosiei Ciorani. Gheorghe Ionescu a donat materialul lemnos si tabla pentru acoperis. Familia D. Petrescu din Bucuresti a donat clopotul mare si o candela. Familia Pr. Tatarascu a donat materialul pentru catapeteasma si cafas. Familia Dumitru Florea din Bucuresti a donat policandrul cu 18 lumini si un rand de vesminte. Familia Grigore Ene din Bucuresti a donat sfintele vase. Familia Capitan Barbulescu a donat cristelnita pentru botez. Familia Alexandru Popescu a donat 20000 de caramizi. Doamna Ecaterina Nicolescu din Bucuresti a donat Sf. Chivot.

Sfintirea Bisericii s-a facut la 27 noiembrie 1933 la care au luat parte: Prea Sfintitul Episcop Platon Ciosul, P.C. Parintele Vicentiu Pop Protoiereu si P.C. parinti

Arh. Nicolae Iordan și Evghenie, înconjurat de un sobor de preoți și un număr mare de credincioși. Între anii 1979 -1983 în urma stricăciunilor provocate de marele cutremur din 4 martie 1977, Biserica a fost consolidată, restaurată radical și învelită cu tablă alba galvanizată. S-a consolidat turla mare, s-a marit pridvorul bisericii cu 1.50 metri. S-a tencuit în praf de piatră la exterior, s-a îmbrăcat cu covoare de iută, s-a îmbogățit inventarul cu vestimente și cărți de ritual. Biserica a fost împodobită cu pictură nouă, frescă, de către pictorul bisericesc Vasile Nicolae din Buda - Palanca, Județul Prahova, prin strădania deosebită a Preotului Paroh Constantin Radu, ajutat de cântărețul Petre Catalin, de membrii consiliului parohial și contribuția tuturor credincioșilor. La 27 octombrie 1983 în zilele Preafericitului Părinte Patriarh Iustin, a fost resfintită de P. C. S. Iconom Stavrofor Stefan Savulescu protopopul Protoiereiei Ploiești Județul Prahova, ca delegat al Preafericitului Părinte Patriarh, de P. C. Sa Preot Constantin Radu parohul Bisericii, și un distins sobor de preoți de la parohiile învecinate.

Ca orice Biserica ortodoxă pe lângă activitatea liturgică și misionară Parohia Cioranii de Jos II are și o bogată activitate Social Filantropică. Această activitate se rezumă la câteva aspecte esențiale, în primul rând activitatea ei miluitoare de oameni se rasfrange asupra celor aflați în suferință și în lipsuri duhovnicești și materiale.

Asezământul Social a fost înființat în 18 Mai 2004, prin darea în folosință gratuit, Parohiei Cioranii de Jos II, de către Primăria Ciorani, pentru acte de binefacere pe o perioadă de 35 ani, cu binecuvântarea P.S. Sebastian Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

De acest Asezământ Social beneficiază persoane fără adăpost, copii abandonati, persoane supuse violenței în familie, călătorii care rămân înzăpeziti iarnă, persoane nevoiașe în mod gratuit.

Parohia are o microcantină unde servesc o masă caldă o zi pe săptămână 25 persoane. Mai beneficiază de programul desfășurat de Patriarhia Română în colaborare cu lanțul de magazine Selgros Cash & Carry „Masă Bucuriei” primind alimente și produse non-alimentare.

În prima fază a funcționat cu două camere și o mică bucatărie, fiind renovată de P.C. Paroh Radu Constantin.

În anul 2008 Primăria Ciorani, prin bunăvoința D-lui Primar Marin Voicu, a alocat suma de 35.000 lei parohiei și cu fondurile bisericii preotul i-a investit la modernizarea acestui asezământ.

Lucrările au început la 10 aprilie 2008 și s-au terminat la 1 iunie 2008. Preotul paroh s-a implicat personal în reabilitarea și extinderea acestui asezământ social, s-a extins clădirea cu încă două camere, hol, baie, bucatărie și living, s-a acoperit în întregime cu tablă galvanizată, s-a înlocuit tâmplăria cu geamuri termopan, s-a înzestrat toate camerele cu mobilier nou și s-a dotat bucatăria și baia cu cele necesare. S-a racordat la gaze naturale făcându-se încălzire centrală și apă caldă. Toate aceste lucrări au fost posibile datorită bunăvoinței următorilor sponsori:

- D-l primar Marin Voicu a donat tamplaria de termopan, 100 foi tabla de la un credincios anonim si 50 foi de la biserica.

- Gresia si instalatia sanitara de la D-l Raicu Mihai din Ploiesti de la firma Alea Raicu.

- O parte de cherestea si 60 saci ciment si var au fost donate de firma Laurvanico – Ciorani.

Primaria a donat 6m³ de beton pentru fundatie.

Instalatia electrica, sanitara, imprejmuirea si alte lucrari au fost efectuate voluntar de credinciosii parohiei noastre.

Multe alte lucrari au fost facute din fondurile parohiei Cioranii II. Investitia se ridica la aproape 100.000 lei.⁸

2. Biserica „Adormirea Maicii Domnului” - Parohia Cioranii de Jos I

Denumirea	Biserica "Adormirea Maicii Domnului"
Parohia	Parohia Cioranii de Jos I
Datare	1746
Tip	Biserică
Cultul	ortodox
Localizare pe hartă	Localizează pe harta României
Județ	Prahova
Localitate	CIORANII DE JOS
Comuna	CIORANI
Protopopiat	Protoieria Urlați
Episcopie/Arhiepiscopie	Arhiepiscopia Bucureștilor
Mitropolie	Mitropolia Munteniei și Dobrogei
Clerici	Preot Paroh Matei Radu

Sursa: <http://lacasedecult.cimec.ro/RO/Documente/asp/detaliu.asp?k=27784-1>

3. Biserica „Adormirea Maicii Domnului” - Parohia Cioranii de Sus

Denumirea	Biserica "Adormirea Maicii Domnului"
Parohia	Parohia Cioranii de Sus
Datare	1891
Tip	Biserică
Cultul	ortodox
Localizare pe hartă	Localizează pe harta României
Județ	Prahova

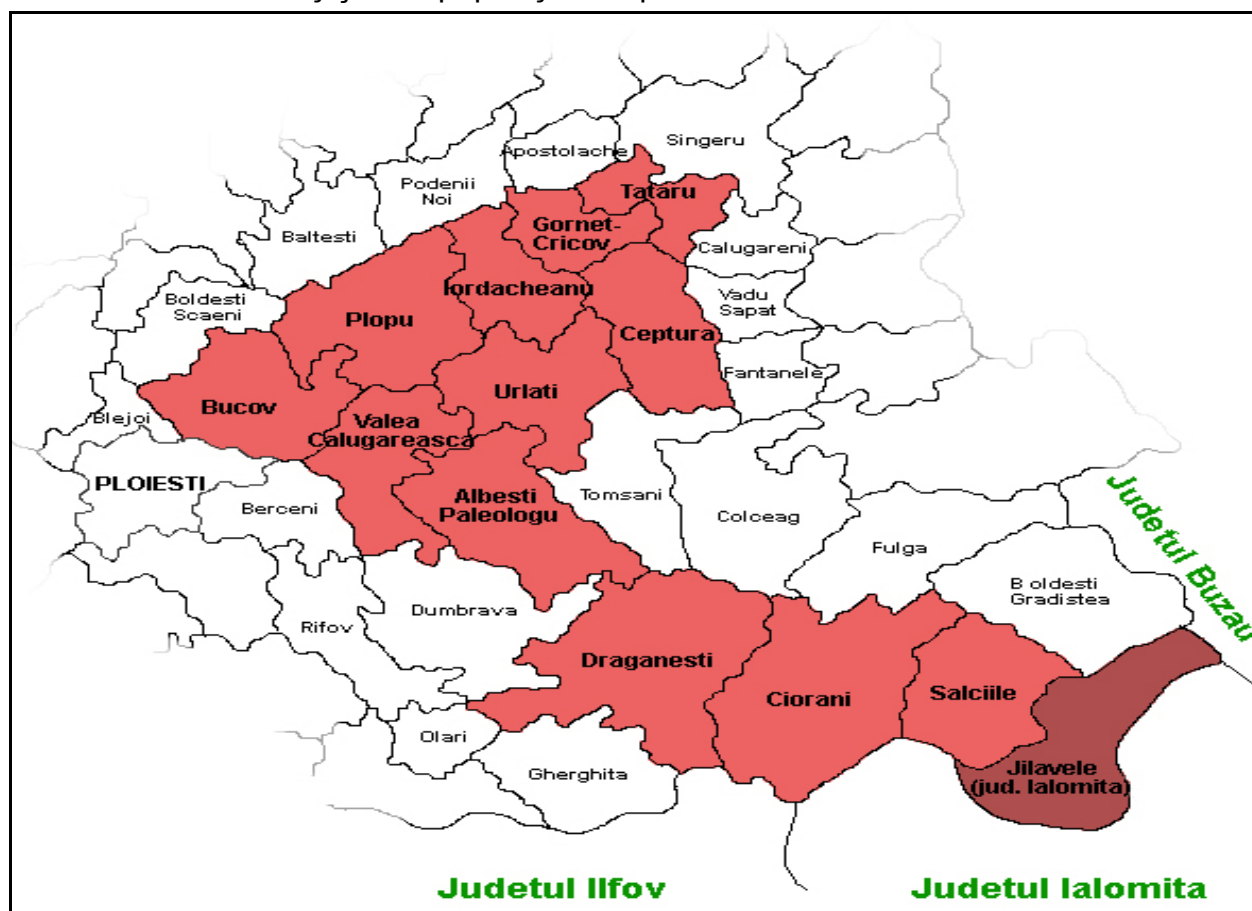
⁸ http://parohia_cioranii_de_jos.crestinortodox.ro/Asezamantul-Sfintii-Apostoli-Petru-si-Pavel-.html

Localitate	CIORANII DE SUS
Comuna	CIORANI
Protopopiat	Protoieria Urlați
Episcopie/Arhiepiscopie	Arhiepiscopia Bucureștilor
Mitropolie	Mitropolia Munteniei și Dobrogei
Clerici	Iancu Teodor, Bănică Petre

Sursa: <http://lacasedecult.cimec.ro/RO/Documente/asp/detaliu.asp?k=27786-1>

Comuna Ciorani face parte din Asociația Grupul de Acțiune Locală Meleagurile Cricovului care a fost înființată legal în data de 22 septembrie 2016 iar în data de 25 noiembrie 2016 a fost semnat contractul de finanțare în cadrul Axei LEADER din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020.

Asociația Grupul de Acțiune Locală Meleagurile Cricovului este o entitate ce reprezintă un parteneriat public–privat, care reunește 55 de parteneri (13 autorități publice; 42 reprezentanți ai sectorului privat și ai societății civile) din zona sud-est a județului Prahova (comunele: Albesti – Paleologu, Bucov, Plopu, Ceptura, Drăgănești, **CIORANI**, Gornet Cricov, Iordăcheanu, Tataru, Sălciile, Valea Călugărească, și orașul Urlați) și o zonă din nord-vestul județului Ialomița (comuna Jilavele), acoperind un teritoriu cu 13 localități și cu o populație de aproximativ 69.926 locuitori.

Asociația Grupul de Acțiune Locală Meleagurile Cricovului a fost înființată legal în data de 22 septembrie 2016, în data de 25 noiembrie 2016 fiind semnat contractul de finanțare în cadrul Axei LEADER din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020.

GAL Meleagurile Cricovului este un facilitator solid al dezvoltării rurale integrate, focalizat pe modernizare economică și coeziune socială. Prin mobilizarea partenerilor și resurselor (naționale și europene), sprijină comunitățile rurale în:

- Consolidarea identității și tradițiilor locale,
- Creșterea capacității economice și productivitatea agricolă,
- Îmbunătățirea calității vieții prin infrastructură, incluziune și inovare.

Stilizat, teritoriul GAL “Meleagurile Cricovului” are forma unui pocal, plin cu vin cu arome fine, de Dealu Mare, ale cărei miresme se împletesc cu parfumul îmbătător al fructelor, pentru a echilibra și acoperi mirosul înțepător al nămolurilor adăpostite în albia Cricovului sau în adâncurile “Ochiului Bărașanului”, așa cum mai este numit Lacul Rodeanu din Comuna Jilavele.

Metaforic vorbind, în cupa sa se amestecă, precum bulele unui vin spumos, Plopu, Bucov, Valea Călugărească, Urlați, Iordăcheanu, Gornet-Cricov, Tataru, Ceptura, alunecând ușor, spre baza cupei noastre imaginare, acolo unde Albești-Paleologu, **CIORANI**, Drăgănești, Sălciile și Jilavele creează suportul de sprijin al paharului închinat în cinstea locuitorilor întregului teritoriu, precum și oricărui vizitator.

Parteneriatul este realizat în cadrul Axei LEADER din Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR 2014-2020), care prevede finanțarea strategiilor integrate de dezvoltare locală, într-un cadru care încurajează abordarea partenerială și teritorială.

Strategia de dezvoltare locală aferentă teritoriului GAL MELEAGURILE CRICOVULUI ofera noi instrumente pentru o dezvoltare durabilă și aduce cu sine metodologii capabile să asigure satisfacerea nevoilor identificate la nivel local. În acest sens, SDL MELEAGURILE CRICOVULUI contribuie la dezvoltarea zonei rurale prin intermediul următoarelor obiective propuse a se atinge:

- dezvoltarea exploatareilor agricole de pe teritoriul GAL MELEAGURILE CRICOVULUI, cu scopul obținerii unor produse locale specifice care să reflecte identitatea zonei;

- dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole, incluzând tehnologii moderne, inovații și idei noi, precum și facilități pentru creșterea eficienței și productivității întreprinderilor și a valorii adăugate a produselor agricole;

- diversificarea activităților către noi activități non-agricole în cadrul gospodăriilor agricole;

- dezvoltarea microîntreprinderilor și întreprinderilor mici, respectiv obținerea de venituri alternative pentru populația din mediul rural și reducerea gradului de dependență față de sectorul agricol;

- diversificarea economiei din zona GAL MELEAGURILE CRICOVULUI prin creșterea numărului de microintreprinderi și întreprinderi mici din sectorul non-agricol, dezvoltarea serviciilor și crearea de locuri de muncă în zona GAL;

- încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale la nivelul teritoriului GAL MELEAGURILE CRICOVULUI;

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunității locale;

- integrarea grupurilor vulnerabile de pe teritoriul GAL MELEAGURILE CRICOVULUI, inclusiv integrarea minorităților locale (în special minoritatea romă, care are numărul cel mai ridicat în zona GAL);

- promovarea formelor asociative în vederea valorificării potențialului local autentic al teritoriului;

De asemenea, dezvoltarea serviciilor de bază pentru populație și a infrastructurii aferente, crearea și menținerea de locuri de muncă sustenabile, înființarea și consolidarea afacerilor, dezvoltarea de produse, servicii și activități care generează locuri de muncă și un venit suplimentar sunt esențiale pentru îmbunătățirea standardelor de viață din teritoriul GAL MELEAGURILE CRICOVULUI.

La nivelul zonei GAL, renovarea și dezvoltarea satelor și mai ales, îmbunătățirea infrastructurii, protejarea resurselor de apă și aer nu sunt doar o cerință esențială pentru îmbunătățirea calității vieții și creșterea atractivității zonelor rurale, ci și un element esențial în utilizarea eficientă a resurselor și protecția mediului.

Totodată, atragerea de tineri calificați reprezintă o metodă sustenabilă de regenerare și consolidare a comunității GAL MELEAGURILE CRICOVULUI. Abordarea acestei nevoi are legătura cu progresul social și economic în general, inclusiv cu îmbunătățirea accesului la bunuri și servicii publice și private, la produsele alimentare și tehnice, la domeniile profesionale și educationale.

3.13. Sănătate

Accesul populației la servicii medicale de bază reprezintă o componentă esențială a calității vieții și un indicator major al dezvoltării comunității. În comuna **CIORANI**, infrastructura de sănătate este limitată și se bazează în principal pe existența **cabinetului medicului de familie** și a unui **punct farmaceutic**, care asigură servicii medicale primare și distribuția de medicamente uzuale. Pentru investigații de specialitate și servicii spitalicești, locuitorii se deplasează către centrele urbane din județul Prahova (Urlești, Ploiești) sau din județele limitrofe.

Această situație generează mai multe provocări:

- **acces limitat pentru populația vârstnică și vulnerabilă**, care întâmpină dificultăți de mobilitate;
- **presiune asupra medicului de familie**, care devine principala resursă medicală disponibilă;
- **dependență ridicată de centrele medicale urbane**, ce implică costuri și timp suplimentar pentru pacienți.

În perioada 2025–2030, administrația locală își propune să consolideze serviciile de sănătate printr-un set de măsuri prioritare:

1. **Modernizarea și dotarea cabinetului medical existent**, cu echipamente de diagnostic și tratament de bază (ecograf, EKG, aparatură pentru analize de laborator rapide).
2. **Crearea unor parteneriate cu Direcția de Sănătate Publică și unitățile medicale județene**, pentru organizarea de caravane medicale periodice (screening oncologic, oftalmologic, stomatologic).
3. **Susținerea instalării unui centru de permanență medicală** sau a unui punct de prim ajutor în regim non-stop, care să asigure intervenții rapide pentru cazurile de urgență.
4. **Dezvoltarea serviciilor farmaceutice locale**, prin atragerea de operatori privați sau prin sprijinirea extinderii punctului farmaceutic existent.
5. **Promovarea telemedicinii**, ca soluție modernă de reducere a decalajelor în accesul la consultații de specialitate.

Obiectiv strategic: Îmbunătățirea accesului populației la servicii medicale de calitate, reducerea timpului de intervenție pentru urgențe și asigurarea unui cadru de prevenție medicală activă.

Indicatori de rezultat:

- număr de dotări medicale achiziționate (până în 2030);
- număr de campanii de screening organizate anual;
- procent de populație cu acces la consultații de specialitate în comună;
- timp mediu de răspuns la urgențe.

Tabelul nr. 11: Situația sistemului de sănătate din comună

SĂNĂTATE	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Medici de familie-proprietate publică-număr	-	-	-	-	-	-	-
Medici de familie-proprietate privată -număr	3	3	3	2	2	2	2
Personal mediu sanitar-sector public-	-	-	-	-	-	-	-
Personal mediu sanitar-sector privat-	8	9	10	10	11	13	13
Stomatologi -sector privat-	1	3	3	3	3	3	3
Farmacisti - sector privat-	4	1	1	3	3	3	3
Cabinete medicale individuale (de familie) - sector public	-	-	-	-	-	-	-
Cabinete medicale individuale (de familie)- sector privat	3	3	3	2	2	2	2
Cabinete stomatologice - sector privat	2	3	3	3	3	3	3
Farmacii - sector privat	2	2	1	2	1	3	3
Puncte farmaceutice - sector privat	1	1	1	-	1	1	1

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=ART108B>

3.14. Asistență socială

Asistența socială reprezintă un element esențial al dezvoltării comunitare, având rolul de a proteja persoanele vulnerabile, de a reduce inegalitățile și de a sprijini integrarea socială. În comuna **CIORANI**, sistemul de asistență socială se bazează în principal pe structurile administrative locale, în special **Primăria și serviciul de asistență socială**, care coordonează acordarea de beneficii și servicii către grupurile vulnerabile.

Situația actuală

- Serviciile sociale sunt furnizate către **persoanele vârstnice, familiile cu venituri reduse, persoanele cu dizabilități** și alte categorii vulnerabile.
- Sunt implementate programe sociale de bază, precum:
 - **alocații pentru persoane nevoiașe,**
 - **ajutoare pentru încălzire,**
 - **asistență pentru persoane izolate sau dependente,**
 - **suport pentru accesul copiilor la educație.**
- În contextul îmbătrânirii populației (indicele de îmbătrânire >100), presiunea asupra serviciilor sociale este în creștere, necesitând resurse suplimentare și strategii adaptate nevoilor reale ale populației.

Provocări identificate

1. **Acces limitat la servicii specializate** pentru anumite grupuri (ex. persoane cu dizabilități severe sau boli cronice).
2. **Capacitate administrativă redusă** pentru implementarea programelor complexe de sprijin social.
3. **Dependența de resurse externe** (finanțare județeană sau europeană) pentru proiecte sociale noi.
4. **Necesitatea creșterii incluziunii sociale** pentru grupurile marginalizate, inclusiv minorități și persoane cu risc de excluziune.

Direcții strategice 2025–2030

- **Extinderea serviciilor sociale locale**, prin crearea unor centre de zi pentru vârstnici, servicii de îngrijire la domiciliu și consiliere socială.
- **Dezvoltarea programelor de incluziune socială**, pentru sprijinirea familiilor vulnerabile, reducerea sărăciei și prevenirea excluziunii copiilor și tinerilor.
- **Creșterea capacității instituționale** a serviciului de asistență socială, inclusiv prin formarea profesională a personalului și digitalizarea proceselor administrative.
- **Implementarea unor parteneriate cu ONG-uri și instituții județene**, pentru acces la proiecte naționale și europene de asistență socială.
- **Monitorizarea și evaluarea impactului programelor sociale**, cu ajustarea constantă a măsurilor în funcție de nevoile reale ale comunității.

Obiectiv strategic: creșterea gradului de protecție socială a populației vulnerabile, îmbunătățirea calității vieții și prevenirea excluziunii sociale, în concordanță cu politicile naționale și europene.

Indicatori de rezultat:

- număr de beneficiari ai serviciilor sociale;
- procentul persoanelor vârstnice care beneficiază de îngrijire la domiciliu;
- număr de programe de incluziune socială implementate anual;
- gradul de satisfacție al beneficiarilor serviciilor sociale.

3.15. Agricultură

Structura producției agricole

- Agricultura vegetală este orientată în principal pe culturi de câmp, legumicultură și pomicultură, adaptate condițiilor pedoclimatice locale.
- Agricultura de subzistență coexistă cu exploatații agricole comerciale, care utilizează tehnologii moderne de cultivare și irigații sporite.
- Creșterea animalelor, în special bovine și păsări, completează veniturile fermierilor și contribuie la diversificarea activității agricole.

Provocări identificate

- Fragmentarea proprietăților agricole, ceea ce limitează eficiența exploatațiilor și accesul la tehnologii moderne.
- Acces limitat la finanțare și subvenții, în special pentru tinerii fermieri și pentru investiții în mecanizare și sisteme de irigații.
- Riscuri climatice și tehnologice, care afectează productivitatea și calitatea recoltelor.
- Lipsa de infrastructură pentru procesarea și comercializarea produselor agricole, ceea ce reduce valoarea adăugată locală.

Direcții strategice 2025–2030

- Modernizarea exploatațiilor agricole, prin accesarea de fonduri europene (PNDR, submăsura 4.1 sau 6.1) pentru echipamente și tehnologii moderne.
- Diversificarea culturilor și promovarea produselor locale, inclusiv prin crearea de branduri locale și facilitarea accesului pe piețele județene și regionale.
- Dezvoltarea infrastructurii de procesare și depozitare, pentru a adăuga valoare producției agricole și a reduce pierderile post-recoltare.
- Sprijinirea tinerilor fermieri și a inițiativelor agricole inovative, pentru a preveni migrarea forței de muncă tinere către orașe.
- Implementarea unor măsuri de protecție împotriva riscurilor climatice, inclusiv sisteme de irigații, protecția solului și utilizarea tehnologiilor de agricultură de precizie.

Obiectiv strategic: creșterea competitivității agriculturii locale, dezvoltarea durabilă a exploatațiilor agricole și consolidarea rolului agriculturii ca motor al economiei comunei CIORANI.

Indicatori de rezultat:

- suprafață agricolă modernizată (ha);
- număr de exploatații agricole beneficiare de fonduri europene;
- creșterea producției medii pe hectar;
- număr de tineri fermieri înregistrați și sprijiniți;
- valoarea adăugată obținută din procesarea produselor agricole locale.

Fondul funciar reprezintă totalitatea terenurilor dintr-o țară sau o unitate administrativ-teritorială, indiferent de destinația, proprietarul sau categoria de folosință a acestora. În România, este reglementat de **Legea fondului funciar nr. 18/1991** și actualizat prin acte subsecvente.

Condițiile geografice și climaterice ale zonei au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole cum ar fi: cultura pomicolă, cultivarea plantelor și creșterea animalelor.

Fondul funciar al comunei pe categorii de folosință se prezintă în tabelul următor, astfel:

Tabelul nr. 12. Fondul funciar al comunei CIORANI la nivelul anului 2023

Structura fondului funciar	Hectare	%
Suprafață totală	8.045	100
Teren arabil	6.525	90,6
Pășuni	626	8,6
Vii și pepiniere viticole	44	0,7
Livezi și pepiniere pomicole	5	0,1
Suprafață agricolă totală	7.200	100
Păduri	244	28,8
Ape/bălți	167	19,8
Altele (construcții, căi de comunicații, terenuri degradate)	434	51,4
Suprafață neagricolă	845	100

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=AGR101B>

Modul de utilizare al terenurilor relevă o a pondere a terenurilor arabile de (90,6%) secundată, la mare distanță de pășuni (8,60%).

Pentru Comuna **CIORANI**, strategia dezvoltării agriculturii trebuie să aibă în vedere:

- integrarea producției agricole cu industria alimentară, rețeaua de depozitare, transport;
- refacerea efectivelor de animale pentru satisfacerea în parte a cerințelor populației;
- realizarea securității alimentare;
- distribuție și comercializare, corespunzător cerințelor de consum.

3.16. Economia

Analiza economică realizată pe baza datelor statistice disponibile are un caracter preponderent **cantitativ**, concentrându-se asupra numărului de agenți economici, fără a include indicatori calitativi esențiali, cum ar fi cifra de afaceri, profitul sau numărul de angajați. Această limitare subliniază necesitatea unei evaluări mai complexe a sectorului productiv, care să reflecte în mod fidel impactul economic real asupra comunității.

O examinare succintă a activității sectorului productiv în comuna **CIORANI** se impune din două perspective principale:

1. **Contribuția semnificativă a agenților economici locali** la dezvoltarea și autonomia comunității, întrucât funcționarea acestora stimulează ocuparea forței de muncă, generează venituri și consolidează infrastructura economică locală.
2. **Accesul la fonduri europene nerambursabile**, majoritatea disponibile pentru sectorul de producție, care pot facilita modernizarea și extinderea capacităților economice în conformitate cu standardele Uniunii Europene.

În mediul rural al comunei **CIORANI**, pe lângă agricultura de subzistență și cea comercială, se desfășoară o serie de **activități neagricole** cu impact pozitiv asupra comunității, cum ar fi prelucrarea materiilor prime agricole, comerțul local, transporturile și construcțiile. Aceste activități asigură venituri complementare și contribuie la creșterea gradului de ocupare al forței de muncă.

Structura economică a comunei

- **Activitatea industrială** este reprezentată de câteva unități economice locale, care valorifică preponderent resursele disponibile în teritoriu și angajează o parte redusă din populația activă.
- **Comerțul și serviciile** se manifestă printr-o gamă diversificată de activități destinate satisfacerii nevoilor locuitorilor, incluzând fabricarea produselor de panificație și patiserie, construcții civile și lucrări de zidărie, activități de transport și alte servicii locale.

Profilul economic al comunei este **preponderent agricol**, cu accent pe **legumicultură**, aceasta reprezentând principala sursă de venit și contribuind cel mai mult la ocuparea forței de muncă. Cu toate acestea, o parte semnificativă a populației active își desfășoară activitatea și în alte sectoare: industrie, servicii, finanțe, transport sau administrație, atât în cadrul localității, cât și în afara acesteia sau în străinătate.

Potențialul economic

Potențialul economic al comunei **CIORANI** este **predominant agricol și zootehnic**, existând premise pentru dezvoltarea activităților de procesare și comercializare a produselor agricole, precum și pentru valorificarea resurselor locale în scopul creșterii veniturilor și diversificării economiei rurale. În perspectivă, consolidarea sectorului productiv poate fi realizată prin investiții în modernizarea tehnologiilor

agricole, sprijinirea antreprenoriatului local și accesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii și crearea de locuri de muncă durabile.

3.17. Administrația Publică Locală

Conducerea Primăriei comunei **CIORANI** este reprezentată de către domnul Primar **Marin Voicu** (PSD), împreună cu Domnul Viceprimar **Adrian Ioan-Muşat** (PSD) și Secretar General **Mirică Nina**.

Primăria Comunei **CIORANI** este organizată și funcționează potrivit prevederilor Legii nr. 215/2001 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, OUG 57/2019 și în conformitate cu hotărârile Consiliului Local **CIORANI** privind aprobarea organigramei, a numărului de posturi și a statului de funcții ale aparatului propriu de specialitate.

Primarul, viceprimarul, secretarul, împreună cu aparatul propriu de specialitate constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, denumită Primăria Comunei **CIORANI** care aduce la îndeplinire hotărârile Consiliului Local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

Consiliul Local **CIORANI**, prin primăria comunei realizează atribuțiile conferite de Legea administrației publice locale nr. 215/2001 cu modificările și completările ulterioare, OUG 57/2019.

Serviciile furnizate de Primăria comunei **CIORANI** cetățenilor se realizează prin intermediul compartimentelor (conform Organigramei Primăriei **CIORANI**, vezi <http://www.primariaciorani.ro/program.htm>):

Serviciile furnizate de Primăria comunei **CIORANI** cetățenilor se realizează prin intermediul:

- Compartiment Stare Civilă
- Compartiment Asistență Socială Relații Publice
- Compartiment Registratură, Monitarizare Proceduri Administrative și Arhivă;
- Compartiment Registru Agricol și Cadastru Funciar;
- Compartiment Fonduri Europene;
- Compartiment Achiziții Publice;
- Compartiment Urbanism;
- Compartiment Gospodărie Locală;
- S.V.S.U;
- Compartiment Financiar-Contabil și Resurse Umane;
- Poliție Locală;

➤ Compartiment Cultura.

Consiliul Local **CIORANI** este format din 15 consilieri locali. În urma alegerilor desfășurate în anul 2024, componența Consiliului Local CIORANI arată astfel:

- 7 consilieri PSD;
- 4 consilieri Alianța PMP-Forța Dreptei;
- 2 consilieri AUR;
- 1 consilier USR;
- 1 consilier România în Acțiune (conform datelor prelucrate de pe site-ul

<http://www.primariaciorani.ro/index.php-option=content&pcontent=1&task=view&id=31&Itemid=62.htm>)

Marea problemă a primarului și a Administrației Publice locale a fost și va fi bugetul local. Primarul, prin implicarea sa directă și printr-o bună colaborare cu Consiliul Județean Prahova și cu Direcția Generală a Finanțelor Publice Prahova, a încercat să găsească toate sursele financiare posibile pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare propuse.

Obiectivele realizate sunt de importanță majoră pentru strategiile de dezvoltare propuse.

Important este că primarul acestei comune a realizat aceste lucruri cu muncă asiduă și cu responsabilitate, cu sprijinul Consiliului Local **CIORANI** și al angajaților primăriei.

Potrivit legii, primăria comunei **CIORANI** îndeplinește următoarele categorii principale de atribuții:

- atribuții privind organizarea și funcționarea aparatului de specialitate al consiliului local, instituțiilor și serviciilor publice de interes local și societăților comerciale;
- atribuții privind dezvoltarea economico-socială a comunei;
- atribuții privind gestionarea patrimoniului comunei;
- atribuții privind gestionarea serviciilor publice din subordine;
- atribuții privind cooperarea inter-instituțională;
- alte atribuții prevăzute de lege.

Toate informațiile de interes public utile pentru cetățenii comunei sunt prezentate și actualizate la avizierul din holul primăriei. De asemenea, pe site-ul primăriei sunt aduse la cunoștința celor interesați diferite informații de interes public: hotărâri ale Consiliului local, declarații de avere, organigrama, programul de funcționare al serviciilor publice, datele de contact ale instituției și ale reprezentantului legal.

Primăria dispune de un sistem informatizat și de rețea de calculatoare. Există baze de date la nivelul instituției, îndeosebi la nivelul serviciului economic al primăriei.

3.18. Analiza SWOT

Analiza prezintă urmărește identificarea punctelor forte și a vulnerabilităților comunei Ciorani, precum și evidențierea oportunităților actuale și viitoare de dezvoltare, în corelație cu scenariile rezultate din implementarea strategiei propuse. Absența unei strategii coerente de dezvoltare conduce la imposibilitatea atragerii investițiilor și a fondurilor europene, precum și la limitarea progresului socio-economic local. În acest context, administrația publică locală a conștientizat importanța demersului strategic și a inițiat elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală.

Obiectivul principal al acestei analize este de a sintetiza datele existente și de a le integra într-o perspectivă orientată spre dezvoltare sustenabilă, compatibilă cu cerințele secolului XXI și cu programele și proiectele aferente. Analiza constituie fundamentul întregului demers strategic și reprezintă un instrument modern de justificare a proiectelor de dezvoltare. Relevanța acestei abordări constă în capacitatea de a transforma constrângerile anterioare în oportunități de progres.

Orice comunitate trebuie să adopte și să promoveze o viziune strategică asupra dezvoltării sale. Lipsa unei asemenea viziuni generează o administrare fragmentată, cu riscul ratării oportunităților și al utilizării ineficiente a resurselor. Experiența internațională demonstrează că proiectele și programele operaționale au o rată superioară de succes atunci când sunt integrate într-un cadru strategic coerent și coordonat.

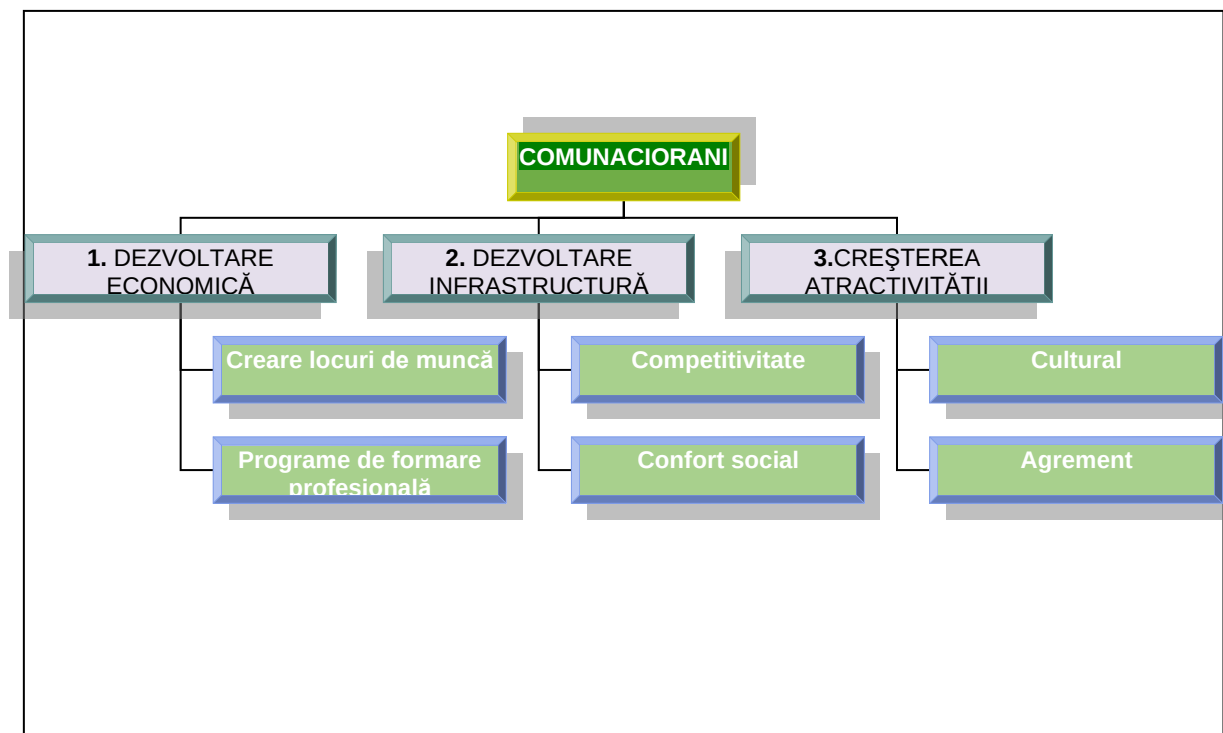
Procesul de Planificare Strategică (PPS) pentru comuna Ciorani a avut ca scop definirea direcțiilor majore de dezvoltare pentru un orizont de 5–7 ani. Principalele etape metodologice au inclus: analiza preliminară, definirea viziunii de dezvoltare, analiza sectorială pe domeniile prioritare și elaborarea documentului strategic. Principiile directoare ale PPS au fost: validitatea științifică, participarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea.

Pentru a fi eficientă, planificarea strategică trebuie susținută de un management strategic integrat la nivelul administrației publice locale, capabil să identifice și să valorifice oportunitățile în beneficiul comunității.

Analiza **SWOT** a fost utilizată ca instrument fundamental de evaluare, având ca dimensiuni: **punctele forte (Strengths)**, **punctele slabe (Weaknesses)**, **oportunitățile (Opportunities)** și **amenințările (Threats)**. Această metodologie facilitează concentrarea atenției asupra domeniilor critice și permite formularea de ipoteze acolo unde datele disponibile sunt insuficiente. În consecință, se poate evalua fezabilitatea planului de dezvoltare și condițiile necesare implementării acestuia.

Punctele forte și vulnerabilitățile sunt intrinseci comunei și strategiilor sale, în timp ce oportunitățile și amenințările derivă din mediul extern și din dinamica competitivă regională, factori asupra cărora comunitatea are un control limitat. Astfel, analiza SWOT constituie un cadru esențial pentru orientarea deciziilor strategice și pentru fundamentarea măsurilor de dezvoltare locală în perioada 2022–2027.

În urma analizei **SWOT** s-au identificat trei principii prioritare care ar trebui să stea la bază elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, și anume:

1. **Viața economică** a comunei **CIORANI**, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale: agricultură, viticultură, zootehnie, industrie și comerț.

Dezvoltarea și diversificarea activităților economice alternative care să asigure venituri și menținerea populației în comună, investițiile în exploatarea agricole, construirea și modernizarea întreprinderilor locale, cu precădere sub forma unor mici ateliere de artizanat, meșteșuguri, prelucrarea materiilor prime și reciclarea deșeurilor.

Consiliul Local va trebui să investească pentru revitalizarea vieții economice a comunei, aceasta fiind prioritatea numărul unu, deoarece produce efecte benefice, atât asupra comunității locale, cât și la nivel național. O economie sănătoasă și prosperă a comunei CIORANI ar determina o creștere a bunăstării membrilor ce alcătuiesc această comunitate.

2. **Infrastructura** necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;
- raportul valoarea investiției / efecte economico - financiare produse;
- raportul valoarea investiției / numărul beneficiarilor.

Modernizarea continuă a drumurilor locale existente, care să permită accesul cetățenilor la drumurile publice, județene și naționale, alimentarea cu apă potabilă și gaze naturale a satelor din comuna CIORANI, prin modernizarea rețelei de apă, a rezervoarelor și captărilor de apă potabilă, construirea rețelei de canalizare și amenajarea stațiilor de epurare a apelor uzate și tratarea acestora, în paralel cu realizarea unor proiecte integrate de infrastructură - care vor contribui la ameliorarea și

conservarea protecției mediului, sunt obiective majore ce trebuie corelate cu o serie de măsuri care să vizeze îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor agricole.

3. **Conex factorului economic**, un alt punct important pentru creșterea atractivității comunei îl constituie facilitățile culturale și de agrement pe care le oferă sau pe care ar putea să le ofere comuna, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit.

În cele ce urmează ne propunem analiza situației locale, din perspectiva potențialului investitor în economia locală a comunei **CIORANI**.

Atragerea de întreprinzători va genera ocupare profesională, venituri crescute ale locuitorilor, o utilizare mai eficientă a resurselor locale, apariția resurselor financiare necesare demarării unor proiecte de reabilitare/extindere a infrastructurii fizice și sociale, de protecție a mediului pentru promovarea zonei, etc.

Analiza își propune o prezentare a punctelor tari, slabe, a oportunităților și a riscurilor care determină spațiul geografic și socio-uman al comunei **CIORANI**, fiind împărțită pe capitolele de mai jos, în vederea atragerii investitorilor și investițiilor în zonă.

1. AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1. Suprafața administrativ-teritorială a comunei este de 8.045 ha, structurată astfel: teren arabil – 6.525 ha, pășuni – 626 ha, păduri – 244 ha, vii și pepiniere viticole – 44 ha. 2. Suprafața agricolă reprezintă aproximativ 89,5% din totalul teritoriului administrativ. 3. Potencial agricol ridicat, datorat existenței unor culturi agricole diversificate. 4. Oportunități de extindere a activităților agro-zootehnice. 5. Apartenența comunei la GAL „Meleagurile Cricovului”, ce facilitează accesul la finanțări nerambursabile și proiecte de dezvoltare. 6. Preponderența proprietății private asupra terenurilor agricole și asupra efectivelor de animale. 7. Nivel scăzut de utilizare a pesticidelor și îngrășămintelor chimice. 8. Condiții naturale favorabile pentru dezvoltarea unei agriculturi ecologice și sustenabile. 9. Costuri reduse de achiziție și exploatare a terenurilor agricole. 10. Potencial semnificativ pentru dezvoltarea sectorului zootehnic. 11. Forță de muncă disponibilă, cu costuri de angajare competitive. 12. Existența unei resurse umane locale implicate în activitățile agricole. 13. Posibilitatea de dezvoltare durabilă a agriculturii, susținută de practicile agricole cu impact redus asupra mediului.	1. Probleme de competitivitate și producție: • Agricultura este în mare parte de subzistență, cu competitivitate redusă; • Grad scăzut de mecanizare și echipamente insuficiente; • Producătorii nu pot acumula capital pentru investiții sau venituri suplimentare; • Lipsa inovării și criza mijloacelor de producție. 2. Infrastructură și servicii: • Infrastructura rurală și zootehnică este slab dezvoltată; • Fonduri insuficiente pentru modernizare; • Serviciile de consultanță se confruntă cu deficit de specialiști. 3. Promovare și comercializare: • Promovarea zonei rurale și a produselor tradiționale este limitată; • Dificultăți în valorificarea și comercializarea producției; • Cantități reduse de produse colectate și prelucrate. 4. Aspecte sociale: • Pondere mare a persoanelor vârstnice în forța de muncă agricolă; • Probleme în relațiile de producție.
OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI
1. Acces la fonduri europene pentru agricultură și dezvoltare rurală • PNDR: modernizarea fermelor, irigații, achiziția de utilaje agricole performante, dezvoltarea agriculturii ecologice și a lanțurilor scurte de	1. Schimbări climatice și fenomene meteo extreme 2. Secete, inundații sau înghețuri târzii care afectează culturile agricole și producția animalieră. 3. Scăderea și îmbătrânirea

aprovizionare.

2. Finanțări pentru infrastructură locală

- Modernizarea drumurilor comunale și vicinale, rețele de apă și canalizare, iluminat public, energie regenerabilă, prin Programul Operațional Regional și fonduri naționale.

3. Proiecte de dezvoltare a turismului rural și ecologic

- Fonduri pentru promovarea turismului cultural, gastronomic și agroturistic, inclusiv amenajarea de trasee, pensiuni rurale și obiective turistice locale.

4. Dezvoltarea serviciilor educaționale și sociale

- Modernizarea școlilor și grădinițelor, programe de educație non-formală, centre pentru tineri și seniori, prin fonduri europene și naționale.

5. Sprijin pentru IMM-uri și antreprenariat local

- Fonduri pentru stimularea afacerilor mici și mijlocii, crearea de locuri de muncă, activități non-agricole (prelucrarea produselor agricole, artizanat, servicii).

6. Promovarea produselor locale și tradiționale

- Acces la finanțări pentru marketing, etichetare și certificare a produselor agroalimentare specifice zonei.

7. Digitalizare și modernizarea administrației locale

- Proiecte pentru servicii electronice pentru cetățeni, soluții smart city și transparență în gestionarea fondurilor.

8. Parteneriate și cooperare intercomunitară

- Posibilitatea de a dezvolta proiecte comune cu alte comune sau instituții, pentru a accesa fonduri mai mari sau programe pilot.

populației active în agricultură

4. Migrația tinerilor spre orașe sau în străinătate, ducând la lipsa forței de muncă tinere și dinamice.

5. Fluctuații ale prețurilor pe piața produselor agricole

6. Instabilitatea pieței poate reduce profitabilitatea fermelor și poate descuraja investițiile.

7. Acces limitat la tehnologii moderne și mecanizare

8. Echipamentele învechite și lipsa investițiilor în tehnologie pot reduce competitivitatea.

9. Birocrație și dificultăți în accesarea fondurilor

10. Procedurile complexe pentru fonduri europene sau naționale pot întârzia sau împiedica implementarea proiectelor.

11. Concurență puternică din partea altor regiuni sau importuri

12. Produse agricole și agroalimentare din alte județe sau țări pot afecta vânzările produselor locale.

13. Degradarea infrastructurii rurale

14. Drumuri, rețele de apă sau energie slab întreținute pot împiedica dezvoltarea economică și comercializarea produselor.

15. Lipsa investițiilor în inovație și diversificare

16. Fără diversificare și tehnologii noi, fermele riscă să rămână necompetitive și vulnerabile la crize economice.

17. Schimbări legislative sau fiscale nefavorabile

18. Modificări ale subvențiilor, impozitelor sau reglementărilor pot afecta stabilitatea fermierilor și a afacerilor rurale.

19. Poluarea și degradarea mediului

20. Poluarea solului, a apei sau a aerului poate reduce calitatea producției și afectează sănătatea comunității.

2. INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Drumuri județene și acces la rețele principale – Conectivitate bună spre orașele din apropiere. Resurse naturale locale – Pajiști, terenuri agricole și zone verzi care pot fi valorificate sustenabil. Sprijin din partea autorităților locale pentru proiecte de infrastructură – Posibilitatea implementării unor programe de modernizare. Există structuri de colectare a deșeurilor și servicii de salubritate – Bază pentru dezvoltarea unui sistem mai eficient de gestionare a deșeurilor.	Drumuri comunale și vicinale deteriorate – Acces limitat în zonele mai îndepărtate, afectând transportul și comerțul local. Rețele de apă și canalizare insuficient dezvoltate – Lipsa acoperirii complete în unele cartiere rurale. Iluminat public limitat sau ineficient în unele zone – Scăderea siguranței și confortului comunității. Lipsa infrastructurii pentru gestionarea apelor pluviale – Riscuri de inundații locale. Gestionarea deșeurilor neuniformă – Lipsa programelor de colectare selectivă și reciclare.
OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI
Acces la fonduri europene și naționale pentru infrastructură-Modernizarea drumurilor comunale, rețelelor de apă și canalizare, iluminat public eficient. Proiecte de mediu și eficiență energetică-Energie regenerabilă, panouri solare pentru clădiri publice, eficiență energetică în iluminatul public. Dezvoltarea de spații verzi și zone de agrement-Promovarea turismului rural și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor. Implementarea sistemelor de colectare selectivă și reciclare-Programe comunitare pentru reducerea poluării și creșterea conștientizării ecologice. Parteneriate cu ONG-uri și instituții de mediu-Posibilitatea implementării de proiecte pilot de protecția mediului și dezvoltare durabilă	Degradarea continuă a infrastructurii-Lipsa întreținerii regulate poate crește costurile viitoare de reparații. Schimbările climatice-Secete, inundații sau furtuni care pot afecta drumurile, rețelele de apă și terenurile agricole. Poluarea mediului-Gestionarea deficitară a deșeurilor și poluarea apelor pot afecta sănătatea și atractivitatea zonei. Finanțare insuficientă sau întârziată-Blocarea proiectelor de modernizare din cauza lipsei resurselor financiare sau a birocratiei. Urbanizare necontrolată sau dezvoltare haotică-Construcții fără planificare corespunzătoare care afectează mediul și infrastructura existentă.

3. ECONOMIC

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1. Forța de muncă existentă și nefructificată la valoarea reală; 2. Existența unei comunități de afaceri locale reprezentată prin societăți comerciale; 3. Prezența unor activități economice neagricole în ultimii ani; 4. Forță de muncă disponibilă; 5. Existența rețelelor de comunicații (telefonie, internet, cablu); 6. Obținerea produselor ecologice prin existența potențialului; 7. Potențial de dezvoltare a turismului în zonă 8. Obținerea produselor ecologice prin existența potențialului; 9. Spații și terenuri disponibile pentru dezvoltări antreprenoriale; 10. preocuparea pentru introducerea tehnologiilor noi și pentru activitatea de cercetare – dezvoltare; 11. Existența în localitate a agenților economici, care ajută la dezvoltarea localității și la crearea de noi locuri de muncă. 12. Preocuparea pentru introducerea tehnologiilor noi și pentru activitatea de cercetare-dezvoltare.	1. Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru susținerea și promovarea unor investiții; 2. Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate și eficiență economică scăzută; 3. Lipsa unui management calitativ la nivelul afacerilor mici; 4. inexistența unor forme de promovare a comunei pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acesteia; 5. Infrastructura deficitară de asistență pentru afaceri; 6. Lipsa investițiilor străine; 7. Lipsa canalelor de colectare a produselor agricole; 8. Absența implementării sistemului de calitate în cadrul proceselor de producție și a produselor; 9. Informarea succintă cu privire la normele europene; 10. Absența implementării sistemului de calitate în cadrul proceselor de producție și a produselor; 11. Venituri mici ale populației; 12. Informarea succintă cu privire la normele europene; 13. Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate și eficiență economică scăzută; 14. Inexistența unor contacte mai strânse între administrație și agenții private; 15. Scăderea nivelului de pregătire al resurselor umane; 16. Spirit antreprenorial local redus; 17. Lipsa unui sistem informațional adecvat susținerii activităților din toate ramurile economiei, în vederea diversificării gamei serviciilor și activităților productive; 18. Lipsa unor investiții economice de tip parteneriat public – privat; 19. Lipsa unei strategii de marketing local și insuficienta promovare a produselor și serviciilor locale.

OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI
1. Dezvoltarea și diversificare serviciilor productive; 2. Fenomenul migratoriu pozitiv dinspre mediul urban spre comunitatea din CIORANI ; 3. Punerea la dispoziție de terenuri și spații din comună care pot fi folosite pentru dezvoltări antreprenoriale; 4. Valorificarea resurselor locale, realizând producții ce iau calea orașului; 5. Participarea la târguri de profil; 6. Programe guvernamentale pentru încurajarea inițiativelor locale, în special în domeniul dezvoltării zootehniei și a infrastructurii aferente; 7. Existența resurselor locale, care pot fi valorificate la potențialul maxim al lor; 8. Programe naționale de sprijinire a IMM prin acordarea de granturi; 9. Posibilitatea accesării creditelor cu dobândă subvenționată pentru crearea de noi locuri de muncă în mediul rural; 10. Valorificarea tradițiilor locale în diverse activități economice; 11. Programe guvernamentale în derulare de susținere a sectorului IMM; 12. Asistență financiară din partea Uniunii Europene pentru IMM-uri, prin Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP; 13. Încheierea de parteneriate a autorităților locale, cu investitori locali sau străini.	1. Legislația în continuă schimbare; 2. Oferte de creditare greu accesibile (garanții mari); 3. Numărul în scădere a populației active. 4. Datorită infrastructurii sociale neadecvate, raportate la potențialul comunei investitorii au un interes scăzut pentru începerea afacerilor în comună; 5. Nivelul scăzut al taxelor și impozitelor locale; 6. Rata ridicată a dobânzii la credite; 7. Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă; 8. Criza economică la nivel global dar și național; 9. Receptivitate și flexibilitate scăzută a populației locale la cerințele noi ale pieței, care determină în timp decalaje economice mari.

4. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența unităților școlare; - Suficienta cuprindere a preșcolarilor prin existența grădinițelor; - Existența căminului cultural, și a unei biblioteci; - Rezultate bune obținute de elevii din comuna; - Programe de investiții pentru reabilitarea infrastructurii educaționale; - Aplicarea unor programe pentru stimularea procesului de învățare continuă; - Implementarea programelor de integrare a copiilor de etnie în unitățile învățământului obligatoriu; - Majoritatea locuitorilor comunei au un nivel ridicat de pregătire școlară și profesională; - Management școlar adecvat în unitățile de învățământ public; - Reducerea numărului de elevi ce revin la un cadru didactic; - Spiritualitatea creștin-ortodoxă din comună este reprezentată printr-o parohie. - Autorități locale deschise, interesate de procesul educativ	- Scaderea calitatii învățământului la nivel național cu repercursiuni la nivel local; - Scăderea demografică a populației va conduce la micșorarea populației școlarizate în învățământul primar și gimnazial; - Lipsa unor politici educaționale care să fie corelate cu cererea de pe piața muncii; - Costul ridicat al programelor de educație profesională a adulților; - Lipsa psihologilor școlari; - Lipsa spațiilor de joacă pentru copii; - Cadre specializate care fac naveta. - Sistem educațional incomplet – nu există programe de pregătire pe tot parcursul vieții; - Scăderea nivelului de pregătire al resurselor umane; - Gradul de acoperire relativ ridicat a posturilor didactice din școli cu cadre suplinoare; - Procentajul relativ ridicat de elevi școlarizați în învățământul cu clase simultane; - Dotări limitate care să sprijine performanța școlară; - Lipsa programelor de calificare, recalificare pentru șomeri; - Inexistența unor programe educative pentru populație; - Inexistența unor programe de tipul a doua șansă; - Spații de joacă pentru copii insuficiente; - Inexistența unui centru de excelență pentru copii cu rezultate bune; - Lipsa măsurilor privind prevenirea abandonului școlar.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Acces la fonduri europene și naționale pentru modernizarea școlilor și dezvoltarea programelor educaționale (ex. Erasmus+, PNDR – Măsurile pentru educație rurală). - Organizarea de proiecte culturale și educative în parteneriat cu ONG-uri sau alte instituții - Implementarea de programe digitale și tehnologice în școli pentru creșterea	- Migrarea tinerilor în orașe sau în străinătate, care reduce participarea la viața educațională și culturală locală - Scăderea interesului pentru tradiții și activități culturale în rândul noilor generații - Infrastructura educațională învechită care afectează calitatea învățământului - Competiția cu alte activități recreative moderne care pot diminua implicarea comunității în evenimente culturale

competențelor digitale ale elevilor 4. Corelarea sistemului național de educație cu cerințele europene în domeniu; 5. Investiții private în domeniul educației; 6. Construirea de noi spații de joacă pentru copii; 7. Realizarea de mini-terenuri pentru activități sportive; 8. Reabilitarea căminului cultural; 9. Reabilitarea grădinițelor; 10. Existența unor programe comunitare și naționale de asigurare a accesului la educație pentru populațiile dezavantajate 11. Politici de stimulare a ocupării posturilor vacante pentru cadrele didactice și a menținerii cadrelor calificate.	5. Scăderea gradului de instruire școlară a populației tinere; 6. Scăderea natalității datorată și lipsei de coerență a politicilor sociale; 7. Grad ridicat de părăsire timpurie a sistemelor de educație și formare profesională continuă; 8. Necorelarea între politica de reorganizare a sistemului de educație și investițiile realizate; 9. Buget încă insuficient alocat învățământului public generând fenomene de dotare materială la limita necesarului unităților sau recurgerea la finanțare paralelă prin aportul familiilor; 10. Plecarea cadrelor didactice din sistemul de învățământ.
---	--

5. RESURSE UMANE - PIAȚA MUNCII

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1. Populație stabilă în Comuna CIORANI în număr de 4.594 (la 1 ianuarie 2025) din care 2.257 de sex masculin și 2.337 de sex feminin; 2. Populația aptă de muncă în procent mare; 3. Forță de muncă dispusă să lucreze în agricultură și domenii conexe 4. Comunitate stabilă, cu legături sociale strânse, care facilitează cooperarea și proiectele comunitare 5. Experiență acumulată în agricultură tradițională și meșteșuguri locale 6. Autoritățile publice locale dotate cu rețea de calculatoare, internet și servicii gestionate cu sistem IT; 7. Personal calificat la nivel de primărie; 8. Transparența funcționării sistemului instituțional pentru fiecare angajat 9. Specialiști în domenii variate de activitate cum ar fi: agricultură, silvicultură și pescuit, în industrie și construcții precum și în sectorul terțiar; 10. Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor; 11. Forța de muncă poartă amprenta caracteristicilor economiei rurale predominant agricole 12. Număr relativ redus al persoanelor inapte de muncă; 13. Nivel al șomajului mai redus; 14. Infraționalitatea extrem de redusă în comună. 15. Se acordă mare atenție serviciilor sociale;	1. Pregătirea școlară și deci nivelul de educație al populației rurale mult mai redus decât în mediul urban; 2. Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă; 3. Perturbarea structurii pe sexe; 4. Locuitorii zonei au o capacitate financiară relativ scăzută; 5. Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special; 6. Generalizarea procesului de îmbătrânire. 7. Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei; 8. Sporul natural negativ influențează dezvoltarea viitoare a comunei prin tendința de îmbătrânire a populației și scăderea forței de muncă; 9. Lipsa unor locuri de muncă în domeniul activităților productive și a serviciilor; 10. Număr destul de mare al populației dezocupate;
OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI
1. Implicarea autorităților locale în problemele comunității; 2. Grad redus de ocupare profesională, deci potențial important al forței de muncă locale, la salarii competitive la nivel regional (față de polii de creștere); 3. Existența Strategiei Naționale Antisărăcie; 4. Grad relativ redus de inadaptare socială a locuitorilor comunei;	1. Ieșirea persoanelor calificate din viața activă, ceea ce duce la micșorarea numărului acestora; 2. Fenomenul de reducere a populației rurale; 3. Îmbătrânirea demografică; 4. Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă;

5. Fondurile comunitare puse la dispoziție în domeniul social; 6. Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă pentru șomeri.	5. Dispariția tradițiilor locale, o dată cu trecerea timpului; 6. Majorarea numărului șomerilor în rândul tinerilor absolvenți.
--	---

CAPITOLUL 4. Strategia de dezvoltare propusă

4.1. Viziunea comunitară

Consultarea publică – etapă fundamentală în planificarea strategică locală

Una dintre etapele fundamentale ale procesului de planificare și programare strategică, derulată fie concomitent cu auditul teritorial, fie imediat după finalizarea acestuia, este consultarea publică. Auditul teritorial furnizează un set de date obiective, de natură demografică, economică, socială și infrastructurală, constituind astfel fundamentul tehnic al procesului. Complementar, consultarea publică introduce dimensiunea subiectivă, ancorată în percepțiile, atitudinile și reprezentările comunității. Prin urmare, acest mecanism nu se limitează la o simplă colectare de informații, ci devine un instrument de cunoaștere participativă, prin care se obține o perspectivă integrată asupra realităților locale.

Rolul consultării publice este unul esențial, întrucât ea permite articularea unei viziuni strategice ancorate în experiențele cotidiene ale cetățenilor. Pe lângă evaluarea percepțiilor asupra serviciilor publice sau a calității vieții, consultarea facilitează captarea valorilor, a așteptărilor și a aspirațiilor colective. În acest mod, procesul nu doar completează imaginea furnizată de datele statistice, ci și conferă legitimitate deciziilor ulterioare prin integrarea voinței comunitare în agenda de dezvoltare.

Funcții și beneficii ale consultării publice

Unul dintre principalele avantaje ale consultării constă în fundamentarea obiectivă și realistă a procesului de selecție și prioritizare a direcțiilor de dezvoltare și a investițiilor. Datele generate permit o mai bună calibrare a intervențiilor publice, reducând riscul alocării ineficiente a resurselor și maximizând impactul asupra comunității. Totodată, implicarea activă a cetățenilor stimulează responsabilizarea socială, transformându-i pe aceștia din simpli beneficiari în parteneri ai actului de guvernare locală. Astfel, se consolidează sentimentul de apartenență și coeziune comunitară, dimensiuni cruciale pentru durabilitatea proceselor de dezvoltare.

Din perspectivă socio-politică, consultarea publică reprezintă o formă concretă de exercitare a democrației participative, complementară mecanismelor reprezentative. Ea favorizează transparența și crește gradul de încredere în instituții, reducând decalajul dintre administrație și populație. În plus, contribuie la formarea unui cadru deliberativ în care opiniile divergente pot fi negociate și armonizate, aspect indispensabil pentru construcția unor politici publice incluzive.

În cadrul cercetării desfășurate la nivelul comunei Ciorani, județul Prahova, consultarea publică a vizat patru dimensiuni esențiale:

- gradul de satisfacție al populației față de calitatea vieții și serviciile publice locale;
- condițiile generale de trai și tendințele de migrație;

- încrederea în instituțiile publice și nivelul participării civice;
- percepțiile asupra schimbărilor și asupra potențialului de dezvoltare al comunității.

Metodologic, procesul s-a bazat pe ancheta sociologică, utilizând chestionarul ca instrument principal de culegere a datelor. Interviuul de tip față-în-față a fost preferat pentru a asigura un grad ridicat de autenticitate a răspunsurilor și pentru a permite observarea elementelor paraverbale ale comunicării. Acest format reduce influențele externe asupra respondenților și minimizează riscurile asociate comunicării mediate tehnologic (de exemplu, lipsa accesului la internet sau dificultăți de utilizare a dispozitivelor electronice).

Într-o primă etapă, interviurile individuale au favorizat exprimarea liberă și personală a opiniilor, evitând fenomene precum conformismul sau inhibiția socială, des întâlnite în interviurile de grup. Ulterior, pentru aprofundarea unor aspecte specifice – în special cele referitoare la agricultură și dezvoltarea locală – au fost organizate două sesiuni de tip focus-grup, la care au participat în principal reprezentanți ai administrației publice locale și ai sectorului agricol. Această combinație metodologică a permis triangularea datelor și obținerea unei imagini mai complexe și mai robuste asupra realităților sociale și economice din comună.

Consultarea publică reprezintă nu doar o etapă tehnică în procesul de planificare strategică, ci și o veritabilă platformă de co-construcție a dezvoltării locale. În cazul comunei Ciorani, aplicarea riguroasă a acestei metode a oferit o perspectivă detaliată asupra dinamicilor comunitare, contribuind la fundamentarea unor politici și strategii adaptate nevoilor reale ale populației. În plus, prin implicarea cetățenilor și a actorilor instituționali, consultarea a consolidat premisele unei guvernări participative și a creat cadrul necesar pentru asumarea colectivă a obiectivelor de dezvoltare.

În ceea ce privește tehnica de orientare a discuției, s-a utilizat un **ghid de interviu semistrukturat**, care a oferit operatorului libertatea de a adapta atât succesiunea, cât și formularea întrebărilor în funcție de dinamica interacțiunii cu respondenții. Această abordare metodologică a permis colectarea sistematică a datelor, asigurând în același timp flexibilitatea necesară pentru explorarea unor teme emergente, ce nu ar fi putut fi surprinse printr-un instrument rigid și complet standardizat. Deși utilizarea interviurilor semistrukturate reduce gradul de comparabilitate strictă între răspunsuri, ea favorizează o analiză calitativă mai aprofundată și mai nuanțată a opiniilor exprimate, contribuind astfel la o înțelegere mai completă a fenomenelor investigate.

Grupul țintă al cercetării a fost constituit din **persoane considerate resurse cheie pentru comunitate**: lideri de opinie, cetățeni cu o perspectivă largă asupra vieții locale, indivizi respectați și influenți, ale căror activități și realizări exercită un impact semnificativ asupra dezvoltării comunei. Participarea la cercetare a fost în întregime voluntară, fără stimulente materiale sau externe, singura motivație a respondenților fiind

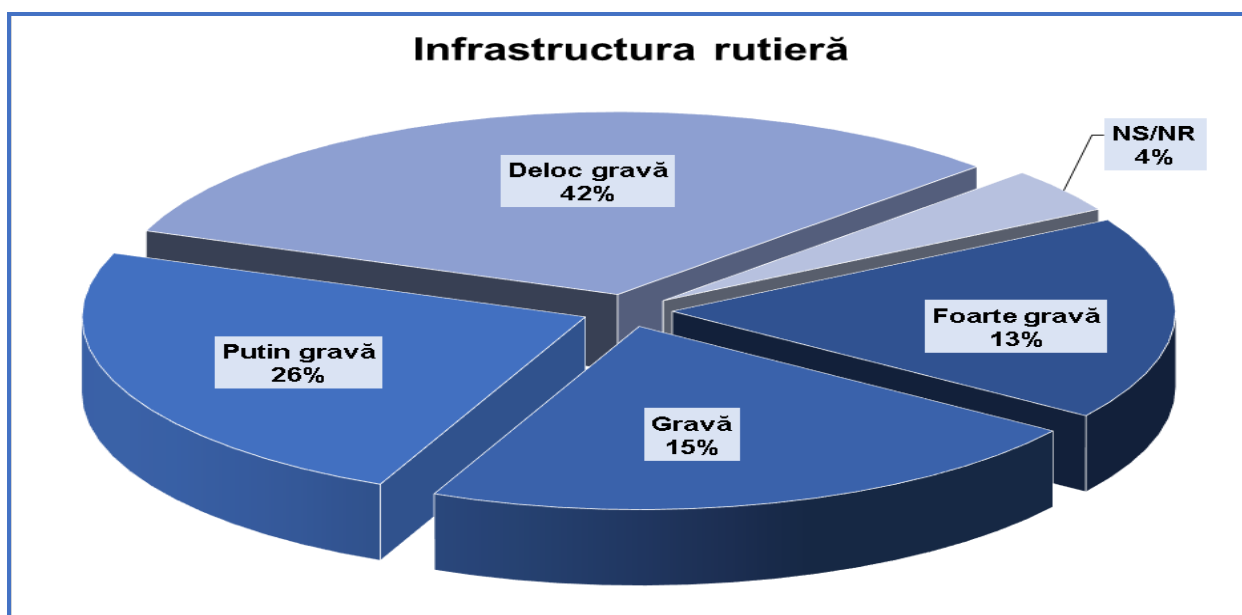
posibilitatea de a-și exprima opiniile și de a contribui la conturarea unei direcții de evoluție favorabile pentru comunitate. În acest context, criteriile demografice standard (precum vârsta, sexul, nivelul de educație sau ocupația) au fost utilizate exclusiv în scop informativ, fără a influența selecția participanților sau analiza rezultatelor.

Ghidul de interviu a fost structurat pe **șapte domenii principale**, vizând atât identificarea problemelor cu care se confruntă comunitatea, cât și evidențierea avantajelor locale ce pot fi transformate în oportunități de dezvoltare socio-economică:

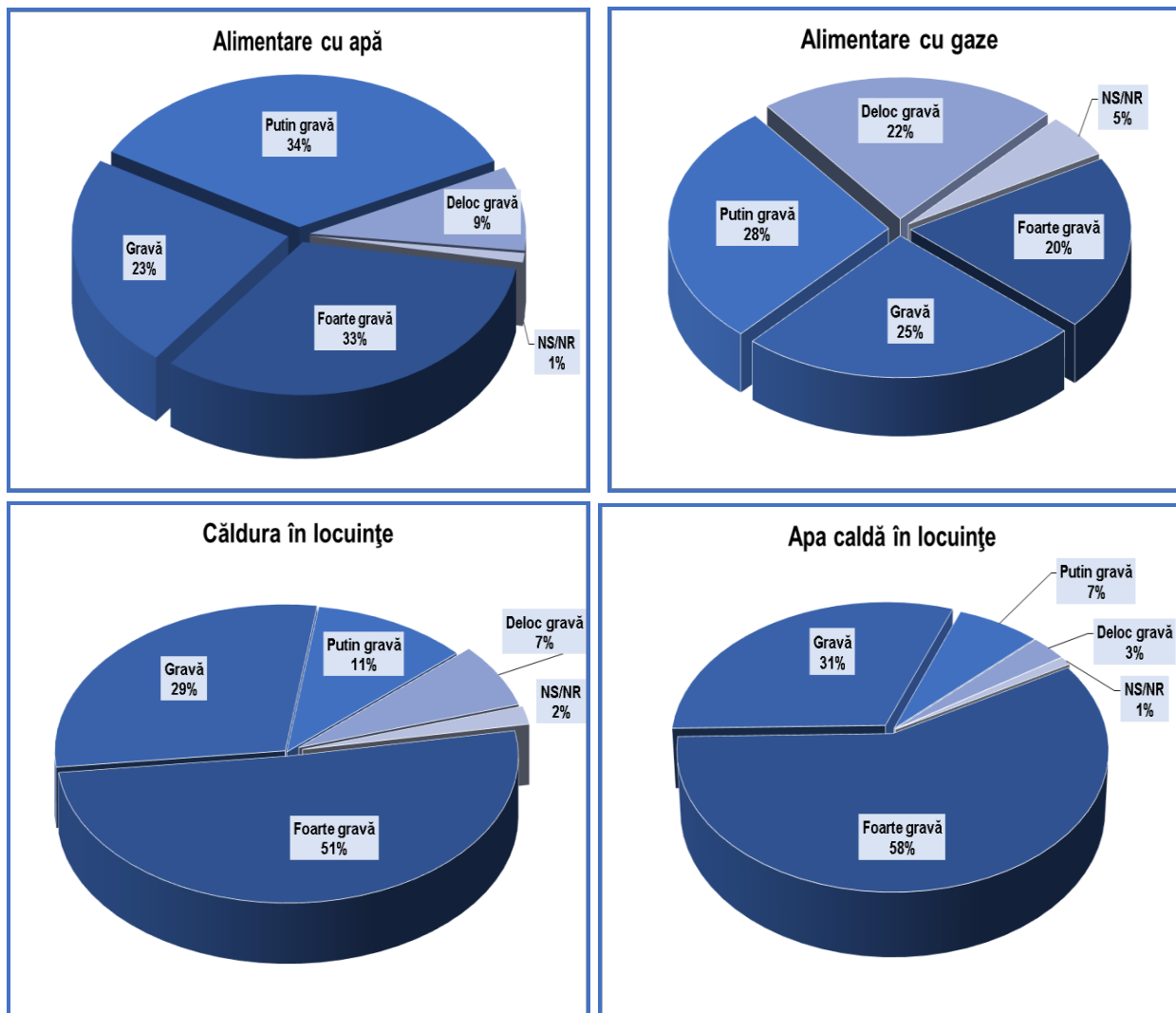
1. Teritoriul;
2. Populația;
3. Activitățile economice;
4. Organizarea socială și instituțională;
5. Analiza generală a comunei;
6. Politica locală actuală;
7. Strategii de dezvoltare.

Analiza rezultatelor se bazează pe răspunsurile a **100 de participanți considerați reprezentativi pentru întreaga comună Ciorani**, constituind astfel fundamentul empiric pentru elaborarea **Strategiei de Dezvoltare Locală 2025–2030**. În cadrul acesteia, opiniile și percepțiile cetățenilor reprezintă unul dintre cei trei vectori principali de fundamentare a direcțiilor strategice de dezvoltare pentru perioada analizată.

Unul dintre aspectele analizate a fost **infrastructura de transport și utilități**, considerată un punct critic de intervenție. Situația actuală a drumurilor a fost percepută ca fiind **foarte gravă** de către 13% dintre respondenți și **gravă** de către 15%. Este de menționat că accesarea fondurilor pentru investiții de către Primăria UAT Ciorani în exercițiul financiar precedent a permis remedierea parțială a situației drumurilor, conducând la îmbunătățirea semnificativă a infrastructurii rutiere existente pe raza comunei.

Și în ceea ce privește infrastructura de utilități observăm un grad ridicat de nemulțumire a cetățenilor, cauzat de lipsa sistemelor de alimentare cu apă și mulțumire determinată de prezența sistemului de alimentare cu gaze naturale. 45% dintre cei chestionați doresc extinderea rețelei de apă, iar 42% doresc extinderea rețelei de gaze în localitatea **CIORANI**.

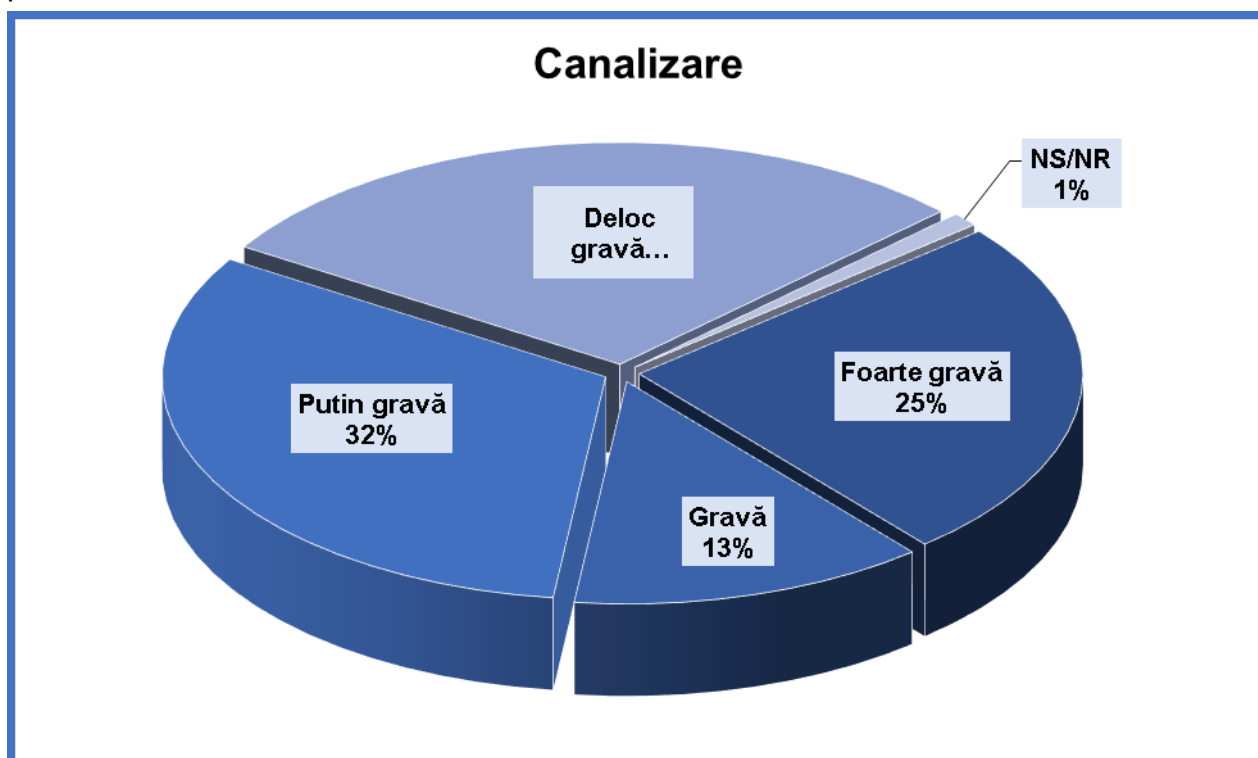
O problemă deosebit de importantă, care derivă în mod direct din lipsa unei rețele moderne și funcționale de alimentare cu apă și gaze naturale, este absența apei calde menajere în locuințe. Pentru o mare parte a populației din comuna Ciorani, această deficiență reprezintă o dificultate majoră în desfășurarea vieții cotidiene. Conform datelor culese, **58% dintre respondenți au apreciat lipsa apei calde ca fiind o problemă foarte gravă**, fapt care evidențiază impactul semnificativ asupra confortului personal, igienei și calității generale a vieții.

În ceea ce privește asigurarea încălzirii locuințelor, situația se dovedește de asemenea problematică. Aproximativ **51% dintre cetățeni au declarat că insuficiența sau ineficiența sistemului de încălzire reprezintă o problemă gravă**. Această percepție este însă nuanțată de existența unor soluții alternative, adoptate la nivelul

gospodăriilor. Astfel, răspunsurile mai favorabile se explică prin faptul că numeroase locuințe sunt dotate cu sobe sau sisteme individuale de încălzire, care reușesc parțial să compenseze lipsa unor rețele publice eficiente.

În prezent, în comuna Ciorani, locuințele dispun fie de **centrale termice pe bază de lemne**, fie de **sobe tradiționale din teracotă**, alimentate cu lemne sau gaze. Aceste modalități de încălzire, deși răspândite și familiare locuitorilor, sunt în mod evident dependente de resurse tradiționale și implică un efort suplimentar din partea gospodăriilor, atât financiar, cât și logistic. Utilizarea acestor soluții individuale asigură un anumit grad de independență energetică, însă nu poate substitui avantajele unei infrastructuri moderne, care ar garanta un nivel superior de confort și siguranță.

Prin urmare, situația actuală relevă faptul că absența unei rețele de apă și gaze nu afectează doar disponibilitatea resurselor de bază, ci se reflectă direct și în accesul populației la servicii esențiale, precum apa caldă menajeră și încălzirea locuințelor. Aceasta constituie o vulnerabilitate structurală majoră, care accentuează disparitățile dintre comunitățile rurale și cele urbane și care subliniază necesitatea unor investiții prioritare în infrastructura locală.

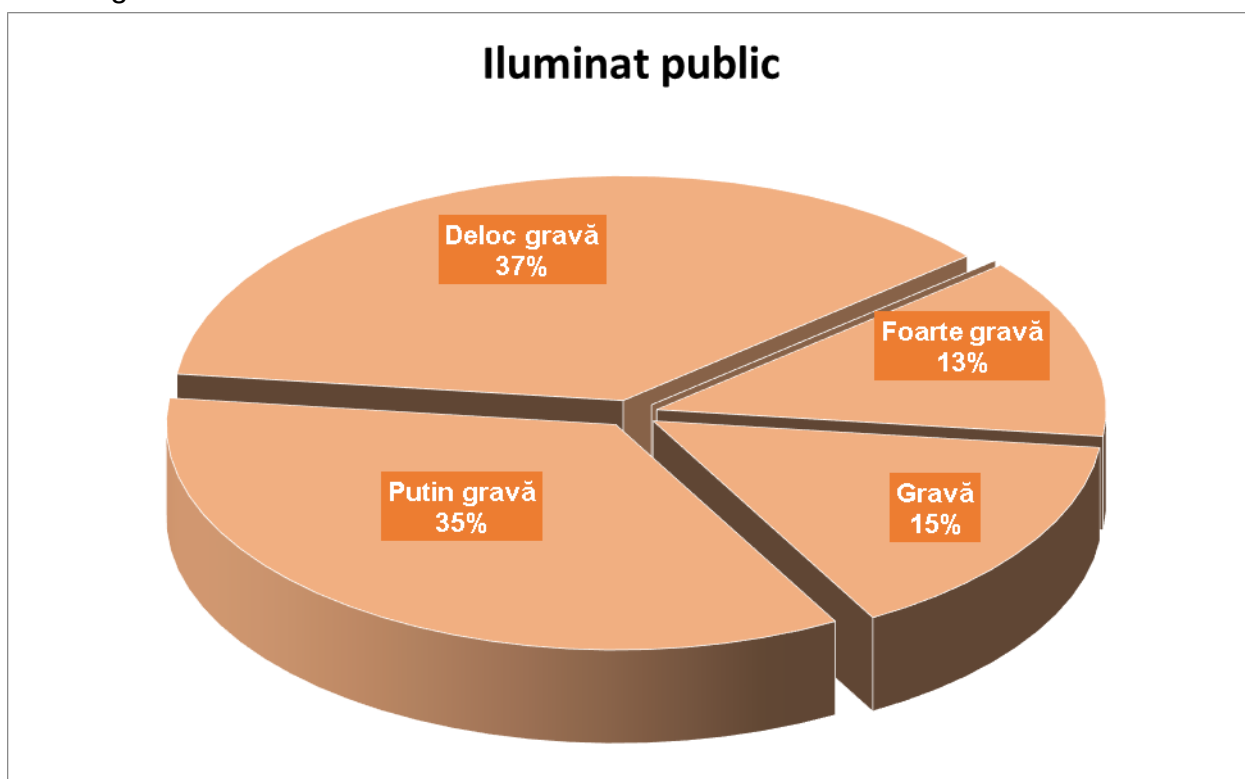
Aproximativ 25% dintre respondenți resimt lipsa canalizării drept o problemă foarte gravă. Din acest motiv Strategia de Dezvoltare Locală pentru perioada 2025 - 2030 își propune ca prioritate executarea și punerea în funcțiune a rețelei de canalizare, deoarece existența utilităților sporește condițiile în care locuitorii comunei **CIORANI** își desfășoară activitățile zilnice.

Modernizarea și dotarea comunei CIORANI cu infrastructura necesară de utilități reprezintă un factor determinant în atragerea de investiții pe termen mediu și

lung. Crearea unui cadru favorabil dezvoltării economice este strâns legată de calitatea și accesibilitatea serviciilor publice de bază, întrucât potențialii investitori evaluează nivelul de dotare tehnico-edilitară ca element esențial în fundamentarea deciziilor de localizare a activităților economice.

În prezent, rețeaua de iluminat public stradal deservește în mod satisfăcător aproximativ 72% din populația comunei. Cu toate acestea, un procent semnificativ, de 28%, exprimă nemulțumiri legate de acest aspect al infrastructurii de utilități. Cauzele identificate se referă, pe de o parte, la gradul relativ scăzut de modernizare al rețelei existente, iar pe de altă parte la lipsa unor sisteme ecologice de iluminat, compatibile cu principiile dezvoltării durabile.

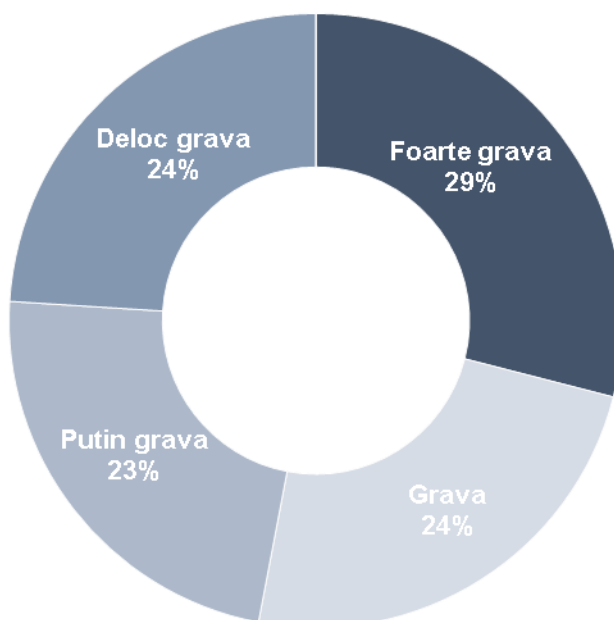
Pentru a răspunde acestor deficiențe, se impune realizarea unor lucrări ample de extindere și modernizare a rețelei de iluminat, prin integrarea de soluții tehnologice eficiente și prietenoase cu mediul, precum utilizarea panourilor fotovoltaice. Aceste investiții sunt justificate de ritmul accelerat al dezvoltării zonei rezidențiale, care depășește capacitatea actuală a administrației locale de a asigura extinderea corespunzătoare a rețelelor de utilități. În consecință, implementarea unor proiecte de infrastructură bazate pe surse de energie regenerabilă va contribui nu doar la îmbunătățirea condițiilor de trai pentru locuitori, ci și la consolidarea atractivității comunei pentru investitori, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare sustenabilă la nivel regional.

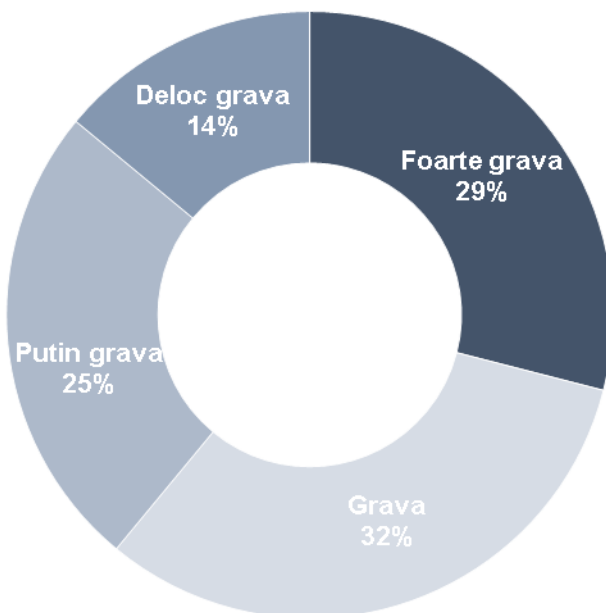
Starea actuală a comunei din punct de vedere al curățeniei localității și al mijloacelor de transport în comun este bună, 47% dintre locuitori fiind mulțumiți de

curățenia din localitate și 39% de mijloacele disponibile pentru deplasare prin transportul în comun.

Curățenia localității

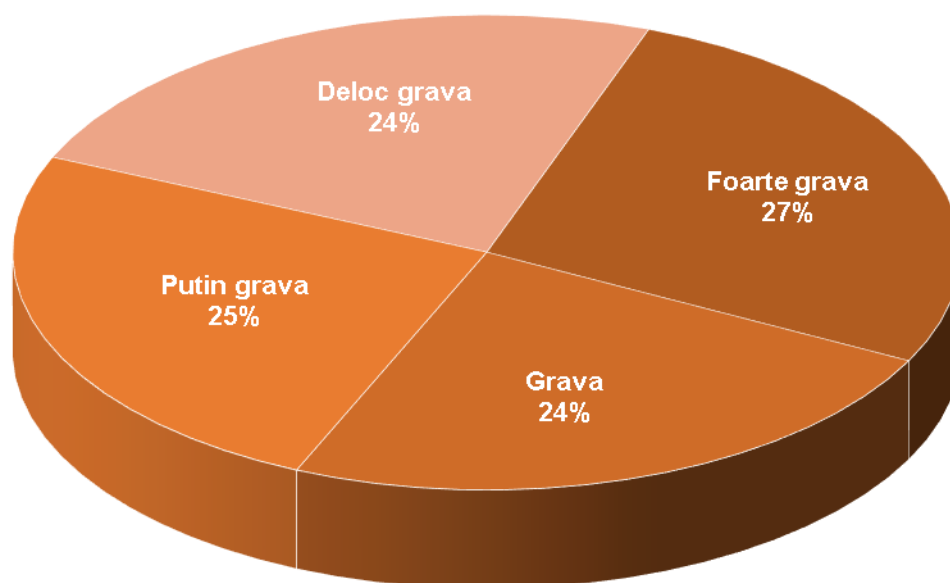

Transportul în comun

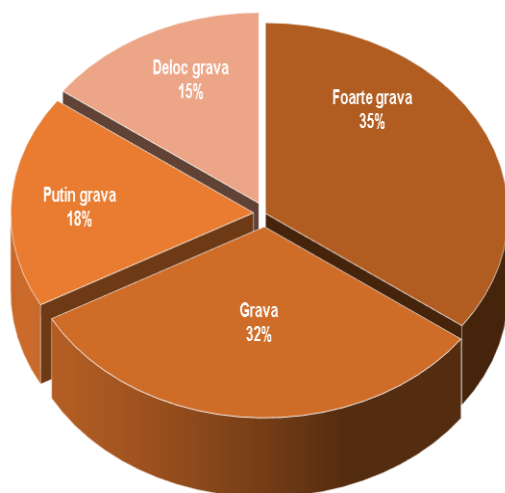
Un grad ridicat de mulțumire se poate observa și în ceea ce privește protecția mediului. Măsuri suplimentare pentru împiedicarea deversărilor ilegale pe sol ce duc la poluarea pânzei freatice sunt recomandate pentru perioada următoare.

Protecția mediului

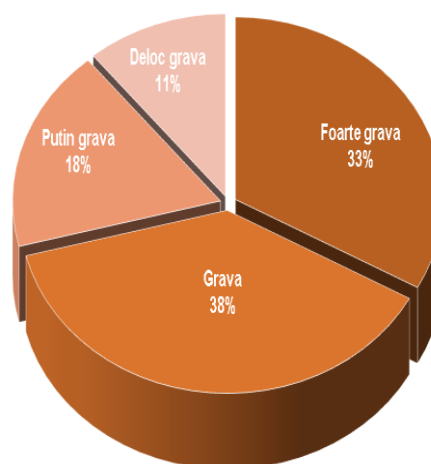

Atât din punct de vedere al mijloacelor de petrecere a timpului liber pentru copii, cât și pentru adulți, 67% respectiv 71% dintre respondenți consideră insuficiente spațiile amenajate la ora actuală.

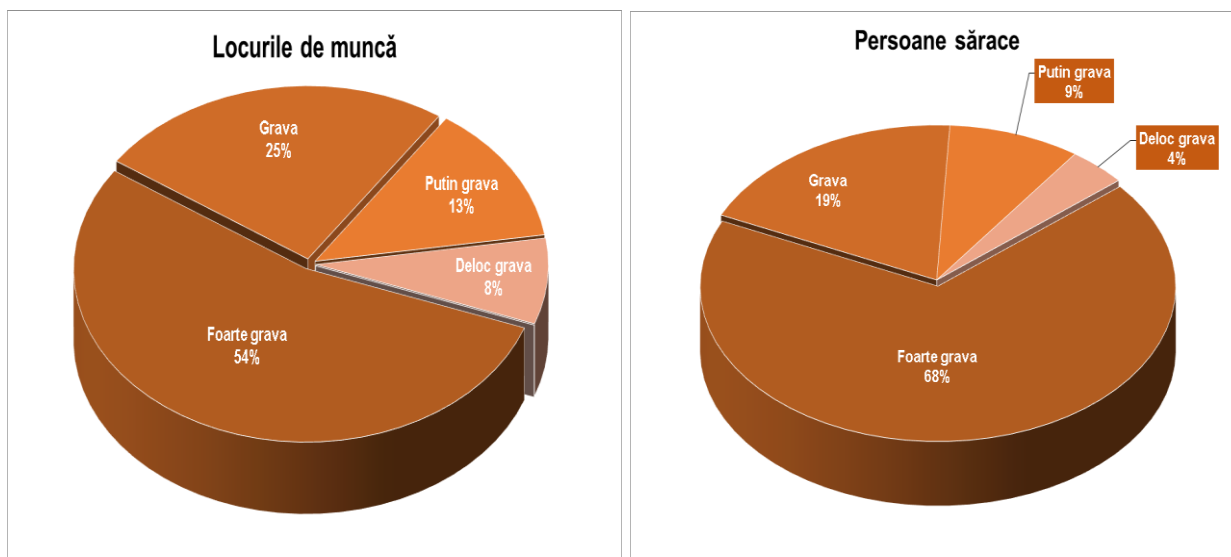
Locuri de joaca pentru copii

Locuri pentru petrecerea timpului liber

Numărul insuficient al locurilor de muncă disponibile la nivelul comunei **CIORANI** duce la un număr mare de șomeri, de persoane asistate social și de persoane care beneficiază de ajutoare pentru căldură în timpul anotimpului rece. Lipsa locurilor de muncă produce o stare de nemulțumire populației și este considerată o problemă foarte gravă și gravă de către 54%, respectiv 25% dintre locuitori. Numărul mare de persoane sărace din comună este alarmant pentru 68% dintre locuitori.

Infrastructura educațională acoperă în prezent nevoile populației. Atât starea școlilor și a grădinițelor, cât și numărul unităților de învățământ aflate pe raza comunei CIORANI au dus la răspunsuri pozitive ale respondenților. Peste 43% dintre cei chestionați sunt mulțumiți așadar de clădirile și dotările actuale ale infrastructurii educaționale.

Amplasarea geografică a comunei, face ca inclusiv accesul copiilor la unitățile de învățământ să fie unul relativ facil. 54% dintre respondenți sunt mulțumiți de numărul de unități de învățământ existente pentru preșcolari, iar 78% dintre respondenți consideră numărul actual al școlilor existente în comuna **CIORANI** ca fiind suficient.

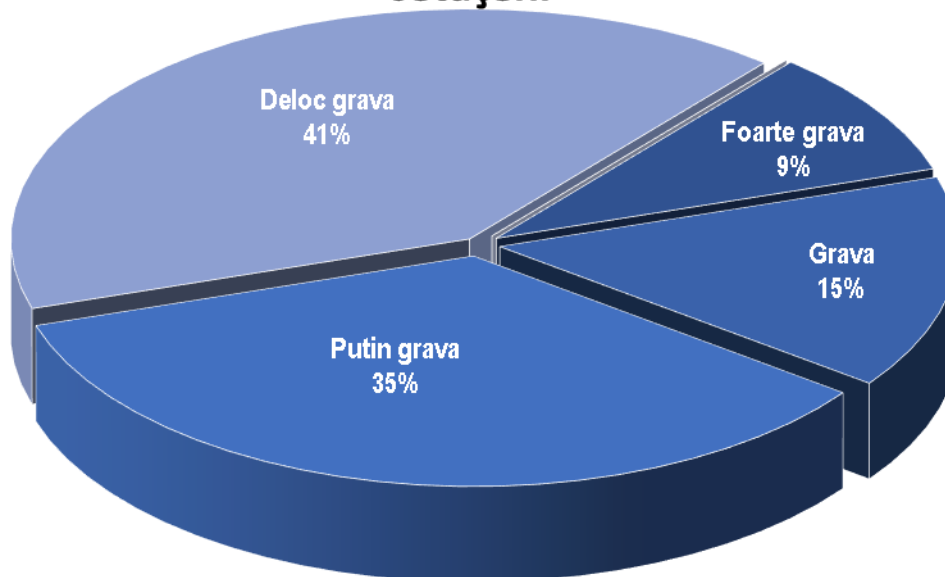
Siguranța străzii mulțumește nevoile actuale ale majorității locuitorilor (53%). Prezenta Strategie propune ca proiect pentru creșterea nivelului de siguranță pe străzi introducerea de sisteme video pentru monitorizarea drumurilor comunale.

În plus, în colaborare cu lucrătorii postului de poliție comunală CIORANI, se pot crea campanii de educare și informare a cetățenilor și în special a minorilor din localitate, pentru prevenirea fenomenului infracțional.

Numărul extrem de redus al unităților sanitare și a serviciilor sanitare disponibile pe raza comunei CIORANI, distanța mare față de cel mai apropiat spital, lipsa dotărilor corespunzătoare pentru servicii medicale de urgență face ca 64% dintre respondenți să considere situația actuală a spitalelor (a serviciilor medicale) ca fiind gravă sau foarte gravă.

Relația dintre autoritățile publice locale și cetățeni este considerată foarte bună și bună de către 50% dintre locuitori. Acest lucru arată o deschidere a autorităților pentru comunicarea cu cetățenii, pentru rezolvarea problemelor comunității.

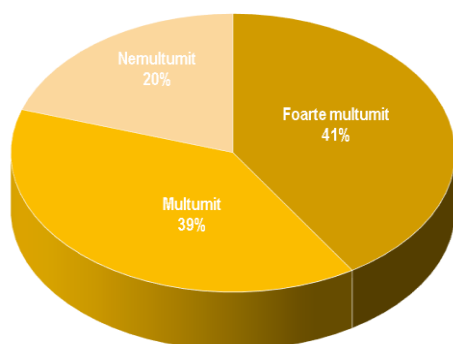
Relația dintre autoritățile publice locale și cetățeni

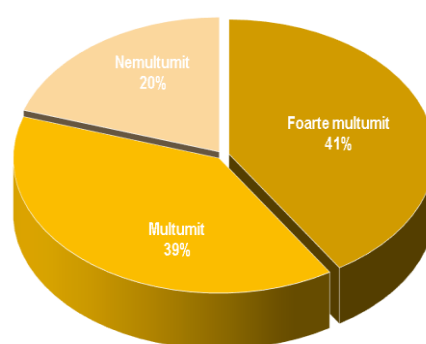
Fondul locuibil actual și starea locuințelor de pe raza comunei **CIORANI** este mulțumitor pentru 62% dintre cei chestionați.

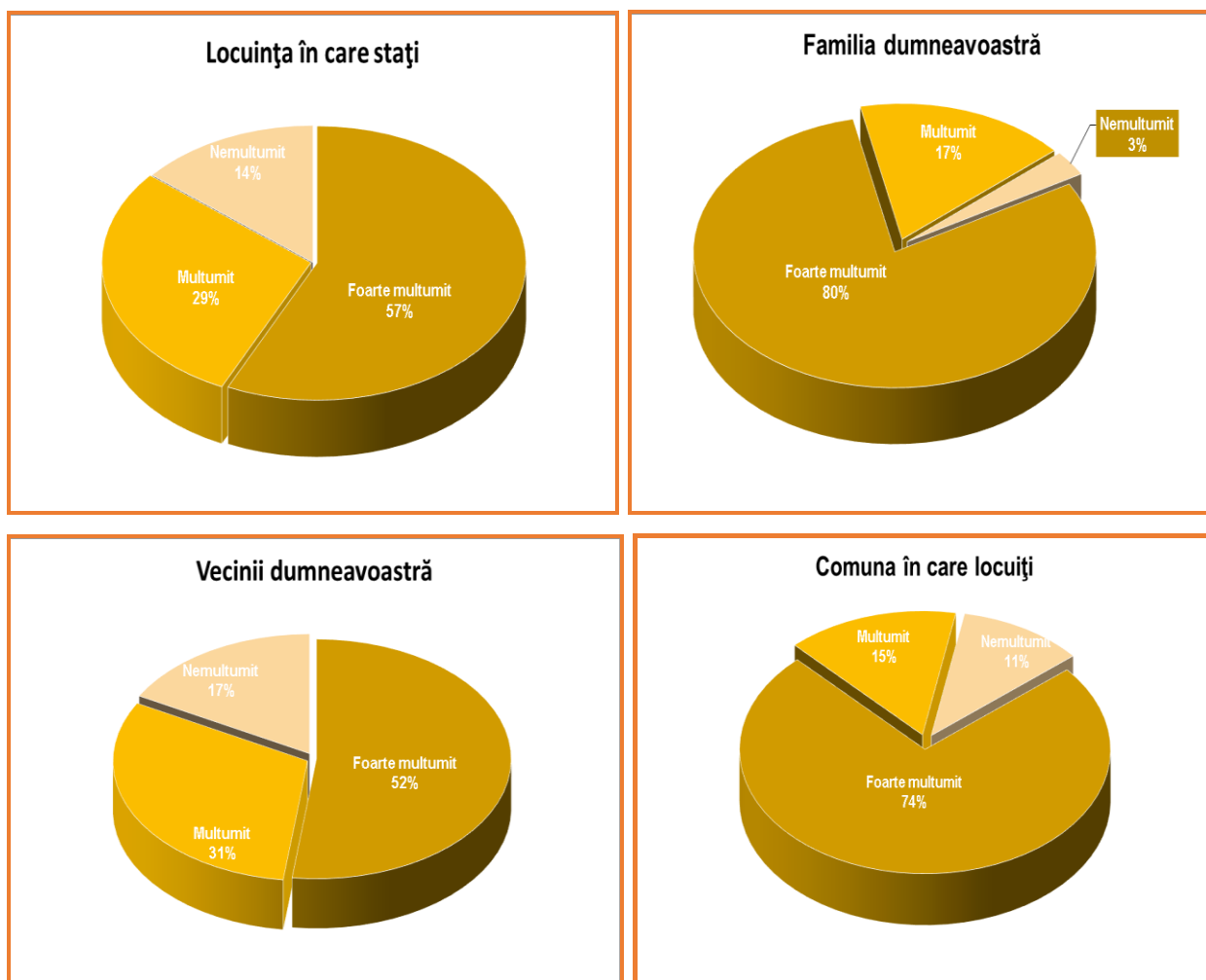
Prezentul studiu a avut ca scop, pe lângă identificarea dorințelor și nevoilor de dezvoltare ale locuitorilor, și depistarea gradului de mulțumire pe care aceștia îl au față de propria ocupație, nivel de trai, față de propria locuință. În următoarele grafice sunt prezentate rezultatele obținute la nivelul comunei CIORANI:

Viața dumneavoastră în general

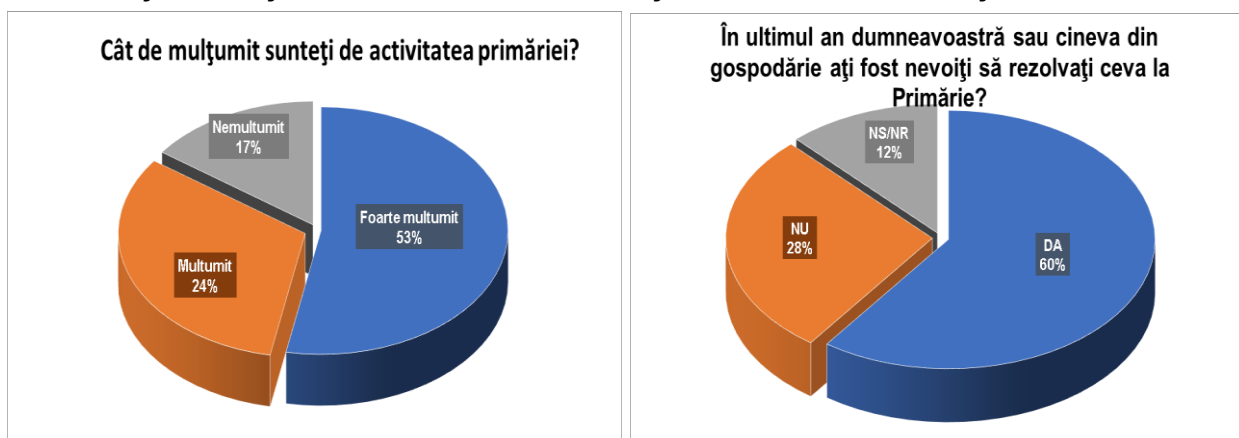
Ocupația dumneavoastră

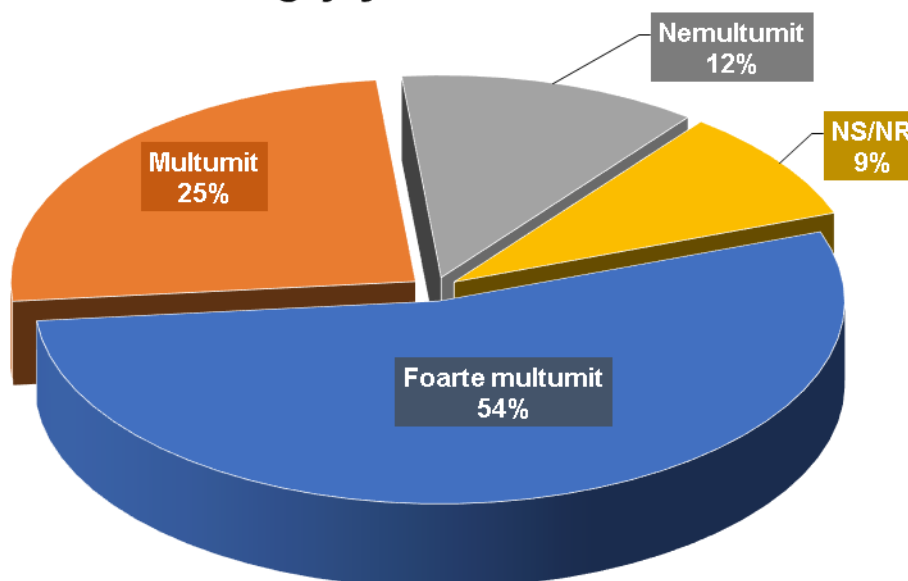

În ceea ce privește elementele externe mediului familial, observăm de asemenea un grad ridicat de mulțumire al cetățenilor din **CIORANI**. Peste 83% dintre respondenți au răspuns că sunt mulțumiți atât de vecinii pe care îi au, cât și de activitatea primăriei și de comuna CIORANI per ansamblu.

Pentru identificarea situației actuale a imaginii autorităților Publice Locale din comuna **CIORANI**, respondentilor le-au fost adresate trei întrebări. Scopul a fost identificarea eventualelor necesități de întărire a capacității administrative și îmbunătățirea relațiilor și a fluxului de informații între Primărie și cetățenii din CIORANI.

Și ați fost mulțumit de modul în care v-au tratat angajații din Primărie?

În ultimul an 60% dintre cei chestionați au fost nevoiți să apeleze la instituția Primăriei pentru a rezolva diverse probleme. Dintre aceștia 12% nu au fost mulțumiți de modul în care au fost tratați de angajații din Primărie. Acesta este motivul pentru care prezenta Strategie propune soluții inclusiv pentru întărirea capacității administrative, pentru formarea personalului din Primărie și pentru dezvoltarea comunicării în cadrul instituției.

Fiind o comunitate foarte mică cu o populație redusă, locuitorii au drept principală sursă de informație privitor la noutăți din comunitate sau acțiuni întreprinse de Primărie vecinii. Pe locul doi se situează la egalitate sediul Primăriei și edilul comunității, primarul. Faptul că 38% dintre locuitori au drept sursă de informare primarul este un lucru foarte bun pentru imaginea Primăriei și pentru modul în care comunicarea are loc în comuna **CIORANI**.

Scopul principal al prezentului studiu a fost identificarea direcțiilor de dezvoltare, așa cum sunt ele percepute de către locuitori. Întrebarea „ce vă doriți cel mai mult de la autoritățile locale?” a fost o întrebare deschisă, fără variante de răspuns, tocmai pentru a nu influența alegerile cetățenilor. Toate răspunsurile din chestionare au fost centralizate, ierarhizate în funcție de gradul de repetabilitate și expuse în graficul următor.

La dorința autorităților publice locale, în chestionar au fost introduse întrebări care au avut ca scop stabilirea gradului de prioritate al proiectelor. Rezultatele chestionarului privind Strategia de dezvoltare locală sunt sintetizate mai jos:

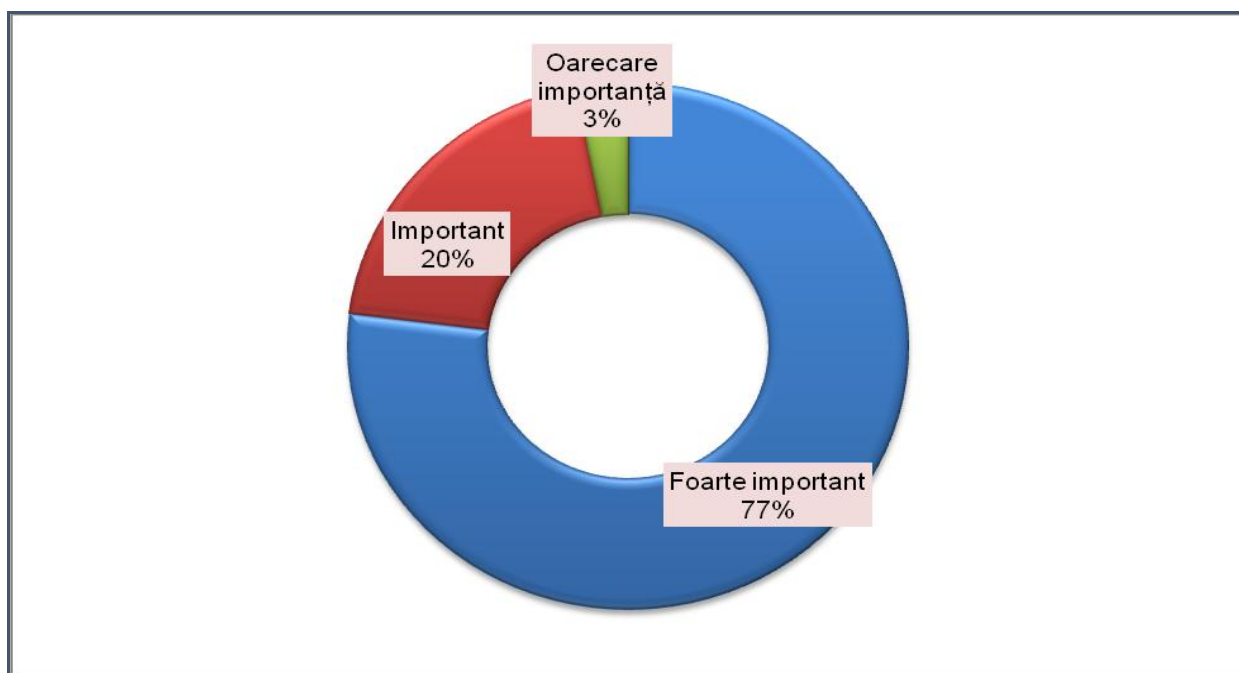
Nr. crt	Cât de important considerați că este următorul proiect pentru dezvoltarea comunei dumneavoastră?	Foarte important	Important	Oarecare importanță	Puțin important	Lipsit de importanță	NS/ NR
		%					
1.	Proiectul agroecologic: zone demonstrative pentru agricultură sustenabilă	77	20	3	-	-	-
2.	Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, precum și reducerea normelor de poluare prin investiții în infrastructura verde-albastră, în comuna CIORANI, Județul Prahova	56	23	18	2	1	-
3.	Dezvoltare teritorială durabilă prin valorificarea terenurilor, extinderea intravilanului și promovarea turismului local	41	33	18	5	3	-
4.	Lucrări de înregistrare sistematică pe sectoare cadastrale în cadrul programului național de cadastru și carte funciară (intabulare gratuită a terenurilor)	65	24	11	-	-	-
5.	Dezvoltarea unor programe și activități diverse pentru protecția mediului	55	34	7	4	-	-
6.	Promovarea oportunităților de finanțare pentru reîmpădurirea suprafețelor	32	25	24	14	3	2
7.	Trasee verzi pietonale și ciclabile între sate	62	38	-	-	-	-
8.	Investiții locale prin valorificarea terenurilor publice	24	36	25	9	4	2
9.	Parc Smart CIORANI – Spațiu verde modern pentru comunitate	65	35	-	-	-	-
10.	Construirea de unități solare pentru producerea energiei regenerabile	71	18	11	-	-	-
11.	Proiect de înființare și modernizare a spațiilor verzi	80	10	7	3	-	-
12.	Eficientizarea energetică a iluminatului public în comuna CIORANI cu sprijinul AFM	45	21	24	8	2	-
13.	Soluții smart pentru dezvoltare locală – Stâlpi multifuncționali în comuna CIORANI	45	15	27	13	-	-
14.	Stații de așteptare moderne cu facilități digitale în comuna CIORANI	65	24	11	-	-	-
15.	Înființare centrală electrică fotovoltaică pentru autoconsum	83	17	-	-	-	-
16.	Creșterea eficienței energiei și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice	58	39	3	-	-	-
17.	Programe de reconversie ecologică a terenurilor degradate – transformarea lor în zone verzi,	46	16	24	14	-	-

	pășuni ecologice sau pepiniere pentru reîmpădurire						
18.	Sistem inteligent de stocare a energiei pentru clădirile publice (baterii comunitare).	66	29	4	1	-	-
19.	Acoperișuri verzi și panouri solare pe instituții publice și gospodării	39	40	7	5	6	3
20.	Festival anual al agriculturii sustenabile și produselor tradiționale – promovarea brandului local	59	41	-	-	-	-
21.	Program „Ciorani Smart Village” – digitalizarea serviciilor publice și aplicații pentru interacțiunea cetățenilor cu primăria.	66	29	4	1	-	-
22.	Program de formare în meserii verzi – instalatori de panouri solare, agricultură ecologică, ecoturism.	65	30	3	2	-	-
23.	Centre comunitare de sănătate și sport în aer liber – piste de alergare, fitness urban în parcuri.	56	23	18	2	1	-
24.	Proiect „Sat inteligent prietenos cu seniorii” – soluții de telemedicină și acces la servicii digitale pentru vârstnici.	45	21	24	8	2	-
25.	Rețea integrată de canalizare – siguranță și mediu curat	45	15	27	13	-	-
26.	Modernizarea sistemului de alimentare cu apă	65	24	11	-	-	-
27.	Reabilitare și modernizare străzilor de pe raza comunei	61	28	10	1	-	-
28.	Reabilitare termică a clădirilor publice	56	23	18	2	1	-
29.	Creșterea siguranței publice prin instalarea unui sistem de supraveghere video în comuna CIORANI	70	23	7	-	-	-
30.	Amenajarea tuturor trecerilor de pietoni la nivel comunei CIORANI	39	40	7	5	6	3
31.	Modernizare drumuri de interes local în comuna CIORANI	80	10	7	3	-	-
32.	Modernizare bază informatică (digitalizare) în instituțiile publice ale comunei CIORANI	55	34	7	4	-	-
33.	Formare profesională pentru personalul din aparatul de specialitate al primarului	40	15	24	12	6	3
34.	Realizarea de parteneriate în vederea dezvoltării comunei din punct de vedere economic, social și sportiv	41	18	31	10	-	-
35.	Încurajarea și susținerea populației active în vederea participării la cursuri de calificare și reconversie social susținute de furnizorii de	38	21	26	15	-	-

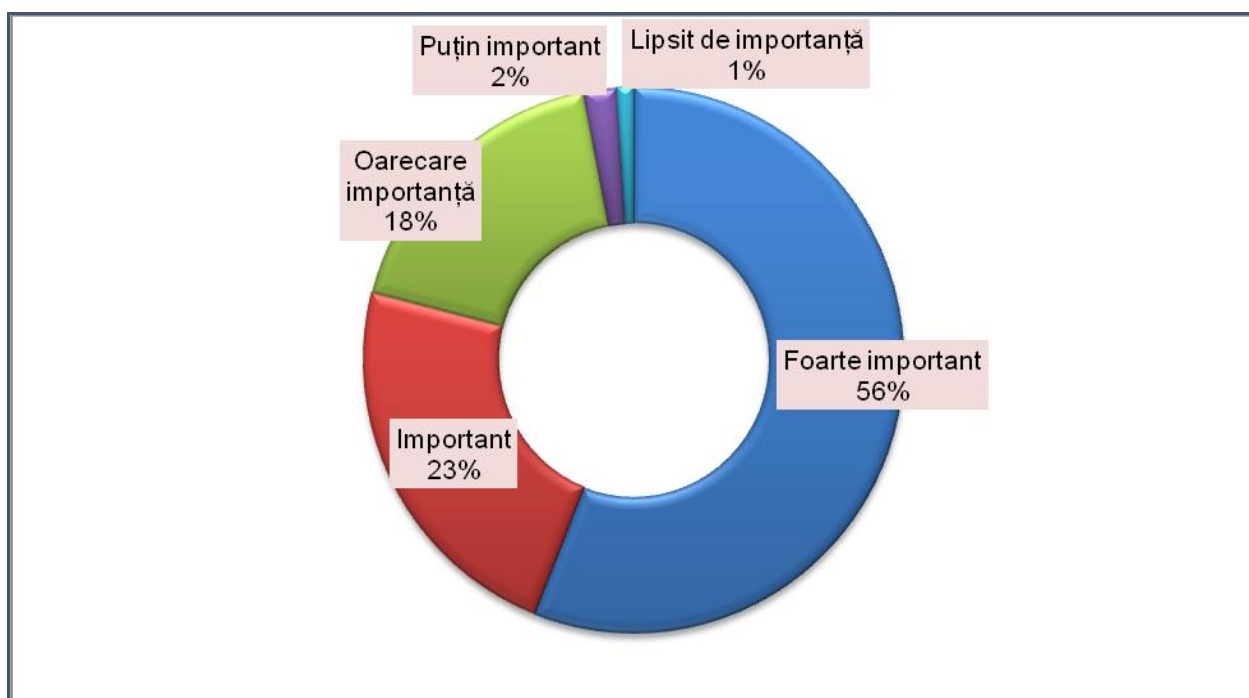
	formare profesională						
36.	Extinderea rețelei de iluminat public inteligent cu LED-uri și senzori de prezență.	39	40	7	6	5	3
37.	Crearea unui centru multifuncțional pentru servicii sociale și medicale pentru toate grupele de vârstă	80	10	7	3	-	-
38.	Modernizare școli și grădinițe în comuna CIORANI, județul Prahova	61	37	2	-	-	-
39.	Desfășurarea de campanii de informare și conștientizare cu privire la riscurile abandonului școlar	64	28	8	-	-	-
40.	Dotarea cu echipamente informatice în vederea îmbunătățirii serviciilor din cadrul administrației publice locale în comuna CIORANI	66	29	4	1	-	-
41.	Construire centru de desfășurare activități didactice de tip "Școala după școală"	38	23	20	16	3	-
42.	Înființare și dotare laboratoare de specialitate în școli: chimie, fizică, biologie, informatică?	77	20	3	-	-	-
43.	Creșă mică – Program guvernamental construire creșe "Sfanta Ana" în Comuna CIORANI – finanțare CNI	70	23	7	-	-	-
44.	Implementarea programului „Școală inteligentă” – conectarea școlilor și grădinițelor la internet de mare viteză și dotarea cu table interactive, laptopuri și tablete	65	30	3	2	-	-
45.	Dotarea școlilor cu laboratoare STEM și kituri educative pentru robotică și științe	32	25	24	14	2	1
46.	Amenajarea de săli de sport moderne în școli și grădinițe pentru activități fizice regulate	61	21	18	-	-	-
47.	Extinderea și modernizarea creșelor și grădinițelor – creșterea capacității și adaptarea la standarde moderne.	70	23	7	-	-	-
48.	Crearea de zone de joacă sigure și spații verzi dedicate copiilor în proximitatea unităților educative	58	39	3	-	-	-
49.	Dotarea sălilor de clasă cu echipamente multimedia și conectivitate la internet pentru predare interactivă	61	28	10	1	-	-
50.	Achiziționarea de mobilier stradal (băncuțe, coșuri de gunoi, ghivece cu flori)	46	16	24	14	-	-
51.	Modernizare centru civic CIORANI, parc central	66	29	4	7	-	-
52.	Amenajarea acostamentelor și a șanțurilor/intrărilor în	70	23	7	-	-	-

	gospodărie						
53.	Achiziționare platforme colectare selectivă	45	15	27	13	-	-
54.	Teren multifuncțional inteligent cu infrastructură modernă pentru activități sportive	41	33	18	5	3	-
55.	Proiect de amenajare a unei scene multifuncționale pentru manifestări culturale în CIORANI	77	20	3	-	-	-
56.	Patrimoniu restaurat, cultură promovată – Identitate locală prin monumente istorice	65	35	-	-	-	-
57.	Achiziție utilaje pentru dotarea UAT Comuna CIORANI	62	38	-	-	-	-
58.	Sistem de arhivare și administrare a documentelor	56	23	18	2	1	-

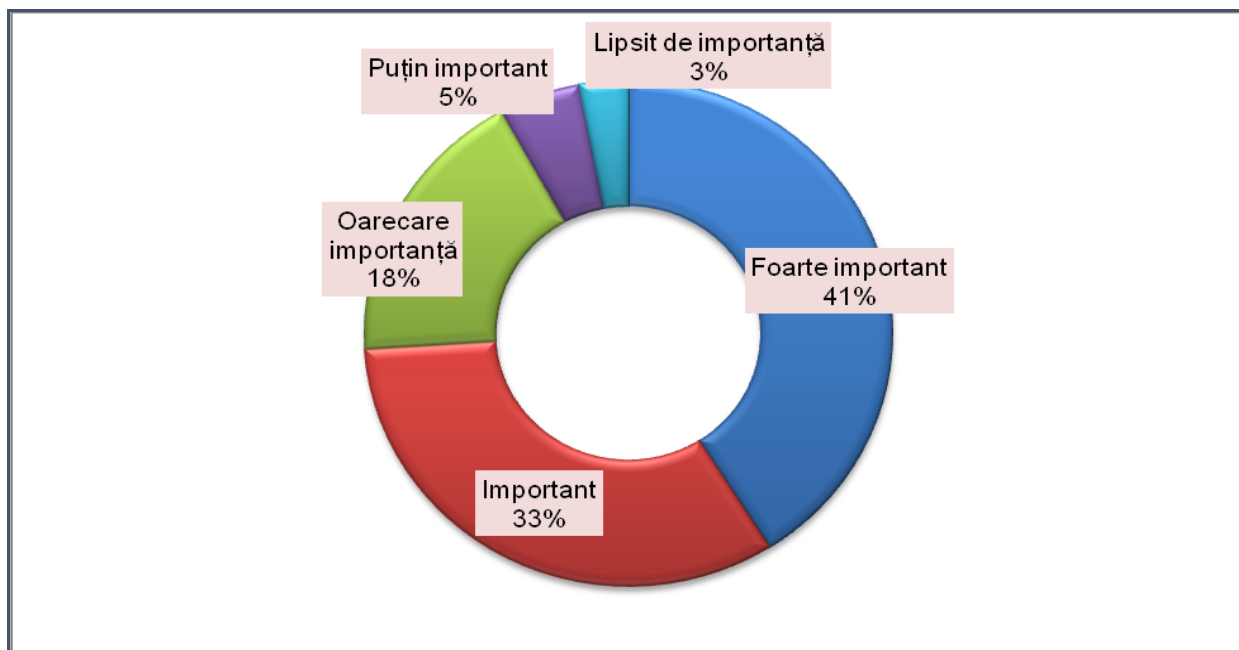
1. Majoritatea subiecților intervievați (77%) consideră foarte important și (2%) consideră important proiectul de **Proiectul agroecologic: zone demonstrative pentru agricultură sustenabilă** pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

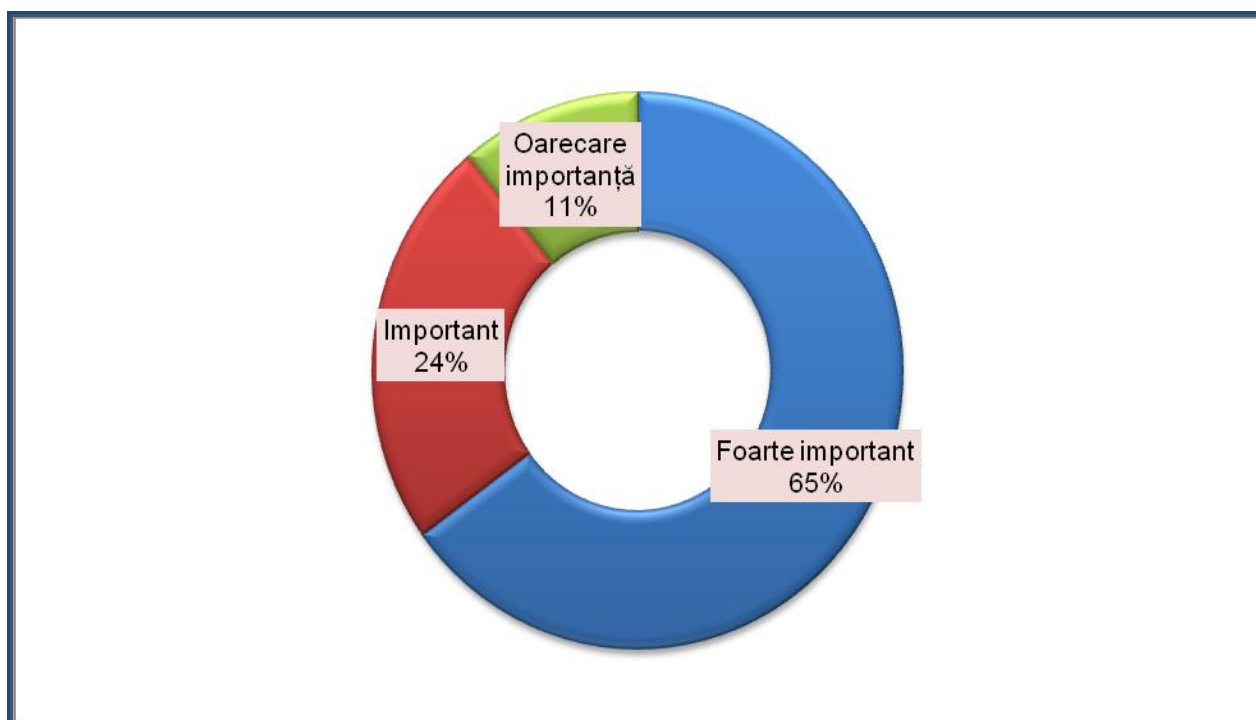
2. Majoritatea subiecților intervievați (56%) consideră foarte important proiectul de **Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, precum și reducerea normelor de poluare prin investiții în infrastructura verde-albastră, în comuna CIORANI, Județul Prahova**, pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

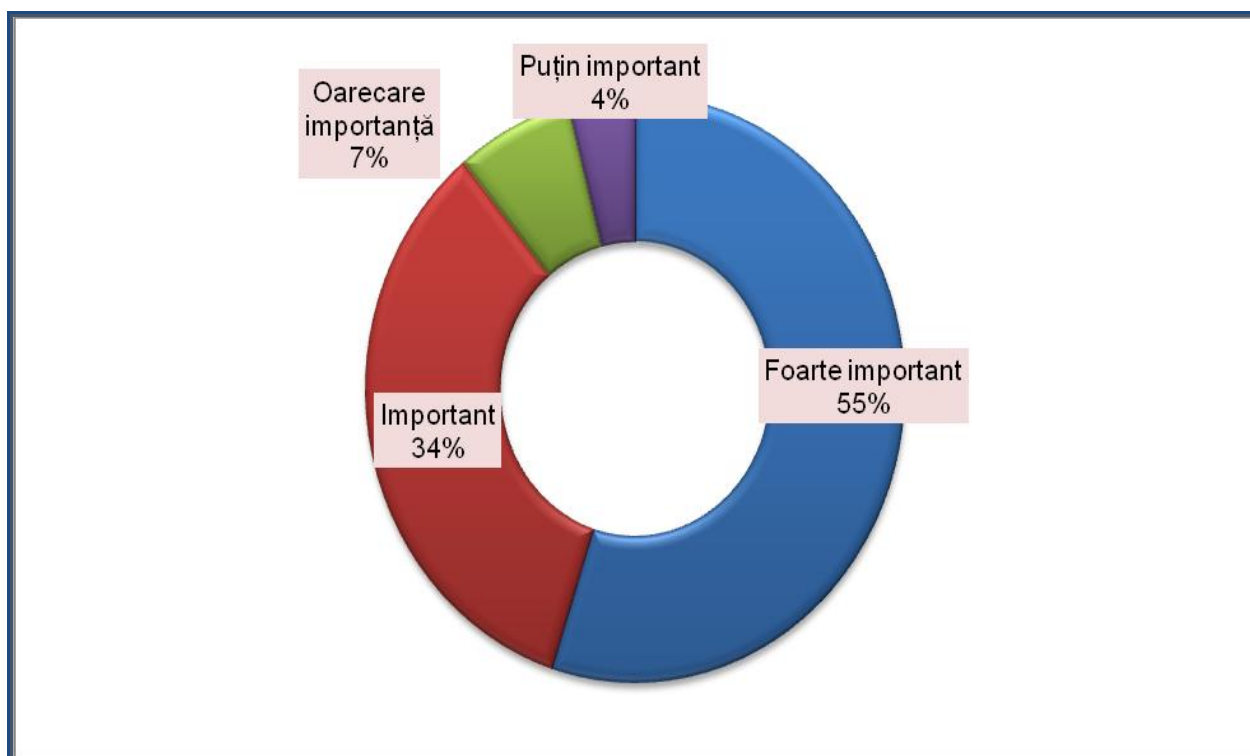
3. Majoritatea subiecților intervievați (74%) consideră important și foarte important proiectul de **Dezvoltare teritorială durabilă prin valorificarea terenurilor, extinderea intravilanului și promovarea turismului local** pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

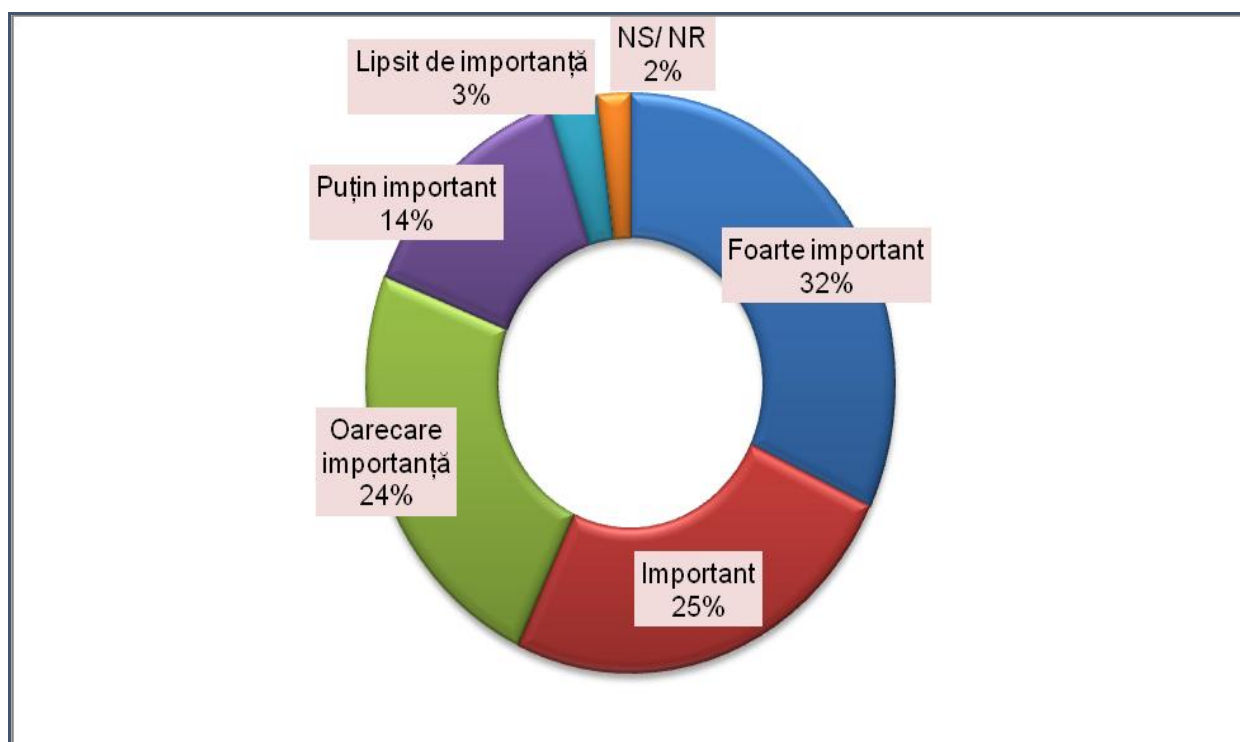
4. **Lucrări de înregistrare sistematică pe sectoare cadastrale în cadrul programului național de cadastru și carte funciară (intabulare gratuită a terenurilor)** este considerat foarte important pentru 65% și important pentru 24% din populația intervievată.

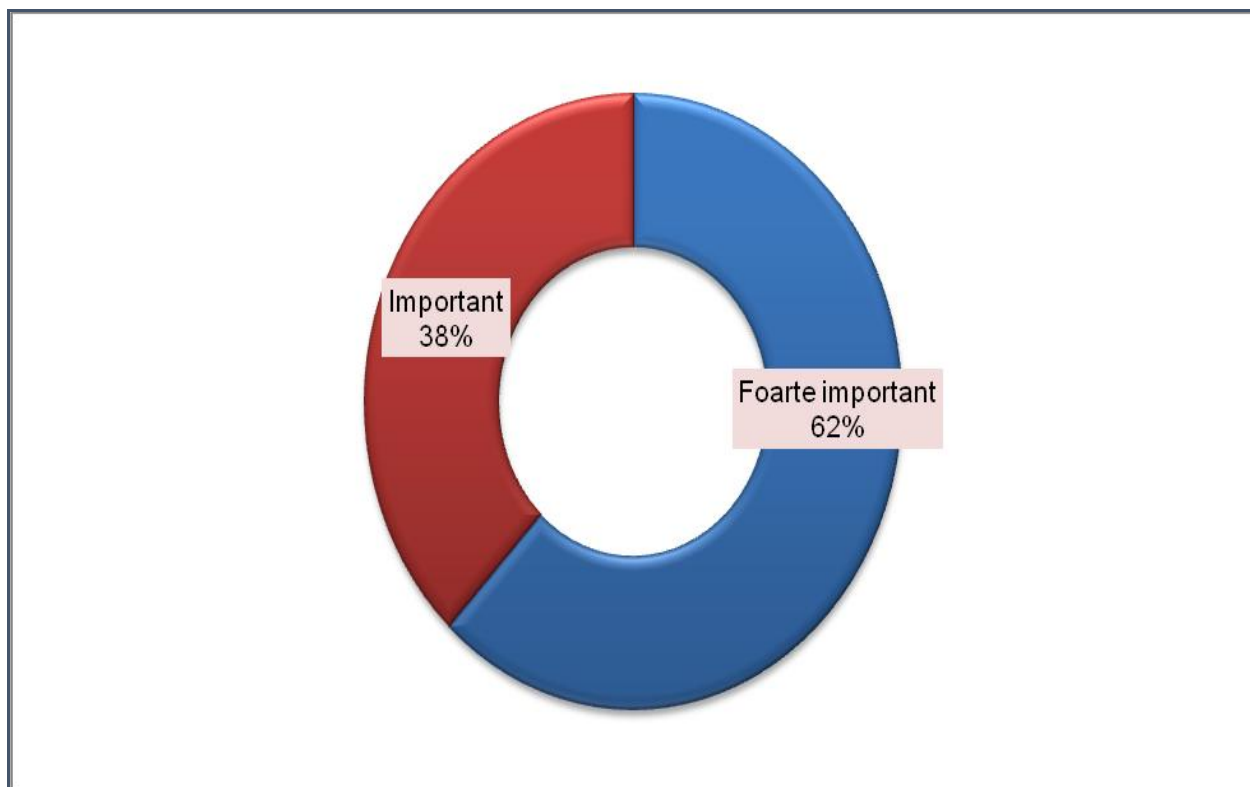
5. Dezvoltarea unor programe și activități diverse pentru protecția mediului este considerat un proiect foarte important pentru 32% și important pentru încă 25% din subiecții intervievați.

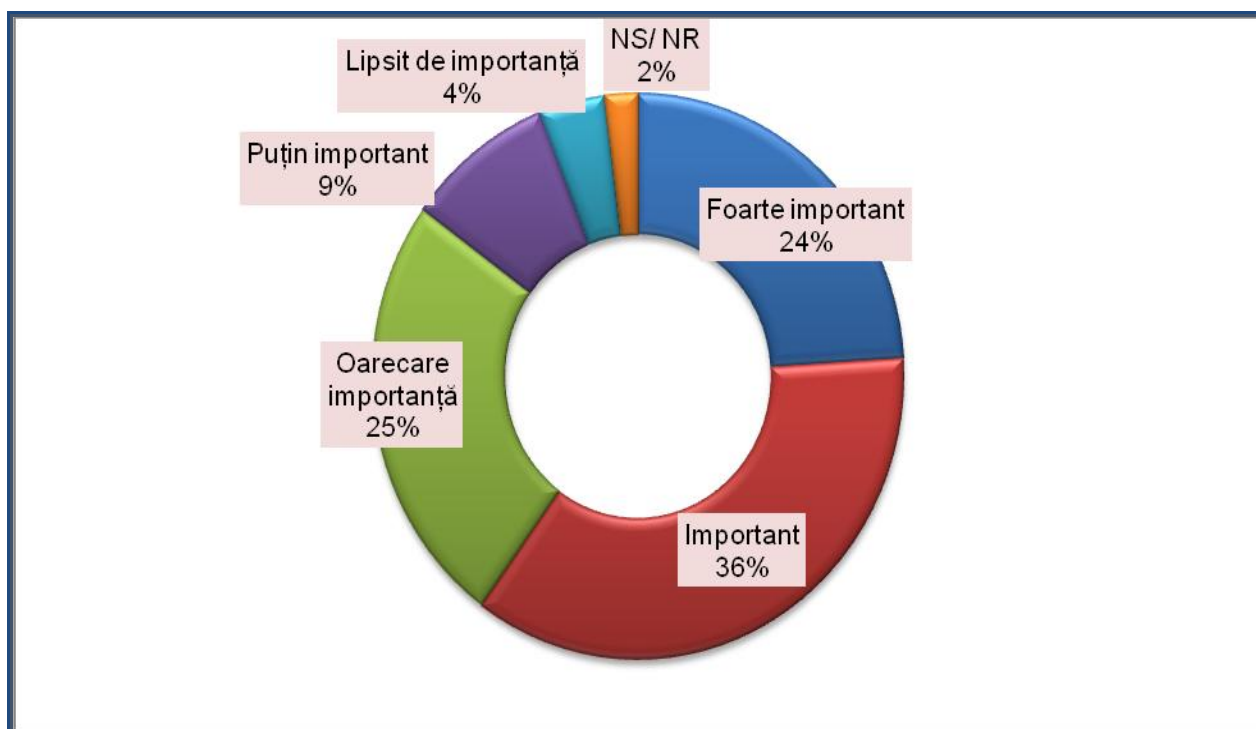
6. Din subiecții chestionați, 57% sunt de părere că proiectul de **Promovarea oportunităților de finanțare pentru reîmpădurirea suprafețelor** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

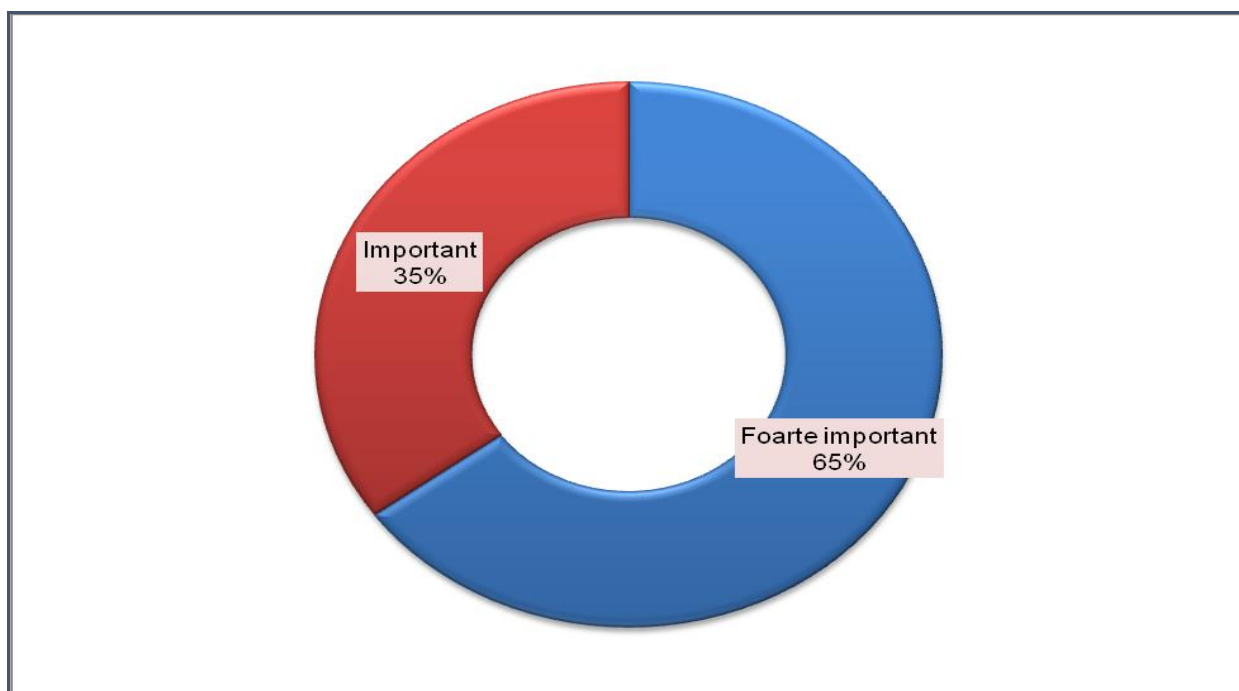
7. **Trasee verzi pietonale și ciclabile între sate** este considerat un proiect foarte important pentru 62% din subiecții intervievați.

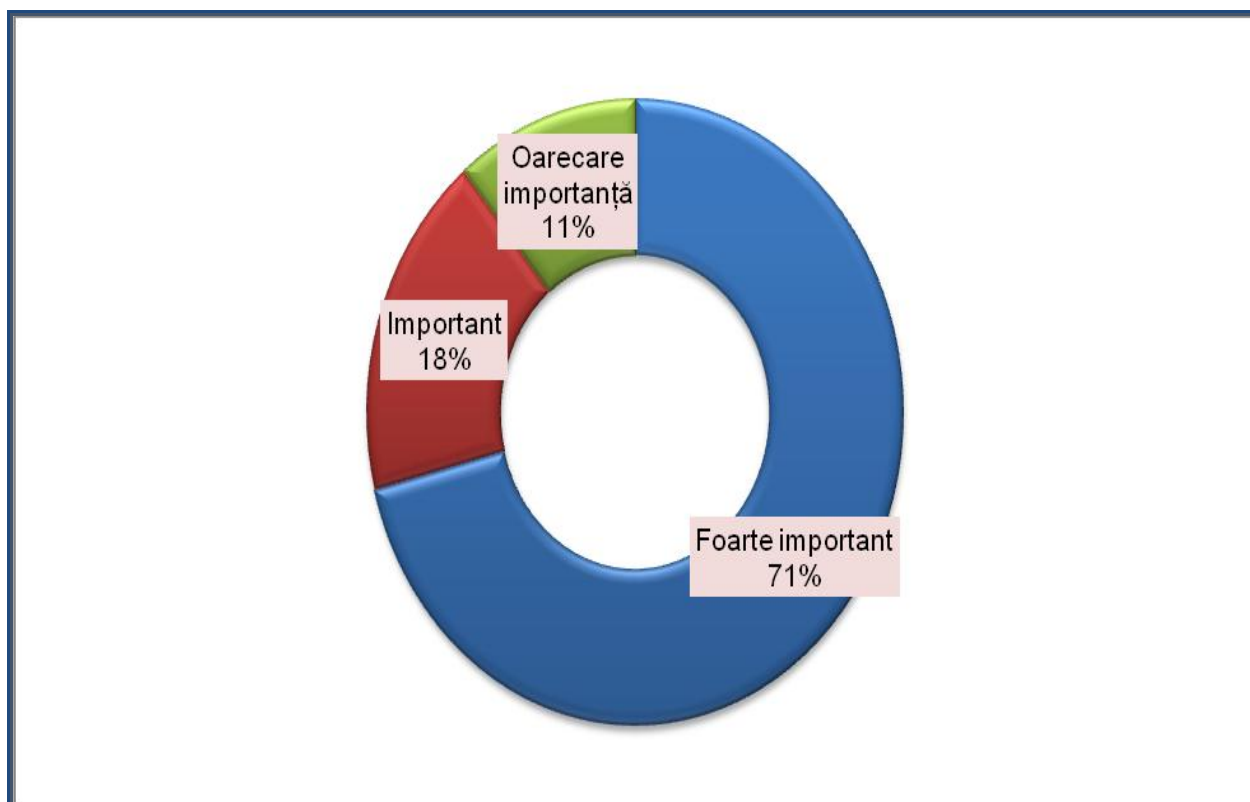
8. Din subiecții chestionați, 60% sunt de părere că proiectul de **Investiții locale prin valorificarea terenurilor publice** este important pentru dezvoltarea comunei.

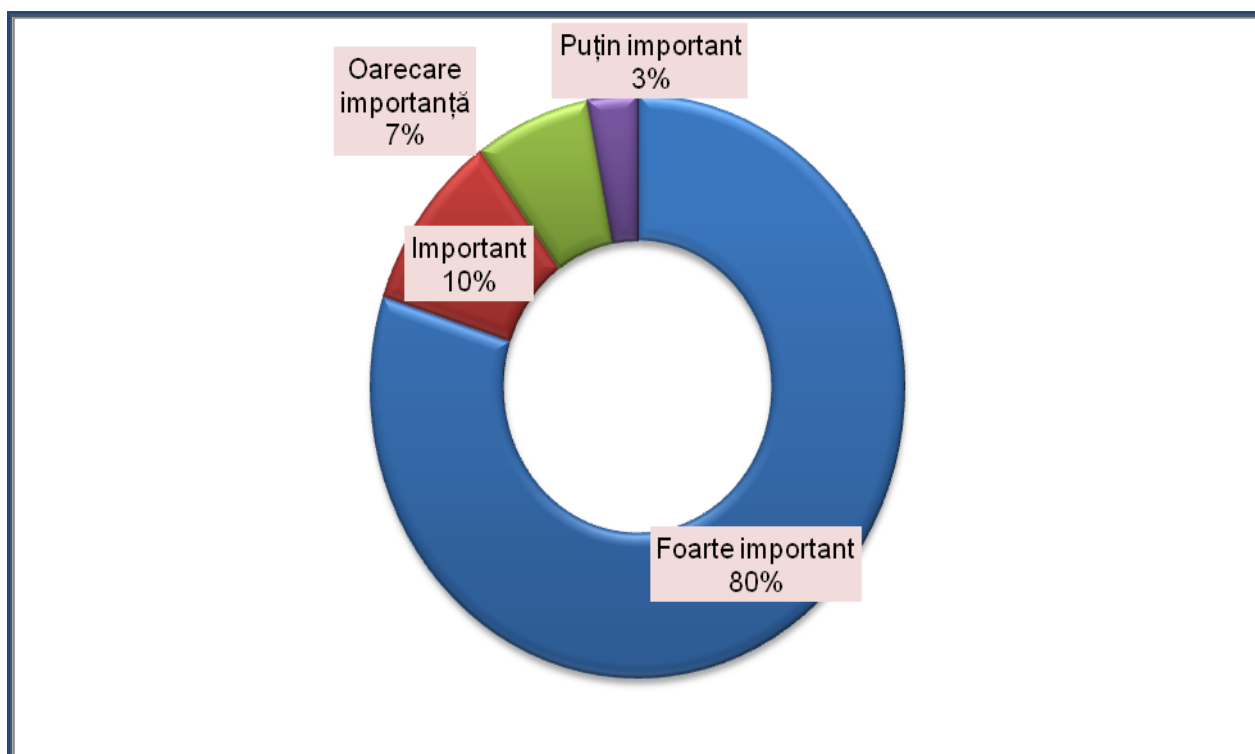
9. Din subiecții chestionați, 65% sunt de părere că **Parc Smart CIORANI – Spațiu verde modern pentru comunitate** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI

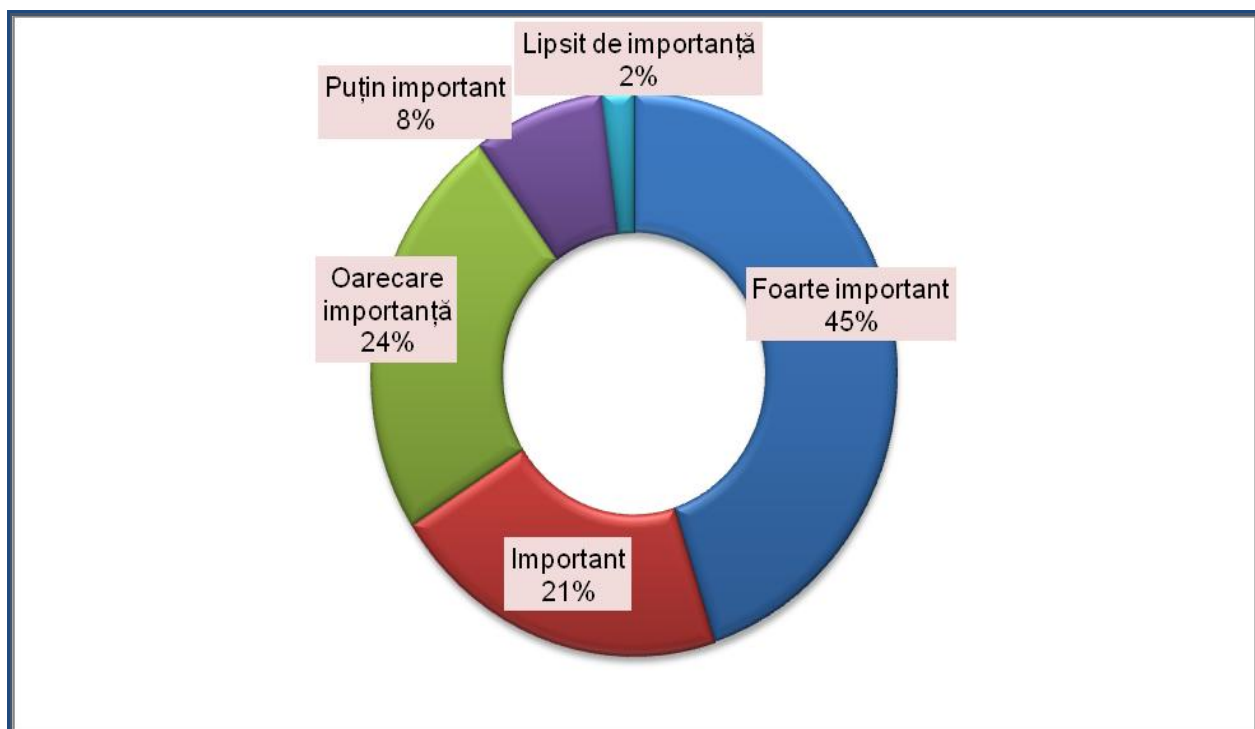
10. Din subiecții chestionați, 71% sunt de părere că proiectul de **Construirea de unități solare pentru producerea energiei regenerabile** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

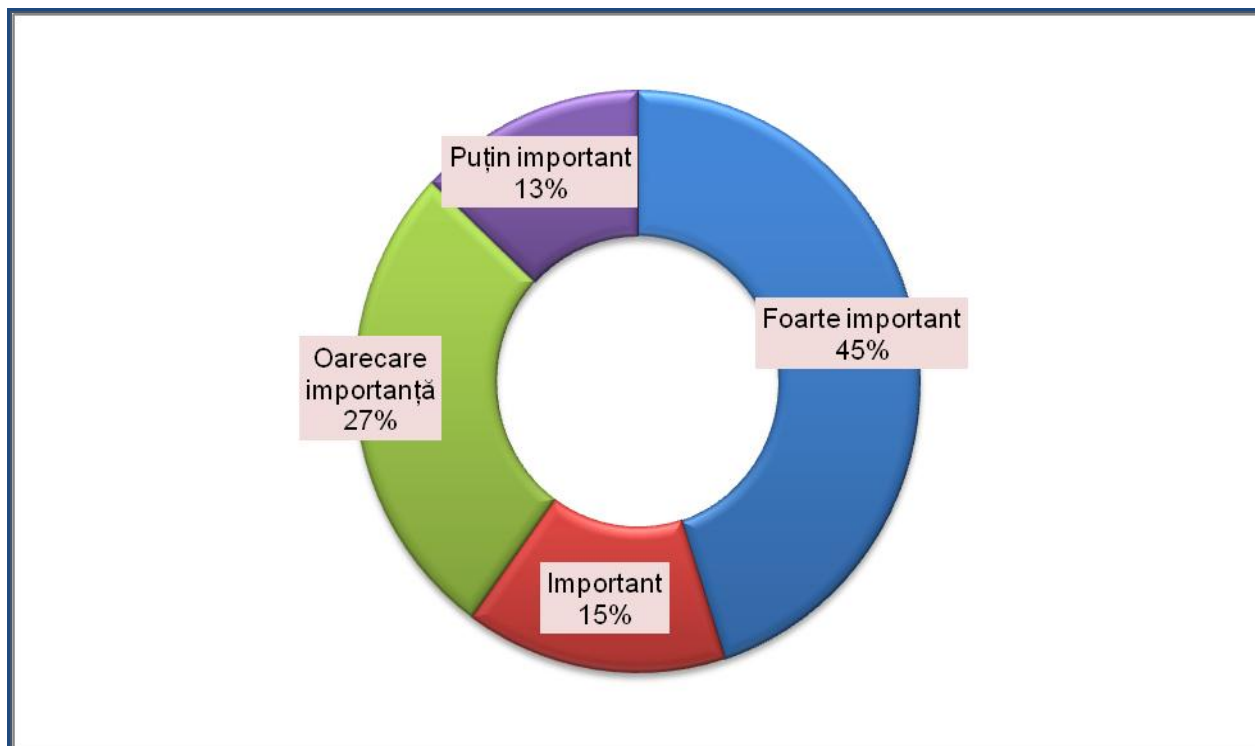
11. Din cei chestionați, 80% consideră foarte important proiectul privind **Proiect de înființare și modernizare a spațiilor verzi** pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

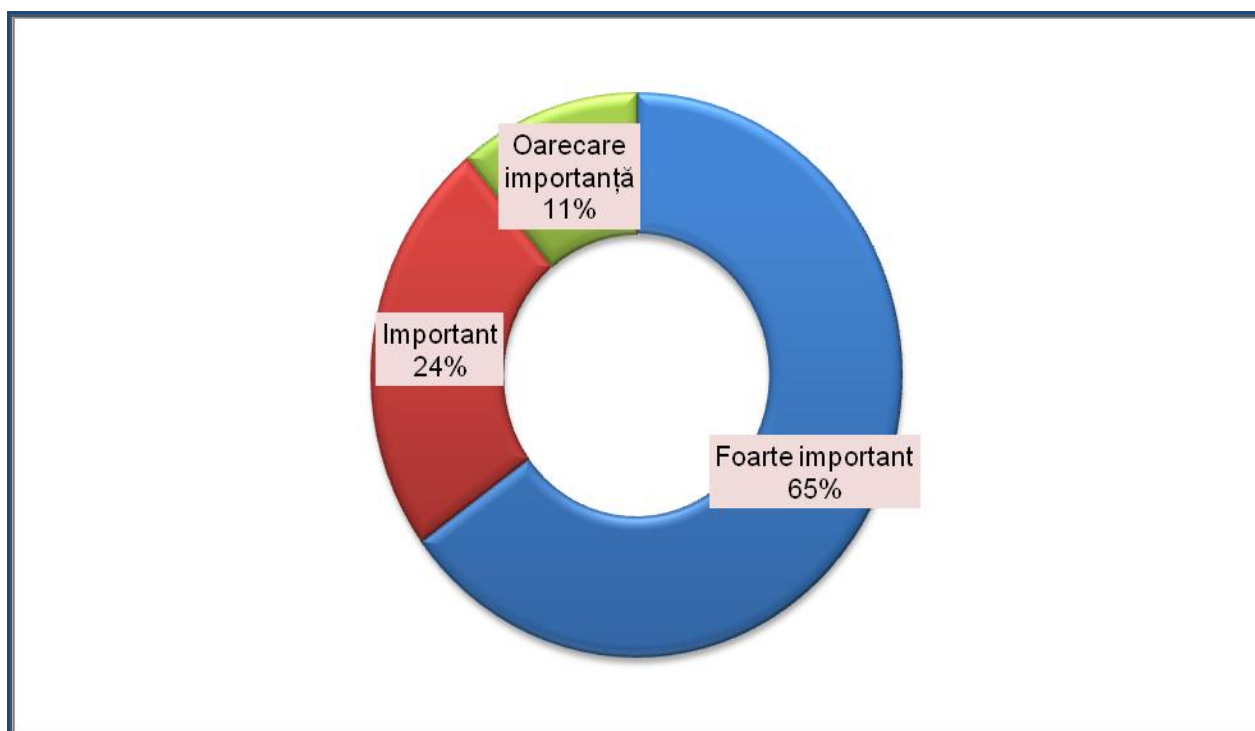
12. Din cei chestionați, 45% consideră foarte important proiectul privind **Eficientizarea energetică a iluminatului public în comuna CIORANI cu sprijinul AFM** pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

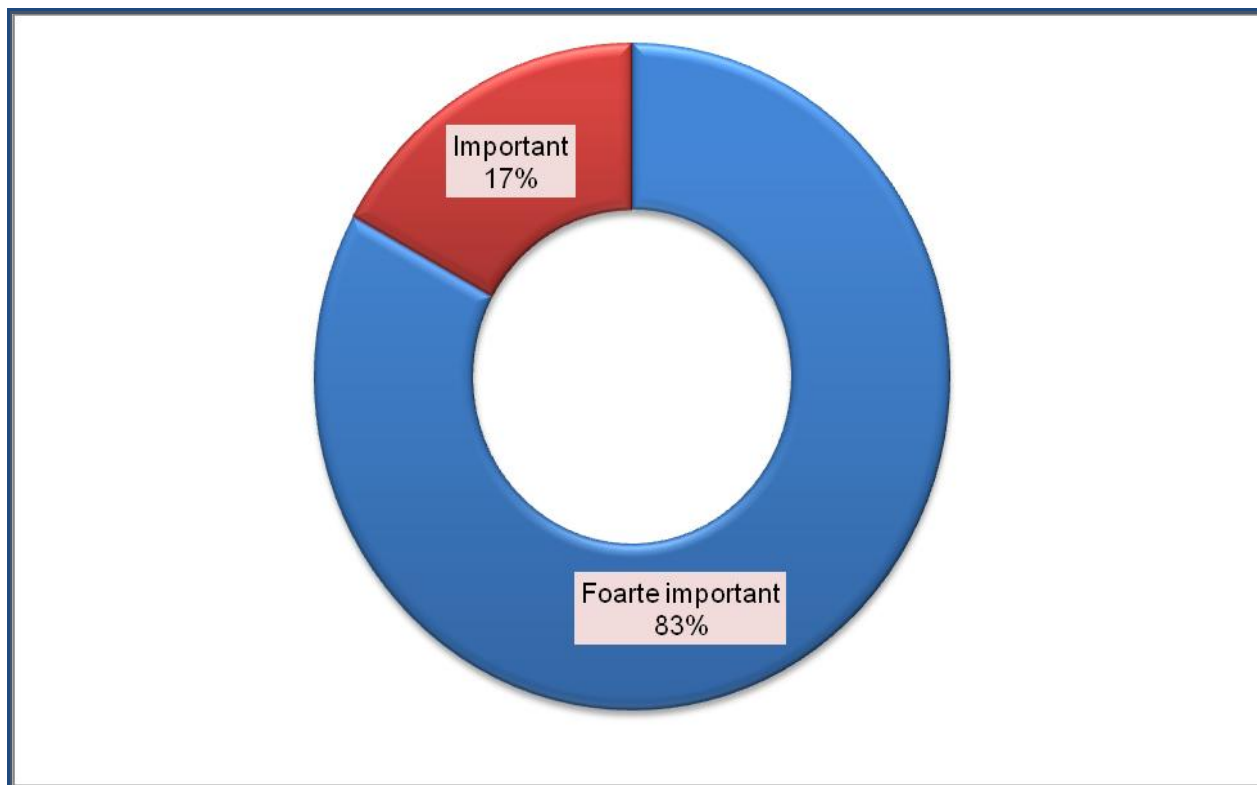
13. Din cei chestionați, 45% consideră foarte important proiectul privind **Soluții smart pentru dezvoltare locală – Stâlpi multifuncționali în comuna CIORANI** pentru dezvoltarea comunei CIORANI

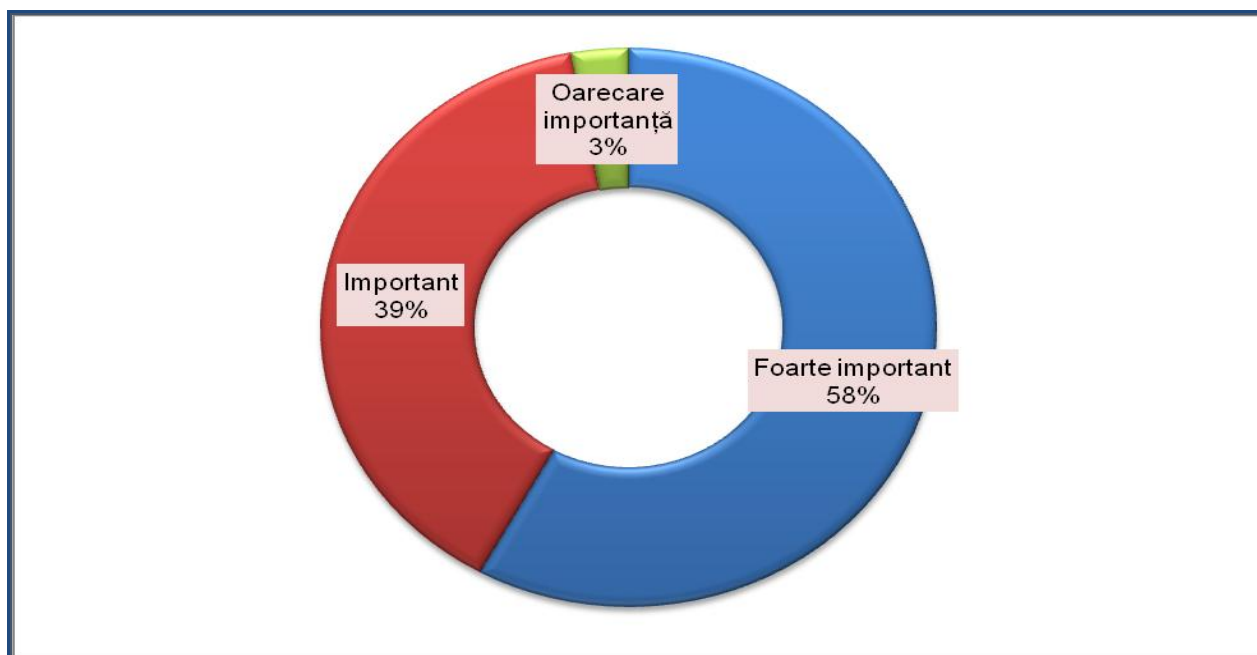
14. Proiectul de **Stații de așteptare moderne cu facilități digitale în comuna CIORANI** este considerat foarte important pentru 65% și important pentru 24% din populația interviuată.

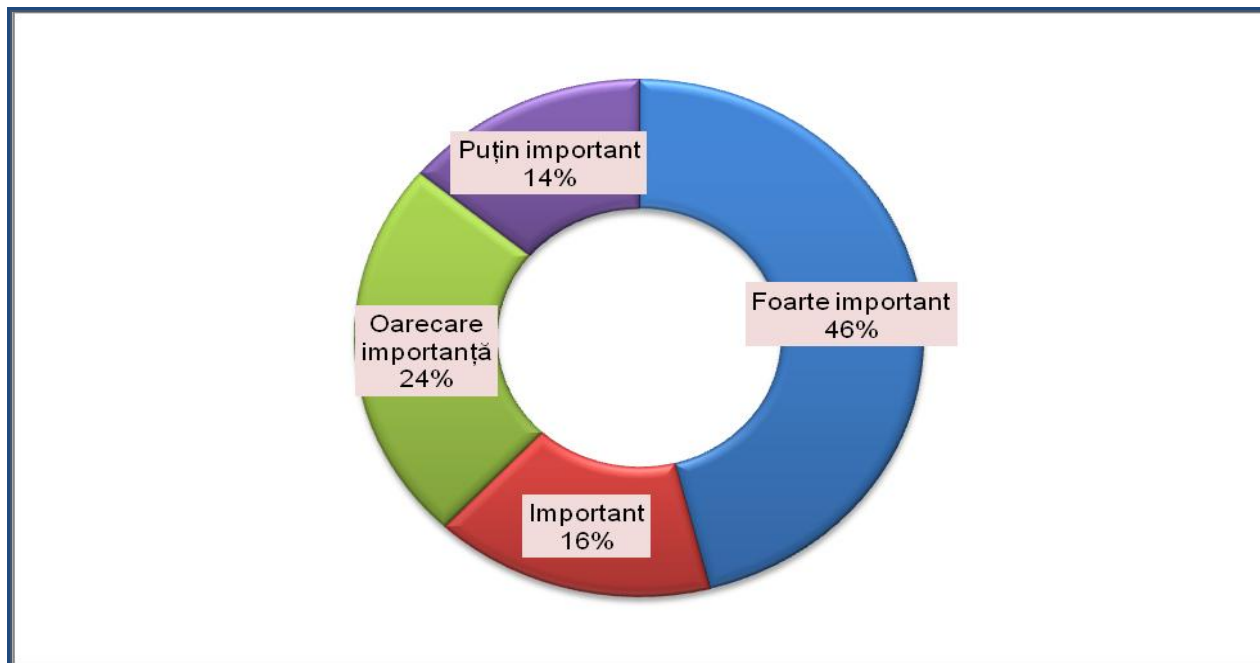
15. Proiectul de **Înființare centrală electrică fotovoltaică pentru autoconsum** este considerat foarte important pentru 58% și important pentru 39% din populația interviuată

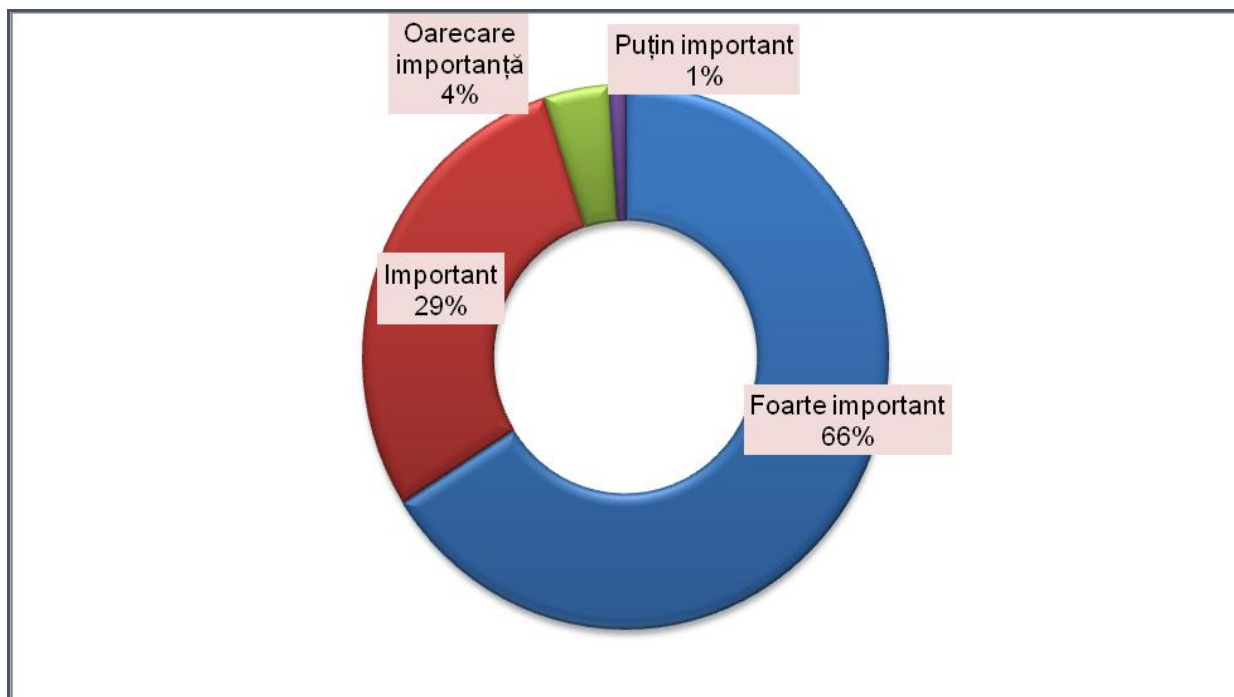
16. Proiectul de **Creșterea eficienței energiei și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice** este considerat foarte important pentru 58% și important pentru 39% din populația interviuată.

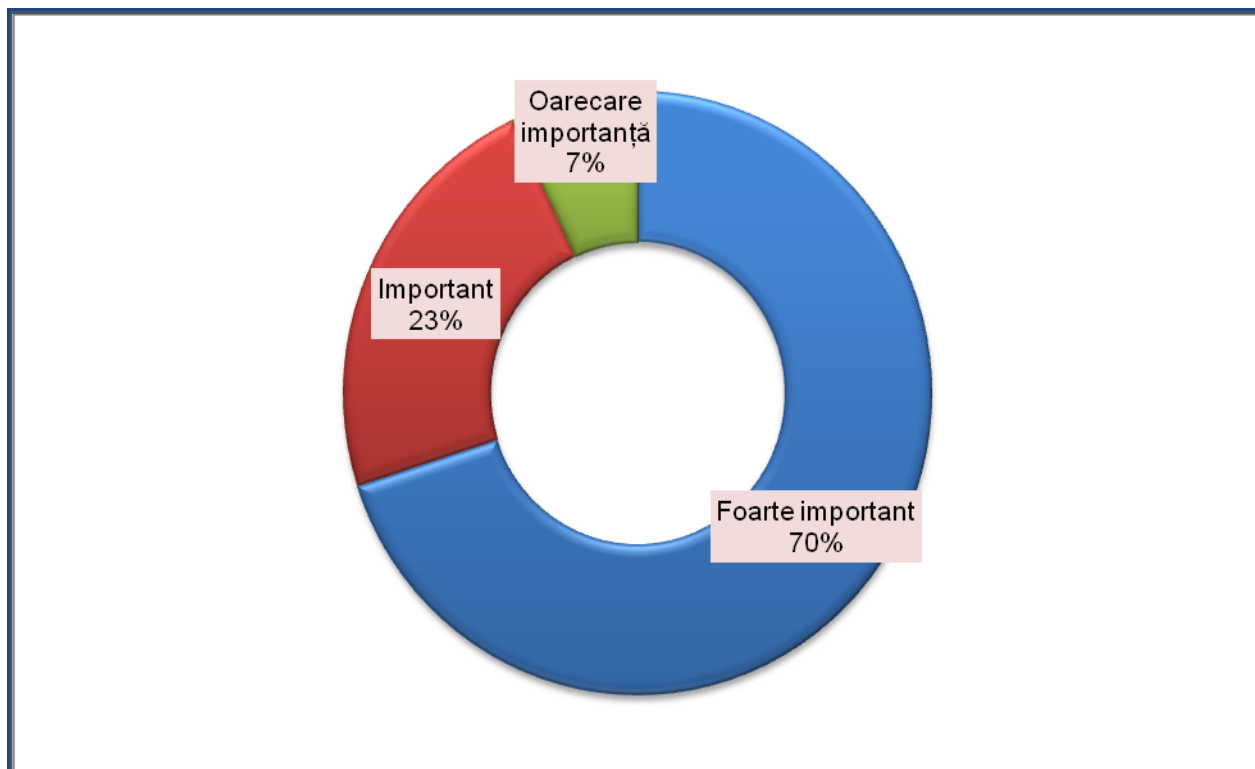
17. Din cei chestionați, 46% consideră foarte important proiectul privind **Programe de reconversie ecologică a terenurilor degradate – transformarea lor în zone verzi, pășuni ecologice sau pepiniere pentru reîmpădurire** pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

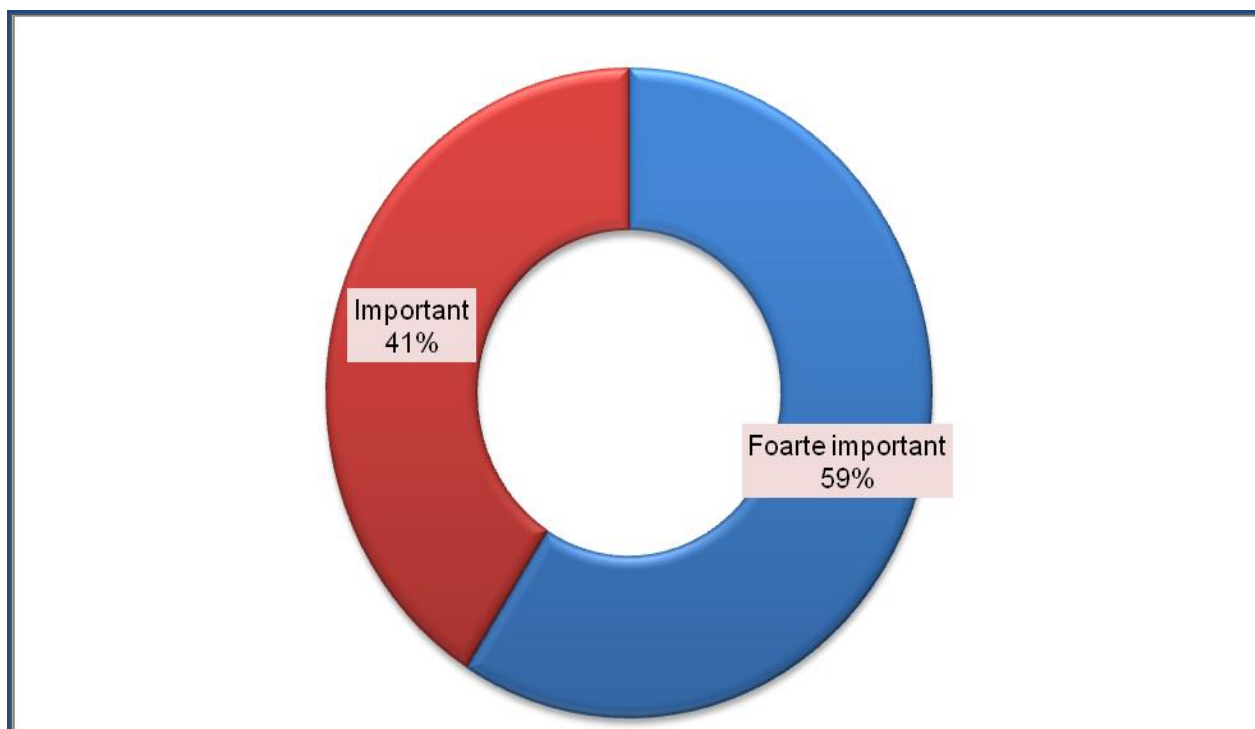
18. Din cei chestionați, 66% consideră foarte important proiectul privind **Sistem inteligent de stocare a energiei pentru clădirile publice (baterii comunitare)** pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

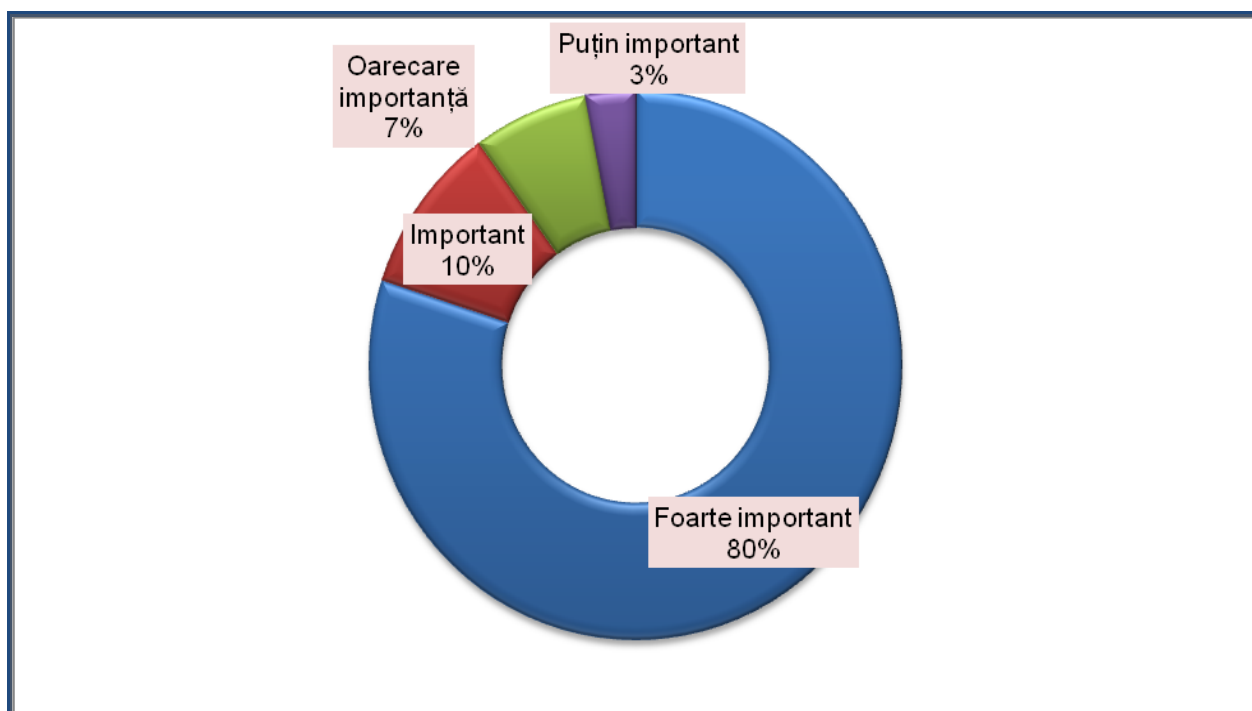
19. Proiectul de **Acoperișuri verzi și panouri solare pe instituții publice și gospodării** este considerat foarte important pentru 70% și important pentru 23% din populația interviuată.

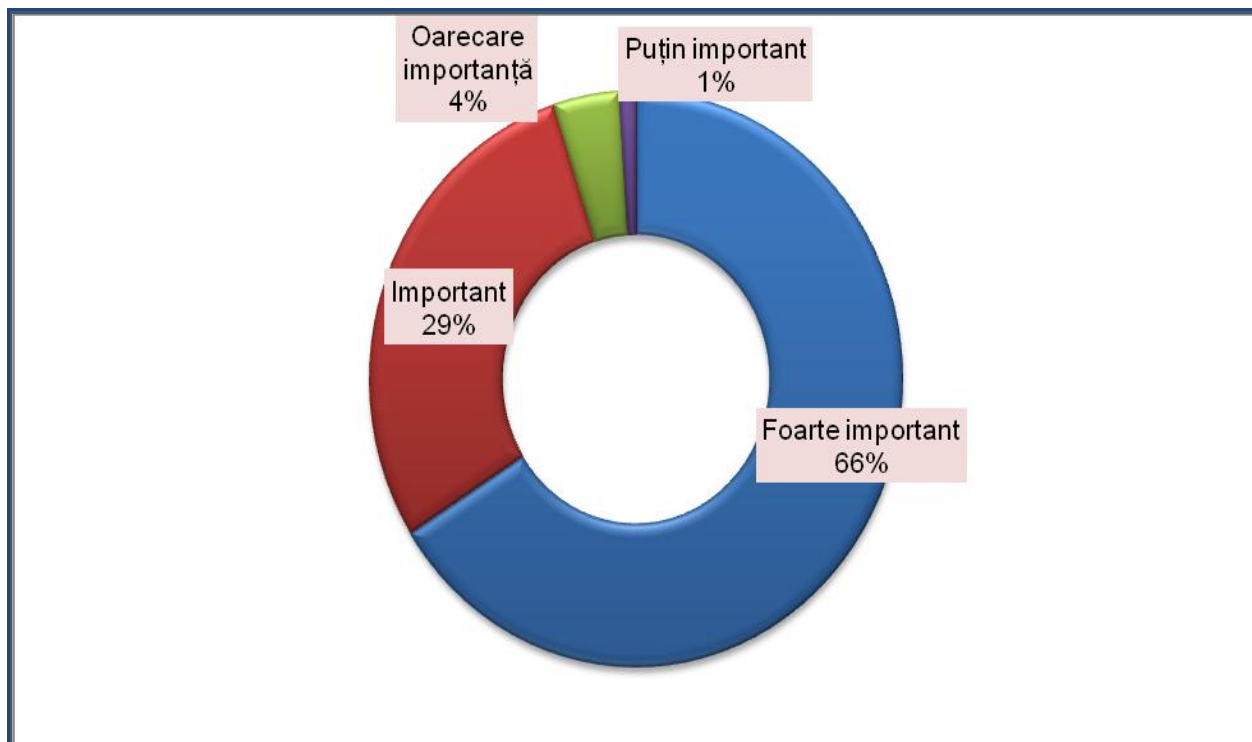
20. Din cei chestionați, 59% consideră foarte important proiectul privind **Festival anual al agriculturii sustenabile și produselor tradiționale – promovarea brandului local** pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

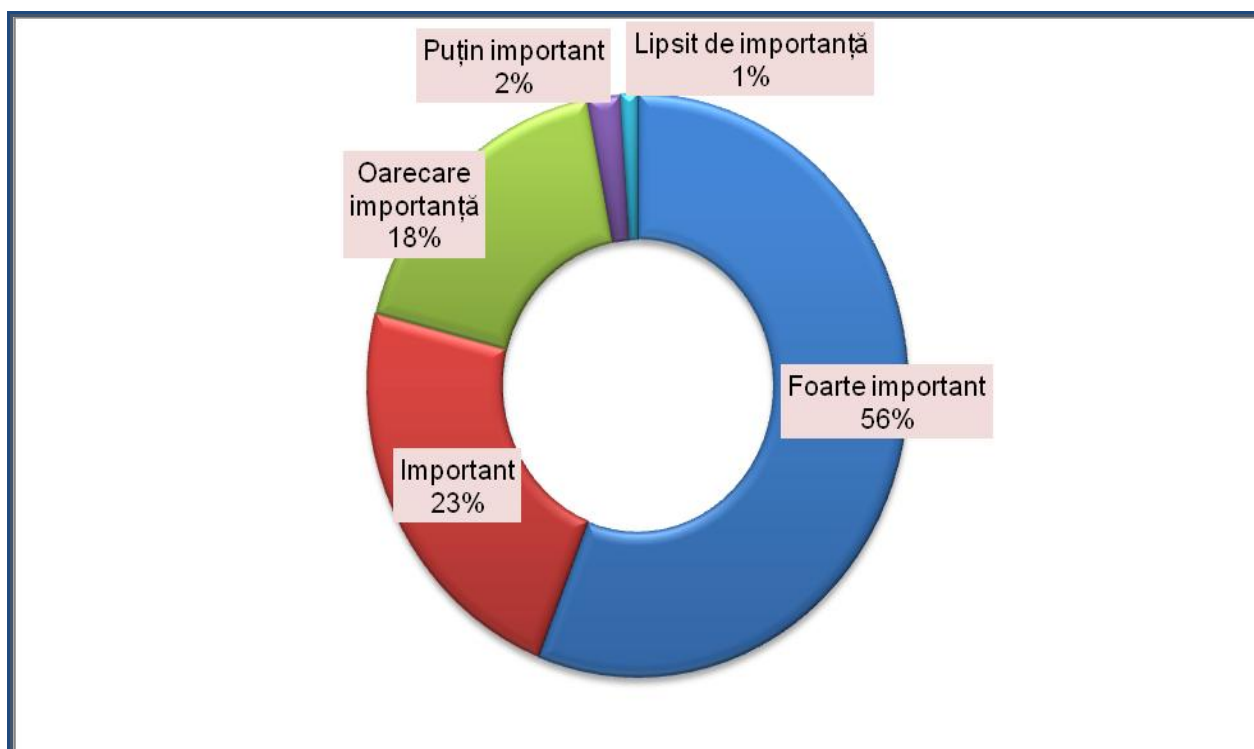
21. Program „Ciorani Smart Village” – digitalizarea serviciilor publice și aplicații pentru interacțiunea cetățenilor cu primăria este considerat un proiect foarte important pentru 80% și important pentru încă 10% din subiecții intervievați.

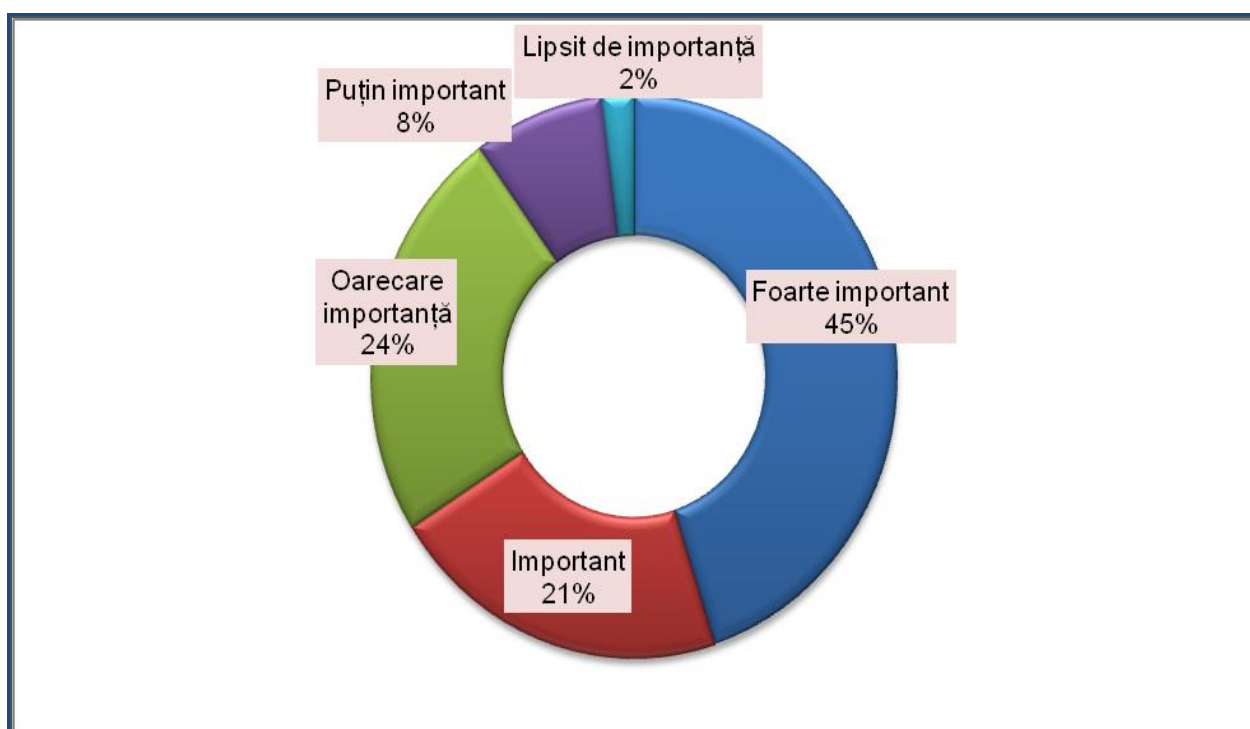
22. Proiectul de Program de formare în meserii verzi – instalatori de panouri solare, agricultură ecologică, ecoturism este considerat foarte important pentru 66% din populația intervievată.

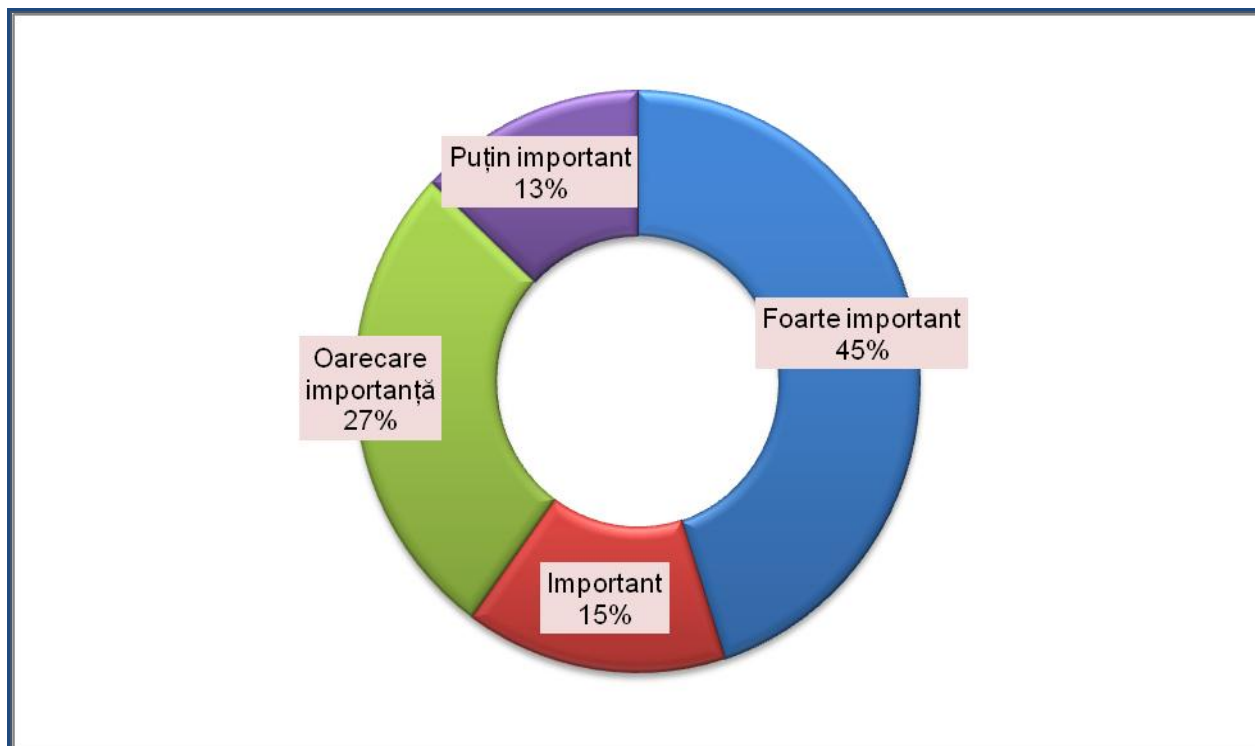
23. **Centre comunitare de sănătate și sport în aer liber – piste de alergare, fitness urban în parcuri** este considerat un proiect foarte important pentru 56% și important pentru încă 23% din subiecții intervievați

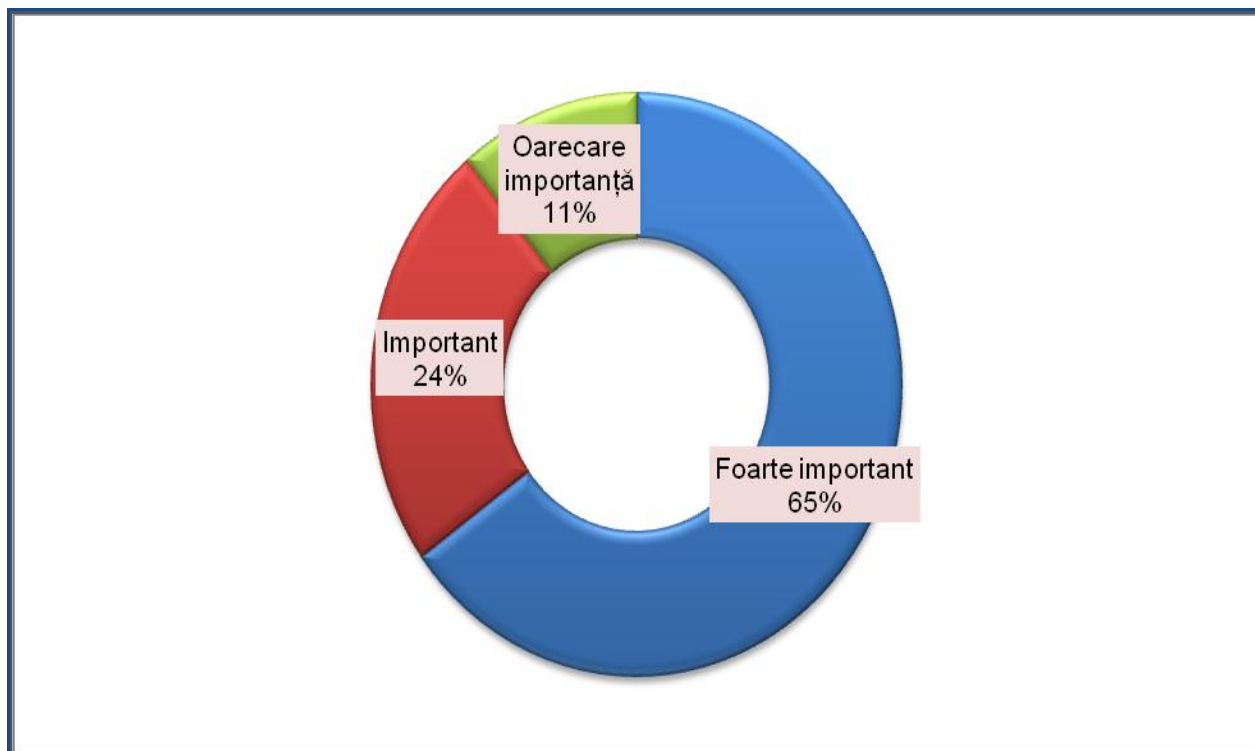
24. Din subiecții chestionați, 45% sunt de părere că proiectul de **Proiect „Sat inteligent prietenos cu seniorii” – soluții de telemedicină și acces la servicii digitale pentru vârstnici** este foarte important pentru dezvoltarea comunei CIORANI

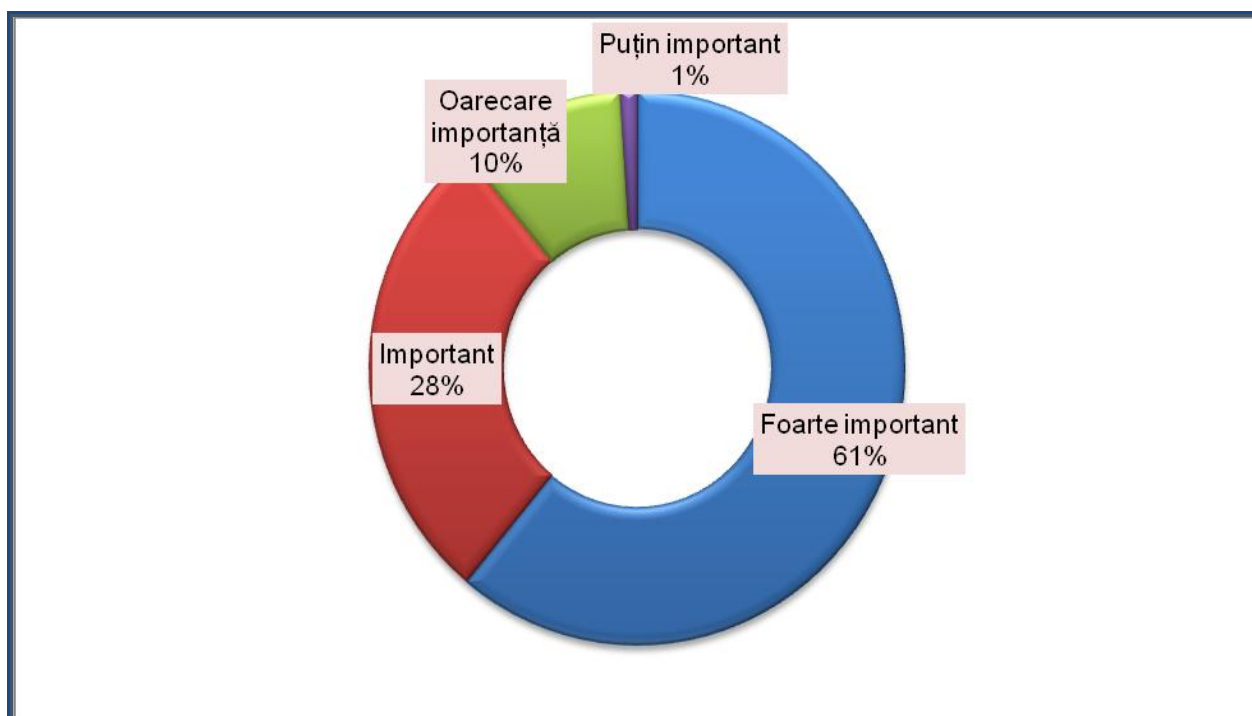
25. **Rețea integrată de canalizare – siguranță și mediu curat** este considerat un proiect foarte important pentru 45% și important pentru încă 15% din subiecții intervievați.

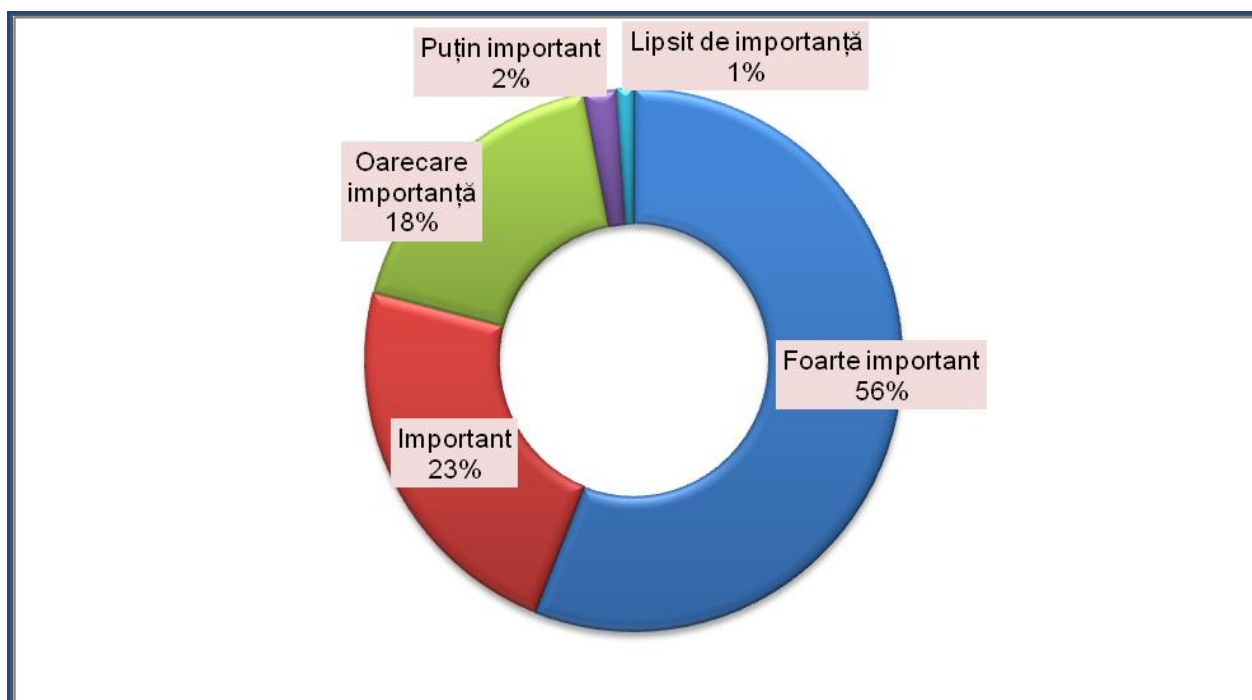
26. Proiectul de **Modernizarea sistemului de alimentare cu apă** este considerat foarte important pentru 65% din locuitorii intervievați.

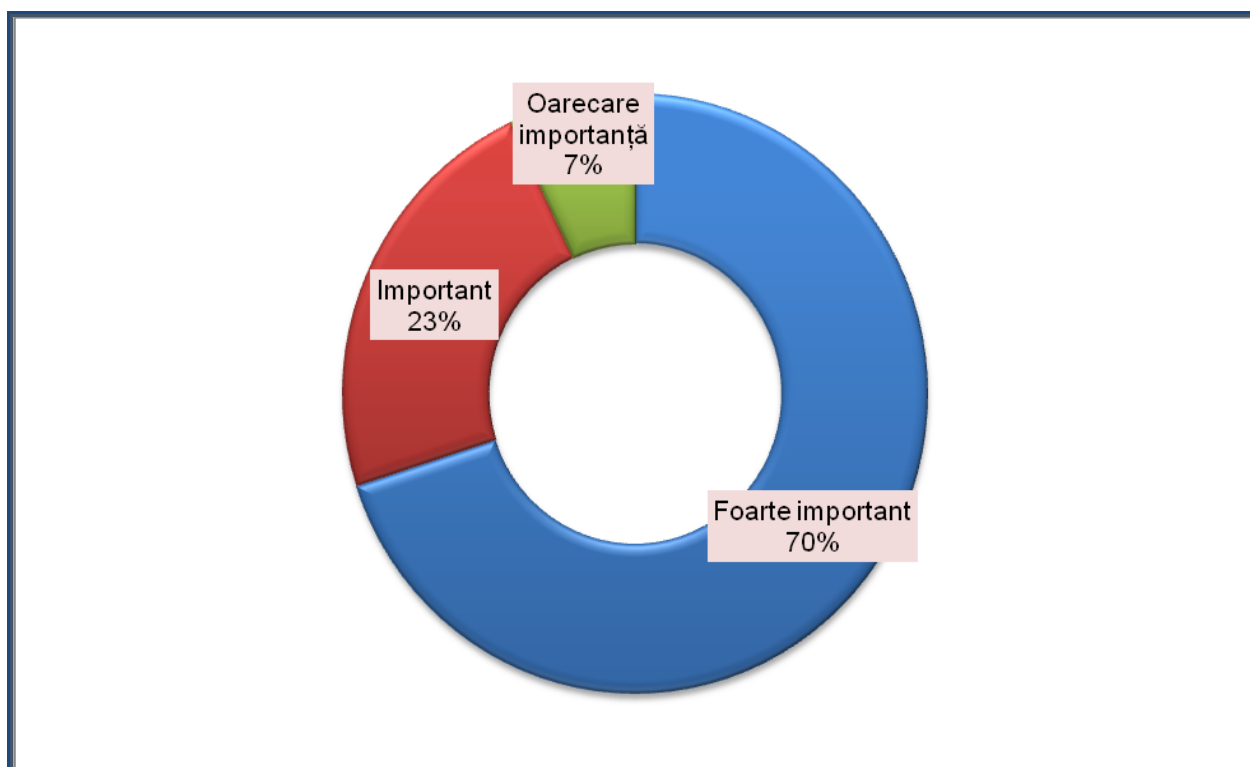
27. Din subiecții chestionați, 61% sunt de părere că proiectul de **Reabilitare și modernizare străzilor de pe raza comunei** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

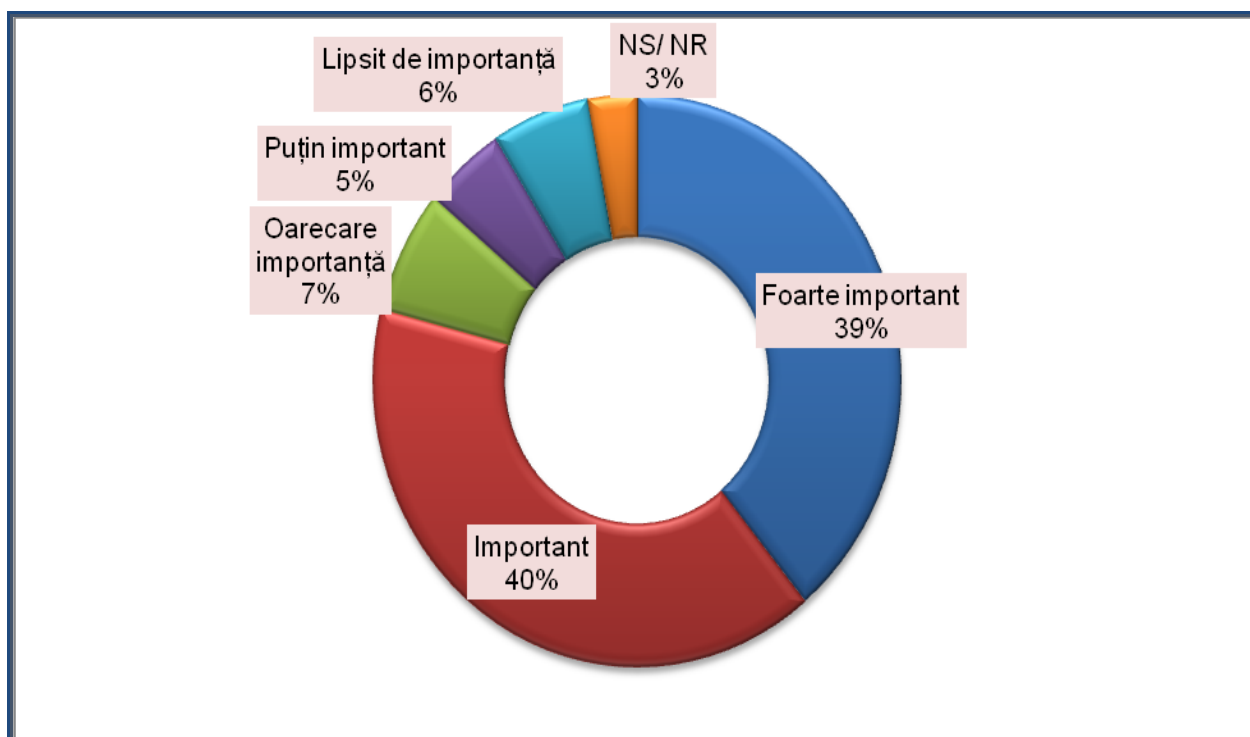
28. Din subiecții chestionați, 56% sunt de părere că proiectul de **Reabilitare termică a clădirilor publice** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

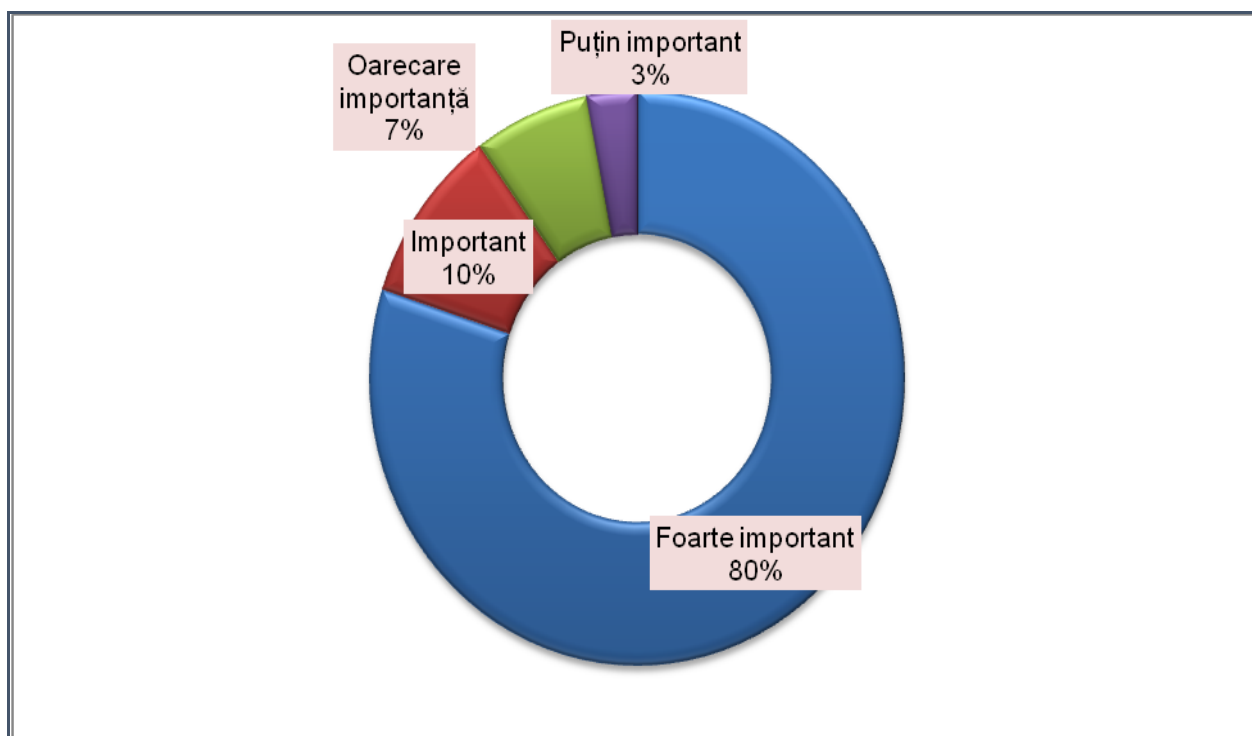
29. Proiectul privind **Creșterea siguranței publice prin instalarea unui sistem de supraveghere video în comuna CIORANI** pentru dezvoltarea comunei CIORANI este considerat foarte important pentru 70% din subiecții intervievați.

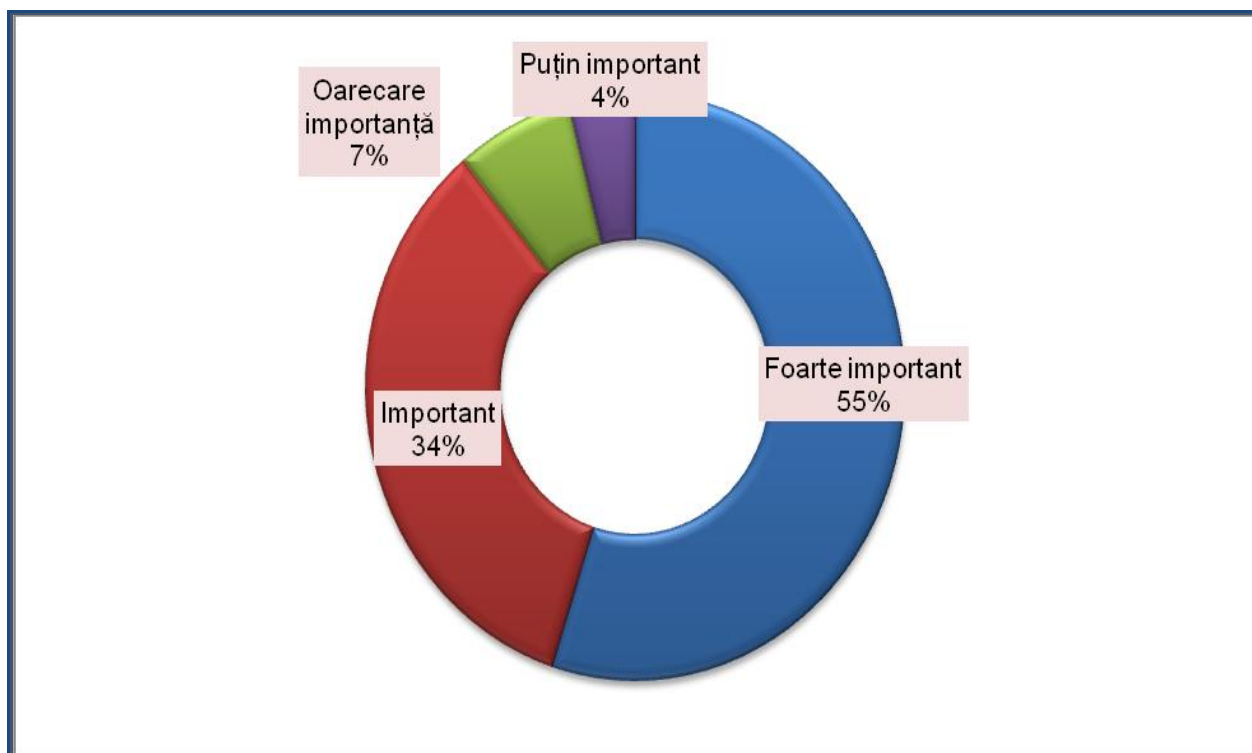
30. Din cei chestionați, 79% consideră important proiectul de **Amenajarea tuturor trecerilor de pietoni la nivel comunei CIORANI** pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

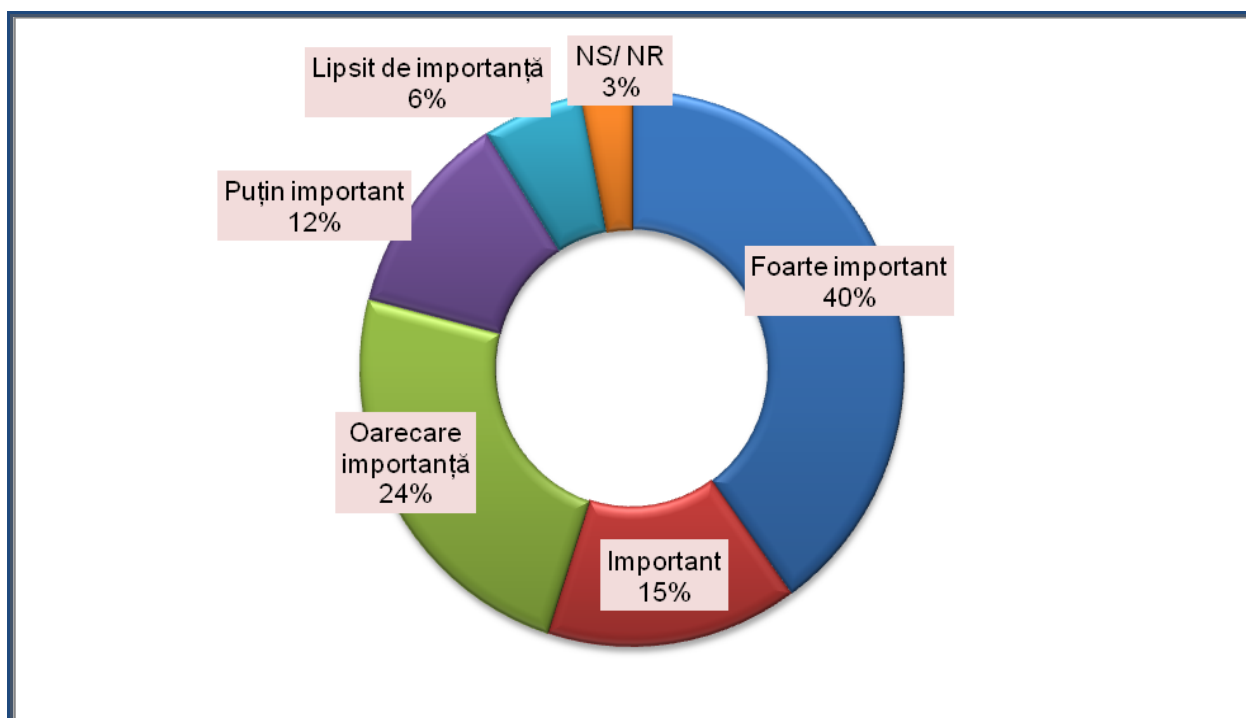
31. Majoritatea subiecților intervievați (80%) consideră foarte important proiectul de **Modernizare drumuri de interes local în comuna CIORANI** pentru dezvoltarea comunei dumneavoastră.

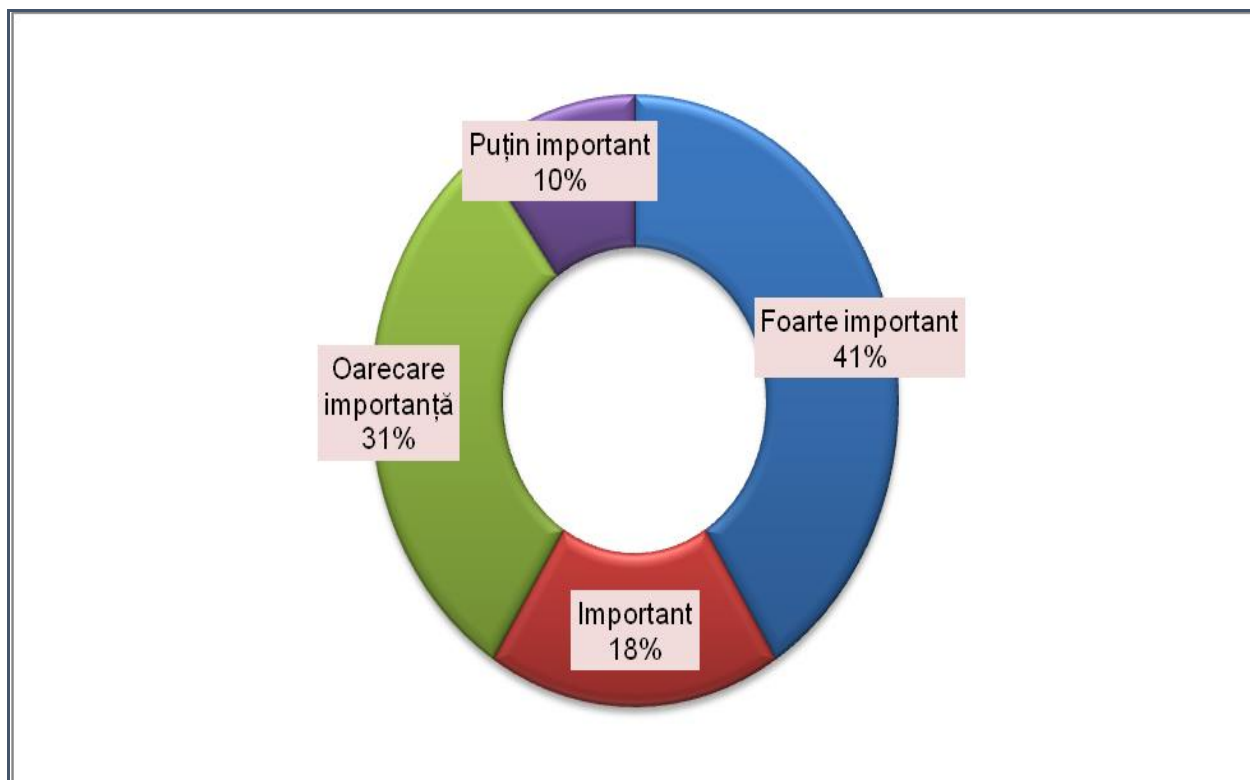
32. Din subiecții chestionați, 55% sunt de părere că proiectul de **Modernizare bază informatică (digitalizare) în instituțiile publice ale comunei CIORANI** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

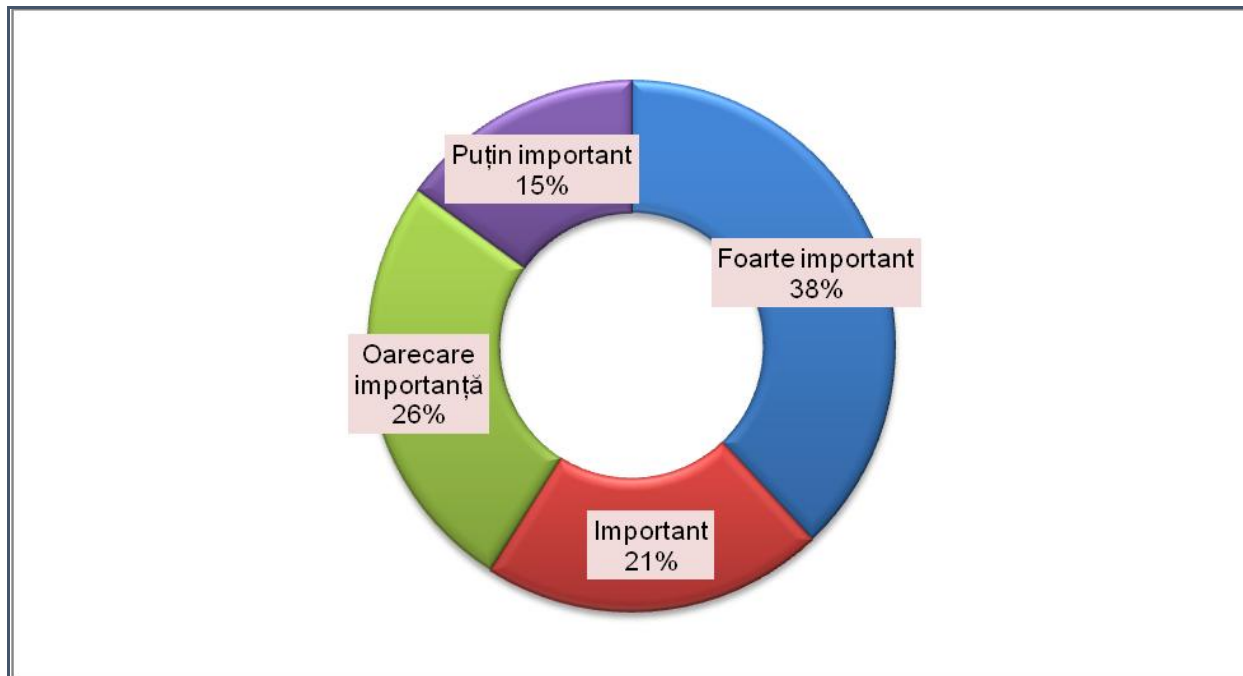
33. **Formare profesională pentru personalul din aparatul de specialitate al primarului** este considerat un proiect foarte important pentru 40% și important pentru încă 15% din subiecții intervievați.

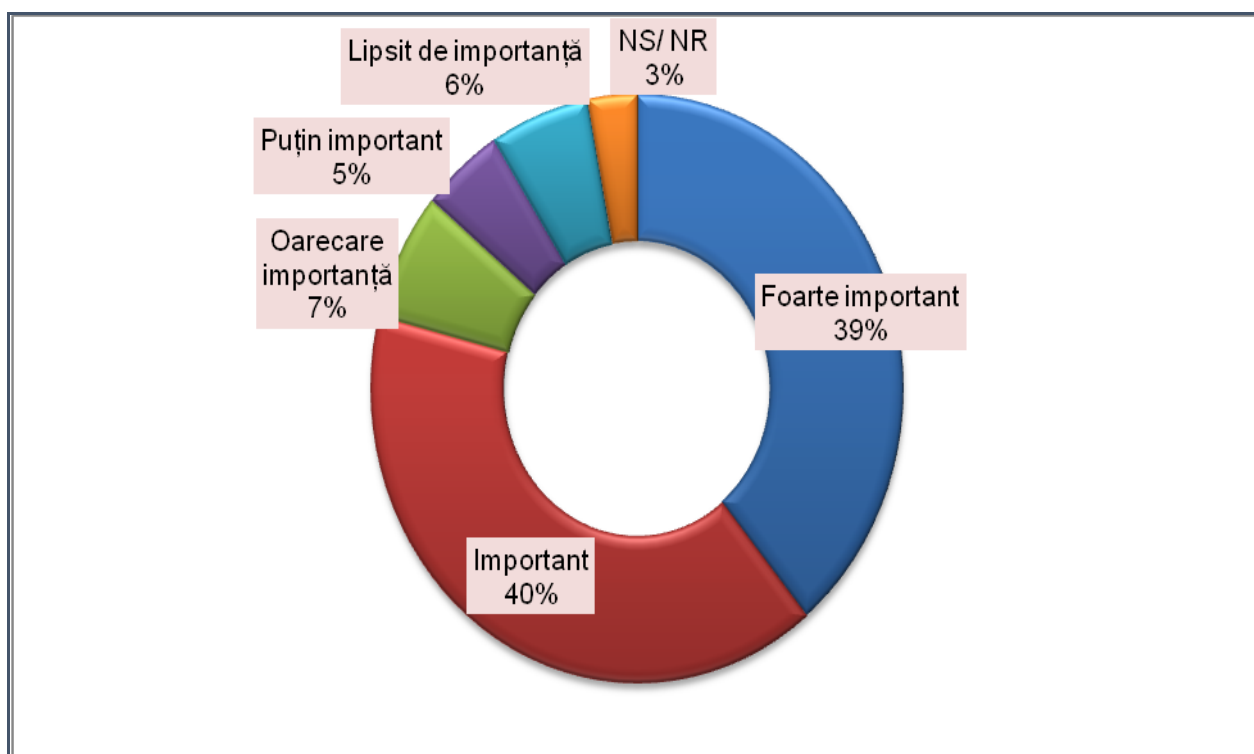
34. **Realizarea de parteneriate în vederea dezvoltării comunei din punct de vedere economic, social și sportiv** este considerat un proiect foarte important pentru 41% și important pentru încă 18% din subiecții intervievați.

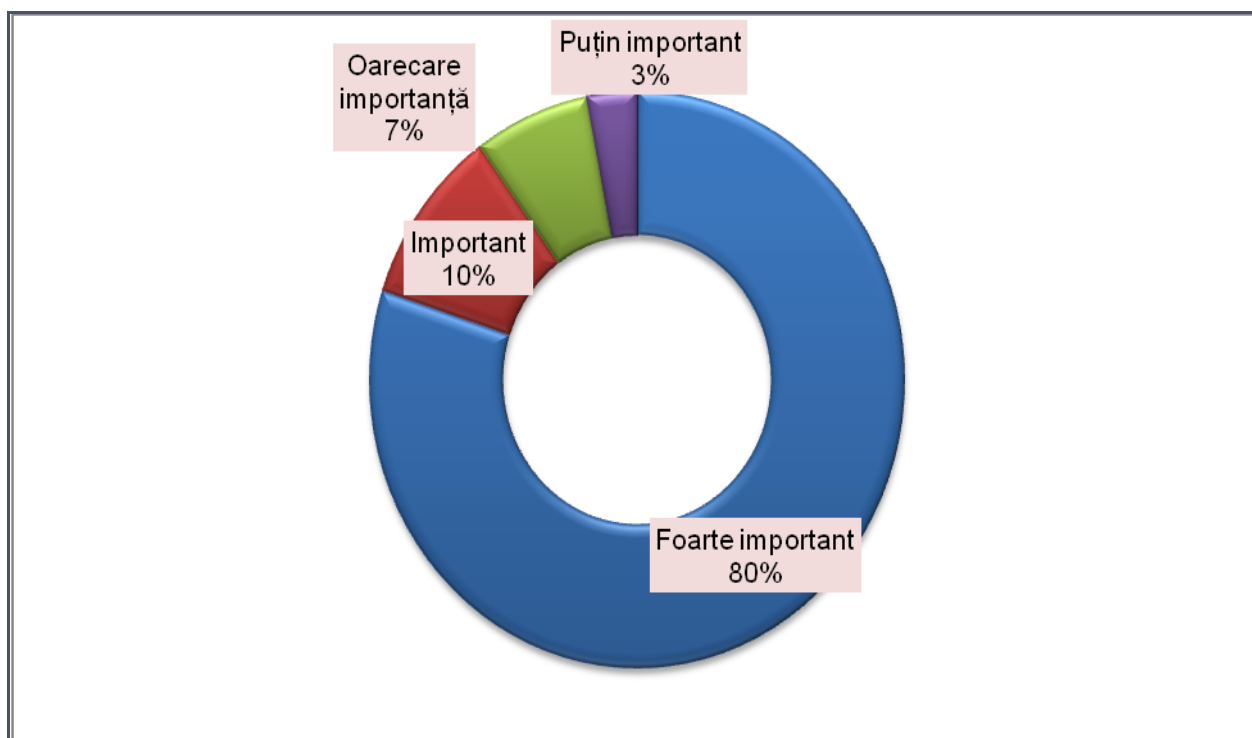
35. Din subiecții chestionați, 59% sunt de părere că proiectul de **Încurajarea și susținerea populației active în vederea participării la cursuri de calificare și reconversie social susținute de furnizorii de formare profesională** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

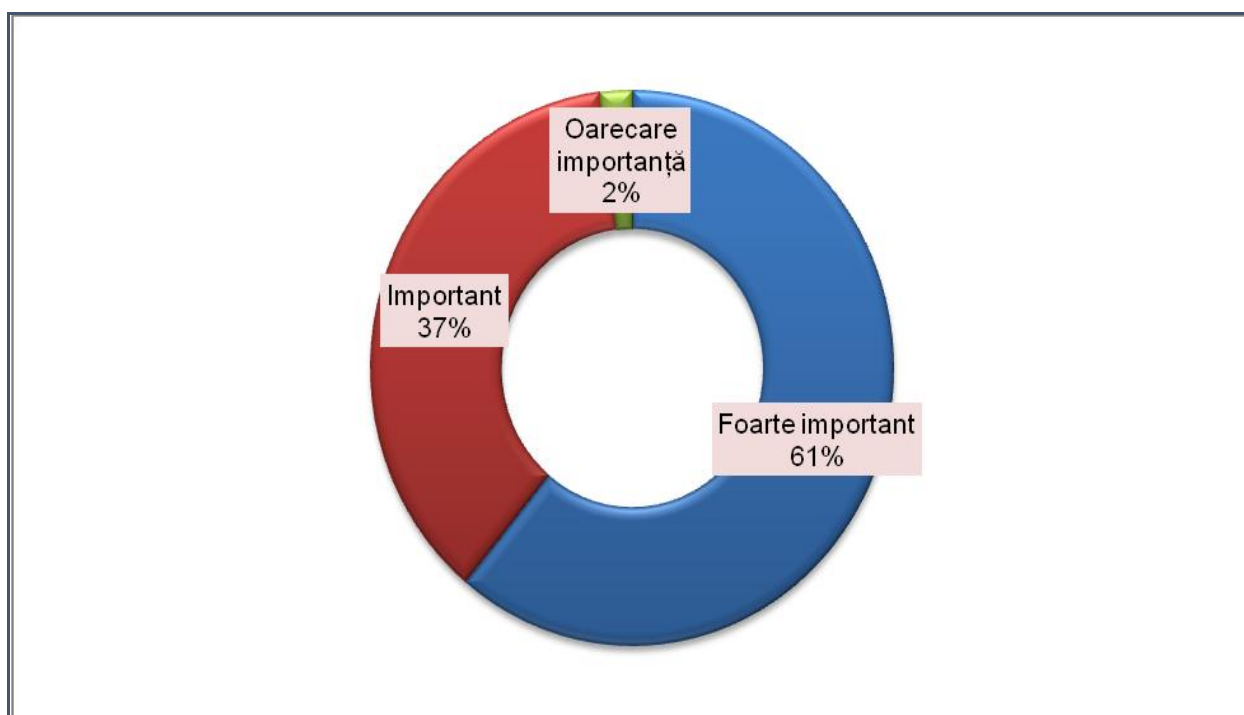
36. **Extinderea rețelei de iluminat public inteligent cu LED-uri și senzori de prezență** este considerat un proiect foarte important pentru 39% și important pentru încă 40% din subiecții intervievați.

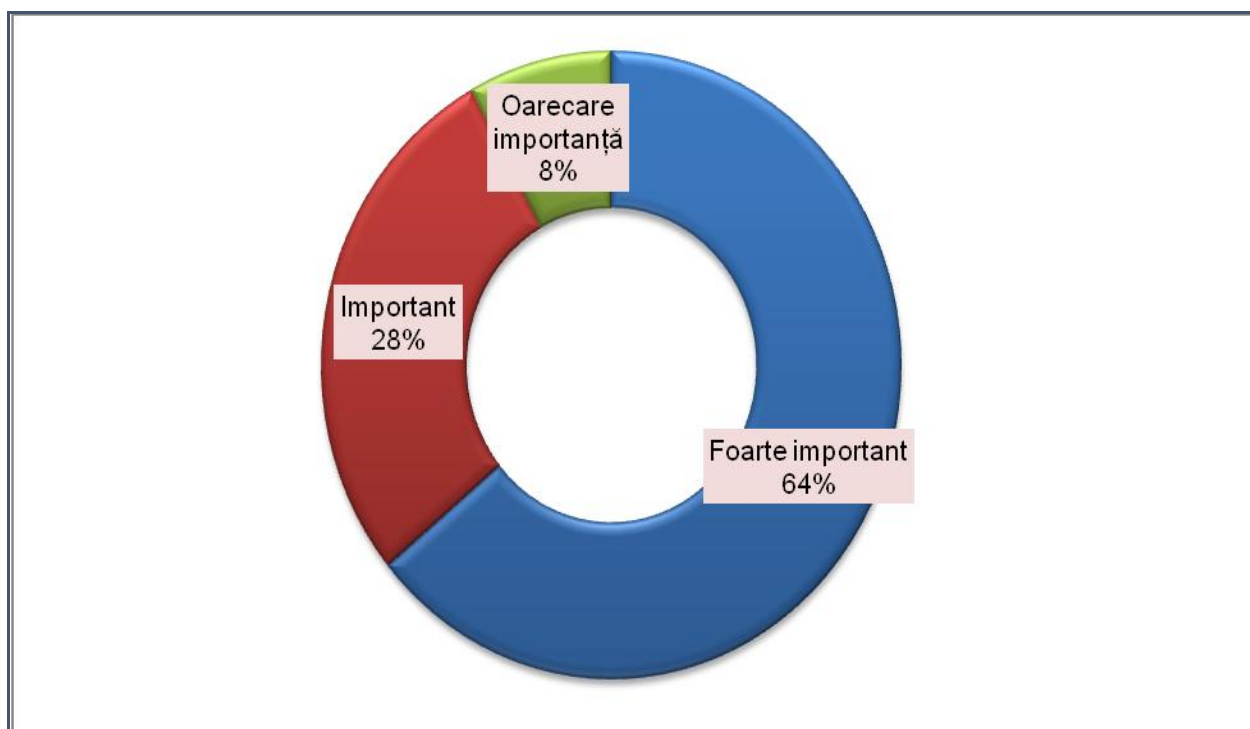
37. Crearea unui centru multifuncțional pentru servicii sociale și medicale pentru toate grupele de vârstă între sate este considerat un proiect foarte important pentru 80% și important pentru încă 10% din subiecții intervievați.

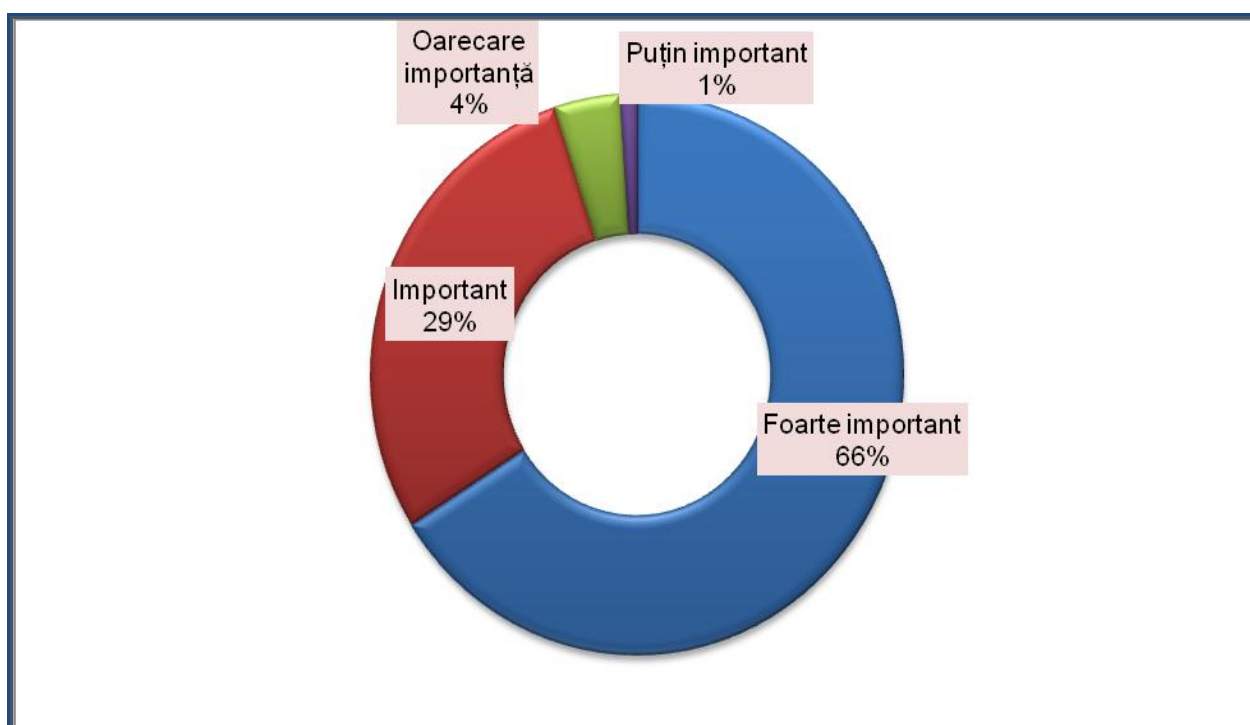
38. Din subiecții chestionați, 61% sunt de părere că proiectul de **Modernizare școli și grădinițe în comuna CIORANI, județul Prahova** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

39. **Desfășurarea de campanii de informare și conștientizare cu privire la riscurile abandonului școlar** este considerat un proiect foarte important pentru 64% și important pentru încă 28% din subiecții intervievați

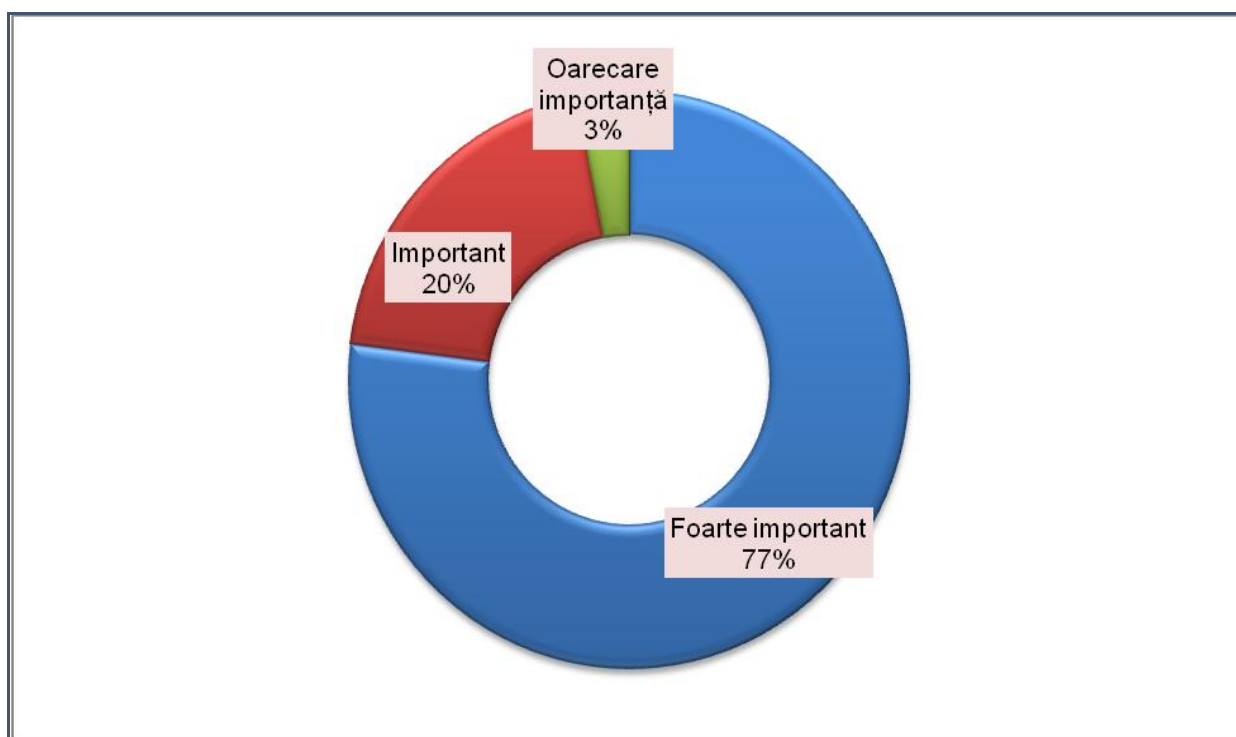
40. **Dotarea cu echipamente informatice în vederea îmbunătățirii serviciilor din cadrul administrației publice locale în comuna CIORANI** este considerat un proiect foarte important pentru 66% și important pentru încă 29% din subiecții intervievați

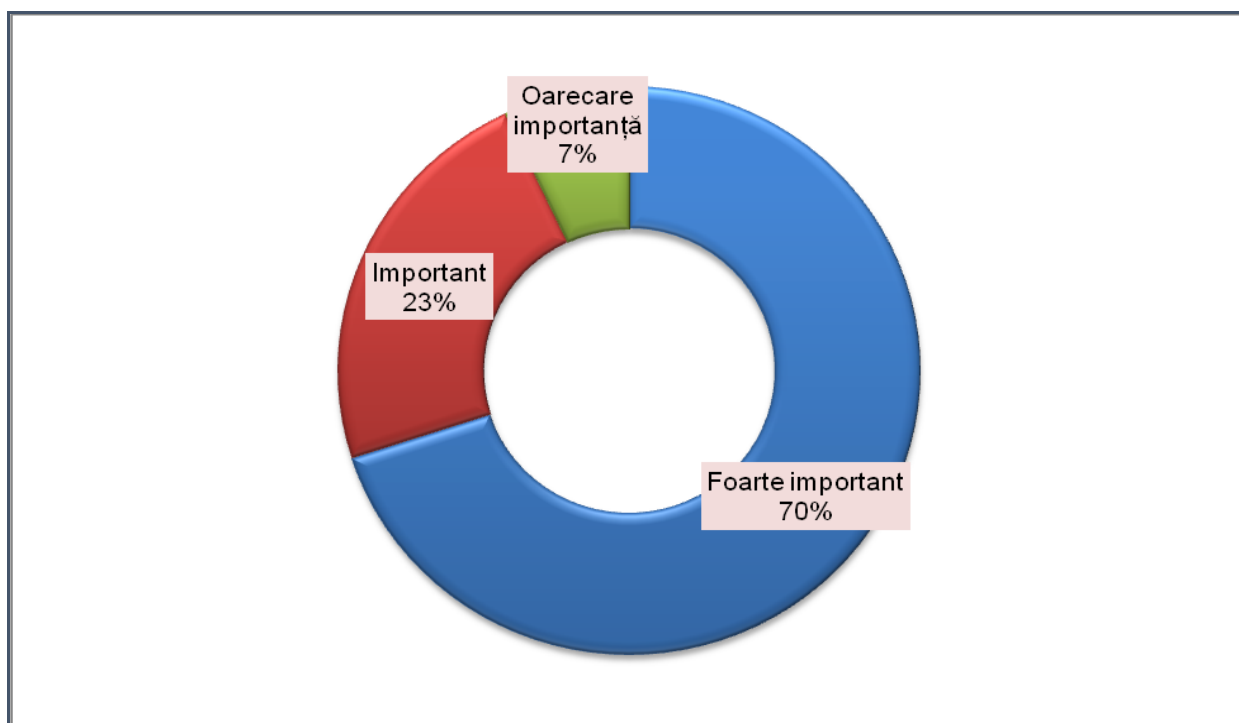
41. **Construire centru de desfășurare activități didactice de tip “Școala după școală”** este considerat un proiect foarte important pentru 38% și important pentru încă 23% din subiecții intervievați.

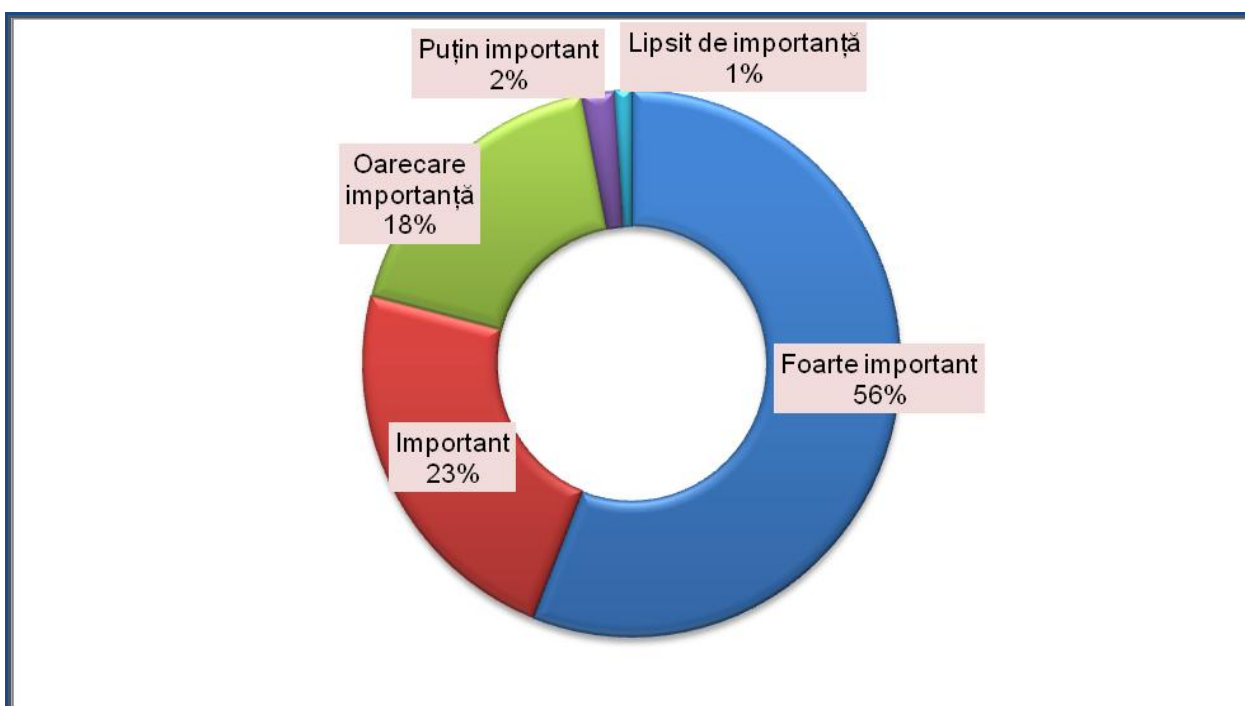
42. **Înființare și dotare laboratoare de specialitate în școli: chimie, fizică, biologie, informatică** este considerat un proiect foarte important pentru 77% din subiecții intervievați.

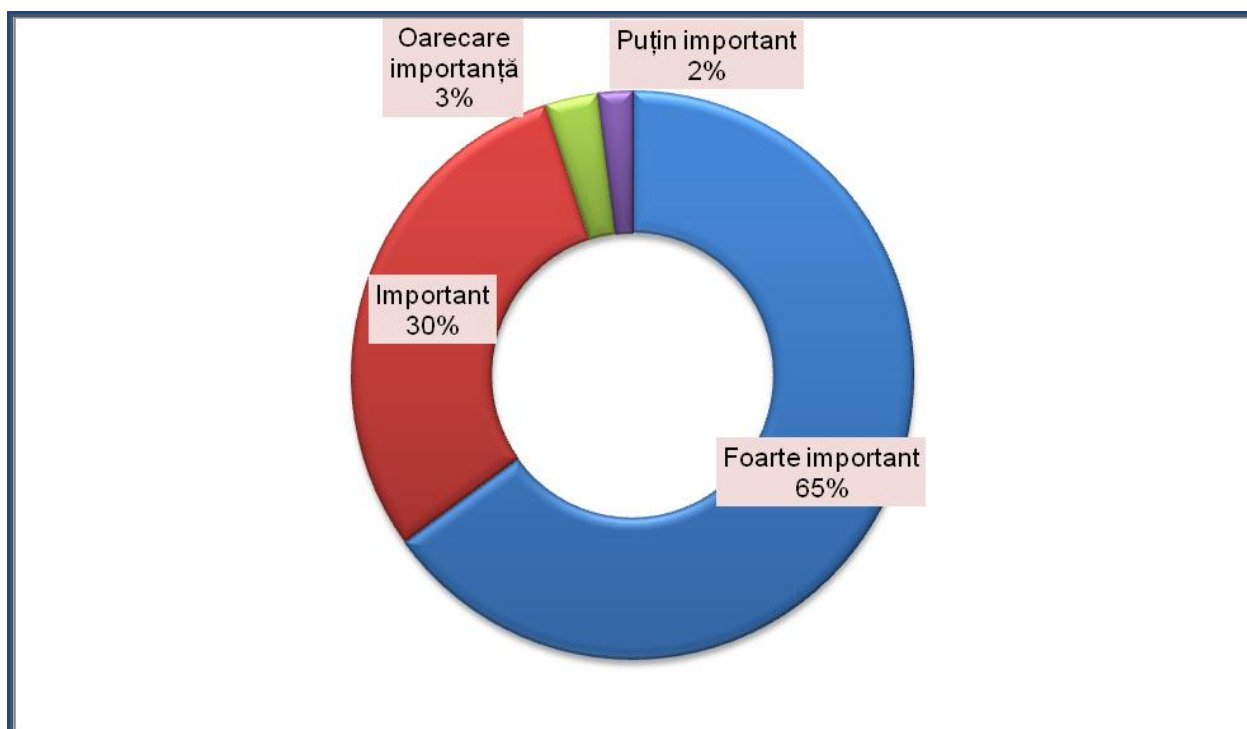
43. **Creșă mică – Program guvernamental construire creșe "Sfanta Ana" în Comuna CIORANI – finanțare CNI** este considerat un proiect foarte important pentru 70% și important pentru încă 23% din subiecții intervievați

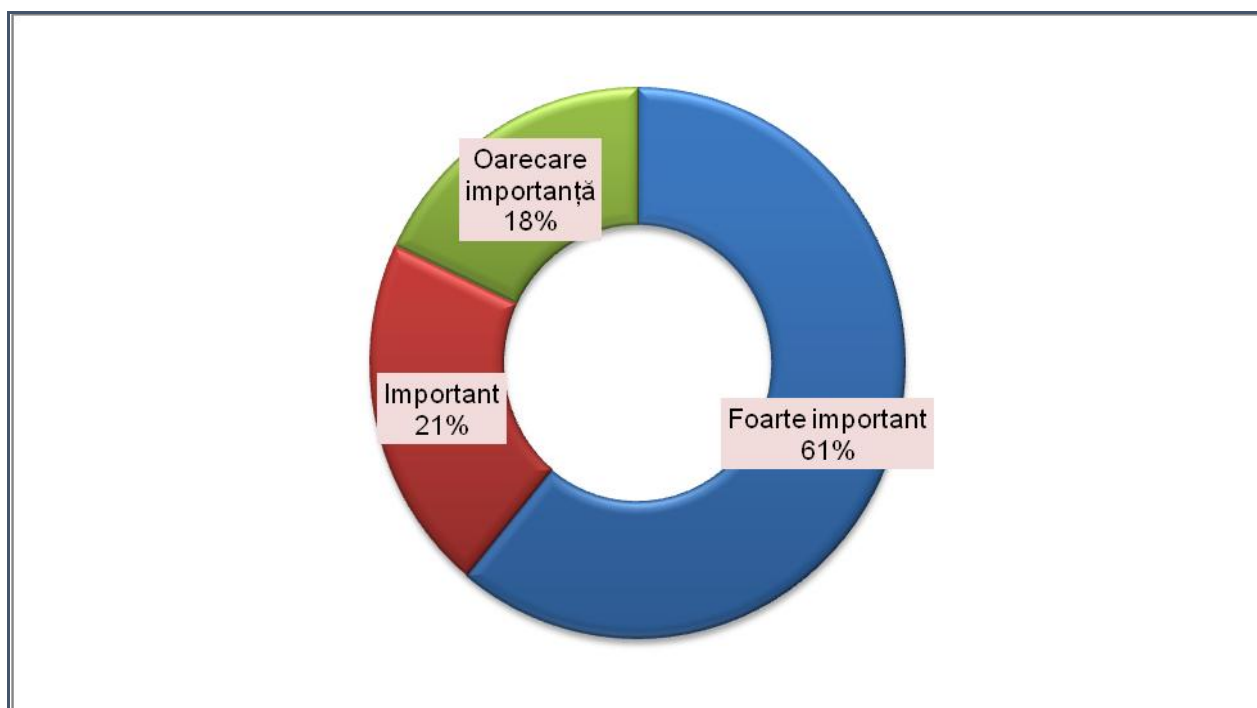
44. **Implementarea programului „Școală inteligentă” – conectarea școlilor și grădinițelor la internet de mare viteză și dotarea cu table interactive, laptopuri și tablete** este considerat un proiect foarte important pentru 56% și important pentru încă 23% din subiecții intervievați

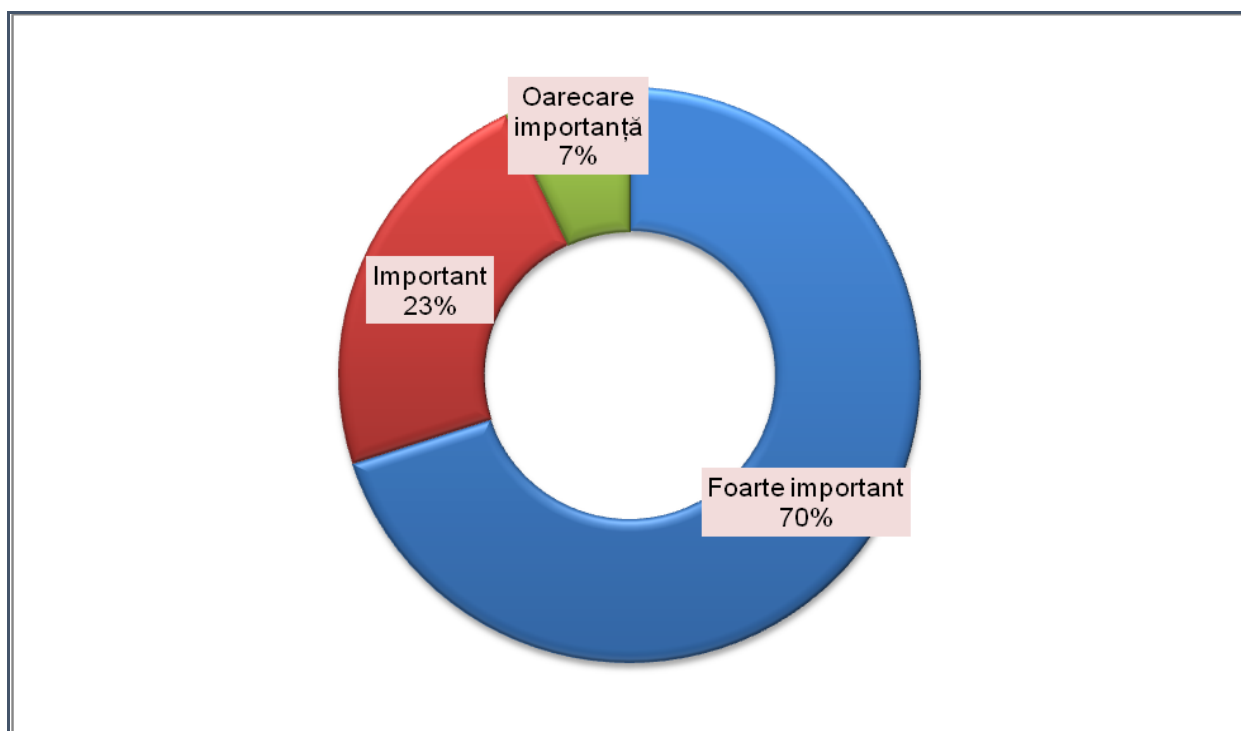
45. **Dotarea școlilor cu laboratoare STEM și kituri educative pentru robotică și științe** este considerat un proiect foarte important pentru 65% și important pentru încă 30% din subiecții intervievați

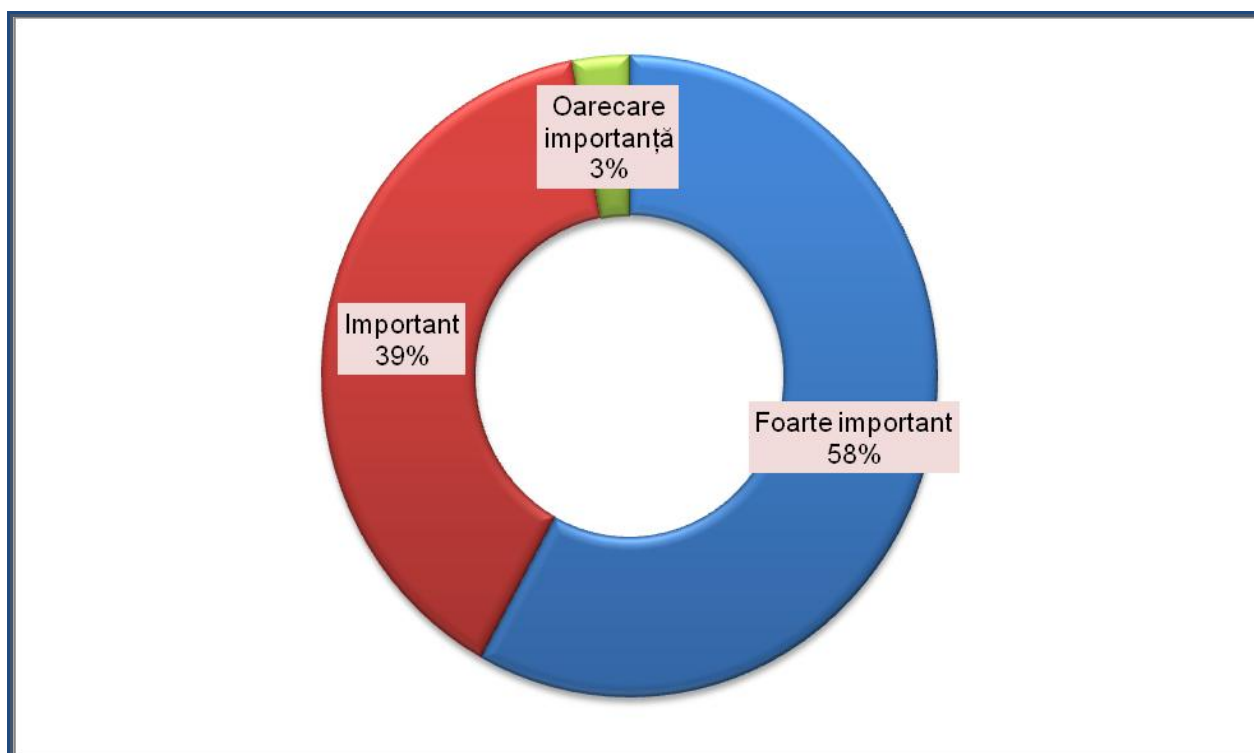
46. **Amenajarea de săli de sport moderne în școli și grădinițe pentru activități fizice regulate** este considerat un proiect foarte important pentru 61% și important pentru încă 21% din subiecții intervievați.

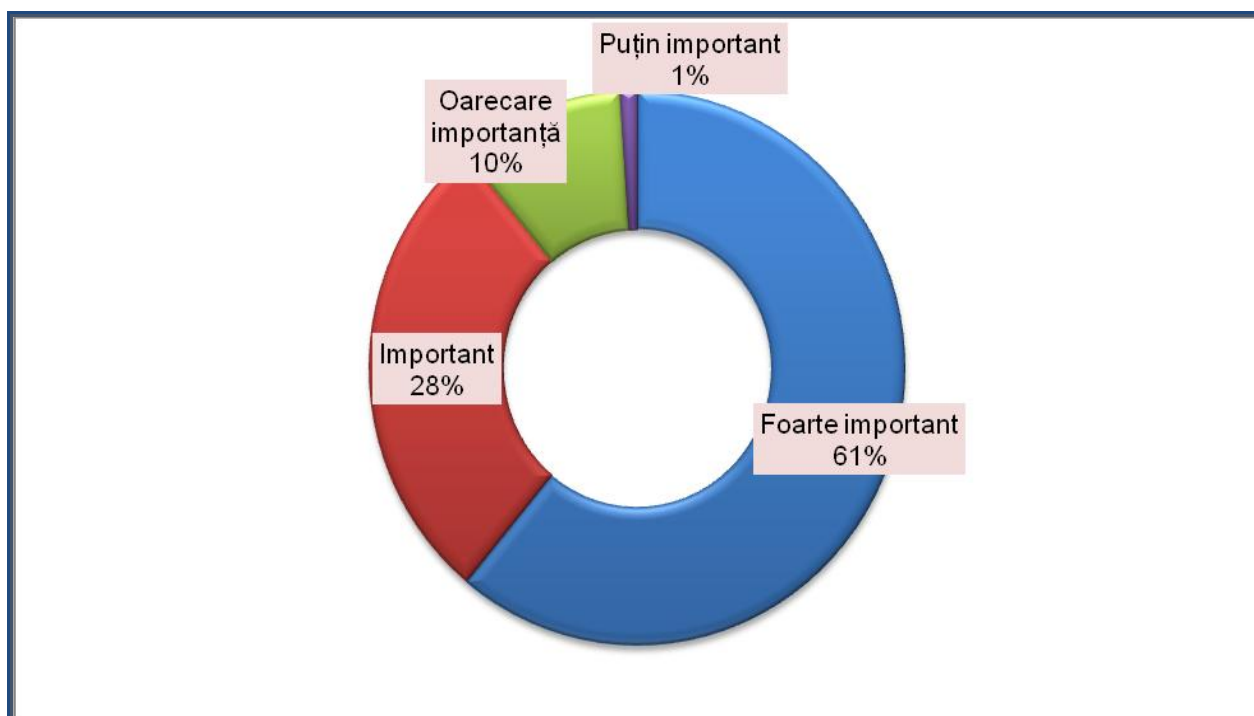
47. **Extinderea și modernizarea creșelor și grădinițelor – creșterea capacității și adaptarea la standarde moderne** este considerat un proiect foarte important pentru 70% și important pentru încă 23% din subiecții intervievați.

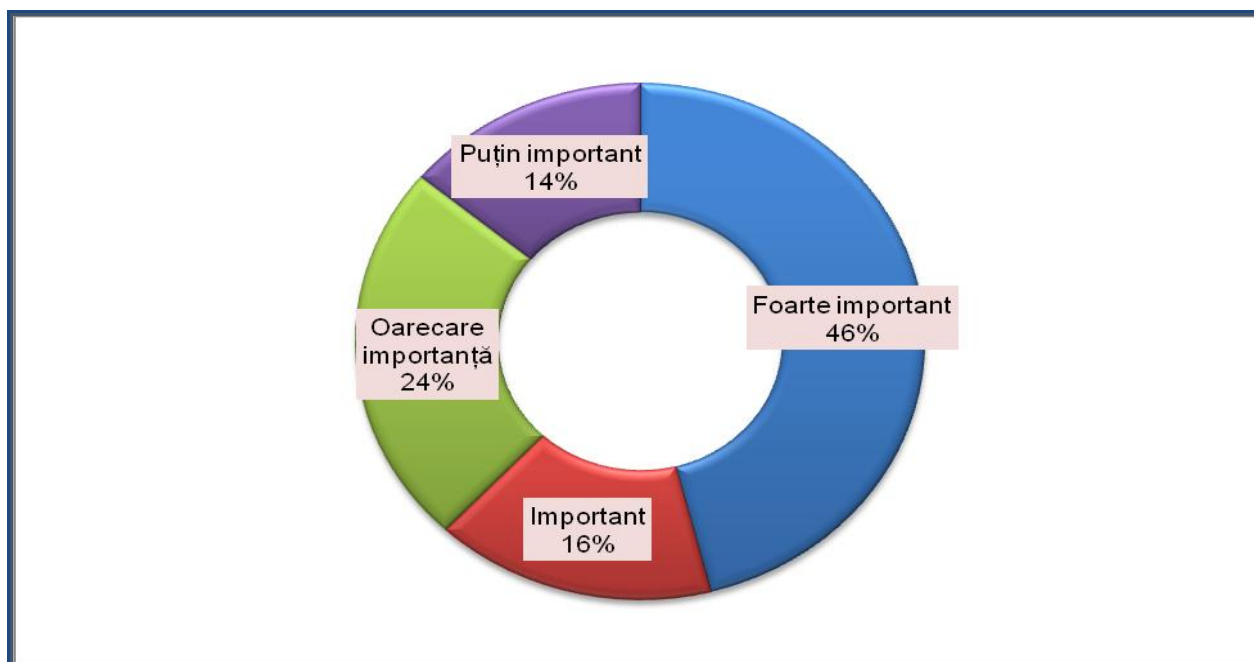
48. **Crearea de zone de joacă sigure și spații verzi dedicate copiilor în proximitatea unităților educative** este considerat un proiect foarte important pentru 58% și important pentru încă 39% din subiecții intervievați.

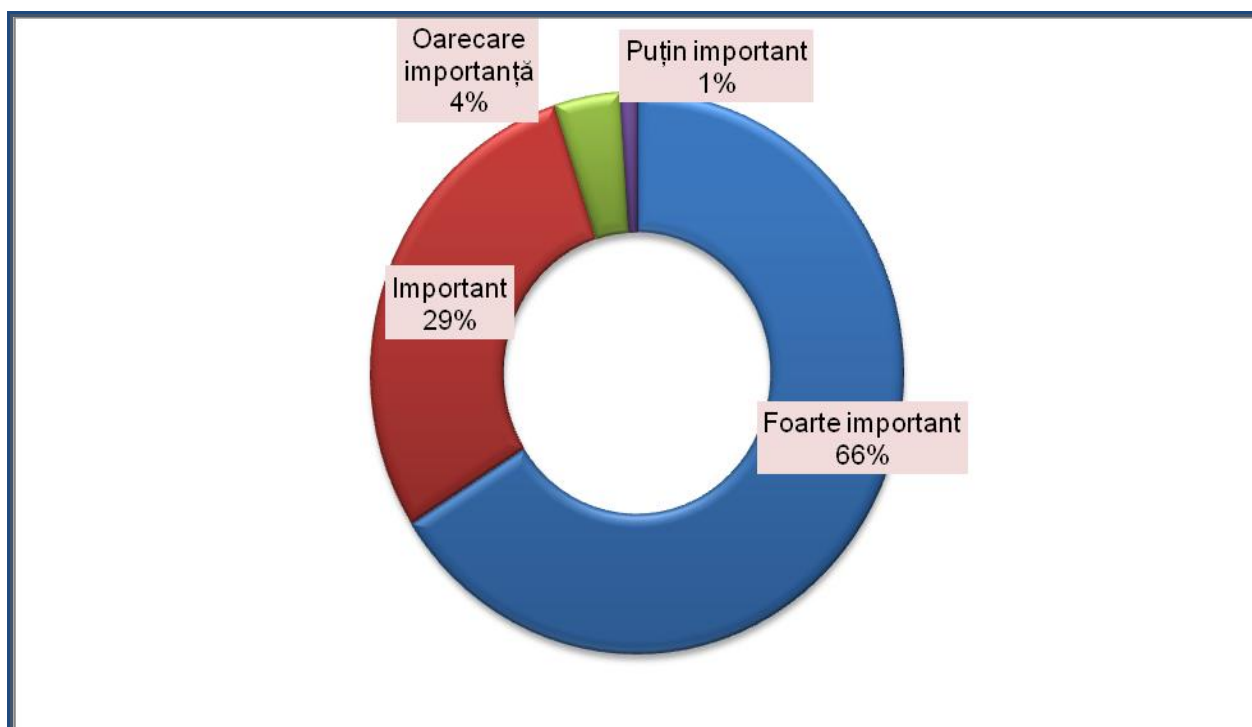
49. **Dotarea sălilor de clasă cu echipamente multimedia și conectivitate la internet pentru predare interactivă** este considerat un proiect foarte important pentru 61% și important pentru încă 28% din subiecții intervievați.

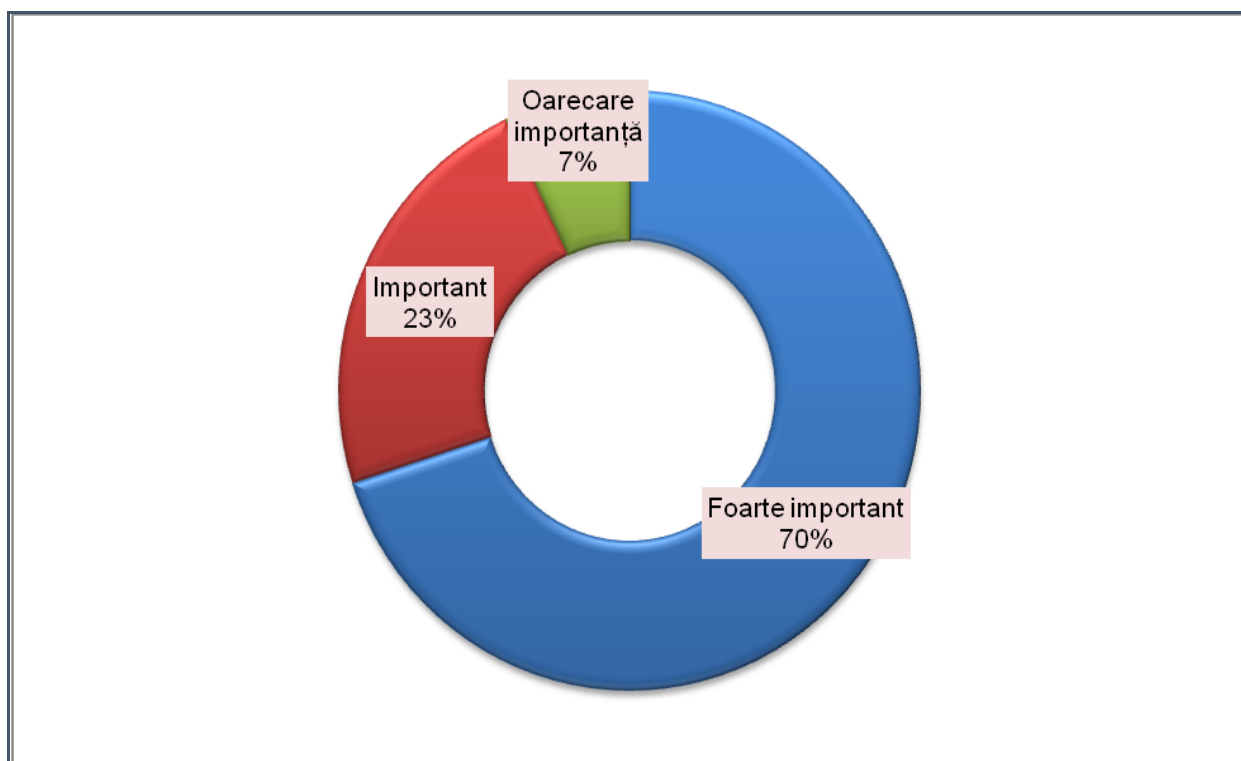
50. **Achiziționarea de mobilier stradal (băncuțe, coșuri de gunoi, ghivece cu flori)** este considerat un proiect foarte important pentru 46% și important pentru încă 16% din subiecții intervievați.

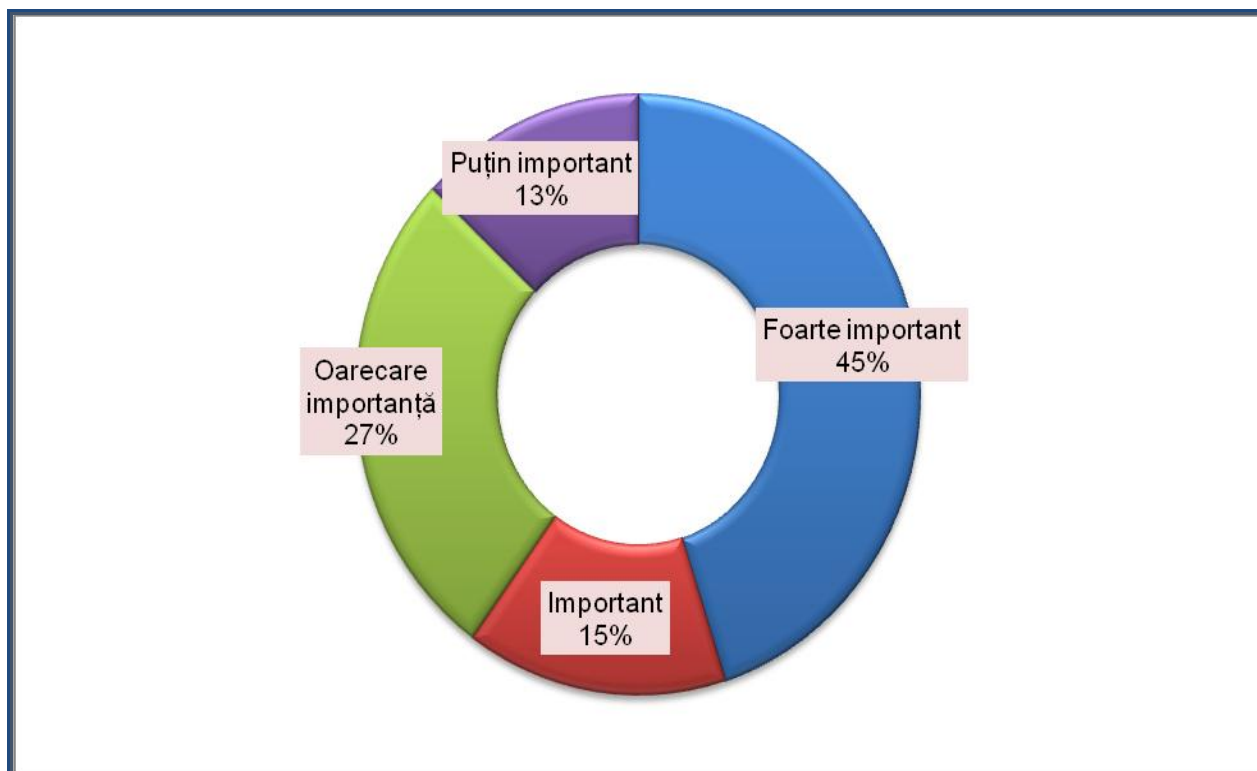
51. Din subiecții chestionați, 66% sunt de părere că proiectul de **Modernizare centru civic CIORANI, parc central** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

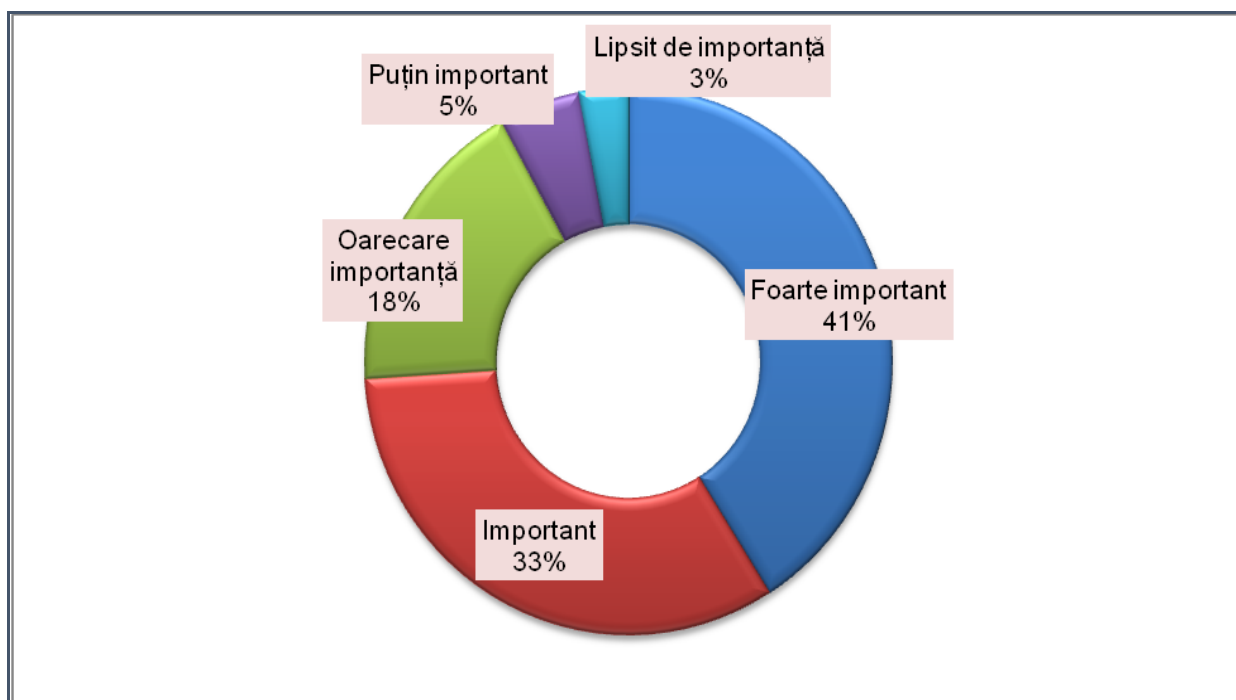
52. **Amenajarea acostamentelor și a șanțurilor/intrărilor în gospodărie** este considerat un proiect foarte important pentru 70% și important pentru încă 23% din subiecții intervievați.

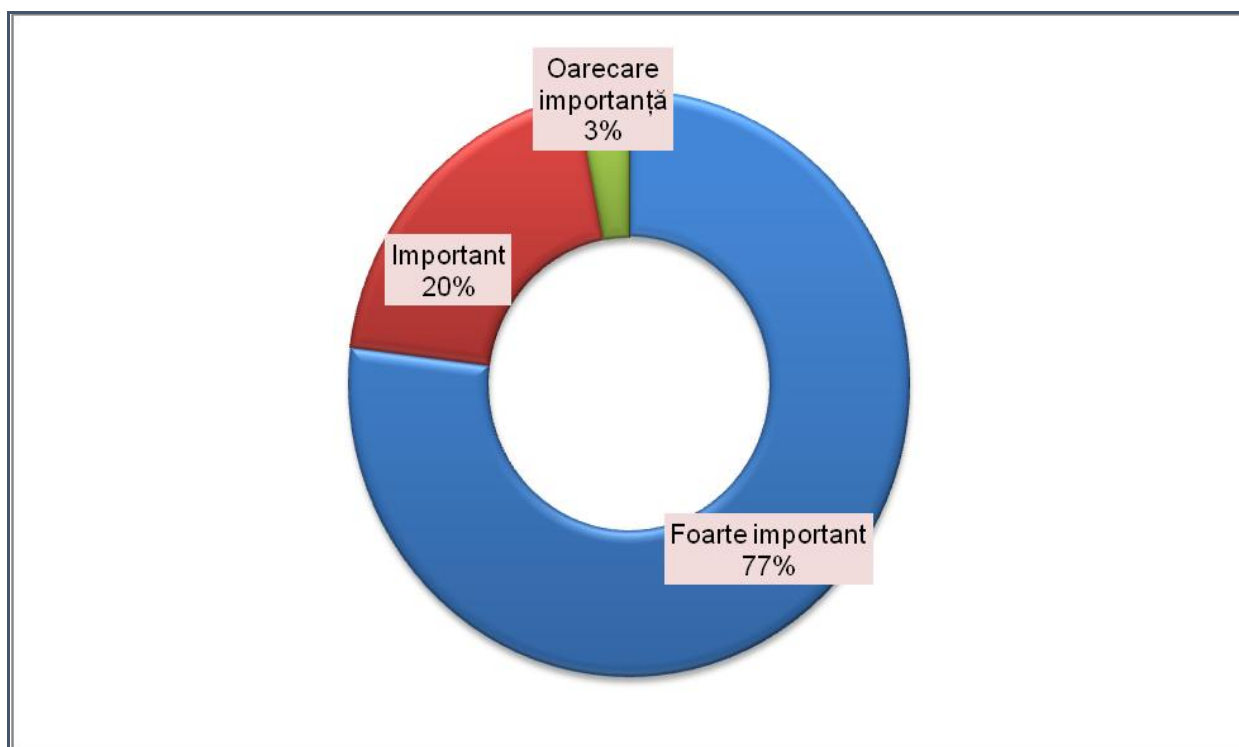
53. Din subiecții chestionați, 45% sunt de părere că proiectul de **Achiziționare platforme colectare selectivă** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI.

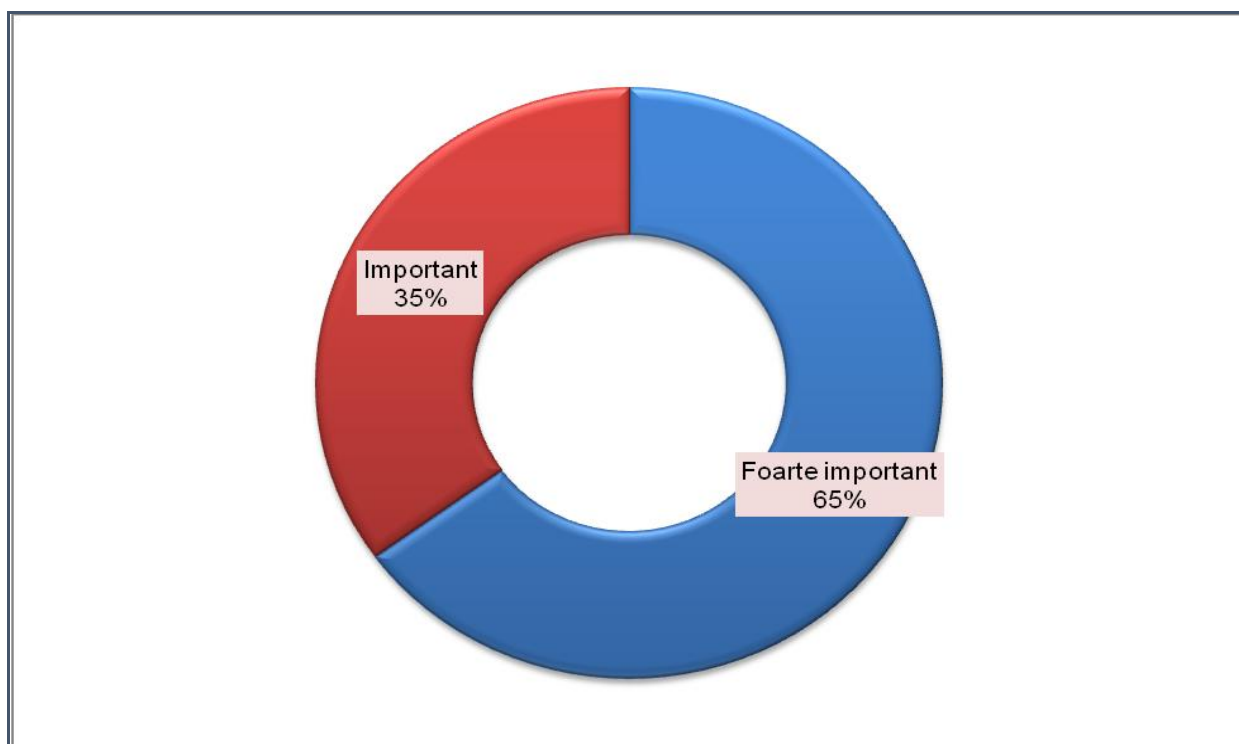
54. Din subiecții chestionați sunt de părere că proiectul de construire **Teren multifuncțional inteligent cu infrastructură modernă pentru activități sportive** este foarte important pentru 41% și important pentru încă 33% din subiecții intervievați

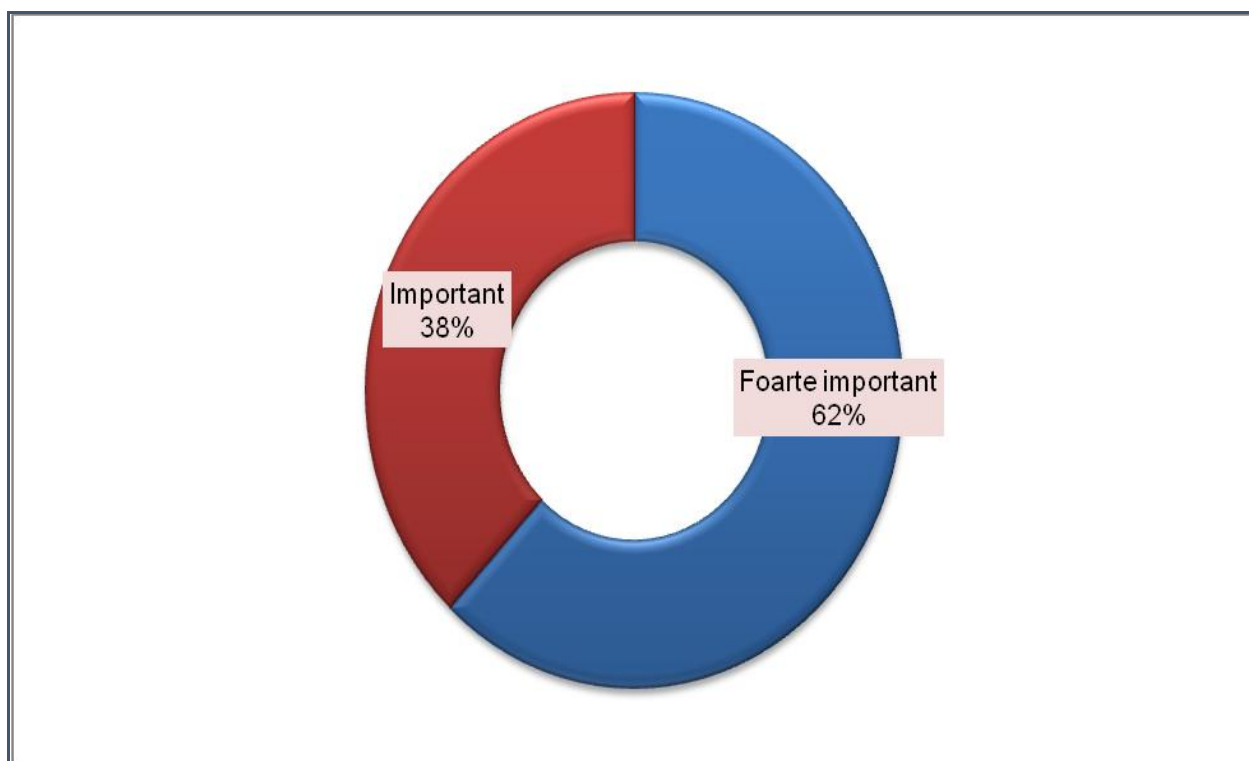
55. Din subiecții chestionați, 77% sunt de părere că proiectul de **Proiect de amenajare a unei scene multifuncționale pentru manifestări culturale în CIORANI** este important pentru dezvoltarea comunei CIORANI

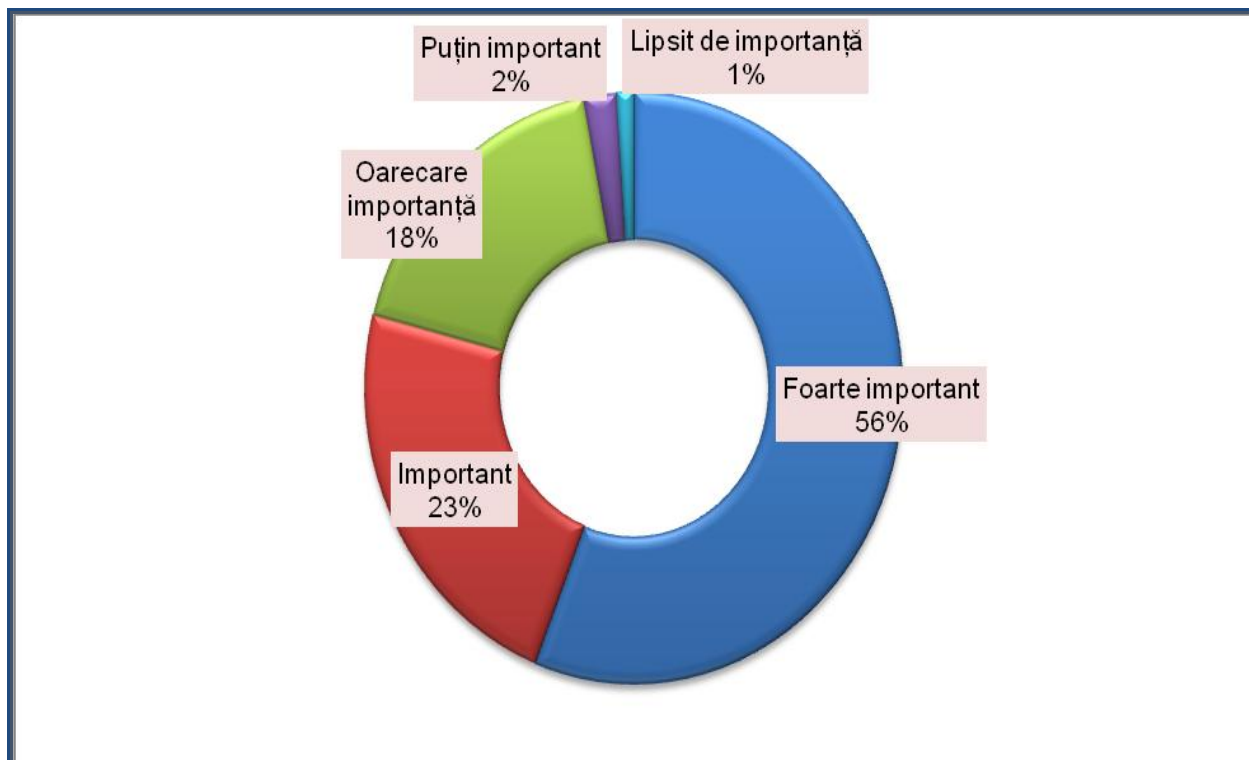
56. **Patrimoniu restaurat, cultură promovată – Identitate locală prin monumente istorice** este considerat un proiect foarte important pentru 65% și important pentru încă 35% din subiecții intervievați.

57. **Achiziție utilaje pentru dotarea UAT Comuna CIORANI** este considerat un proiect foarte important pentru 62% și important pentru încă 38% din subiecții intervievați.

58. **Sistem de arhivare și administrare a documentelor** este considerat un proiect foarte important pentru 56% și important pentru încă 23% din subiecții intervievați.

Strategia de dezvoltare locală a comunei **CIORANI** a fost întocmită pe bază acestor chestionare, a analizei situației locale, din perspectiva potențialului investitor în economia locală a comunei **CIORANI**, a obiectivelor specifice și a proiectelor identificate.

4.2. Misiunea

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

Odata cu intrarea României în Uniunea Europeană, aceasta va trebui să ajungă la un nivel de trai similar celorlalte țări, care se află deja în Uniune, prin atingerea unui PIB de 55%. Pentru atingerea acestui obiectiv, România va beneficia de finanțări pe diverse domenii pentru a atinge nivelul de trai al țărilor care se află în UE.

Strategia de dezvoltare locală a comunei va fi instrumentul de lucru al administrației publice locale, agreat de întreaga comunitate locală, care va orienta gândirea, decizia și acțiunea către obiective superioare sau către premisele obiectivelor, fără ca pe parcurs să existe abateri datorate urgențelor sau avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente. De asemenea, Strategia de dezvoltare locală a comunei se dorește a fi, în aceeași măsură, un instrument de lucru pus la dispoziția tuturor factorilor interesați în progresul economico - social al comunei, iar pe de altă parte, tiparul traseului armonios pentru orizontul de timp propus până în 2027.

Strategia de dezvoltare locală se dorește a fi un ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare indicând totodată direcțiile de dezvoltare specifice, și în final detaliate în acțiuni punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale. Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni, în final, strategia de dezvoltare locală fiind în consens cu aspirațiile locuitorilor comunei. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității locale în implementarea strategiei de dezvoltare locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

În procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, administrația publică locală lansează procedura de consultare a comunității locale din localitate asupra propunerii finale.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atenție, mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie luat în considerare și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece și situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

4.3. Obiective strategice

Strategia de Dezvoltare Locală fost realizată pe bază consultării comunității prin aplicarea de chestionare, din care reiese interesul acestora pentru obiectivele prezentei strategii și pe care le sprijină.

Obiectivele se vor materializa în proiecte, subprograme sau programe care vor ține cont de următoarele:

- potrivirea dintre scopurile fixate în obiectivele și programele prezentei Strategii de Dezvoltare Locală;
- gradul de popularizare, care presupune existența mecanismului de dezbateri și consultări;
- existența unor resurse financiare limitate, care determină modalitatea de cofinanțare și mecanismele juridice pe care se întemeiază un proiect, subprogram sau program;
- evaluarea constantă a oportunităților realizării unor investiții în zonă de către autoritatea publică, care va lua în calcul nu numai resursele sale financiare prezente, ci și cele viitoare, de asemenea opțiunile populației, astfel încât să încurajeze responsabilitatea comunitară și individuală, precum și parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală
- implicarea părților interesate în realizarea unui program, subprogram sau proiect.

Implicarea tuturor partenerilor, cum ar fi societatea civilă sau administrația publică locală sau grupuri interesate, este direcția cea mai stabilă pentru implementarea imediată a obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Locală.

Strategia de Dezvoltare Locală începe de la următoarele idei de bază:

- Promovarea imaginii comunei în general și a standardului calitativ al serviciilor din comună;
- Crearea unor condiții de viață mai bune pentru locuitorii comunei prin înființarea de noi locuri de muncă și oferirea de locuințe;
- Informarea asupra oportunităților care se regăsesc în zona celor din mediul privat care doresc să investească fie în proiecte singulare sau în proiecte de parteneriat, fie consultări permanente;
- Acceptarea unei anumite adaptabilități la schimbările ce au loc în comună;
- Construirea strategiei pe caracterul social al proceselor, pe suportul și participarea comunității.

În echivalență cu ideile de bază ale formulării strategiei și cu posibilitatea de dezvoltare a comunei **CIORANI**, noțiunea strategică trebuie exprimată astfel încât transcrierea sa într-un plan strategic să garanteze prin pachetul de acțiuni pe care îl promovează la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață a comunității.

Noțiunea strategică de dezvoltare se transpune astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a comunei, determinată de atragerea de investitori, de activități economice și organizații în zonă. În acest scop, trebuie urmate două direcții prioritare: îmbunătățirea gradului de atractivitate a comunei (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare) și facilități de atragere a firmelor

private (prin investiții în infrastructura, oferta de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc).

OBIECTIVE GENERALE

Obiectivele principale ale strategiei de dezvoltare locală a comunei **CIORANI** sunt:

- Ameliorarea condițiilor igienico-sanitare ale locuitorilor prin construirea, amenajarea și dotarea unităților sanitare, creșterea numărului de medici și cadre sanitare medii;
- Îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor agricole;
- Garantarea factorilor favorabili pentru realizarea unor activități rentabile în agricultură;
- Acoperirea terenurilor neproductive și a terenurilor degradate prin plantarea arborilor;
- Ameliorarea posibilităților de transport prin executarea de drumuri locale noi, care să permită accesul la drumurile publice, județene și naționale;
- Dezvoltarea și diversificarea serviciilor productive
- Ocrotirea mediului înconjurător prin adaptarea sistematică cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate;
- Ridicarea nivelului tehnic al producției
- Asigurarea accesului permanent al populației și al agenților economici la infrastructura edilitara (apa, gaze, căi de transport);
- Crearea condițiilor de desfășurare a activităților de învățământ și de amenajare a spațiului din cadrul școlilor și grădinițelor la standardele europene;
- Elaborarea unui set coerent de politici pentru stimularea activităților din amonte și aval de agricultură (prelucrarea produselor agricole, servicii mecanizate)
- Dezvoltarea și diversificarea activităților economice alternative care să asigure venituri și menținerea populației în comuna **CIORANI**;
- Luarea măsurilor de îndepărtare a diferențelor sociale și îmbunătățirea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

OBIECTIVELE SPECIFICE

1. Agricultură și dezvoltare rurală

Agricultura

- dezvoltarea agriculturii prin utilizarea unor tehnici specifice și constituirea unor sisteme pentru adaptabilitatea la condițiile climatice;
- varietatea activităților în domeniile zootehnice și agricole generatoare de venit la bugetul local;
- sprijinirea organizării de asociații ale producătorilor comunei pentru a beneficia de oportunitățile care decurg din aceasta;

- profitabilizarea practicilor agricole pentru a facilita și productivitatea lucrării aplicate pe terenurile agricole.

Silvicultura

- plantarea arborilor pe terenurile neproductive ale primăriei;

2. Infrastructura și Mediu

Transport

- modernizarea drumurilor comunale care prestează în folosul public nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice;
- corelarea sistemului de transport al persoanelor sau de mărfuri.

Utilități

- dotările lucrărilor de interes public extinse pentru diversificarea serviciilor publice arondate spațiului rural;
- respectarea regulilor de folosire durabilă a terenurilor din comuna conform planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială;
- restaurarea clădirilor din patrimoniu și punerea în valoare a acestora.

Sănătate

- îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală;
- influențarea în mod sistematizat și organizat a populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.

Mediu

- prevenirea poluării și păstrarea calității mediului;
- informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate,
- folosirea echilibrată a resurselor de apă și prevenirea poluării acestora;
- susținerea și informarea practicilor de agricultură ecologică;
- înființarea sistemului de epurare a apelor uzate;
- înlăturarea deșeurilor de pe cursurile de apă și a domeniului public;
- organizarea mecanismelor de colectare selectivă a deșeurilor;
- crearea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor;
- acoperirea suprafețelor degradate prin plantarea arborilor pentru prevenirea degradării terenurilor.
- amenajarea unui parc comunal.

3. Economie

- economie productivă de venit la bugetul local;
- sprijinirea și promovarea unei industrii diversificate, mobile și capabile să dea posibilitatea de împlinire profesională și materială a locuitorilor comunei CIORANI;
- constituirea unei industrii nepoluante și durabile.

Comerț și Servicii

- diversificarea de servicii oferite către cetățenii comunei **CIORANI**, prin mărirea numărului societăților comerciale;

Mediu de afaceri

- protejarea întreprinderilor mici care desfășoară activități productive și participa la dezvoltarea zonei.

4. Educație și cultură

Învățământ

- accesul neîngrădit de împlinire individuală prin educație;
- organizarea unei baze materiale capabile să mulțumească nevoile legate de actul educațional;
- orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;
- accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- crearea șanselor pentru reformarea persoanelor adulte.

Cultura

- instruirea și transmiterea practicilor tradiționale generațiilor viitoare;
- accesul transparent la sursele de informare tradiționale și moderne;
- structura spațiilor destinate activităților socio-culturale în concordanță cu necesitățile și mijloacele moderne;
- reabilitarea și extinderea căminului cultural din comuna **CIORANI**.

5. Resurse Umane

Populația

- organizarea de condiții atractive pentru tineri, atât pentru cei din comună cât și pentru cei din exteriorul comunei pentru atragerea acestora în comună;
- crearea de facilități și condiții pentru familiile de tineri.

Piața muncii

- înființarea suficientă de locuri de muncă în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- crearea de posibilități pentru reconversia profesională în sectoarele importante de pe piața forței de muncă.

Servicii Sociale

- constituirea grupului de acțiune locală;
- susținerea și dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dezabilități);
- întărirea legăturilor dintre Administrația Publică Locală și societatea civilă pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar .

Cap. 5. Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei

5.1. Planul de acțiune – Portofoliul de proiecte prioritare pentru perioada 2025-2030

La nivelul administrației publice locale, există o plajă variată de surse de finanțare pentru proiectele de investiții de interes local. Alegerea sursei de finanțare optime pentru un proiect de investiții dezvoltat la nivel local, implică o buna cunoaștere a legislației naționale în vigoare, a legislației europene în materie de fonduri, a Programelor Operaționale aferente finanțărilor UE, precum și a nevoilor curente și viitoare ale comunității locale. Ca urmare, pentru un obiectiv de investiție local, în cazul de față la nivelul comunei **CIORANI**, pot fi luate în considerare una sau mai multe surse de finanțare:

- a. Bugetul local;
- b. Bugetul județului Prahova;
- c. Bugetul de stat;
- d. Programe guvernamentale;
- e. Fonduri europene structurale și de investiții (Programele Operaționale și PNDR);
- f. Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- g. Granturi;
- h. Institutii financiare interne și internaționale;
- i. Alte surse de finanțare (ambasade, fundatii, organizatii etc);

Ținând cont de prioritățile și setul de acțiuni stabilite, s-a conturat o lista de posibile proiecte pentru a fi implementate la nivelul comunei **CIORANI** în vederea dezvoltării localității și îmbunătățirii per ansamblu a calitatii vieții. Entitatea responsabilă pentru implementarea acestor proiecte, autoritatea publică locală, va fi orientată spre mobilizarea tuturor părților de interes în vederea unirii eforturilor și obținerea rezultatelor propuse. În acest sens, va urmări eficientizarea gestionării mijloacelor publice prin identificarea celor mai potrivite opțiuni de finanțare, organizarea corectă a licitațiilor și respectarea procedurilor specifice de implementare a proiectelor, controlul strict asupra executării bugetului la nivelul fiecărui proiect, atribuirea de responsabilități personalului din primărie, reevaluarea întregului sistem de resurse și servicii publice și transmiterea unor activități către sfera privată. Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere a nevoilor comunității locale. Necesitățile de finanțare reprezintă o cuantificare a nevoilor locale, indiferent de sursa de finanțare.

În continuare s-a realizat un portofoliu de proiecte care sintetizează nevoile comunei **CIORANI** în perioada 2025-2030 și care cuprinde, totodată, o serie de previziuni cu privire la investițiile care se pot realiza în viitor. Lista de proiecte prezentată în continuare nu este exhaustivă, ci reprezintă o propunere de proiecte considerate importante pentru localitate. Orice nou proiect (față de cele menționate în portofoliu) va putea fi implementat în perioada 2025-2030, dacă va fi considerat oportun și necesar.

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului:	
1. Proiectul agroecologic: zone demonstrative pentru agricultură sustenabilă	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Să înființăm și să susținem funcționarea unor zone pilot agroecologice în mediul rural, ca exemple vii de practici agricole durabile, care protejează solul, biodiversitatea și resursele locale, contribuind la formarea unei agriculturi ecologice și reziliente.
Obiective specifice	➤ Înființarea de zone demonstrative pentru agricultură sustenabilă; ➤ Implicarea fermierilor locali în tranziția către practici agroecologice ➤ Organizarea de ateliere și vizite cu scop educativ pentru fermieri, elevi și factori de decizie locali
Rezultate obținute	➤ Minim 5 ha de teren amenajat agroecologic în regim demonstrativ; ➤ Minim 8 persoane instruite în metode de agricultură sustenabilă; ➤ Manual digital sau ghid de bune practici creat și diseminat; ➤ Model replicabil pentru alte sate sau comune.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Fermierii locali interesați de tranziția ecologică; ➤ Elevii și cadrele didactice din școlile locale; ➤ Locuitorii satelor, prin acces la hrană sănătoasă și un mediu mai curat; ➤ Factorii de decizie locali, prin acces la modele de bune practici.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Agricultura convențională, orientată spre cantitate și profit rapid, a dus la degradarea solului, pierderea biodiversității și dependență de inputuri chimice. În mediul rural există puține modele practice pentru o agricultură sustenabilă , adaptată schimbărilor climatice și nevoilor comunităților locale. Acest proiect va crea zone demonstrative agroecologice , pentru a arăta că o altă agricultură este

	posibilă: ecologică, locală și regenerativă
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ GAL (LEADER) – măsura 6B sau măsuri pentru tranziție ecologică ➤ PNS 2023–2027 – eco-scheme, formare, proiecte demonstrative ➤ PNRR – componente legate de educație și tranziție verde ➤ AFM – proiecte de mediu / sol / biodiversitate ➤ Sponsorizări CSR – companii din domeniul agricol, alimentar sau de retail ➤ Buget local / fonduri nerambursabile (apeluri naționale sau europene)
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 2. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, precum și reducerea normelor de poluare prin investiții în infrastructura verde-albastră	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Îmbunătățirea calității mediului și a vieții locuitorilor comunei CIORANI prin dezvoltarea și consolidarea infrastructurii verzi-albastre, conservarea biodiversității locale și reducerea poluării, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile și cu obiectivele de mediu naționale și europene..
Obiective specifice	➤ Creșterea suprafeței de spații verzi cu min. 20% în următorii 3 ani; ➤ Amenajarea de coridoare ecologice și perdele forestiere pentru protejarea biodiversității; ➤ Reducerea poluării prin implementarea de sisteme de colectare a apelor pluviale și filtrare naturală; ➤ Crearea de zone de recreere ecologică și educație de mediu pentru comunitate; ➤ Implementarea unor măsuri de monitorizare și reducere a deșeurilor.
Rezultate obținute	➤ Creșterea suprafeței de spații verzi și îmbunătățirea calității aerului; ➤ Refacerea habitatelor naturale și creșterea diversității speciilor; ➤ Reducerea poluării solului și apelor locale; ➤ Crearea unei infrastructuri verzi-albastre sustenabile și atractive; ➤ Creșterea gradului de conștientizare ecologică a comunității.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: Locuitorii comunei CIORANI – prin acces la spații verzi, aer mai curat, reducerea poluării, zone de recreere; Elevii și cadrele didactice – prin activități de educație ecologică și acces la zone verzi de învățare și recreere; Administrația publică locală – prin creșterea atractivității comunei și reducerea costurilor asociate poluării și degradării mediului; Agenții economici locali – printr-un mediu mai curat și atractiv pentru investiții, turism și agricultură durabilă. Beneficiari indirecți: Comunitățile din județul Prahova – prin replicarea bunelor practici; Turiștii și vizitatorii zonei – printr-un cadru natural

	mai atractiv; Generațiile viitoare – prin conservarea resurselor naturale și biodiversității.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Creșterea presiunilor asupra mediului din cauza activităților antropice (deșeuri, poluare a apelor, scăderea calității aerului). Reducerea biodiversității prin degradarea habitatelor naturale și diminuarea suprafețelor verzi. Lipsa unor investiții coerente în infrastructura verde-albastră (spații verzi, coridoare ecologice, zone umede, perdele forestiere). Necesitatea alinierii la obiectivele Pactului Verde European și Strategia UE pentru biodiversitate 2030.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	1. Fonduri europene PNRR (Planul Național de Redresare și Reziliență) – Componenta C10: Fondul Local (include investiții pentru infrastructură verde, piste de biciclete, eficiență energetică, protecția mediului); Programul Operațional Regional (POR 2021–2027) – axe pentru dezvoltare urbană durabilă și infrastructură verde; Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD 2021–2027) – investiții în biodiversitate, apă, managementul deșeurilor; Programul LIFE (finanțare directă de la Comisia Europeană pentru proiecte de mediu și biodiversitate). 2. Fonduri naționale Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) – finanțări pentru împăduriri, reabilitarea zonelor afectate de poluare, piste de biciclete, spații verzi; Bugetul local al comunei CIORANI – cofinanțare necesară pentru atragerea fondurilor europene; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor – programe pentru conservarea biodiversității și infrastructură verde. 3. Alte surse complementare Parteneriate public-private (companii locale pot contribui la sponsorizări sau investiții în infrastructura verde); ONG-uri și fundații de mediu – prin granturi mici pentru educație ecologică și acțiuni comunitare;

	Contribuții voluntare și implicarea comunității (campanii de plantare, întreținere spații verzi).
<i>Perioadă estimată de implementare</i>	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 3. Dezvoltare teritorială durabilă prin valorificarea terenurilor, extinderea intravilanului și promovarea turismului local	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Asigurarea unei dezvoltări teritoriale durabile a comunei CIORANI prin extinderea intravilanului, valorificarea terenurilor publice și private în scop economic și turistic și crearea unui cadru favorabil pentru investiții și atragerea vizitatorilor.
Obiective specifice	➤ Realizarea documentațiilor de urbanism pentru extinderea intravilanului (PUZ, PUG actualizat); ➤ Amenajarea terenurilor publice cu infrastructura necesară pentru investiții și turism; ➤ Crearea și promovarea de produse și trasee turistice locale; ➤ Atragerea de investitori și vizitatori prin campanii de promovare și parteneriate;
Rezultate obținute	➤ Extinderea intravilanului cu min. X ha; ➤ Terenuri publice valorificate prin concesionare/închiriere; ➤ Crearea de infrastructură turistică de bază (trasee, puncte de informare, zone de agrement); ➤ Creșterea numărului de vizitatori și turiști în comuna CIORANI cu min. Y% în 3 ani ➤ Noi investiții private în comună și crearea de locuri de muncă.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei ➤ potențiali investitori; ➤ antreprenori locali; ➤ turiști; ➤ populația comunei și a zonelor învecinate; ➤ Autoritatea publică locală;
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna CIORANI dispune de resurse naturale și terenuri cu potențial ridicat de dezvoltare, însă acestea nu sunt suficient utilizate. În prezent, există: • deficit de spații urbanizate pentru construcții rezidențiale și economice,

	• terenuri agricole și extravilane nevalorificate corespunzător, • oportunități turistice (peisaje naturale, tradiții locale, patrimoniu cultural) insuficient promovate, • lipsa infrastructurii de bază și a unor trasee turistice organizate. Prin acest proiect, comuna urmărește: • extinderea intravilanului pentru a răspunde cererii de dezvoltare imobiliară și economică, • transformarea terenurilor publice în surse de venit și zone atractive pentru investiții, • promovarea turismului local ca sursă alternativă de dezvoltare economică.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	• Programul Regional (PR 2021–2027) – dezvoltare urbană, infrastructură turistică, regenerare teritorială. • PNRR – Componenta C10 – Fondul Local – dezvoltare urbană, infrastructură verde și digitalizare. • Programul Național de Dezvoltare Locală „Anghel Saligny” – infrastructură rutieră și utilități. • AFIR (PNDR) – sprijin pentru dezvoltare rurală, agroturism și antreprenariat local. • Parteneriate public-private – investiții în zone turistice și economice.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 4. Lucrări de înregistrare sistematică pe sectoare cadastrale în cadrul programului național de cadastru și carte funciară (intabulare gratuită a terenurilor)	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Necesitatea intabulării terenurilor
Obiective specifice	Crearea condițiilor adecvate desfășurării unor activități care să asigure cerințele cetățenilor și buna funcționare a administrației publice conform standardelor europene
Rezultate obținute	Eficiențizarea serviciilor oferite cetățenilor comunei
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	-
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 5. Dezvoltarea unor programe și activități diverse pentru protecție mediului	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Conștientizarea populației cu referire la importanța procesului de protecție a mediului înconjurător.
Obiective specifice	Elaborarea unor măsuri axate pe prevenire, protejare și pregătire.
Rezultate obținute	➤ asigurarea standardelor de sănătate a populației și protecția colectivităților umane împotriva factorilor dăunători, naturali și antropici; ➤ reducerea poluării; ➤ protejarea aerului, apei și a solului
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Îmbunătățirea conformării cu legislația UE privind protecția mediului.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului:	
6. Promovarea oportunităților de finanțare pentru reîmpădurirea suprafețelor	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Combaterea schimbărilor climatice
Obiective specifice	Obiectul îl reprezintă finanțarea nerambursabilă din Fondul pentru mediu a proiectelor care vizează împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor.
Rezultate obținute	➤ îmbunătățirea calității aerului; ➤ refacerea echilibrului hidrologic; ➤ asigurarea permanenței și stabilității biodiversității; ➤ combaterea schimbărilor climatice prin diminuarea efectelor secetei și limitarea deșertificării; ➤ îmbunătățirea aspectului peisagistic.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Îmbunătățirea conformării cu legislația UE privind protecția mediului.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 7. Trasee verzi pietonale și ciclabile între sate	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Scopul proiectului este dezvoltarea unei infrastructuri durabile de mobilitate alternativă între localități rurale, prin amenajarea de trasee verzi pietonale și ciclabile care să faciliteze deplasarea nepoluantă, să sprijine coeziunea socială și să valorifice potențialul turistic și natural al zonei.
Obiective specifice	➤ Amenajarea a [.....] km de piste de biciclete și alei pietonale între satele comunei; ➤ Crearea unor coridoare verzi sigure și atractive pentru locuitori și vizitatori; ➤ Creșterea conectivității între localități fără utilizarea transportului motorizat.
Rezultate obținute	➤ [.....] km de trasee pietonale și ciclabile realizate; ➤ Scăderea emisiilor de CO₂ generate de transportul local; ➤ Creșterea numărului de locuitori care utilizează bicicleta.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Locuitorii satelor conectate; ➤ Elevii care merg la școală dintr-un sat în altul; ➤ Turiștii interesați de trasee eco; ➤ Potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Satele din comuna CIORANI se confruntă cu o lipsă de infrastructură sigură pentru mobilitate alternativă (mers pe jos și bicicletă). În același timp, există un potențial turistic și natural nevalorificat. Proiectul urmărește dezvoltarea durabilă a mobilității intersate prin amenajarea de trasee verzi, care să conecteze locuitorii și să susțină turismul ecologic.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de	➤ Programul Operațional Regional (POR) 2021–2027 – prin ADR (Agențiile pentru Dezvoltare

finanțare	Regională), Axa 5 – Regenerare urbană și rurală; ➤ Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta 10 – Fondul local; ➤ AFM – Administrația Fondului pentru Mediu, ➤ GAL-uri – Grupuri de Acțiune Locală (prin LEADER), ➤ Buget local / Buget județean, ➤ Parteneriate public-private (PPP) / Sponsorizări CSR
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 8. Investiții locale prin valorificarea terenurilor publice	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Valorificarea durabilă a terenurilor publice din comuna CIORANI prin crearea infrastructurii necesare atragerii de investiții, dezvoltării mediului de afaceri local și creării de noi locuri de muncă, în vederea creșterii veniturilor proprii ale comunei și a îmbunătățirii calității vieții locuitorilor.
Obiective specifice	➤ Identificarea și cadastrarea terenurilor disponibile pentru investiții; ➤ Amenajarea infrastructurii minime (drumuri de acces, utilități – apă, canalizare, electricitate, internet); ➤ Atragerea de investitori prin concesionarea/închirierea terenurilor; ➤ Crearea de minimum 15 locuri de muncă până în anul 2030.
Rezultate obținute	➤ Minimum X ha de teren public valorificat prin concesionare/închiriere; ➤ Crearea unui parc de afaceri/zonă agro-industrială; ➤ Creșterea veniturilor proprii ale comunei cu Y% în 3 ani.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Antreprenori locali și regionali; ➤ Producătorii agricoli și fermierii; ➤ Populația locală; ➤ Autoritatea publică locală ➤ Mediul înconjurător.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna CIORANI dispune de terenuri publice intravilane și extravilane care, în prezent, sunt insuficient valorificate și nu generează beneficii economice pentru comunitate. Lipsa infrastructurii de bază (drumuri de acces, utilități, iluminat public) și absența unui plan coerent de atragere a investitorilor fac ca aceste terenuri să rămână neproductive, în timp ce comuna se confruntă cu: • nivel scăzut al investițiilor private, • oportunități reduse de dezvoltare economică, • migrarea tinerilor către centre urbane sau în

	străinătate, • venituri insuficiente la bugetul local pentru finanțarea serviciilor publice. Prin implementarea acestui proiect, terenurile publice vor fi transformate în zone atractive pentru investitori, creându-se astfel un cadru favorabil pentru dezvoltarea afacerilor, apariția de noi locuri de muncă și creșterea veniturilor la bugetul local. În același timp, investițiile în infrastructura de bază vor aduce beneficii directe locuitorilor, contribuind la îmbunătățirea calității vieții și la creșterea atractivității comunei CIORANI ca destinație de investiții și rezidență.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri Europene Programul Regional (PR 2021–2027, fost POR) – sprijină dezvoltarea infrastructurii locale și atragerea de investiții. PNRR – Pilonul 5: Valoarea adăugată pentru comunități – pentru regenerare urbană și infrastructură locală. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) – prin AFIR – dacă proiectul are și componentă agro-industrială sau sprijin pentru IMM-uri. FSE+ (Fondul Social European Plus) – pentru măsuri de formare profesională și integrare pe piața muncii (complementar proiectului). Surse naționale Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) / „Anghel Saligny” – pentru drumuri, rețele de apă-canal și utilități. Bugetul de stat prin Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA). Fondul de Mediu (AFM) – pentru investiții verzi (iluminat public eficient, energie regenerabilă în zonele de investiții). Surse locale Bugetul local al comunei CIORANI – pentru cofinanțare sau cheltuieli de pregătire a proiectului. Venituri proprii din concesiuni și închirieri ale terenurilor. Parteneriate public-private (PPP) Atrage investitori privați interesați să dezvolte afaceri pe terenurile concesionate. Parteneriate cu companii pentru infrastructura de utilități sau parcuri industriale/agro-industriale.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 9. Parc Smart CIORANI – Spațiu verde modern pentru comunitate	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Crearea unui parc urban inteligent și sustenabil, care să îmbine infrastructura verde cu tehnologia smart, oferind comunității un spațiu modern pentru recreere, educație și socializare.
Obiective specifice	➤ Crearea unui spațiu verde modern, dotat cu facilități smart și zone de recreere. ➤ Promovarea mobilității sustenabile prin piste de biciclete și stații de încărcare pentru trotinete/biciclete electrice. ➤ Implementarea tehnologiilor inteligente (iluminat LED cu senzori, Wi-Fi gratuit, sisteme de monitorizare a calității aerului). ➤ Dezvoltarea unor zone educative și interactive pentru copii și tineri (eco-laboratoare, grădini tematice). ➤ Crearea unui cadru pentru evenimente culturale și sociale în aer liber.
Rezultate obținute	➤ Crearea unui parc inteligent de cca. [x hectare]; ➤ Creșterea suprafețelor verzi și a gradului de atractivitate al comunei; ➤ Creșterea gradului de digitalizare și introducerea conceptului de smart city la nivel local; ➤ Îmbunătățirea sănătății și coeziunii sociale a comunității.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Direct: locuitorii localității, operatorii din turism, investitorii locali, administrația publică. Indirect: turiști, vizitatori, comunitățile învecinate, investitori locali, generațiile viitoare.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Lipsa unor spații publice moderne și atractive pentru comunitate Nevoia de îmbunătățire a calității vieții și a sănătății locuitorilor prin acces la spații verzi; Creșterea interesului pentru soluții smart city și digitalizare;

	Necesitatea alinierii la principiile dezvoltării durabile și protecției mediului
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene (POR 2021–2027, PODD, PNRR, Program LIFE); Administrația Fondului pentru Mediu (AFM); Buget local și județean; Parteneriate public–private; Sponsorizări și granturi de la ONG-uri și fundații.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului:	
10. Construirea de unități solare pentru producerea energiei regenerabile	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Creșterea independenței energetice a instituțiilor publice locale; ➤ Reducerea costurilor cu energia electrică din bugetul local; ➤ Reducerea emisiilor de carbon și a impactului asupra mediului.
Obiective specifice	➤ Instalarea de panouri fotovoltaice cu o capacitate totală de [.....] kW; ➤ Modernizarea infrastructurii de distribuție a energiei către clădirile publice; ➤ Implementarea unui sistem de monitorizare a producției și consumului de energie; ➤ apariția unor oportunități de dezvoltare a comunei.
Rezultate obținute	➤ Economii anuale estimate de 70% la facturile de energie; ➤ Acoperirea a 70% din necesarul de energie al instituțiilor publice prin surse regenerabile.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: administrația locală și instituțiile publice din comună; ➤ Indirect: întreaga populație a comunei CIORANI și potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Facilitarea și accesul populației la trecerile de pietoni, scăderea factorilor de risc pentru siguranța populației și atragerea de investitori.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene (PNRR, Fondul de Modernizare, AFM), contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului:	
11. Proiect de înființare și modernizare a spațiilor verzi în comuna CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Îmbunătățirea calității vieții și a mediului prin crearea, extinderea și modernizarea spațiilor verzi din comuna CIORANI, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile și cu obiectivele de reducere a poluării și creștere a atractivității localității.
Obiective specifice	➤ Înființarea de noi spații verzi în zonele centrale și periferice ale comunei. ➤ Modernizarea și reabilitarea parcurilor și grădinilor existente. ➤ Crearea de zone de agrement și recreere pentru copii, tineri și vârstnici. ➤ Promovarea biodiversității prin plantarea de arbori și arbuști autohtoni. ➤ Implementarea unor soluții sustenabile (irigare cu apă pluvială, mobilier urban ecologic, iluminat economic). ➤
Rezultate obținute	➤ Crearea de noi suprafețe verzi (min. X ha); ➤ Reabilitarea și modernizarea parcurilor existente; ➤ Creșterea suprafeței verzi pe cap de locuitor conform standardelor europene; ➤ Îmbunătățirea calității aerului și reducerea nivelului de poluare; ➤ Crearea unor zone atractive pentru recreere și socializare.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Direct: locuitorii localității, operatorii din turism, investitorii locali, administrația publică. Indirect: turiști, vizitatori, comunitățile învecinate, investitori locali, generațiile viitoare.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Lipsa unor spații publice moderne și atractive pentru comunitate Nevoia de îmbunătățire a calității vieții și a sănătății locuitorilor prin acces la spații verzi; Creșterea interesului pentru soluții smart city și

	digitalizare; Necesitatea alinierii la principiile dezvoltării durabile și protecției mediului
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene (POR 2021–2027, PODD, PNRR, Program LIFE); Administrația Fondului pentru Mediu (AFM); Buget local și județean; Parteneriate public–private; Sponsorizări și granturi de la ONG-uri și fundații.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 12. Eficientizarea energetică a iluminatului public în comuna CIORANI cu sprijinul AFM	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public stradal din Comuna CIORANI prin utilizarea tehnologiei LED și a energiei regenerabile, în vederea reducerii consumului de energie electrică, a diminuării emisiilor de gaze cu efect de seră și a creșterii siguranței publice în spațiile comune.
Obiective specifice	➤ Înlocuirea corpurilor de iluminat existente cu lămpi LED eficiente energetic; ➤ Instalarea de sisteme de iluminat cu panouri solare în zonele fără rețea electrică; ➤ Reducerea consumului de energie electrică din surse convenționale cu minim 60%; ➤ Îmbunătățirea siguranței publice și a confortului cetățenilor în spațiile publice.
Rezultate obținute	➤ Instalarea a [ex. 120] corpuri de iluminat LED și [ex. 25] sisteme cu panouri solare; ➤ Reducerea facturii de energie electrică publică cu minim 60% anual ➤ Diminuarea emisiilor de CO₂ cu cel puțin 20 tone/an ➤ Creșterea siguranței în zonele publice pe timp de noapte.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: administrația locală și instituțiile publice din comună; ➤ Indirect: întreaga populație a comunei CIORANI și potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Facilitarea și accesul populației la trecerile de pietoni, scăderea factorilor de risc pentru siguranța populației și atragerea de investitori.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de	Fonduri europene (PNRR – componenta C10, Fondul de Modernizare, AFM – Iluminat Public), contribuție

<i>finanțare</i>	locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
<i>Perioadă estimată de implementare</i>	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 13. Soluții smart pentru dezvoltare locală – Stâlpi multifuncționali în comuna CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Implementarea de stâlpi multifuncționali pentru infrastructură urbană inteligentă, care să susțină dezvoltarea comunității prin soluții integrate de iluminat eficient, securitate, conectivitate digitală și monitorizare ambientală.
Obiective specifice	➤ Amplasarea stâlpilor multifuncționali în zonele strategice ale comunei. ➤ Dotarea stâlpilor cu iluminat LED inteligent, camere de supraveghere și senzori de mediu. ➤ Integrarea punctelor de încărcare pentru vehicule electrice și dispozitive mobile. ➤ Crearea de hotspoturi Wi-Fi publice pentru comunitate și turiști. ➤ Monitorizarea digitală a calității aerului și a parametrilor urbani
Rezultate obținute	➤ X stâlpi multifuncționali instalați și funcționali; ➤ Iluminat eficient și inteligent în zonele publice; ➤ Acces gratuit la Wi-Fi în spațiile publice; ➤ Monitorizarea calității aerului și a altor parametri urbani; ➤ Creșterea siguranței publice și reducerea consumului energetic
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: locuitorii comunei CIORANI, turiști, școli, administrația locală; ➤ Indirect: agenții economici, comunitățile vecine, mediul înconjurător (prin reducerea consumului de energie și monitorizare ambientală).
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ Necesitatea modernizării infrastructurii urbane și creșterii siguranței publice; ➤ Lipsa unor soluții integrate pentru iluminat public,

	conectivitate și monitorizare urbană; ➤ Creșterea interesului pentru digitalizare și smart city la nivel local; ➤ Posibilitatea reducerii consumului de energie și optimizarea întreținerii infrastructurii; ➤ Sprijinirea dezvoltării economice și a turismului prin facilități digitale și iluminat public modern
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ Fonduri europene: PNRR – Fondul Local, POR 2021–2027 (infrastructură urbană și smart city); ➤ Fonduri naționale: Buget local, Ministerul Dezvoltării, AFM pentru soluții eco și inteligente; ➤ Parteneriate public–private, sponsorizări, granturi de inovare urbană.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 14. Stații de așteptare moderne cu facilități digitale în comuna CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Crearea unei rețele de stații de așteptare moderne, confortabile și sigure, dotate cu facilități digitale care să îmbunătățească experiența utilizatorilor transportului public și să promoveze mobilitatea sustenabilă.
Obiective specifice	➤ Amplasarea de stații de așteptare moderne în punctele cheie ale comunei. ➤ Dotarea stațiilor cu panouri digitale de informare în timp real, Wi-Fi gratuit și iluminat LED economic. ➤ Creșterea confortului și siguranței utilizatorilor (bănci, acoperiș, protecție împotriva intemperiilor). ➤ Promovarea transportului public sustenabil și a mobilității urbane inteligente. ➤ Reducerea impactului asupra mediului prin utilizarea de materiale eco și energie regenerabilă pentru iluminat.
Rezultate obținute	➤ X stații de așteptare moderne și funcționale instalate; ➤ Acces la informații digitale în timp real pentru utilizatorii transportului public; ➤ Creșterea gradului de utilizare a transportului public; ➤ Reducerea timpului de așteptare perceput și creșterea satisfacției cetățenilor; ➤ Îmbunătățirea imaginii comunei ca localitate modernă și smart.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: locuitorii comunei CIORANI care utilizează transportul public, elevii, navetiștii, vârstnicii; ➤ Indirect: turiști, vizitatori, comunitățile vecine, administrația locală.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ Infrastructura actuală de transport public este insuficientă și neadaptată nevoilor moderne; ➤ Necesitatea creșterii confortului și siguranței pentru utilizatori;

	➤ Promovarea soluțiilor smart city și digitalizarea serviciilor publice; ➤ Reducerea timpilor de așteptare percepuți și oferirea de informații în timp real despre transport; ➤ Posibilități de finanțare prin programe europene și naționale dedicate mobilității și infrastructurii urbane.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ Fonduri europene: PNRR – Fondul Local, POR 2021–2027 (mobilitate urbană durabilă); ➤ Fonduri naționale: Bugetul local, Administrația Fondului pentru Mediu (pentru soluții eco și smart); ➤ Parteneriate public–private și sponsorizări.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 15. Înființare centrală electrică fotovoltaică pentru autoconsum.	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Reducerea consumului de energie din surse convenționale prin instalarea unei centrale fotovoltaice de 162 kWp, care să asigure autoconsum pentru clădiri publice și facilități comunitare, promovând eficiența energetică și dezvoltarea durabilă.
Obiective specifice	➤ Instalarea și punerea în funcțiune a centralei electrico-fotovoltaice. ➤ Reducerea consumului de energie din surse convenționale și a costurilor energetice. ➤ Promovarea eficienței energetice și a energiei verzi în comunitate. ➤ Monitorizarea și optimizarea producției de energie pentru autoconsum.
Rezultate obținute	➤ Centrală fotovoltaică instalată și operațională; ➤ Reducerea consumului de energie din surse convenționale cu min. X%; ➤ Reducerea costurilor energetice pentru clădirile alimentate prin autoconsum; ➤ Monitorizarea și optimizarea producției de energie verde; ➤ Creșterea gradului de conștientizare a energiei regenerabile în comunitate
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: locuitorii comunei CIORANI, turiști, școli, administrația locală; ➤ Indirect: agenții economici, comunitățile vecine, mediul înconjurător (prin reducerea consumului de energie și monitorizare ambientală).
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ Creșterea costurilor cu energia electrică și necesitatea surselor regenerabile; ➤ Nevoia de reducere a emisiilor de CO₂ și protejarea mediului;

	➤ Posibilitatea integrării energiei fotovoltaice în infrastructura publică și comunitară; ➤ Alinierea la obiectivele Pactului Verde European și Strategiei Naționale pentru Energie Durabilă; ➤ □ Exemple similare arată economii semnificative la facturile de energie și independență energetică parțială
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ Fonduri europene: PNRR – Fondul Local, POR 2021–2027 (energie regenerabilă și eficiență energetică); ➤ Fonduri naționale: Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), Buget local; ➤ Parteneriate public–private și sponsorizări.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 16. Creșterea eficienței energiei și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ modernizarea și eficientizarea consumului energetic în clădirile publice prin implementarea unor soluții integrate de eficiență energetică și management inteligent al energiei, contribuind astfel la reducerea emisiilor de carbon și la scăderea costurilor de operare.
Obiective specifice	➤ Reducerea consumului anual de energie cu minimum 30% prin lucrări de reabilitare termică și modernizare tehnologică. ➤ Implementarea unui sistem de management inteligent al energiei (BMS – Building Management System) pentru monitorizarea și controlul consumurilor. ➤ Creșterea ponderii de energie din surse regenerabile în consumul total al clădirii (ex. panouri fotovoltaice). ➤ Îmbunătățirea confortului termic și a calității aerului interior pentru utilizatori ➤ Alinierea la standardele europene de eficiență energetică (Directiva 2018/844/UE).
Rezultate obținute	➤ Scăderea consumului total de energie cu cel puțin 30%; ➤ Reducerea emisiilor de CO₂ cu minimum 25%; ➤ Creșterea ponderii de energie regenerabilă în consumul clădirii la 15–20%; ➤ Clădiri publice modernizate, conforme cu standardele nZEB; ➤ Crearea unui sistem digital de monitorizare a consumurilor în timp real.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: locuitorii comunei CIORANI, școli, administrația locală; ➤ Indirect: agenții economici, comunitățile vecine, mediul înconjurător (prin reducerea consumului de energie și monitorizare ambientală).
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor

	➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ Clădirile publice existente prezintă pierderi energetice semnificative din cauza izolației termice necorespunzătoare, a echipamentelor vechi și a lipsei unui sistem integrat de monitorizare. Implementarea acestui proiect va aduce beneficii economice, ecologice și sociale prin: • Reducerea costurilor de întreținere și facturilor de energie; • Diminuarea amprente de carbon; • Crearea unui model de bune practici pentru alte instituții publice.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) ➤ Programul Regional 2021–2027 (PR) – Fonduri structurale FEDR ➤ Programul Fondul pentru Mediu (AFM) ➤ Programul LIFE – Mediu și Acțiune Climatică (Comisia Europeană) ➤ Programul „Intelligent Cities Challenge” / Horizon Europe ➤ Bugetul de stat / Programe naționale complementare.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 17. Programe de reconversie ecologică a terenurilor degradate – transformarea lor în zone verzi, pășuni ecologice sau pepiniere pentru reîmpădurire	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Restabilirea echilibrului ecologic și îmbunătățirea calității mediului prin transformarea terenurilor degradate sau neproductive în ecosisteme verzi funcționale (zone verzi, pășuni ecologice și pepiniere destinate reîmpăduririi)
Obiective specifice	➤ Identificarea și cartografierea terenurilor degradate din perimetrul vizat. ➤ Reabilitarea ecologică a cel puțin ha de teren degradat. ➤ Crearea de pășuni ecologice gestionate durabil, care să contribuie la conservarea biodiversității. ➤ Înființarea de pepiniere forestiere destinate producției de material săditor pentru împăduriri.
Rezultate obținute	➤ Reabilitarea a cel puțin 50 ha de terenuri degradate; ➤ Crearea a 10 ha de zone verzi și 20 ha de pășuni ecologice; ➤ Înființarea unei pepiniere forestiere de minimum 5 ha; ➤ Reducerea eroziunii solului și a poluării locale; ➤ Crearea de noi locuri de muncă verzi (îngrijire, întreținere, producție puieți); ➤ Creșterea conștientizării privind protecția mediului și utilizarea durabilă a terenurilor.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: Autoritatea publică locală, Întreaga comunitate regională, Economia locală; ➤ Indirect: Generațiile viitoare, agenții economici, comunitățile vecine, mediul înconjurător (prin reducerea consumului de energie și monitorizare ambientală).
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului

Justificarea necesității	➤ România deține suprafețe semnificative de terenuri degradate (erodate, poluate, afectate de deșeuri sau abandonate), care reprezintă o problemă de mediu și o pierdere economică. Reconversia ecologică a acestor suprafețe contribuie la: • Creșterea suprafeței vegetale și reducerea efectului de „insulă de căldură” urbană; • Refacerea biodiversității și stabilizarea solului; • Absorbția de CO₂ și combaterea schimbărilor climatice; • Îmbunătățirea peisajului și a atractivității locale; • Crearea de locuri de muncă verzi în comunitățile implicate
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 2 (Păduri și protecția biodiversității) Subcomponenta: „Reîmpăduriri și reconversie ecologică a terenurilor degradate”. Finanțare: până la 100% pentru autorități publice locale. ➤ Programul Regional 2021–2027 (FEDR – Prioritatea „Mediu și tranziție verde”) Reabilitare ecologică, infrastructură verde și biodiversitate. ➤ AFM – Fondul pentru Mediu Programe: „Spații verzi”, „Plantăm pentru România”, „Reîmpăduriri”. ➤ Programul LIFE (UE) – Nature and Biodiversity / Climate Adaptation. Proiecte pilot și de demonstrație privind refacerea habitatelor degradate. ➤ FEADR (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) Măsuri de conversie a terenurilor agricole degradate în pășuni ecologice. ➤ Fonduri private / parteneriate CSR Companii care investesc în acțiuni de mediu și compensare a amprentei de carbon.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 18. Sistem inteligent de stocare a energiei pentru clădirile publice (baterii comunitare).	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Creșterea independenței energetice și a eficienței consumului în clădirile publice prin implementarea unui sistem inteligent de stocare a energiei electrice provenite din surse regenerabile (panouri fotovoltaice), bazat pe baterii comunitare conectate la o platformă digitală de management energetic.
Obiective specifice	➤ Instalarea unui sistem integrat de baterii comunitare pentru stocarea energiei regenerabile produse local; ➤ Reducerea consumului de energie din rețeaua națională cu minimum 25%; ➤ Crearea unui sistem inteligent de gestionare a energiei (EMS – Energy Management System) în timp real; ➤ Creșterea rezilienței energetice a clădirilor publice în fața fluctuațiilor de preț și a întreruperilor; ➤ Reducerea emisiilor de CO₂ și promovarea tranziției către o comunitate verde și digitalizată.
Rezultate obținute	➤ Minimum 5 clădiri publice conectate la sistemul de baterii comunitare; ➤ Reducerea consumului din rețeaua națională cu ≥25%; ➤ Scăderea emisiilor de CO₂ cu cel puțin 20%; ➤ Sistem EMS funcțional pentru management energetic în timp real; ➤ Platformă digitală de raportare și analiză energetică; ➤ Model replicabil de infrastructură verde pentru alte localități.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: • Primăria / Consiliul local – ca proprietar al infrastructurii; • Instituțiile publice incluse în rețea – beneficiază de energie stocată și costuri reduse; • Operatorul tehnic / serviciul energetic local – responsabil de mentenanță și monitorizare. Beneficiari indirecți: • Cetățenii comunității – beneficiază de servicii publice mai stabile și sustenabile; • Mediul înconjurător – prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

	• Întreprinderi locale și școli tehnice – pot colabora la instalare, întreținere și cercetare.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ Clădirile publice din România se confruntă cu un consum energetic ridicat și dependență majoră de rețeaua națională. Deși multe au instalat panouri fotovoltaice, lipsa unor sisteme de stocare eficiente duce la pierderea unei părți considerabile din energia produsă. Prin instalarea bateriilor comunitare inteligente, energia produsă local poate fi stocată, redistribuită și utilizată optim, asigurând: • reducerea costurilor energetice; • stabilitate în alimentare; • valorificarea energiei verzi 24/7; • crearea unui model replicabil pentru alte comunități publice.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 6: Energie (Investiția 1.3 – Stocare energie) • Sprijină instalarea de sisteme de stocare în baterii pentru energie regenerabilă; • Finanțare nerambursabilă până la 100% pentru autorități publice. ➤ Programul Regional 2021–2027 (FEDR) • Prioritate: <i>Tranziție verde și reziliență energetică</i>; • Finanțează proiecte integrate de eficiență energetică și digitalizare. ➤ AFM – Fondul pentru Mediu • Programe privind stocarea energiei pentru instituții publice și UAT-uri. ➤ Programul Horizon Europe – Cluster 5: Energie, Climă, Mobilitate • Sprijină proiecte demonstrative de baterii comunitare și rețele inteligente. ➤ BEI / BERD – Linii de finanțare verzi • Credite cu dobânzi reduse pentru investiții în energie regenerabilă și stocare.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 19. Acoperișuri verzi și panouri solare pe instituții publice și gospodării	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Promovarea tranziției către o comunitate verde și rezilientă prin instalarea de acoperișuri verzi și panouri solare fotovoltaice pe clădiri publice și gospodării, în vederea reducerii poluării, creșterii eficienței energetice și îmbunătățirii calității vieții.
Obiective specifice	➤ Instalarea de panouri fotovoltaice pe cel puțin 2 instituții publice (primărie, școală / grup școlar, grădinițe etc.). ➤ Dotarea a minimum 20 de gospodării particulare cu panouri solare. ➤ Amenajarea a minim 500 m² de acoperișuri verzi pe clădiri publice, și, acolo unde este fezabil, pe gospodării private. ➤ Reducerea consumului net de energie electrică din rețea cu cel puțin 15% în instituțiile publice implicate. ➤ Creșterea confortului termic, scăderea temperaturii în interior pe perioada verii și reducerea efectului de insulă de căldură în zonele urbane/comunale. ➤ Creșterea gradului de conștientizare al locuitorilor din Ciorani despre eficiență energetică și soluții verzi.
Rezultate obținute	➤ 2 instituții publice modernizate energetic. ➤ 20 gospodării cu panouri fotovoltaice funcționale. ➤ ~500 m² acoperișuri verzi amenajate. ➤ Reducere de ~15% a consumului energetic din rețea în instituțiile implicate. ➤ Temperatură internă mai stabilă în instituții, mai puține pierderi energetice. ➤ Conștientizare crescută în comunitate privind investirea în soluții verzi.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Beneficiari direcți: • Primăria Comunei Ciorani; • Instituții publice din Ciorani (școli, grădinițe, grup școlar, instituții culturale etc.); • Gospodării private participante; • Personalul implicat în operarea și întreținerea sistemelor. ➤ Beneficiari indirecți: • Locuitorii comunei Ciorani; • Mediul local — calitatea aerului, biodiversitate, microclimă; • Economie locală — firme de instalare, furnizori de

	materiale, locuri de muncă; • Următoarele generații, prin beneficiile durabile.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ Comuna Ciorani, situată în sud-estul județului Prahova, se confruntă cu provocări tot mai accentuate generate de schimbările climatice, creșterea prețurilor la energie și necesitatea alinierii la obiectivele europene privind tranziția verde și neutralitatea climatică. • În ultimii ani, comunele din zona de câmpie a Prahovei au resimțit efecte precum: • creșterea temperaturilor medii anuale și apariția frecventă a perioadelor de secetă; • încălzirea excesivă a clădirilor în sezonul cald, datorită lipsei vegetației și a suprafețelor impermeabile extinse; • dependența aproape totală de energie electrică provenită din surse convenționale; • costuri ridicate pentru întreținerea instituțiilor publice (școli, primărie, centre culturale). ➤ În același timp, comuna Ciorani dispune de un potențial ridicat pentru utilizarea energiei solare, fiind amplasată într-o zonă cu expunere solară excelentă. De asemenea, există un interes local crescut pentru investiții verzi — exemplu fiind proiectele fotovoltaice private dezvoltate în ultimii ani în extravilanul comunei.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – componente legate de energie regenerabilă și eficiență energetică; ➤ Programul Regional 2021–2027 (FEDR) – tranziție verde; ➤ AFM – programe pentru energie verde / acoperișuri verzi; ➤ Programe naționale precum <i>Casa Verde Plus</i>; ➤ Parteneriate locale / fonduri proprii / CSR cu firme locale; ➤ EU LIFE / programe UE de mediu și climat.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 20. Festival anual al agriculturii sustenabile și produselor tradiționale – promovarea brandului local	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Crearea unei tradiții locale prin organizarea anuală a unui festival dedicat agriculturii sustenabile, produselor tradiționale și meșteșugurilor locale, cu scopul de a promova identitatea culturală și economică a comunei Ciorani, de a susține producătorii locali și de a atrage vizitatori în zonă.
Obiective specifice	➤ Organizarea anuală a unui festival al agriculturii sustenabile și produselor tradiționale în comuna Ciorani; ➤ Promovarea produselor locale sub brandul „Produce în Ciorani”; ➤ Crearea unui cadru de întâlnire între producători, consumatori, meșteșugari și specialiști în agricultură ecologică; ➤ Atragerea a minimum 1.000 de vizitatori la fiecare ediție; ➤ Creșterea vizibilității comunei Ciorani pe harta turismului rural și a economiei locale verzi.
Rezultate obținute	➤ 1 festival organizat anual, cu continuitate; ➤ Peste 30 de expozanți și producători locali participanți; ➤ Peste 1.000 de vizitatori la fiecare ediție; ➤ Crearea brandului „Produce în Ciorani” și a unei platforme online de promovare; ➤ Creșterea cu 20% a vizibilității produselor locale pe piața regională; ➤ Consolidarea sentimentului de apartenență și mândrie locală.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Beneficiari direcți: • Producătorii și fermierii locali din Ciorani; • Meșteșugarii și întreprinderile locale; • Administrația publică locală; • Tinerii și elevii implicați în activități educative; • Publicul vizitator și participanții la eveniment. ➤ Beneficiari indirecți: • Comunitatea locală – prin promovarea identității și crearea de venituri locale; • Sectorul turistic și de servicii – prin creșterea circulației vizitatorilor; • Mediul – prin promovarea agriculturii ecologice și reducerea deșeurilor alimentare.

Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ agricultura locală se află în plin proces de adaptare la principiile agriculturii durabile, care presupun: • utilizarea responsabilă a resurselor naturale, • promovarea producției locale, ecologice, • reducerea amprente de carbon și a risipei alimentare. ➤ Un festival anual al agriculturii sustenabile și produselor tradiționale va deveni un instrument concret de: • promovare a producătorilor locali, • educare a tinerilor fermieri și a publicului în spiritul agriculturii verzi, • dezvoltare turistică și economică a comunei.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 11: Turism și cultură; ➤ Programul Regional Sud-Muntenia 2021–2027 – Prioritatea 5: O regiune atractivă; ➤ AFIR / GAL-uri – Submăsura 19.2: Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală; ➤ Consiliul Județean Prahova – finanțări nerambursabile pentru activități culturale și tradiționale; ➤ Sponsorizări și parteneriate locale (firme agricole, distribuitori, asociații de fermieri).
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 21. Program „Ciorani Smart Village” – digitalizarea serviciilor publice și aplicații pentru interacțiunea cetățenilor cu primăria	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Creșterea calității vieții în comunitate prin implementarea de tehnologii inteligente care optimizează consumul de resurse, reduc poluarea și asigură servicii publice moderne, sustenabile și accesibile
Obiective specifice	➤ Implementarea de sisteme inteligente IoT și AI pentru monitorizare, control și optimizarea resurselor. ➤ Reducerea consumului de energie și apă prin tehnologii smart. ➤ Creșterea siguranței publice prin sisteme CCTV cu analiză video inteligentă. ➤ Dezvoltarea infrastructurii de mobilitate verde și digitală. ➤ Promovarea economiei locale prin piețe inteligente și spații comunitare digitalizate
Rezultate obținute	➤ Reducerea consumului de energie cu 20–40% prin soluții smart. ➤ Îmbunătățirea calității aerului și monitorizarea factorilor de mediu. ➤ Creșterea siguranței publice prin supraveghere video inteligentă. ➤ Creșterea atractivității comunității pentru investiții și turism. ➤ Dezvoltarea unei infrastructuri moderne și sustenabile în mediul rural/urban mic
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Locuitorii comunității (confort, siguranță, servicii moderne). ➤ Administrația locală (eficiență, transparență, reducerea costurilor). ➤ Mediul de afaceri și producătorii locali (piață digitalizată, acces facil la resurse).
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului

Justificarea necesității	Comunitățile locale din mediul rural și urban mic se confruntă cu provocări majore legate de: ➤ consumul ridicat de resurse (energie, apă) și lipsa unui control eficient al acestora; ➤ infrastructură învechită, care generează costuri mari și poluare; ➤ acces limitat la servicii publice moderne, comparativ cu zonele urbane dezvoltate; ➤ lipsa unor soluții digitale care să sprijine administrația, economia locală și siguranța publică; ➤ nevoia de a sprijini tranziția verde și digitală, în concordanță cu politicile Uniunii Europene. Proiectul răspunde acestor nevoi prin: ➤ introducerea tehnologiilor IoT și AI, care asigură monitorizarea, analiza și optimizarea consumului de resurse în timp real; ➤ modernizarea infrastructurii publice (iluminat, climatizare, transport, securitate) pentru reducerea costurilor și creșterea eficienței; ➤ promovarea mobilității verzi prin piste de biciclete inteligente și stații de încărcare pentru vehicule electrice; ➤ creșterea siguranței cetățenilor prin sisteme CCTV inteligente cu analiză automată; ➤ sprijinirea economiei locale prin digitalizarea piețelor și a spațiilor comunitare; ➤ protecția mediului și a factorilor climatici, prin soluții smart care reduc emisiile de CO₂ și monitorizează calitatea aerului și a solului. ➤ Astfel, investiția este justificată prin: ➤ alinirea la strategiile UE și naționale privind digitalizarea și tranziția verde; ➤ beneficiile economice: reducerea costurilor de întreținere, atragerea de investiții și crearea de noi oportunități; ➤ beneficiile sociale: creșterea calității vieții și a confortului pentru cetățeni; ➤ beneficiile de mediu: reducerea poluării și utilizarea responsabilă a resurselor naturale.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR (Planul Național de Redresare și Reziliență) ➤ Componente relevante: ○ C5: Valul Renovării (eficiență energetică și digitalizare clădiri publice) ○ C10: Fondul Local (digitalizare, infrastructură verde, mobilitate urbană, stații de încărcare EV) ➤ Sprijină investițiile în infrastructură smart și digitalizare.

	➤ PNDR (Programul Național de Dezvoltare Rurală) / noul Plan Strategic PAC 2023–2027 ➤ Susține investiții pentru dezvoltarea satelor inteligente (Smart Village). ➤ Include infrastructură digitală, energie verde, mobilitate rurală. ➤ Programul Operațional Regional (POR 2021–2027) ➤ Axe pentru: digitalizare administrații publice, infrastructură inteligentă, mobilitate urbană durabilă, regenerare urbană. ➤ Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) ➤ Investiții pentru energie verde, rețele smart, managementul resurselor. ➤ Horizon Europe (Orizont Europa) ➤ Proiecte de cercetare-inovare pe teme smart city, IoT, AI, energie și mobilitate.
Perioadă estimată de implementare	2022-2027

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 22. Program de formare în meserii verzi – instalatori de panouri solare, agricultură ecologică, ecoturism	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Creșterea competențelor profesionale în domeniul meseriilor verzi în comuna Ciorani, prin organizarea unui program de formare specializat care să pregătească tineri și adulți pentru locuri de muncă în: ➤ instalarea și întreținerea sistemelor fotovoltaice; ➤ agricultură ecologică și durabilă; ➤ servicii de ecoturism și dezvoltare durabilă a zonei rurale.
Obiective specifice	➤ Organizarea a minimum 3 module de formare: instalatori de panouri solare, agricultură ecologică, ecoturism; ➤ Pregătirea a minimum 100 de participanți din comuna Ciorani și zonele limitrofe; ➤ Crearea unui program de instruire duală, care să combine teorie și practică pe teren sau în ateliere; ➤ Elaborarea unor manuale și ghiduri de bune practici adaptate contextului local; ➤ Crearea unei rețele locale de specialiști în meserii verzi pentru susținerea economiei și dezvoltării durabile.
Rezultate obținute	➤ 100 de participanți instruiți în meserii verzi; ➤ Minim 30% dintre participanți integrați în activități economice locale sau angajați în domeniile vizate; ➤ Manuale și ghiduri practice dezvoltate pentru fiecare modul; ➤ Consolidarea rețelei locale de specialiști în agricultură ecologică, energie regenerabilă și turism durabil; ➤ Creșterea vizibilității comunei Ciorani ca zonă de inovare și dezvoltare verde.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: locuitorii comunei CIORANI, turiști, școli, administrația locală; ➤ Indirect: agenții economici, comunitățile vecine, mediul înconjurător (prin reducerea consumului de energie și monitorizare ambientală).
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor

	➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ Comuna Ciorani se află într-o zonă cu potențial ridicat pentru: • energia regenerabilă, datorită radiației solare favorabile și existenței proiectelor fotovoltaice; • agricultură ecologică, cu terenuri arabile și tradiție în cultivarea cerealelor, legumelor și fructelor; • turism rural și ecoturism, prin patrimoniul natural și cultural local. ➤ Totuși, lipsa forței de muncă specializate și insuficiența programelor de formare în domeniile verzi limitează dezvoltarea economică și exploatarea durabilă a resurselor. Un program de formare în meserii verzi răspunde direct acestor nevoi, oferind competențe practice și teoretice care să permită: • creșterea șanselor de angajare ale tinerilor și adulților; • sprijinirea producătorilor locali și a întreprinderilor din domeniile verzi; • dezvoltarea turismului ecologic și sustenabil.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Educație și formare profesională; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 6: <i>Dezvoltarea capitalului uman</i>; ➤ AFIR – LEADER – dezvoltarea competențelor în agricultură ecologică și turism rural; ➤ Fonduri locale / județene – Consiliul Județean Prahova; ➤ Parteneriate public-private – firme de energie solară, cooperative agricole, agenții de turism rural.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 23. Centre comunitare de sănătate și sport în aer liber – piste de alergare, fitness urban în parcuri	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Promovarea unui stil de viață sănătos și creșterea accesului comunității din comuna Ciorani la infrastructură modernă pentru sport și recreere în aer liber, prin amenajarea de piste de alergare, zone de fitness urban și spații pentru activități recreative în parcurile și spațiile verzi publice.
Obiective specifice	➤ Crearea a minimum 2 centre comunitare de sport în aer liber în zonele centrale și periferice ale comunei; ➤ Amenajarea a piste de alergare de minimum 1.000 m liniari și zone de fitness urban cu echipamente pentru toate grupele de vârstă; ➤ Dotarea parcurilor cu mobilier urban adaptat (bănci, coșuri de gunoi, panouri informative și semnalizare); ➤ Organizarea de evenimente comunitare și programe de sănătate și sport pentru locuitori; ➤ Creșterea gradului de conștientizare a importanței activității fizice regulate și a unui stil de viață sănătos.
Rezultate obținute	➤ Minimum 2 centre comunitare funcționale de sport și recreere în aer liber; ➤ 1.000+ metri de piste de alergare amenajate; ➤ 10–15 echipamente de fitness urban instalate în fiecare centru; ➤ Peste 500 de beneficiari direcți activi anual; ➤ Creșterea participării comunității la activități fizice și programe de sănătate; ➤ Crearea unui mediu urban mai atractiv și sănătos pentru locuitori și vizitatori.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Beneficiari direcți: • Locuitorii comunei Ciorani (tineri, adulți, vârstnici); • Școlile și grupurile comunitare din comună; • Autoritățile locale – prin creșterea calității vieții și atractivității zonei. ➤ Beneficiari indirecți: • Vizitatori și turiști interesați de sport și recreere; • Mediul local – prin promovarea spațiilor verzi și reducerea poluării; • Sectorul privat – prin oportunități de organizare evenimente, activități sportive și turism local..
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic

	➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna Ciorani, județul Prahova, are un potențial semnificativ pentru dezvoltarea infrastructurii de sport și recreere în aer liber. În prezent, spațiile pentru activități fizice sunt limitate, iar locuitorii au acces redus la facilități moderne de sănătate și fitness, ceea ce afectează: • nivelul general de sănătate și fitness al populației; • implicarea tinerilor și adulților în activități recreative; • atractivitatea localității pentru vizitatori și potențiali investitori. Prin implementarea centrelor comunitare de sănătate și sport în aer liber, proiectul va contribui la: • prevenirea problemelor de sănătate prin activitate fizică regulată; • creșterea coeziunii sociale prin spații comune de recreere; • dezvoltarea turismului local și a activităților recreative; • promovarea unui mediu urban verde și prietenos cu locuitorii.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 6: Energie și comunități sustenabile; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 5: Infrastructură de sănătate și recreere; ➤ AFIR – LEADER / GAL-uri – proiecte comunitare și spații publice; ➤ Consiliul Județean Prahova – finanțări pentru sport și recreere; ➤ Parteneriate public-private – sponsorizări locale și programe CSR.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 24. Proiect „Sat inteligent prietenos cu seniorii” – soluții de telemedicină și acces la servicii digitale pentru vârstnici	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Creșterea calității vieții seniorilor din comuna Ciorani prin implementarea de soluții inteligente pentru sănătate și incluziune digitală, care să permită: ➤ acces facil la telemedicină și consulturi online, ➤ utilizarea serviciilor digitale comunitare (plăți online, programări, comunicare cu autoritățile), ➤ reducerea izolării sociale și creșterea autonomiei persoanelor vârstnice.
Obiective specifice	➤ Dotarea a minimum 2 centre comunitare cu echipamente digitale și telemedicină; ➤ Organizarea de cursuri și traininguri digitale pentru cel puțin 100 de seniori; ➤ Implementarea unui sistem de monitorizare medicală la distanță pentru cel puțin 200 de persoane vârstnice; ➤ Crearea unei platforme digitale comunitare pentru programări, informații locale și comunicare cu autoritățile; ➤ Dezvoltarea unei rețele locale de voluntari și asistenți digitali pentru seniori..
Rezultate obținute	➤ 2 centre comunitare complet echipate și funcționale pentru seniori; ➤ 100 de seniori instruiți în utilizarea tehnologiilor digitale și telemedicină; ➤ 200 de persoane monitorizate medical la distanță; ➤ Platformă digitală comunitară implementată și funcțională; ➤ Creșterea autonomiei și a incluziunii sociale a vârstnicilor din Ciorani; ➤ Consolidarea imaginii comunei ca sat inteligent și prietenos cu seniorii.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Beneficiari direcți: • Seniorii din comuna Ciorani (65+ ani); • Centre comunitare, voluntari și asistenți locali; • Personal medical implicat în telemedicină. ➤ Beneficiari indirecți: • Comunitatea locală – reducerea izolării sociale și creșterea coeziunii; • Familiile seniorilor – sprijin în monitorizarea sănătății; • Autoritățile locale – îmbunătățirea serviciilor publice și a infrastructurii digitale.

Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	➤ Comuna Ciorani are o populație semnificativă de vârstnici, pentru care mobilitatea redusă și accesul limitat la servicii medicale și digitale reprezintă provocări majore. Problemele identificate includ: • Acces dificil la servicii medicale și controlul stării de sănătate; • Lipsa cunoștințelor digitale și a dispozitivelor adaptate seniorilor; • Izolare socială și dificultăți în integrarea în comunitate digitală; • Necesitatea alinierii la strategiile naționale de smart village și incluziune digitală. ➤ Implementarea unui sat inteligent prietenos cu seniorii contribuie la: • Creșterea accesului la telemedicină, reducând vizitele fizice și riscul de sănătate; • Crearea unor puncte digitale comunitare pentru plăți, informații și comunicare cu autoritățile; • Îmbunătățirea incluziunii sociale și a calității vieții seniorilor; • Sprijinirea autonomiei vârstnicilor prin instruire în utilizarea tehnologiilor.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Digitalizare și incluziune digitală; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 – Prioritatea 6: Dezvoltarea capitalului uman și incluziune socială; ➤ Fonduri naționale pentru sănătate și incluziune seniori; ➤ AFIR – LEADER / GAL-uri pentru servicii comunitare inovative; ➤ Parteneriate public-private – firme IT, clinici locale, ONG-uri pentru seniori.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 25. Rețea integrată de canalizare – siguranță și mediu curat	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Extinderea și completarea sistemului de distribuție apă potabilă și sistem de canalizare.
Obiective specifice	Înființarea sistemului de canalizare va avea efecte benefice asupra dezvoltării economice, prin crearea de noi locuri de muncă, se va îmbunătăți calitatea mediului înconjurător, în special a pânzei freatice.
Rezultate obținute	➤ asigurarea apei potabile în cadrul tuturor locuințelor, al unităților de învățământ, de alimentație și utilitate publică, dispensare medicale, etc; ➤ atragerea de investitori.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Scăderea factorilor de risc pentru sănătatea populației și atragerea de investitori. Extinderile se vor realiza pe străzi neechipate corespunzător hidroedilitar.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 26. Modernizarea sistemului de alimentare cu apă	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Extinderea și completarea sistemului de distribuție apă potabilă.
Obiective specifice	Înființarea sistemului de distribuție apă potabilă va avea efecte benefice asupra dezvoltării economice, prin crearea de noi locuri de muncă, se va îmbunătăți calitatea mediului înconjurător.
Rezultate obținute	➤ asigurarea apei potabile în cadrul tuturor locuințelor, al unităților de învățământ, de alimentație și utilitate publică, dispensare medicale, etc; ➤ atragerea de investitori.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Scăderea factorilor de risc pentru sănătatea populației și atragerea de investitori. Extinderile se vor realiza pe străzi neechipate corespunzător hidroedilitar.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 27. Reabilitare și modernizarea străzilor de pe raza comunei	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Creșterea siguranței rutiere și fluidizarea circulației în zona centrală sau periferică a comunei CIORANI, prin reabilitarea și modernizarea străzilor care să reducă riscul de accidente și să faciliteze accesul între drumurile locale, județene sau naționale.
Obiective specifice	➤ Modernizarea și asfaltarea tuturor străzilor cu concesiuni ➤ Reabilitarea completă a drumurilor comunale ➤ Creșterea siguranței și a confortului rutier pentru toți participanții la trafic ➤ Îmbunătățirea conectivității intra-comunale și cu drumurile județene sau naționale ➤ Scăderea costurilor de întreținere pe termen mediu și lung
Rezultate obținute	➤ Infrastructură rutieră modernizată; ➤ Îmbunătățirea conectivității regionale; ➤ Creșterea siguranței și a fluidității traficului; ➤ Beneficii sociale și de mediu.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	➤ Starea actuală a infrastructurii rutiere. ➤ Cerere crescută de mobilitate locală. ➤ Inechitate și nemulțumire socială
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	1. Fonduri europene nerambursabile Programul Transport 2021–2027 (PT) – Ministerul Transporturilor

	• Este principala sursă de finanțare europeană pentru proiecte mari de infrastructură rutieră. • Eligibil pentru finanțare de până la 85% din valoarea eligibilă a proiectului. • Poate include și lucrări conexe (poduri, pasaje, infrastructură de siguranță etc.). Mecanismul pentru Interconectarea Europei (CEF – Connecting Europe Facility) • Sprijină proiecte transnaționale de infrastructură, inclusiv rețeaua TEN-T Core și Comprehensive. • A7 este parte din rețeaua TEN-T, deci conexiunile și nodurile pot fi eligibile pentru cofinanțare. Fondul de Coeziune (prin Programul Operațional Regional, indirect) • Poate fi utilizat pentru modernizarea infrastructurii rutiere secundare legate de nodul principal (ex: drumuri de legătură către nod). • Implementabil prin ADR-uri (Agenții de Dezvoltare Regională), în colaborare cu autoritățile locale.	
	2. Bugetul de stat (prin Ministerul Transporturilor / CNAIR) • Acoperă partea de cofinanțare națională pentru fondurile UE. • Poate finanța direct proiecte de interes strategic (noduri de pe autostrăzi naționale). • Fonduri alocate prin Legea Bugetului de Stat și/sau Planul Național de Investiții în Infrastructură.	
	3. Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) • Atenție: PNRR are termen limită pentru implementare (2026), dar dacă nodul face parte dintr-un proiect mai larg finanțat prin PNRR (ex: un tronson al A7), ar putea beneficia indirect. • Nu e o sursă primară pentru un nod de descărcare izolat, dar poate acoperi studii tehnice, avize, digitalizare.	
	4. Bugetele autorităților locale / județene • Consiliul Județean Prahova sau Primăria CIORANI pot cofinanța: ○ Exproprieri de terenuri. ○ Modernizări ale drumurilor de acces la nod. ○ Lucrări de utilitate publică (rețele electrice, canalizare etc.)	
	5. Parteneriate public-private (PPP) • Mai puțin uzitate în România pentru proiecte de autostrăzi/noduri, dar posibile: ○ Dacă în jurul nodului se dezvoltă un parc logistic sau zonă industrială. ○ Investitorii pot participa la finanțare în schimbul accesului direct la autostradă.	

	6. Alte surse posibile ➤ Bănci internaționale de dezvoltare: BERD, BEI (Banca Europeană de Investiții) – pot oferi credite suverane pentru infrastructură. ➤ Granturi din alte programe europene (mai rar): Horizon Europe (pentru inovații), Interreg (pentru cooperare regională, dacă sunt legături transfrontaliere).
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 28. Reabilitare termică a clădirilor publice	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Proiectul are ca scop creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din comuna CIORANI prin reabilitarea termică a acestora. Lucrările propuse vizează îmbunătățirea performanței energetice și crearea unui mediu mai confortabil și mai sigur pentru utilizatori.
Obiective specifice	➤ Reducerea consumului de energie în clădirile publice; ➤ Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră; ➤ Reducerea cheltuielilor cu întreținerea clădirilor; ➤ Îmbunătățirea condițiilor de lucru și de studiu în instituțiile publice.
Rezultate obținute	➤ Creșterea confortului termic și a siguranței clădirilor; ➤ Clasificarea energetică superioară pentru toate clădirile reabilite.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: personalul și utilizatorii clădirilor publice (elevi, profesori, angajați); ➤ Indirect: întreaga comunitate locală prin reducerea costurilor și a impactului asupra mediului.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Consumul ridicat de energie pentru încălzire, pierderile de căldură prin anvelopa clădirii (pereți, acoperiș, ferestre) și utilizarea unor echipamente vechi duc la: ➤ costuri mari cu întreținerea din bugetul local; ➤ condiții inconfortabile pentru utilizatori (temperaturi scăzute iarna, supraincălzire vara); ➤ un impact negativ asupra mediului, prin emisii mari de CO₂.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene (ex. PNRR, POR 2021–2027, Fondul de Mediu), contribuție locală, bugetul de stat, alte surse eligibile (ex: Programul Termoficare, parteneriate public-

	private)
<i>Perioadă estimată de implementare</i>	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 29. Creșterea siguranței publice prin instalarea unui sistem de supraveghere video în comuna CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Creșterea siguranței cetățenilor și eficienței energetice prin implementarea unui sistem integrat de iluminat inteligent și supraveghere video în comuna CIORANI.
Obiective specifice	➤ Instalarea de camere video de înaltă rezoluție în zone strategice; ➤ Implementarea unei platforme de monitorizare centralizată (eventual cu aplicație mobilă sau interfață pentru poliție/comunitate).
Rezultate obținute	➤ Reducerea infracționalității și vandalismului în spațiul public; ➤ Monitorizarea eficientă a zonelor izolate sau sensibile (școli, parcuri, intersecții); ➤ Creșterea percepției de siguranță în rândul cetățenilor.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Cetățenii comunei (siguranță și confort sporit); ➤ Poliția locală (monitorizare rapidă, intervenții eficiente); ➤ Administrația publică (scădere costuri, eficiență operațională) ➤ Copiii, elevii, vârstnicii – prin siguranță în jurul școlilor, stațiilor, parcurilor
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna CIORANI se confruntă cu lipsa unui sistem modern de iluminat public și de supraveghere video, ceea ce afectează siguranța cetățenilor, calitatea vieții și eficiența administrativă. Proiectul propune Creșterea siguranței publice prin instalarea unui sistem de supraveghere video în comuna CIORANI în punctele-cheie din comună, pentru: • creșterea siguranței publice, • reducerea consumului energetic,

	monitorizarea zonelor vulnerabile.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10 „Fondul Local” – apeluri pentru digitalizare și eficiență energetică; ➤ AFM – Administrația Fondului pentru Mediu – programe pentru iluminat public eficient; ➤ Buget local sau fonduri de cofinanțare județene; ➤ Sponsorizări CSR – companii din domeniul energiei, tehnologiei sau retail; Programe europene Smart Village / Horizon Europe (pentru extensii smart city).
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 30. Amenajarea tuturor trecerilor de pietoni la nivelul comunei CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Creșterea siguranței rutiere pentru toți pietonii din Comuna CIORANI, în special pentru copii, vârstnici și persoane cu dizabilități, prin amenajarea corespunzătoare și vizibilă a tuturor trecerilor de pietoni de pe raza comunei.
Obiective specifice	➤ Marcarea și semnalizarea corespunzătoare a tuturor trecerilor de pietoni din comună; ➤ Dotarea trecerilor de pietoni cu elemente suplimentare de siguranță (iluminat, semnalizare verticală, pavaje tactile); ➤ Creșterea vizibilității trecerilor de pietoni în zonele de risc; ➤ Adaptarea trecerilor la normele de accesibilitate pentru persoane cu dizabilități.
Rezultate obținute	➤ Reducerea cu 80% a riscului de accidente în zonele de traversare; ➤ Creșterea cu 100% a vizibilității și siguranței pietonilor în intervalul orar 18:00–06:00, prin iluminat dedicat ➤ Accesibilitate sporită pentru persoanele cu mobilitate redusă în zonele de traversare ➤ Alinierea infrastructurii pietonale la normele europene de siguranță rutieră.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Toți pietonii din comună; ➤ Elevii și cadrele didactice din școlile și grădinițele locale ➤ Persoanele în vârstă sau cu dizabilități ➤ Conducătorii auto, prin clarificarea și standardizarea semnalizării.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	În prezent, în multe zone din Comuna CIORANI, trecerile de pietoni sunt slab semnalizate, uzate sau complet inexistente, mai ales în apropierea școlilor, grădinițelor, instituțiilor publice și intersecțiilor intens

	circulate. Proiectul urmărește corectarea acestei deficiențe prin amenajarea trecerilor de pietoni conform normelor actuale de siguranță rutieră și accesibilitate.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene (PNRR, Componenta Mobilitate Urbană Durabilă), Fonduri guvernamentale pentru siguranță rutieră (ex: Programul Național de Siguranță Rutieră), contribuție locală, bugetul de stat, Parteneriate cu Consiliul Județean sau ONG-uri specializate în siguranță rutieră
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 31. Modernizare drumuri de interes local în comuna CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Extinderea drumurilor de interes local.
Obiective specifice	➤ crearea condițiilor adecvate locuitorilor și consumatorilor economici care vor beneficia de pe urma acestei infrastructuri edilitare; ➤ creșterea nivelului de siguranță rutieră;
Rezultate obținute	➤ îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia; ➤ mărirea numărului de kilometri de drumuri asfaltate; ➤ reabilitarea și consolidarea rețelei de drumuri locale; ➤ diminuarea factorilor de risc pentru populație; ➤ atragerea de investitori.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori ➤ participanții la traficul rutier ce tranzitează zona.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Îmbunătățirea traficului rutier și creșterea siguranței acestuia prin crearea condițiilor adecvate locuitorilor și consumatorilor economici care vor beneficia de pe urma acestei infrastructuri edilitare.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 32. Modernizare bază informatică (digitalizare) în instituțiile publice ale comunei CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Dotarea cu echipamente IT și alte componente, echipamente, instrumente pentru asigurarea unei activități eficiente la nivel local.
Obiective specifice	Eficientizarea activității funcționarilor publici.
Rezultate obținute	➤ Crearea condițiilor adecvate desfășurării unor activități care să asigure cerințele cetățenilor și buna funcționare a administrației publice conform standardelor europene; ➤ pastrarea confidențialității în legătură cu informațiile sau documentele de care iau cunoștință în exercitarea funcției în problemele cetățenilor.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Reducerea timpilor de așteptare și eliminarea necesității prezenței cetățenilor la sediul instituției pentru întocmirea documentelor, posibilitatea de eliberare/depunere a cererilor/documentelor și efectuarea plăților online/electronic, precum și crearea arhivei electronice.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 33. Formare profesională pentru personalul din aparatul de specialitate al primarului	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Formarea profesională continuă a personalului din aparatul de specialitate al primarului.
Obiective specifice	Crearea condițiilor adecvate desfășurării unor activități care să asigure cerințele cetățenilor și buna funcționare a administrației publice conform standardelor europene;
Rezultate obținute	➤ îmbunătățirea condițiilor de muncă ale angajaților din administrația publică; ➤ eficientizarea serviciilor oferite cetățenilor comunei.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Scăderea factorilor de risc pentru sănătatea populației și atragerea de investitori. Extinderile se vor realiza pe străzi neechipate corespunzător hidroedilitar.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 34. Realizarea de parteneriate în vederea dezvoltării comunei din punct de vedere economic, social și sportiv	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației comunei.
Obiective specifice	Este un proiect mult așteptat de comunitatea din zonă. Prin proiect se vor încheia parteneriate cu localitățile învecinate pentru realizarea de proiecte comune de infrastructură zonală.
Rezultate obținute	➤ asigurarea apei potabile în cadrul unităților de învățământ, de alimentație și utilitate publică, dispensare medicale, etc; ➤ - atragerea de investitori.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Necesitatea dezvoltării comunităților locale învecinate.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 35. Încurajarea și susținerea populației active în vederea participării la cursuri de calificare și reconversie sociala susținute de furnizorii de formare profesională	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Crearea condițiilor adecvate locuitorilor care vor beneficia de pe urma acestei investiții.
Obiective specifice	Creșterea gradului de instruire și formare a șomerilor, persoanelor inactive sau a celor în căutarea unui loc de muncă.
Rezultate obținute	➤ scăderea numărului de persoane inactive sau a celor în căutarea unui loc de muncă; ➤ creșterea mobilității forței de muncă în interiorul și în afara comunei; ➤ crearea de noi locuri de muncă.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Șomerii sau persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, precum și familiile acestora ➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Scăderea factorilor de risc pentru sănătatea populației și atragerea de investitori. Extinderile se vor realiza pe străzi neechipate corespunzător hidro-edilitar.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 36. Extinderea rețelei de iluminat public inteligent cu LED-uri și senzori de prezență	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public stradal din Comuna Ciorani prin utilizarea tehnologiei LED și a energiei regenerabile, în vederea reducerii consumului de energie electrică, a diminuării emisiilor de gaze cu efect de seră și a creșterii siguranței publice în spațiile comune.
Obiective specifice	➤ Înlocuirea corpurilor de iluminat existente cu lămpi LED eficiente energetic; ➤ Instalarea de sisteme de iluminat cu panouri solare în zonele fără rețea electrică; ➤ Reducerea consumului de energie electrică din surse convenționale cu minim 60%; Îmbunătățirea siguranței publice și a confortului cetățenilor în spațiile publice.
Rezultate obținute	➤ Instalarea a [ex. 150] corpuri de iluminat LED și [ex. 30] sisteme cu panouri solare; ➤ Reducerea facturii de energie electrică publică cu minim 60% anual ➤ Diminuarea emisiilor de CO₂ cu cel puțin 20 tone/an ➤ Creșterea siguranței în zonele publice pe timp de noapte.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: administrația locală și instituțiile publice din comună; ➤ Indirect: întreaga populație a comunei Ciorani și potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Facilitarea și accesul populației la trecerile de pietoni, scăderea factorilor de risc pentru siguranța populației și atragerea de investitori.
Studii existente	-
Valoare estimată	-

<i>Posibile surse de finanțare</i>	Fonduri europene (PNRR – componenta C10, Fondul de Modernizare, AFM – Iluminat Public), contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
<i>Perioadă estimată de implementare</i>	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 37. Crearea unui centru multifuncțional pentru servicii sociale și medicale pentru toate grupele de vârstă	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Asigurarea accesului locuitorilor din comuna Ciorani la servicii sociale, medicale și comunitare integrate , prin înființarea unui centru multifuncțional modern, dotat cu facilități pentru copii, tineri, adulți și vârstnici, sprijinind astfel sănătatea, incluziunea socială și coeziunea comunitară.
Obiective specifice	➤ Construirea și dotarea unui centru multifuncțional pentru servicii sociale și medicale; ➤ Crearea de spații dedicate: cabinet medical, săli pentru activități educative și recreative, spații de socializare; ➤ Implementarea unui program de servicii integrate pentru toate grupele de vârstă: copii, tineri, adulți, vârstnici; ➤ Dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea de servicii sociale și medicale; ➤ Crearea unui model comunitar de servicii integrate, replicabil în alte localități rurale.
Rezultate obținute	➤ Construirea și dotarea unui centru multifuncțional pentru servicii sociale și medicale; ➤ Minimum 500 de beneficiari direcți anual, din toate grupele de vârstă; ➤ Creșterea calității și accesului la servicii medicale și sociale; ➤ Dezvoltarea competențelor personalului comunitar și medical; ➤ Creșterea coeziunii sociale și reducerea izolării grupurilor vulnerabile.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: • Copiii și tinerii din comuna Ciorani; • Adulții și persoanele vârstnice; • Persoanele vulnerabile și familiile aflate în dificultate; • Personalul medical și social implicat. Beneficiari indirecți: • Comunitatea locală – prin acces la servicii integrate și îmbunătățirea calității vieții; • Autoritățile locale – prin eficientizarea serviciilor publice; • Sectorul ONG și voluntariat – prin dezvoltarea de parteneriate și programe comune.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic

	➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Comuna Ciorani se confruntă cu nevoi importante în domeniul sănătății și serviciilor sociale: • Acces limitat la servicii medicale și de prevenție, mai ales pentru categoriile vulnerabile (copii, vârstnici, persoane cu dizabilități); • Lipsa unui spațiu centralizat pentru activități comunitare, educative și recreative; • Necesitatea creșterii calității vieții și incluziunii sociale pentru toate grupele de vârstă; • Alinierea la strategia națională și europeană de dezvoltare comunitară și servicii integrate. Prin crearea unui centru multifuncțional, comuna Ciorani va beneficia de: • Spații adecvate pentru consultații și prevenție medicală; • Servicii sociale integrate (asistență pentru copii, tineri, persoane vârstnice și familii în dificultate); • Zone de instruire, activități recreative și cultural-educative; • Creșterea accesului la servicii pentru persoanele vulnerabile și reducerea izolării sociale.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Sănătate și servicii sociale; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 5 și 6; ➤ Fonduri naționale pentru servicii sociale și sănătate comunitară; ➤ AFIR – LEADER / GAL-uri pentru dezvoltare comunitară și servicii integrate; ➤ Parteneriate public-private – ONG-uri și sponsori locali.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 38. Modernizare școli și grădinițe în comuna CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Asigurarea calității procesului de învățământ
Obiective specifice	➤ îmbunătățirea infrastructurii educaționale. ➤ crearea unui mediu de învățare sigur și modern; ➤ dotarea cu echipamente didactice modern; ➤ susținerea educației digitale și interactive.
Rezultate obținute	➤ crearea condițiilor optime desfășurării activităților didactice de predare-învățare; ➤ asigurarea necesarului de clase pentru desfășurarea optimă a activităților școlare; ➤ dezvoltarea unui învățământ calitativ;.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ elevii comunei; ➤ generațiile viitoare de elevi; ➤ cadrele didactice și cele auxiliare din unitățile de învățământ de pe raza localității; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Necesitatea urgentă a unor investiții responsabile într-o educație de înaltă calitate, accesibilă tuturor copiilor.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 39. Desfășurarea de campanii de informare și conștientizare cu privire la riscurile abandonului școlar	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Nivelul de educație este factor-cheie al dezvoltării naționale, deoarece determină în mare măsură activitatea economică și productivitatea, precum și mobilitatea forței de muncă, creând premisele, pe termen lung pentru existența unui nivel mai ridicat de trai și de calitate a vieții.
Obiective specifice	Obiectivul proiectului este reprezentat de realizarea condițiilor pentru o educație de calitate în comuna CIORANI.
Rezultate obținute	➤ creșterea gradului de participare la nivelul învățământului obligatoriu al copiilor din mediul rural; ➤ scăderea ratei de abandon școlar.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Rata în creștere a abandonului școlar
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 40. Dotarea cu echipamente informatice în vederea îmbunătățirii serviciilor din cadrul administrației publice locale în comuna CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Dotarea cu echipamente IT și alte componente, echipamente, instrumente pentru asigurarea unei activități eficiente la nivel local.
Obiective specifice	Eficientizarea activității funcționarilor publici.
Rezultate obținute	➤ Crearea condițiilor adecvate desfășurării unor activități care să asigure cerințele cetățenilor și buna funcționare a administrației publice conform standardelor europene; ➤ pastrarea confidențialității în legătură cu informațiile sau documentele de care iau cunoștință în exercitarea funcției în problemele cetățenilor.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Reducerea timpilor de așteptare și eliminarea necesității prezenței cetățenilor la sediul instituției pentru întocmirea documentelor, posibilitatea de eliberare / depunere a cererilor / documentelor și efectuarea plăților online / electronic, precum și crearea arhivei electronice.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 41. Construire centru de desfășurare activități didactice de tip “Școala după școală”	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Crearea condițiilor optime desfășurării activităților didactice de predare-învățare
Obiective specifice	Dezvoltarea unui învățământ calitativ
Rezultate obținute	➤ educarea și dezvoltarea socială a elevilor; ➤ creșterea rezultatelor școlare la examenele naționale; ➤ motivarea elevilor; ➤ scăderea abandonului școlar ➤ reducerea fenomenului migratoriu.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ elevii comunei; ➤ generațiile viitoare de elevi ➤ locuitorii comunei;
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Rata abandonul școlar care este din ce în ce mai mare atât la nivel național cât și la nivel local
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 42. Înființare și dotare laboratoare de specialitate în școli: chimie, fizică, biologie, informatică	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Nivelul de educație este factor-cheie al dezvoltării naționale, deoarece determină în mare măsură activitatea economică și productivitatea, precum și mobilitatea forței de muncă, creând premisele, pe termen lung pentru existența unui nivel mai ridicat de trai și de calitate a vieții.
Obiective specifice	Obiectivul proiectului este reprezentat de realizarea condițiilor pentru o educație de calitate în comuna CIORANI.
Rezultate obținute	➤ creșterea gradului de participare la nivelul învățământului obligatoriu al copiilor din mediul rural; ➤ scăderea ratei de abandon școlar.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ elevii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Proiectul vizează realizarea unei infrastructuri școlare corespunzătoare prin înființarea și dotare laboratoare de specialitate în școli: chimie, fizică, biologie, informatică.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 43. Creșă mică – Program guvernamental construire creșe „Sfanta Ana” în Comuna CIORANI – finanțare CNI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Scopul proiectului este îmbunătățirea infrastructurii sociale și educaționale în comuna CIORANI prin achiziționarea unui imobil și înființarea unei creșe pentru copii, care să asigure servicii de îngrijire și educație timpurie de calitate pentru copiii cu vârste între 0 și 3 ani.
Obiective specifice	➤ Achiziționarea unui imobil situat în CIORANI, cu potențial de conversie în creșă; ➤ Amenajarea și dotarea corespunzătoare a spațiului în conformitate cu normele legale; ➤ Obținerea tuturor avizelor necesare pentru funcționare; ➤ Începerea activității educaționale antepreșcolare cu o capacitate de minimum 20 de copii.
Rezultate obținute	➤ 1 imobil achiziționat și reabilitat; ➤ 1 creșă funcțională în CIORANI ➤ Minimum 20 de copii înscriși anual ➤ Cel puțin 5 locuri de muncă nou create (educatori, infirmiere, personal auxiliar).
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ copiii cu vârste între 0 și 3 ani din comuna CIORANI și din localitățile învecinate, care vor beneficia de servicii de îngrijire, supraveghere și educație timpurie într-un mediu sigur și adecvat; ➤ Părinții sau tutorii legali ai copiilor, care vor avea posibilitatea de a se integra sau reintegra mai ușor pe piața muncii datorită accesului la servicii de tip creșă ➤ Personalul angajat în cadrul creșei – educatori, infirmiere, personal auxiliar – care va beneficia de locuri de muncă noi în comunitate.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna CIORANI se confruntă cu o lipsă acută de infrastructură destinată educației timpurii. Numărul de copii preșcolari este în creștere, iar părinții întâmpină dificultăți în accesarea serviciilor de îngrijire și educație

	antepreșcolară. În prezent, nu există o creșă funcțională în localitate. Achiziționarea unui imobil adecvat și amenajarea lui în vederea înființării unei creșe va aduce beneficii multiple: ➤ Sprijinirea familiilor tinere și încurajarea natalității; ➤ Facilitarea integrării părinților pe piața muncii; ➤ Asigurarea unui început educațional corect pentru copii.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ Program guvernamental construire creșe „Sfânta Ana” – finanțare CNI ➤ Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) – Componenta Educație – <i>Investiția 1: Dezvoltarea infrastructurii pentru educația timpurie</i>
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 44. Implementarea programului „Școală inteligentă” – conectarea școlilor și grădinițelor la internet de mare viteză și dotarea cu table interactive, laptopuri și tablete	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Creșterea calității educației și facilitarea accesului la resurse digitale pentru elevi și cadre didactice din comuna Ciorani, prin: ➤ Conectarea școlilor și grădinițelor la internet de mare viteză; ➤ Dotarea unităților de învățământ cu echipamente moderne (table interactive, laptopuri, tablete); ➤ Implementarea de programe educaționale digitale pentru toate nivelurile de învățământ preșcolar și primar..
Obiective specifice	➤ Conectarea tuturor unităților de învățământ din comuna Ciorani la internet de mare viteză; ➤ Dotarea școlilor și grădinițelor cu table interactive, laptopuri și tablete pentru elevi și cadre didactice; ➤ Implementarea unor programe de formare pentru cadrele didactice privind utilizarea echipamentelor digitale; ➤ Crearea unor platforme și resurse digitale pentru predare interactivă; ➤ Reducerea decalajului digital și creșterea accesului la educație modernă pentru toți elevii.
Rezultate obținute	➤ 100% unități școlare și grădinițe conectate la internet de mare viteză; ➤ Dotarea tuturor sălilor de clasă cu table interactive; ➤ 200+ tablete și laptopuri puse la dispoziția elevilor și cadrelor didactice; ➤ Cadre didactice instruite în predare digitală; ➤ Elevi capabili să utilizeze eficient resurse digitale în procesul de învățare; ➤ Reducerea decalajului digital între mediul rural și urban; ➤ Creșterea calității educației și atractivității unităților școlare din Ciorani.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: • Elevii și preșcolarii din comuna Ciorani; • Cadrele didactice și personalul școlilor și grădinițelor; • Unitățile școlare și grădinițele din comună. Beneficiari indirecți: • Părinții și familiile elevilor; • Comunitatea locală – prin creșterea calității educației;

	• Autoritățile locale – prin dezvoltarea infrastructurii educaționale digitale.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna Ciorani se confruntă cu provocări legate de digitalizarea educației: • Acces limitat la internet rapid în unitățile școlare; • Lipsa echipamentelor digitale moderne pentru predare și învățare interactivă; • Necesitatea reducerii decalajului digital între mediul urban și cel rural; • Alinierea la strategiile naționale și europene privind digitalizarea educației și Smart Village. Implementarea programului „Școală inteligentă” va: • Facilita predarea interactivă și adaptată nevoilor elevilor; • Dezvolta competențele digitale ale elevilor și cadrelor didactice; • Crește atractivitatea și performanța școlilor și grădinițelor din Ciorani; • Sprijini continuitatea educațională în situații de criză (ex. școala online).
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Educație și digitalizare; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 6: <i>Digitalizare și dezvoltarea infrastructurii educaționale</i>; ➤ Fonduri naționale pentru digitalizare în învățământ; ➤ Parteneriate public-private – firme IT, ONG-uri pentru educație digitală.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 45. Dotarea școlilor cu laboratoare STEM și kituri educative pentru robotică și științe	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Dezvoltarea competențelor STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) ale elevilor din comuna Ciorani prin: ➤ crearea de laboratoare moderne în școli; ➤ dotarea cu kituri educative de robotică, electronică și științe; ➤ stimularea interesului pentru științe și tehnologie și creșterea performanței școlare.
Obiective specifice	➤ Amenajarea a minimum 2 laboratoare STEM în școlile din comuna Ciorani; ➤ Achiziția de kituri educative de robotică, electronică și științe pentru elevi; ➤ Organizarea de cursuri și activități practice STEM pentru elevi și profesori; ➤ Dezvoltarea competențelor digitale și tehnice ale a cel puțin 200 de elevi; ➤ Crearea unui model educațional replicabil pentru alte școli din regiune.
Rezultate obținute	➤ 2 laboratoare STEM complet dotate; ➤ 200+ elevi beneficiari ai activităților practice STEM; ➤ Cel puțin 50 de kituri educative achiziționate și utilizate în școli; ➤ Cadre didactice instruite în predare STEM; ➤ Creșterea interesului elevilor pentru știință, tehnologie și robotică; ➤ Modele de bune practici pentru alte școli din județ. ➤
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: • Elevii din școlile primare și gimnaziale din comuna Ciorani; • Cadrele didactice implicate în activități STEM; • Unitățile școlare dotate cu laboratoare. Beneficiari indirecți: • Părinții și familiile elevilor; • Comunitatea locală – prin evenimente și activități STEM deschise publicului; • Autoritățile locale – prin îmbunătățirea calității educației și pregătirea tinerilor pentru cariere STEM.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului

	➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Educația STEM este esențială pentru adaptarea la cerințele economiei digitale și ale pieței muncii. În comuna Ciorani: • unitățile școlare nu dispun de laboratoare STEM moderne; • elevii au acces limitat la echipamente practice pentru robotică și științe; • există necesitatea de a reduce decalajul educațional față de mediul urban și de a stimula inovația și creativitatea. Proiectul contribuie la: • dezvoltarea competențelor digitale și tehnice ale elevilor; • creșterea atractivității școlilor prin dotări moderne; • pregătirea tinerilor pentru cariere în domenii STEM; • promovarea unei culturi educaționale inovative și interactive.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Educație și digitalizare; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 6: <i>Digitalizare și educație STEM</i>; ➤ Fonduri naționale pentru inovare educațională și STEM; ➤ Parteneriate public-private – firme IT, laboratoare educative, ONG-uri pentru educație STEM.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 46. Amenajarea de săli de sport moderne în școli și grădinițe pentru activități fizice regulate	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Promovarea unui stil de viață sănătos și creșterea accesului la activități fizice regulate pentru copii și tineri prin: ➤ Construirea și dotarea de săli de sport moderne în școlile și grădinițele comunei; ➤ Facilitarea practicării sportului în siguranță, indiferent de condițiile meteorologice; ➤ Dezvoltarea competențelor motrice și sociale ale copiilor și elevilor.
Obiective specifice	➤ Construirea sau modernizarea a minimum 2 săli de sport în școlile și grădinițele comunei; ➤ Dotarea sălilor cu echipamente sportive moderne pentru diverse activități (gimnastică, jocuri colective, fitness copii); ➤ Organizarea de program regulat de activități fizice pentru elevi și preșcolari; ➤ Dezvoltarea competențelor motrice, sociale și de echipă ale copiilor; ➤ Crearea unui model de bune practici pentru educație fizică în mediul rural.
Rezultate obținute	➤ Minimum 2 săli de sport moderne construite și dotate; ➤ 500+ copii și elevi beneficiari anual; ➤ Creșterea nivelului de activitate fizică regulată în școli și grădinițe; ➤ Organizarea de activități sportive, competiții și workshop-uri pentru copii; ➤ Promovarea unui stil de viață sănătos în comunitate.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: • Copiii și elevii din școlile și grădinițele comunei Ciorani; • Cadrele didactice implicate în educație fizică și sport; • Unitățile de învățământ dotate cu săli moderne. Beneficiari indirecți: • Părinții și familiile elevilor; • Comunitatea locală – prin facilitarea activităților recreative și sportive; • Autoritățile locale – prin creșterea calității educației și a infrastructurii publice.

Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna Ciorani are nevoie de infrastructură modernă pentru activități sportive în unitățile de învățământ, deoarece: • În prezent, școlile și grădinițele dispun de săli insuficiente sau necorespunzătoare; • Activitățile fizice se desfășoară adesea în spații exterioare neamenajate sau improvizate; • Promovarea sănătății și prevenirea sedentarismului sunt priorități pentru copii și tineri; • Crearea unor săli moderne sprijină și dezvoltarea competițiilor sportive și a activităților extracurriculare. Implementarea proiectului va: • Asigura acces egal la activități fizice pentru toate grupele de vârstă din unitățile de învățământ; • Crește atractivitatea și performanța școlilor; • Promova obiceiuri sănătoase și prevenirea problemelor de sănătate
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Educație și sănătate; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 5: <i>Infrastructură educațională și sport</i>; ➤ Fonduri naționale pentru dezvoltarea infrastructurii sportive în școli; ➤ Parteneriate public-private – sponsorizări, ONG-uri sportive, cluburi locale.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 47. Extinderea și modernizarea creșelor și grădinițelor – creșterea capacității și adaptarea la standarde moderne	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Asigurarea unui mediu educațional modern, sigur și adecvat pentru copiii preșcolari din comuna Ciorani prin: ➤ Extinderea capacității creșelor și grădinițelor; ➤ Modernizarea infrastructurii existente; ➤ Crearea unor spații adaptate standardelor moderne de siguranță, igienă și dezvoltare timpurie ➤ .
Obiective specifice	➤ Extinderea capacității creșelor și grădinițelor din comuna Ciorani; ➤ Modernizarea sălilor de clasă, grupurilor sanitare, spațiilor de joacă și curților exterioare; ➤ Dotarea unităților cu mobilier, materiale educative și echipamente moderne; ➤ Adaptarea clădirilor la standarde de siguranță, igienă și accesibilitate pentru copii; ➤ Crearea unui mediu educațional stimulativ pentru dezvoltarea timpurie a copiilor
Rezultate obținute	➤ Extinderea și modernizarea a minimum 2 unități de învățământ preșcolar; ➤ Capacitate crescută cu minimum 100 de copii; ➤ Spații sigure, moderne și atractive pentru dezvoltarea timpurie; ➤ Dotări complete pentru activități educative și recreative; ➤ Creșterea gradului de participare la educația timpurie și satisfacția părinților.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: • Copiii preșcolari din comuna Ciorani; • Cadrele didactice și personalul creșelor și grădinițelor; • Unitățile de învățământ modernizate. Beneficiari indirecți: • Părinții și familiile copiilor; • Comunitatea locală – prin creșterea calității infrastructurii educaționale; • Autoritățile locale – prin îmbunătățirea serviciilor publice și a educației timpurii.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare

	➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna Ciorani se confruntă cu nevoi importante în domeniul educației preșcolare: • Capacitatea actuală a creșelor și grădinițelor este insuficientă pentru numărul de copii; • Spațiile existente nu respectă în totalitate standardele moderne de siguranță, igienă și accesibilitate; • Este necesară creșterea calității educației timpurii și reducerea decalajului față de mediul urban. Proiectul va contribui la: • Creșterea accesului la educație timpurie pentru copii de 0–6 ani; • Îmbunătățirea calității spațiilor educaționale și a dotărilor; • Promovarea sănătății și siguranței copiilor; • Dezvoltarea armonioasă a copiilor prin activități educative, recreative și sociale.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Educație timpurie și infrastructură școlară; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 5: <i>Infrastructură educațională</i>; ➤ Fonduri naționale pentru dezvoltarea educației timpurii; ➤ Parteneriate public-private – sponsorizări, ONG-uri pentru educația preșcolară.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 48. Crearea de zone de joacă sigure și spații verzi dedicate copiilor în proximitatea unităților educative	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Asigurarea unui mediu sigur, atractiv și sănătos pentru dezvoltarea fizică, socială și emoțională a copiilor prin: ➤ Amenajarea de zone de joacă sigure; ➤ Crearea de spații verzi și recreative în proximitatea școlilor și grădinițelor; ➤ Promovarea activităților în aer liber și a unui stil de viață sănătos.
Obiective specifice	➤ Amenajarea a minimum 3 zone de joacă sigure în apropierea școlilor și grădinițelor; ➤ Crearea de spații verzi și recreative pentru copii și comunitate; ➤ Dotarea zonelor de joacă cu echipamente moderne și sigure; ➤ Promovarea educației ecologice și a activităților în aer liber; ➤ Implicarea comunității în întreținerea și utilizarea spațiilor verzi.
Rezultate obținute	➤ Amenajarea a minimum 3 zone de joacă sigure și atractive; ➤ Spații verzi corespunzătoare pentru recreere și educație ecologică; ➤ Dotări complete pentru activități fizice și dezvoltare motrică; ➤ Implicarea activă a comunității în utilizarea și întreținerea spațiilor; ➤ Creșterea siguranței și bunăstării copiilor din proximitatea unităților educative.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: • Copiii din grădinițe și școli primare din comuna Ciorani; • Cadrele didactice și personalul unităților educative; • Comunitatea locală – prin acces la spații verzi și de recreere. Beneficiari indirecți: • Părinții și familiile copiilor; • Autoritățile locale – prin creșterea calității infrastructurii urbane și educative; • Vizitatorii și comunitatea extinsă.

Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Comuna Ciorani prezintă un deficit de spații de joacă moderne și sigure pentru copii, iar impactul asupra dezvoltării acestora include: • Lipsa unor spații de recreere adecvate în apropierea unităților educative; • Activități fizice limitate în aer liber; • Nevoia de promovare a sănătății, socializării și dezvoltării motrice și cognitive. Proiectul va contribui la: • Creșterea siguranței copiilor în timpul jocului și recreației; • Dezvoltarea abilităților motrice, cognitive și sociale; • Încurajarea utilizării spațiilor verzi pentru educație și recreere; • Creșterea atractivității și funcționalității unităților educative
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Educație și mediu; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 5: Infrastructură educațională și spații verzi; ➤ Fonduri naționale pentru dezvoltarea spațiilor verzi și a infrastructurii educaționale; ➤ Parteneriate public-private – sponsorizări, ONG-uri pentru copii și mediu.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 49. Dotarea sălilor de clasă cu echipamente multimedia și conectivitate la internet pentru predare interactivă	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității procesului educațional prin: ➤ Dotarea tuturor sălilor de clasă cu echipamente multimedia (table interactive, videoproiectoare, calculatoare); ➤ Asigurarea conectivității la internet de mare viteză; ➤ Promovarea predării interactive și utilizarea resurselor digitale pentru toate nivelurile de învățământ..
Obiective specifice	➤ Dotarea tuturor sălilor de clasă din școlile comunei Ciorani cu echipamente multimedia; ➤ Asigurarea conectivității la internet de mare viteză în toate sălile; ➤ Crearea unor medii de învățare interactive și adaptate tehnologiilor digitale; ➤ Formarea cadrelor didactice în utilizarea echipamentelor și resurselor digitale;□
Rezultate obținute	➤ 100% săli de clasă dotate cu echipamente multimedia și conectivitate la internet; ➤ Cel puțin 500 elevi beneficiari anual; ➤ Cadre didactice instruite în utilizarea tehnologiilor digitale; ➤ Predare interactivă implementată în toate școlile; ➤ Reducerea decalajului digital în mediul rural; ➤ Creșterea atractivității și calității actului educațional.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	Beneficiari direcți: • Elevii din școlile comunei Ciorani; • Cadrele didactice implicate în predare; • Unitățile de învățământ dotate. Beneficiari indirecți: • Părinții și familiile elevilor; • Comunitatea locală prin îmbunătățirea infrastructurii educaționale; • Autoritățile locale prin creșterea calității serviciilor educaționale.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului

Justificarea necesității	Comuna Ciorani se confruntă cu provocări în domeniul educației digitale: • Sălile de clasă nu sunt dotate corespunzător pentru predare modernă; • Acces limitat la resurse multimedia și internet rapid; • Necesitatea reducerii decalajului digital între mediul urban și rural; • Creșterea atractivității și performanței școlilor prin tehnologii moderne. Implementarea proiectului va: • Facilita predarea interactivă și adaptată nevoilor elevilor; • Dezvolta competențele digitale ale elevilor și cadrelor didactice; • Sprijini continuitatea educațională și accesul la materiale digitale.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ PNRR – Componenta 10: Educație și digitalizare; ➤ Programul Operațional Regional 2021–2027 (POR) – Prioritatea 6: <i>Digitalizare educațională</i>; ➤ Fonduri naționale pentru digitalizarea învățământului; ➤ Parteneriate public-private – sponsorizări și ONG-uri pentru educație digitală.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 50. Achiziționarea de mobilier stradal (băncuțe, coșuri de gunoi, ghivece cu flori)	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei
Obiective specifice	Asigurarea unui microclimat și a unui cadru natural ambiant în acord cu manifestarea dorințelor cetățenilor pentru a-și petrece timpul liber și pentru a reda un aspect plăcut localității.
Rezultate obținute	Centrul civic al comunei mult mai atractiv din punct de vedere peisagistic.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Necesitatea unor modernizări periodice ale centrului civic.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 51. Modernizare centru civic CIORANI, Parc Central	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației comunei
Obiective specifice	Asigurarea unui microclimat și a unui cadru natural ambiant în acord cu manifestarea dorințelor cetățenilor pentru a-și petrece timpul liber și pentru a reda un aspect plăcut localității.
Rezultate obținute	Centrul civic al comunei mult mai atractiv din punct de vedere peisagistic.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Necesitatea unor modernizări periodice ale centrului civic.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 52. Amenajarea acostamentelor și a șanțurilor/intrărilor în gospodărie	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Amenajarea acostamentelor și a șanțurilor/intrărilor în gospodărie este de o importanță mare atât pentru locuitorii comunei cât și pentru mediul de afaceri din comună.
Obiective specifice	Proiectul are ca obiectiv realizarea de investiții privind modernizarea acostamentelor și a șanțurilor/intrărilor în gospodărie.
Rezultate obținute	➤ Fluidizarea traficului; ➤ Creșterea siguranței în trafic.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 53. Achiziționare platforme colectare selectivă	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Colectarea selectivă a deșeurilor din locuințele individuale și din instituțiile publice.
Obiective specifice	Proiectul are ca obiectiv realizarea de investiții privind organizarea sistemului de colectare selectivă, a spațiului de depozitare temporară și transportul deșeurilor
Rezultate obținute	➤ creșterea eficienței activității de salubritate; ➤ scăderea costurilor de salubritate, inclusiv pentru populație; ➤ îndeplinirea unor angajamente luate față de UE; ➤ creșterea gradului de civilizație rurală.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ instituțiile publice locale; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Necesitatea îmbunătățirea calității mediului prin reutilizarea și re folosirea unor deșeuri din plastic, sticlă și hârtie.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 54. Teren multifuncțional inteligent cu infrastructură modernă pentru activități sportive	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Crearea unui teren sportiv multifuncțional modern și inteligent care să sprijine dezvoltarea activităților sportive pentru toate categoriile de vârstă, să promoveze sănătatea și coeziunea comunitară și să utilizeze tehnologii sustenabile pentru întreținere și monitorizare;
Obiective specifice	➤ Amenajarea unui teren multifuncțional adaptat pentru fotbal, baschet, volei și alte sporturi. ➤ Implementarea de tehnologii smart pentru iluminat, irigare și monitorizare a terenului. ➤ Crearea de facilități pentru spectatori și participanți (tribune mobile, vestiare, grupuri sanitare). ➤ Organizarea de programe sportive și competiții pentru școli și comunitate. ➤ Promovarea unui stil de viață activ și sănătos în rândul comunității locale.
Rezultate obținute	➤ 1 teren multifuncțional construit și dotat cu infrastructură modernă; ➤ Creșterea participării la activități sportive și recreative; ➤ Reducerea timpului și costurilor pentru deplasarea către facilități sportive externe; ➤ Promovarea sănătății și a unui stil de viață activ în comunitate.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	➤ Lipsa unor facilități sportive moderne și accesibile pentru comunitate; ➤ Nevoia de promovare a unui stil de viață sănătos și activ; ➤ Posibilitatea de a integra soluții smart (iluminat LED cu senzori, sistem de irigare inteligent, monitorizare digitală

	a terenului); ➤ Susținerea activităților sportive școlare și extracurriculare; ➤ Oportunități de finanțare prin programe europene, naționale și județene pentru infrastructură sportivă și smart city.
Studii existente	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	➤ Fonduri europene: POR 2021–2027 (axa infrastructură sportivă și urbană), PNRR – Fondul Local; ➤ Fonduri naționale: Ministerul Tineretului și Sportului, Bugetul local și județean; ➤ Sponsorizări private și parteneriate public–private; ➤ Granturi de la ONG-uri și organizații sportive.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 55. Proiect de amenajare a unei scene multifuncționale pentru manifestări culturale	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Crearea unui spațiu cultural modern și multifuncțional care să găzduiască spectacole, festivaluri, proiecții și evenimente comunitare, consolidând identitatea culturală și coeziunea socială a comunei.
Obiective specifice	➤ Construirea unei scene multifuncționale cu dotări tehnice de ultimă generație; ➤ Amenajarea unei zone pentru public cu capacitate adecvată (bănci, gradene, spațiu flexibil); ➤ Dotarea cu echipamente de sonorizare, iluminat și multimedia; ➤ Crearea unui spațiu care să permită desfășurarea de spectacole artistice, proiecții, festivaluri, activități educaționale și comunitare; ➤ Creșterea atractivității turistice și culturale a comunei CIORANI.
Rezultate obținute	➤ 1 scenă multifuncțională construită și echipată; ➤ Creșterea numărului de evenimente culturale și artistice în comună ➤ Participarea anuală a min. X locuitori la evenimente culturale; ➤ Creșterea gradului de satisfacție și implicare culturală a comunității; ➤ Consolidarea imaginii comunei ca pol cultural și turistic regional.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: locuitorii comunei CIORANI (copii, tineri, adulți, seniori); artiști locali; administrația publică locală; ➤ Indirect: turiști și vizitatori din județul Prahova și zonele limitrofe; comunitățile vecine; organizații culturale și educaționale.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Lipsa unei infrastructuri culturale moderne în comună; Necesitatea de a oferi locuitorilor acces la manifestări culturale variate; Dorința de a sprijini artiștii locali și de a atrage evenimente

	regionale; Crearea unui spațiu comunitar pentru socializare, educație artistică și turism cultural; Posibilitatea de finanțare prin programe europene, naționale și județene destinate dezvoltării culturale și comunitare.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene (PNRR – Componenta C10 Fondul Local, POR 2021–2027, Programul Europa Creativă); Fonduri naționale (Administrația Fondului Cultural Național , Ministerul Culturii); Buget local și județean; Parteneriate public–private și sponsorizări.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 56. Patrimoniu restaurat, cultură promovată – Identitate locală prin monumente istorice	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	➤ Restaurarea, protejarea și valorificarea monumentelor istorice din comună ca repere de identitate locală și resurse culturale, în vederea promovării patrimoniului și dezvoltării turismului cultural.
Obiective specifice	➤ Restaurarea și consolidarea monumentelor istorice și de patrimoniu din comună; ➤ Crearea de trasee turistice și culturale care includ obiectivele restaurate; ➤ Dezvoltarea unor programe de educație culturală și promovare a patrimoniului în școli și comunitate; ➤ Organizarea de evenimente culturale și artistice în jurul monumentelor restaurate; ➤ Promovarea turismului cultural prin materiale digitale și campanii media.
Rezultate obținute	➤ X monumente istorice restaurate și puse în valoare; ➤ Crearea unui traseu cultural-turistic ➤ Creșterea numărului de vizitatori și turiști în comună; ➤ Creșterea gradului de conștientizare a populației privind patrimoniul cultural; ➤ Evenimente culturale și educaționale organizate anual.
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ Direct: locuitorii comunei CIORANI (copii, tineri, adulți, seniori); artiști locali; administrația publică locală; ➤ Indirect: turiști și vizitatori din județul Prahova și zonele limitrofe; comunitățile vecine; organizații culturale și educaționale.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității	Monumentele istorice locale se află în stare de degradare și au nevoie de intervenții de conservare; Identitatea și tradiția comunității sunt strâns legate de patrimoniul său cultural; Creșterea interesului pentru turism cultural și necesitatea de a-l integra în dezvoltarea locală; Oportunități de finanțare prin programe europene și

	naționale pentru restaurarea patrimoniului; Promovarea patrimoniului istoric contribuie la educația culturală și la coeziunea socială.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene: POR 2021–2027 (axa patrimoniu cultural), PNRR – Componenta C11 Turism și cultură, Europa Creativă; Fonduri naționale: Institutul Național al Patrimoniului (INP), Administrația Fondului Cultural Național (AFCN), Ministerul Culturii; Buget local și județean; Sponsorizări, parteneriate public–private, ONG-uri culturale.
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 57. Achiziție utilaje pentru dotarea UAT Comuna CIORANI	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Prin acest proiect se dorește achiziționarea unor utilaje și accesorii aferente pentru dotarea UAT Comuna CIORANI.
Obiective specifice	Dezvoltarea/extinderea serviciilor de utilitate publică: deszăpezire, întreținerea drumurilor, trotuarelor și a spațiilor publice, etc la nivelul comunei.
Rezultate obținute	➤ Exploatarea eficientă; ➤ Eficientizarea la nivelul comunei CIORANI
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Achiziționarea utilajelor este necesară în vederea realizării lucrărilor de întreținere a drumurilor comunale, strazilor și drumurilor de exploatare aflate în proprietatea și administrarea Consiliului local.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

UAT COMUNA CIORANI	
Titlul proiectului: 58. Sistem de arhivare și administrare a documentelor	
Manager de proiect	Consiliul Local CIORANI
Scopul proiectului	Îmbunătățirea fluxurilor interne de comunicare a informațiilor, prin creșterea eficienței operaționale și scăderea costurilor de procesare a documentelor, dar și obținerea de servicii mai eficiente, îmbunătățirea comunicării și transparenței.
Obiective specifice	Creșterea capacității administrației publice de a gestiona în mod eficient documentele, asigurând ordine, transparență și celeritate în servirea interesului public.
Rezultate obținute	➤ creșterea eficienței și transparenței în gestionarea documentelor în cadrul relației cu cetățenii (audiențe, ghișeu unic etc.).
Potențialii beneficiari ai proiectului/ grupul țintă	➤ locuitorii comunei; ➤ agenții economici din zonă; ➤ potențialii investitori.
Activitățile proiectului	➤ Realizarea studiului de fezabilitate ➤ Elaborarea proiectului tehnic ➤ Aprobarea începerii proiectului ➤ Pregătirea și depunerea cererii de finanțare ➤ Contractarea proiectului ➤ Organizarea licitațiilor ➤ Monitorizare, evaluare, control ➤ Auditul proiectului
Justificarea necesității probleme abordate	Managementul documentelor este procesul de administrare a documentelor unei organizații, pentru a servi intereselor acesteia, pe parcursul întregii lor durate de viață, de la început, prin procesul de creare, revizuire, organizare, stocare, utilizare, partajare, identificare, arhivare și până la distrugerea lor.
Studii existente	-
Valoare estimată	-
Posibile surse de finanțare	Fonduri europene, contribuție locală, bugetul de stat, împrumuturi, parteneriate, alte surse
Perioadă estimată de implementare	2025-2030

5.2. Cadrul de aplicare a strategiei

Pentru transpunerea Strategiei de dezvoltare locală se propun măsuri și instrumente concrete de implementare, care au rolul de a structura eforturile de organizare, de a mobiliza parteneriatul și resursele necesare, precum și de a asigura succesul strategiei.

Coordonare

Coordonarea implementării Strategiei de dezvoltare locală va fi asumată și asigurată de Consiliul Local și Primarul comunei CIORANI. Structura care va asigura coordonarea Strategiei va fi de sine stătătoare, o structură nouă, creată special cu acest scop, care să cuprindă funcționari publici cu specializări tehnice, financiar și juridic, a căror viziune și experiență să permită acoperirea tuturor aspectelor integrate și extinse pe care le presupune implementarea unei strategii multisectoriale și pe termen lung. Structura va fi condusă de Primar. Eventual, poate fi cooptat și un consultant.

Responsabilitățile structurii de coordonare a strategiei de dezvoltare locală - propuneri:

- Asigurarea coordonării și urmăririi stadiului implementării strategiei;
- Asigurarea unui management eficient în implementarea strategiei, inclusiv a gestionării financiare corecte a fondurilor alocate implementării acțiunilor asumate de consiliul local sau de primar în varii parteneriate;
- Monitorizarea modului de implementare, respectiv realizarea indicatorilor de progres, impact și rezultat a obiectivelor, direcțiilor și acțiunilor de dezvoltare;
- Asigurarea resurselor tehnice și administrative necesare bunei implementari a strategiei;
- Organizarea monitorizării, evaluării și revizuirii periodice a implementării;
- Elaborarea rapoartelor de implementare și de revizuire periodică, după graficul de raportare agreed;
- Urmărirea realizării, implementării și impactului planului de comunicare și promovare a strategiei

Punerea în aplicare

Punerea în aplicare a strategiei de dezvoltare locală este un proces complex, care implică și afectează întreaga comunitate. Dată fiind amploarea și diversitatea acțiunilor intra și inter- sectoriale ale strategiei, se propun o serie de instrumente de implementare care să faciliteze atingerea obiectivelor de dezvoltare ale strategiei.

1. Planul de acțiuni este o prezentare structurată a tuturor acțiunilor și proiectelor propuse de strategie, cu date și informații privind modul de abordare – în corelare cu alte acțiuni sau prin parteneriate strategice, resursele financiare necesare și surse posibile pentru asigurarea lor, legislația care guvernează proiectul, indicatorii de rezultat care permit evaluarea implementării acțiunii.

2. Planificarea în timp a planului de acțiuni, pe termen scurt și pe întreaga perioadă de planificare, indică etapele de parcurs pentru implementarea proiectelor, respectând prioritățile identificate prin exercițiile de consultare a comunității.

3. Parteneriatul local continuă și extinde eforturile de implicare și consultare a diverselor grupuri de interese locale din perioada de elaborare a strategiei, fiind expresia răspunderii asumate de acele entități sau grupuri de entități în ceea ce privește contribuția directă și planificată la transpunerea strategiei. Pentru a asigura succesul strategiei, aceasta trebuie să devină un document de lucru nu numai pentru Consiliul Local și Primar, ci și pentru entitățile cuprinse în parteneriatul local, un document care să le ghideze propriile planuri de viitor.

4. Asumarea responsabilităților de implementare, de către Consiliul Local și Primar, precum și de către Parteneriatul local.

5. Realizarea Planului de comunicare și promovare a strategiei către comunitatea locală și alte entități interesate. Acesta este un instrument care va mări vizibilitatea asupra strategiei, va informa și educa populația, grupurile de interese și de inițiativă, astfel încât să se asigure implicarea prin propriile proiecte și susținerea strategiei.

Monitorizare și evaluare

Activitățile de monitorizare și evaluare a impactului și rezultatelor au ca scop asigurarea eficienței și calității în implementare, urmărirea sensului de implementare a strategiei și a componentelor sale, respectiv realizarea obiectivelor propuse.

În cazul apariției de devieri de la planificare, a situațiilor de criză sau de forță majoră, modificări ale elementelor de precondiție, apariția de reacții negative sau neașteptate din partea participanților la strategie sau proiect, activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare – restructurare – alocări suplimentare, prin care să se asigure cele mai eficiente și raționale soluții de remediere și readucere a strategiei sau proiectelor pe sensul de implementare prevăzut și, astfel, să se asigure realizarea impactului așteptat.

Evaluarea rezultatelor și impactului

Sistemul de evaluare permite să se aprecieze în ce măsură strategia și proiectele componente și-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate și cantitate.

Evaluarea se realizează la trei momente cheie:

a. Evaluarea anterioară începerii acțiunii: se evaluează impactul potențial al acțiunii și corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii.

b. Evaluarea intermediară a acțiunii: se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii și rezultatele intermediare.

c. Evaluarea finală se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/și după anumite perioade, pentru a analiza dacă au fost atinse rezultatele prevăzute de

proiect. Această evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte care să consolideze sau să corecteze rezultatele realizate.

Revizuire

Strategia de dezvoltare locală va fi revizuită periodic, pentru a se evalua succesul eforturilor de implementare și a se lua toate măsurile ca planul să rămână valabil pe măsură ce comunitatea evoluează. Se vor opera ajustările, rafinările și actualizările necesare, astfel încât cetățenii să fie convinși de modul în care comunitatea lor se dezvoltă în sensul progresului social, economic și de mediu.

Revizuirea strategiei se va realiza la intervale relativ scurte, datorită perspectivelor de schimbări rapide la nivelul întregii societăți românești. Prima revizuire se recomandă la finele perioadei de “termen scurt” – 2027. Revizuirea va cuprinde toate etapele de elaborare.

Exercițiul de revizuire va ține cont de următoarele elemente:

- Rezultatele monitorizării implementării și evaluării impactului strategiei până la momentul revizuirii;
- Evoluția bugetului local;
- Legislație nouă cu efecte directe asupra comunei
- Modificări în strategiile naționale, regionale sau județene, cu efecte directe asupra comunei.

Indiferent de ritmul de revizuire, este necesară o raportare anuală a rezultatelor de implementare, care să includă o detaliere a proiectelor care urmează să fie continuate sau atacate în următorul ciclu de 12 luni și efectele acestora asupra exercițiului bugetar.

Parteneriat

Strategia de dezvoltare locală va fi pusă în aplicare prin intermediul unui parteneriat larg la nivel local care va cuprinde reprezentanții tuturor grupurilor de interese și inițiative vizate de strategie prin obiectivele, direcțiile și acțiunile de dezvoltare.

Principiul parteneriatului presupune, pe lângă implicarea directă a comunității, prin cunoștințe, experiență, proiecte proprii și participarea la consultările publice pe care autoritatea publică locală le va organiza atât în contextul implementării strategiei, cât și în cel al aplicării legislației privind transparența decizională în administrație și impactul proiectelor asupra mediului.

În ceea ce privește implementarea strategiei printr-un parteneriat colaborativ și eficient, este necesară continuarea eforturilor de implicare coerentă a comunității în proiectele relevante și stimularea contribuțiilor cetățenilor, grupurilor și organizațiilor la atingerea viziunii și obiectivelor de dezvoltare locală. Amploarea, caracteristicile și multidisciplinaritatea acțiunilor și proiectelor concrete de implementare sunt cele care dictează componenta parteneriatului:

1. Autoritatea publică locală, respectiv Consiliul Local și Primarul;

2. Instituții publice, cum ar fi Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă și Direcția Generală de Asistență Socială de la nivelul județului, Consiliul Județean;
3. Instituții de învățământ, cu precădere preuniversitare;
4. Operatorii de utilități;
5. Reprezentanții băncilor și investitorilor
6. Asociații patronale, sindicate
7. Reprezentanții cetățenilor
8. Organizații civice din diverse domenii
9. Mass-media locală/județeană
10. Reprezentanții cultelor

Primăria va încuraja ca reprezentarea în parteneriat să respecte egalitatea de șanse.

Din cauza slabei reprezentări la nivel local a unor organizații sau instituții cu specializări relevante și de mare importanță pentru implementarea cu succes a strategiei, se recomandă invitarea unor agenții guvernamentale sau neguvernamentale în Parteneriatul local, fie pe baze permanente, fie ocazional, la dezbaterile pe profil. Astfel, se recomandă invitarea Agenției pentru Dezvoltare Regională, a Camerei de Comerț, Agenției pentru Protecția Mediului și a altora.

Această structură numeroasă va fi încurajată să preia strategia ca pe un ghid propriu de dezvoltare, iar Primăria va face eforturile necesare pentru coagularea într-o entitate care să participe pro-activ la implementare.

Strategia va putea fi consultată de orice cetățean, exemplare ale strategiei fiind disponibile la sediul Primăriei.

5.3. Monitorizarea și ajustarea strategiei

La nivelul autorităților administrației publice locale, funcția de monitorizare și evaluare va fi asigurată de personalul propriu. Acesta va pregăti trimestrial rapoarte de monitorizare și evaluare pentru fiecare proiect și le va transmite Consiliului Local și Consiliului Județean în nu mai mult de 45 de zile de la sfârșitul trimestrului.

Raportul trimestrial va prezenta performanțele proceselor și va conține două seturi de date:

- informații corespunzătoare trimestrului încheiat;
- informații cumulate, corespunzătoare trimestrelor parcurse din anul respectiv.

Orice schimbare în strategia locală va fi comunicată Unității centrale de monitorizare în 30 de zile de la aprobarea acesteia prin hotărâre a Consiliului local.

Ajustarea strategiei locale va fi efectuată după elaborarea studiilor de fezabilitate la investițiile preconizate.

BIBLIOGRAFIE

1. Dan Bălțeanu, *Hazarde naturale și antropice*, Editura Corint, București
 2. *Enciclopedia Geografică a României*, ediția III revăzută și adăugită, Editura Enciclopedică, Dan Ghinea, București, 2002;
 3. Ghica Constantin, *Infrastructură teritorială și dezvoltare urbană*, Ed. Uranus, București, 2004
 4. Melinda Căndea, Florina Bran, *Spațiul geografic românesc. Organizare. Amenajare. Dezvoltare*. Ed. Economică, București, 2001.
 5. Baicu, I., Popescu, P. *Istoria Prahovei în date*, Ploiesti, 1977.
 6. Erdeli, G., Melinda Căndea, Costache, S. *Dicționar de geografie umană*, Ed. Corint, București, 1999.
 7. Frunzescu, D., *Dicționar topographic și statistic al României*, București, 1982.
 8. Georgescu, V., *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*, Ed. Humanitas, București 1992
 9. Lahovary, G., *Marele Dicționar geographic al României*, Tipografia Socec, București 1989.
- *** Direcția de Statistică a Județului Prahova - Ploiești;
- *** Fișa Comunei CIORANI, Direcția de Statistică Județeană Prahova;
- *** Planul Urbanistic General al Comunei CIORANI;
- *** https://www.siugrc-cjph.ro/documents/10157/.../PRAHOVA_LMI.pdf
- *** [Recensământul Populației și al Locuințelor 2002 - populația unităților administrative pe etnii](#), Accesat la 02 septembrie 2025;
- *** Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: „[Tab13. Populația stabilă după religie – județe, municipii, orașe, comune](#)”. Institutul Național de Statistică din România. iulie 2013. http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2013/07/sR_TAB_13.xls. Accesat la 02 septembrie 2025;
- *** Rezultatele finale ale Recensământului din 2021: <https://insse.ro/cms/ro/content/recens%C4%83m%C3%A2ntul-popula%C8%9Biei-%C8%99i-locuin%C8%9Belor-runda-2021-date-provizorii-%C3%AEn-profil-teritorial>;
- *** Rezultate provizorii ale recensământului din 2021 pentru județul Prahova: https://prahova.insse.ro/wp-content/uploads/2023/09/Populatia-rezidenta_RPL-1-dec-2021.pdf, Accesat la 02 septembrie 2025
- *** Primele rezultate definitive (mai 2023): <https://insse.ro/cms/ro/content/primele-rezultate-definitive-ale-recens%C4%83m%C3%A2ntului-popula%C5%A3iei-%C8%99i-locuin%C5%A3elor-runda-2021>. Accesat la 02 septembrie 2025
- *** <http://www.primariaciorani.ro/>